

1985-01-16, onsdag.

Exkursion med Berith Cavallin till Sövdeområdet. Berith skulle undersöka vilka åtgärder som vidtagits därnere, särskilt vid Sövdesjöns strand, i det område som Malmö kommun köpt för att använda som fritidsområde. Eftersom herr John Johnsson i Blentarp (s) ägnar sig åt detta ärende, kunde man vänta det värsta; och det stämde också. Mera härom efter de övriga anteckningarna.

Jag tog buss från Lund 0805, ankomst Veberöd Öster 0837, där Berith väntade. Det var utmärkt vackert vinterväder, bussresan i soluppgången verkligen grann, men av fågel sågs nästan bara kråkfågel. Berith och jag fortsatte via Blentarp till Sövde by, där vi hämtade upp en herre vid namn Hans Olsson, som är engagerad i Naturvårdsförbundet och i skogsskötseln (även inom friluftsområdet, om jag förstod rätt). Vi for i hans bil, som var stor och kraftig och kom igenom drivorna även på de oplöjda småvägarna, ner till "Tockarpsbadet" vid Sövdesjön, där en parkeringsplats för c 100 bilar anordnats precis vid stranden. Besökte sedan Navröd och tittade ut över det öppna området söder om Sövdesjöns SV ände. Här en matplats för örn, där enligt uppgift p 7 örnar brukade vara samlade, men idag fanns där ej en rovfågel, bara en ensam korp. For tillbaka till Sövde by genom skogen, lämnade herr Olsson vid bostaden i byn och fortsatte sedan på en enskilda vägen längs västra kanten av Sövde flygfält upp till Ilstorps by. Kafferast på vägen några hundra m öster om byn, med god sikt över $\frac{1}{2}$ markerna norr om talldungen och upp emot Sjöbo. Mycket fint fågelliv här. Vi for tillbaka förbi Ilstorps by och ner till Klingavälsån, där vägen mot Kumlatofta - Everlöv korsar ån. Här inte mycket. For ånyo till Ilstorp och sedan tvärs över väg 12 och via Björka till Vombsjöns Ö sida, for även ner till stranden vid den badplats som finns rätt nära sjöns NO hörn. Sedan via Övedskloster, där vi gjorde lång rast vid strömstarelokalen just där vägen går upp till Öveds kyrka. Mycket fint. Sedan förbi Svansjö - sjöns NV hörn - sjöns V sida - Vombs by, där vi åt en lätt måltid hemma hos Berith. Därefter korsade vi Vombs ängar på vanliga vägen och for via Silvåkra by upp till Harlösa, där jag blev avsläppt vid busshållplatsen. Mycket fin tur. Tidtabell: från Veberöd 0840, Sövde by c 0900, vid Sövdesjön och Navröd c 0915 - 1015, åter i Sövde by 1025, kafferast nära Ilstorp c 1045-1100, $\frac{1}{2}$ vid Klingavälsån c 1110, vid Övedskloster c 1140-1210, i Vomb 1240-1315, ängarna 1320-1330, till Harlösa 1340.

Jag tog buss från Harlösa 1401, ankomst Lund 1454.

Fågel m m:

art	Sövde- omr.	Ilstorp m. omgiv.	Öveds- kloster	Vomb- sjön	Vombs ängar -Silvåkra -Harlösa
häger	-	-	-	-	1 se komm.
gräsand	flock 8 ex flygande f ö icke sedd!!	nära Blentarp på morgonen,			
knipa	-	-	-	2 se komm.	-
sädgås	-	220+100	-	-	-
sångsvan	2 ad 4 juv	Sövdesjön nedanför	Saxeröd	-	-
ormvråk	1	4	2	-	2
fjällvråk	-	1 i trädtopp	Kumlatofta	-	-
havsörn	-	1 ad + 1 juv	-	-	-
kungsörn	-	2 ex, se komm.	-	-	-
glada	-	-	1	1 Vombs by	minst 1+3 se komm.
blåhök	-	1 hanne ad	-	-	-
ringduva	-	300, se komm	-	-	1 Harlösa
kungsfiskare	-	-	1 se komm.	-	-
gröngöling	1	-	-	-	-
spillkråka	1	-	-	-	-
korp	1	-	1 se komm	-	-

FORTS

art	Sövde- omr.	Ilstorp m. omgrv.	Öveds- kloster	Vomb- sjön	Vombs ängar - ✓ Silvåkra - Harlösa
kråka	få ex	allmän	flera ex	c 8 ex på isen	fåtaligt sedd, se komm.
råka	-	my. allm	sedd	-	några dussin
kaja	-	massor	c 50	-	många
skata	sedd	-	sedd	-	sedd
nötskrika	1 sedd	-	-	-	-
talgoxe	sedd	-	flera ex	-	sedd
blåmes	sedd	-	sedd	sedd	-
entita trol.	sedd	trol. sedd	några ex	sedd	Vombs by
talltita	4-5 ex, se komm.	-	-	-	-
nötväcka	-	-	ideligen hörd	-	-
strömstare	-	-	2 ex sedda, se komm	-	-
snöskata	-	1 sedd??	-	-	se komm.
koltrast	-	-	flera ex	flera ex	sedd
domherre	-	hörd	-	hörd vid sjön	se komm.
korsnäbb	1 + hörd, se komm.	-	-	-	-
gulsparv	hörd överflyg	hörd överflyg	-	-	-
rådjur	sedd	-	1+2 Svansjö	-	-
dovhjort	2, se komm.	-	-	-	-
kanin	spår	massor av spår	? ej undersökt	-	ej undersökt
mink	-	-	spår sedda	-	-

Kommentarer:

Den enda hägern stod vid kanalen mellan Silvåkra by och Krankesjön, precis vid eller snarast under den bro som leder över kanalen, avsedd för militärfordon. Här en kort sträcka öppen!

Knipa: Hanne och hona låg i öppna vattnet där ån lämnar Vombsjön, nedströms bron vid "Fiskar Bergströms". Här bara liten öppen yta. I Vombsjön intet öppet vatten sett

Sädgås: c 220 på snön c 700 m nordost från Ilstorps by. Ytterligare c 100 ex kom flygande dit från V-NV. En del av flocken på 220 ex, men bara högst c 50, lyfte när havsörnarna kom förbi nära och lågt.

Sångsvan: familjen låg i liten öppen yta precis nedanför Saxeröd, där kanalen från Snogeholmssjön mynnar. Intet annat öppet vatten ~~flera~~ kunde ses i Sövdesjön.

Ormvråk: summan 9 sedda ex är minimum

Havsörn: 1 ad och strax efter den 1 juv lågt över talldungen Ö om Ilstorps by, flög sakta mot S-SSO, kom rätt nära den stora gåsflocken.

Kungsörn: över samma dunge kort därefter 1 kungsörn juv, slog efter osynligt byte. Kort därpå annan kungsörn uppe över dungen, hade mindre vitt på vingarna, och stjärtbasen var inte vit utan rätt kraftigt gulbrun, färg ganska ljus, med ett stick ~~en~~ orange. Trevlig dräkt.

Glada: 1 vid Öved, 1 vid Vombs by, 1 eller 2 över ängarna, och 3 ex i Harlösa när jag väntade på bussen. Dessa 3 kom, en och en, sakta och lågt från S in över samhället, alla ~~flera~~ synliga samtidigt. Alltså summa c 6 ex sedda (ex vid Vombs by kan ha varit samma som ett av ex över ängarna).

Blåhök: praktfull blåvit hanne ad över ~~y~~ fälten där gässen och duvflocken och massor av kråkfågel höll till.

FORTS

1985-01-16 forts.

3

Ringduva: oväntat att se en så stor flock nu på högvintern, särskilt som jag sett ovanligt litet ~~ringduvor~~ ringduvor på sista månaderna.

Kungsfiskare: vid den alltid öppna bäcken vid Övedskloster lyfte ~~min~~ min själ en kungsfiskare, ropade livligt och flög bort ~~nedströms~~ nedströms, snabbt som en pil. Kom tillbaka efter en stund! Länge sedan sist!

Korp: 1 ex Sövde vid matplatsen för örn, och 1 ex Vombsjöns NO hörn, där den ropade och flög över isen och gnabbades med c 8 kråkor

Kråka, råka, kaja: Osedvanligt stor kråkfågelflock vid Ilstorp, se sädgås och ringduva. Flera ggr såg jag kajor lyfta som en tät svart klump, säkert 500-700 ex, och detta var inte hela flocken. Totala antalet kråkfåglar här säkert 1000, men andelen kråka och råka inte noggrant avgjord. För övrigt ej talrika. På Vombs ängar ovanligt få kråkfåglar sedda.

Talltita: när vi stannat i skogen vid Sövde för att beundra en av de massiva träskyltar, som beställts från Söwe-konst i Sövestad, (säkert dyra som f-n), kom flera talltitor överflygande och fällde i tät halvhög tallskog, lätet hördes också alldeles utmärkt, "tsi-tsi-täää täää" ("täää" väsande). Jag ser och hör denna art bara sällan i södra Skåne.

Strömstare: inte bara ett utan två ex i bäcken vid Övedskloster. De höll ett avstånd på skattningsvis 100-125 m. Ena ex nedströms bron upp mot kyrkan, andra ex uppströms.

Snöskata: ej sedd med säkerhet på exkursionen, men på hemvägen såg jag 2 ex på delvis barblåst öppen mark vid Rvingeby.

Domherre: en flock på minst 8-10 ex sågs även från bilen när vi passerade Blentarp på morgonen.

Korsnäbb: 1 ex hördes och upptäcktes, flög mot NO vid Sövdesjön, säkerligen mindre korsnäbb. Därefter tyckte jag mig höra ytterligare något ex.

Det skall tilläggas, att spår av häger fanns vid strömstarelokalen, just vid bron, alltså i tät ~~trädvegetation~~ trädvegetation och alldeles nedanför landsvägen, i trång ravin. Spåren mycket tydliga ~~i~~ i snön.

OBS hur litet fågel som sågs vid Sövde, likaså på Vombs ängar; däremot en särdeles utpräglad kondensation på fälten NO Ilstorps by. OBS också att bara ytterst litet öppet vatten fanns i Sövdesjön och i ån vid Fiskar Bergströms. Inte en vak sedd i Vombsjön. Särskilt skatt också sägas, att Klingavälsån var frusen vid bron Mellan Ilstorp och Everlöv, så långt man kunde se åt båda hållen, även var den frusen vid Vombs ängar, där vi korsade den vid ~~Öbacken~~ Öbacken som vanligt. Björkaån var frusen Ö om Vombsjön, och Kävlingeån var frusen S om Harlösa. Snötäckets tjocklek skattat kanske 15 cm, men delvis drivbildningar. En jättedriva vid Ilstorp. Vissa fält delvis renblåsta, så att plöjnad etc delvis syntes. Det var härlig sol, svag men kall vind omkring 0, och bara ett fåtal frostgrader.

1985-01-19, lördag.

(4)

Rundtur med Berith Cavallin och hennes dotter Elin. Jag blev hämtad i Lund kl 1000. Vi ville ut till kusten för att se på fågellivet i vakar vid Barsebäckshamn och Barsebäckverket. Härligt väder på morgonen, delvis även efter starten från Lund, när vi for via Bjärred - Löddeköpinge till Barsebäckshamn. Men före ankomsten dit tätade det starkt och blev mjölkvit dimma, hopplös sikt. Vi for ner till kraftverket men där var lika illa, och inte en fågel syntes här så när som på en ensam fasantupp, ett par kråkor och ett par flockar överflygande kanadagäss på summa c 120 ex. Sikten var osedvanligt dålig, man såg knappt 100 m bort. Vi körde till olika platser men fann intet öppet vatten. Tog kafferast, men sikten bättrade sig inte. For därför c kl 1130 tillbaka ~~via~~ via Löddeköpinge - Bjärred, delvis i dimma men delvis i mycket bättre sikt. Vid Lomma ljusnade det plötsligt framför oss, det blev strålände sol och intensivt ljus, och tjock rimfrost lyste på alla träd och vinterståndare av örter. Stopp för utsökt flock av gråsiska, snösiska och vinterhämling, se nedan. Flocken granskades noggrant och länge. For sedan vidare via Alnarp - Åkarp - Hjärup - ånyo västerut mot Lomma - tillbaka mot Trolleberg men tóg in på vägen via Flackarp till Höjeå och gick ner till dammen omedelbart nedströms järnvägsbron. Sikt nu delvis fin, delvis my. dålig. Väster om Alnarp flock 13 gäss, senare 8 + 4 raphöns samt en rad fågelarter i nyssnämnda damm, se nedan. Dammarna längre nedströms var åtminstone mest isbelagda

Vi återkom till Tenorgränd kl 1315. Lena bjöd på het buljong och måltid samt kaffe med kaka. I Lund härligt väder, fin sikt!

Förkortningar:

- A = området mellan Lomma-Alnarp-Åkarp
B = Barsebäckshamn och Barsebäckverket
D = dammen nedströms järnvägsbron över Höjeå
L = Lomma

Artlista:

smådopping D 2
gräsand D c 35 ex
vigg D c 6 varav bara en hanne ad.
brunand D c 8 ex varav 2-3 hannar ad.
knipa D en hona
storskrak D 1 överflyg. och 1 på kanten, båda honfärgade.
sädgås A 13 på snö, de flesta med starkt apelsinfärg. näbbar, ett par ex mera "diffus" näbbfärg.
kanadagås B c 120 flyg.
knölsvan D 2 ad
(10) sångsvan B hörd i mm dimman. - D: här låg 9 ad och 2 juv.
ormvråk summa 3 sittande ex. OBS dåliga sikten delvis!
tornfalk D 1 sittande ex i trädtopp.
fasan B ensam tupp i buskmark vid vägen.
raphöna A 8 + 4 på snöfält, m 1 m begravda men synliga på långt håll.

sothöna D c 40 ex.
skrattmås D enstaka
överflyg. ad + juv.
(och sittande)
fiskmås D ensam juv.
andra måsar ej sedda!
kråka glest på snöfält
etc och i träd, summa
sedda ej över 25 ex.
råka sedd Löddeköpinge
(2) kaja " " m fl ställen.
skata sedd A
gråsiska c 30
snösiska 3 - 4
(24) vinterhäml c 35
alla dessa i en flock
vid L. Snäsiskor:
övergump vit eller gråvit, föreföll ofläckad även i kikare i fint ljus på c 30 m avstånd.
Hela fågeln mycket ljusare. Något ex av de 4 (som jag såg bäst) hade ljust men tydligt rosa på övergumpen.
Vita band på vingarna my. tydligare än hos de vanliga. Näbb: svår att se noga, ingen skillnad sedd med så-

kerhet. Kroppsform mycket "rundad". Jag såg 3 ex alldeles utmärkt, troligen även ett fjärde. Berith såg 4 ex. - Hela flocken på c 68-70 ex höll ihop enhetligt, fällde i hög busktopp, flög runt, fällde på samma plats på nytt, studerades mycket noga!
Jättetrevligt.

Hare: 2 A på fälten.

I Lund sågs gråsparv och koltrastar, därtill en ensam snöskata i trädgården vid Tenorgränd.

S L U T

1985-01-26, lördag.

Exkursion med Berith Cavallin och hennes dotter Elin, en särdeles temperamentsfull och viljekraftig ung dam på c 7 år.

Jag tog buss från Lund 0905, ankomst Veberöd 0937. ~~Det~~ Det var mulet väder men tämligen god sikt, svag vind och bara ett par minusgrader. På utvägen 1 flygande ormvråk i östra utkanten av Lund och en sittande ormvråk i träd alldeles invid Dalby kyrka, alltså helt inpå bebyggelse. Den satt ~~med~~ med fri sikt mot väster. För övrigt bara litet svartfågel, dock över västra infarten till Veberöd c 70 kråkfåglar i glesa flockar övervägande kajor.

Vi for sedan följande runda: Veberöd - väg 12 mot Sjöbo men ner till Ilstorps by - vidare österut till Tågra gård - ner till stora Ystadvägen men vek av mot Eriksdal - sedan i Fyledalen österut förbi Fyleverken - Röddinge - upp till väg 12 - ner igen till Fyledalen vid Fylan - till skogsbrynet före Lyckås, där stannade vi en stund med sikt över dalen; vände tillbaka i dalen men upp ur dalen på vägen mot Baldringe. Här, alldeles efter att ha kommit upp ur dalen, otroliga obsar av glador m m. Vände, for ånyo ner i dalen mot SO, ~~och sedan vidare~~ vände västerut vid Lyckås och for via Högstad slott - Sövestad till Krageholmssjöns S ände; här nytt stopp. Det blev nu sämre sikt, det kom en aning snö i luften, det fykte svagt över vägarna fast vinden fortfarande var rätt svag, omkring ostlig.

Från Krageholmssjön S ände fortsatte vi via Skårby - Bellinga lagård - vägen mot Knickarp - vägen till Blentarp. ~~Snöfallet~~ Snöfallet ökade något men förblev svagt. I stug-området vid Karup for vi på enskilda vägar norrut för att leta efter en matplats för rovfågel, som Berith hört talas om, men vi fann den inte utan for ner till allmänna vägen - över Åhmans bro - SöVde by - upp längs SöVde flygfält - Ilstorpsgården - Spjälla vägskäl - Sjöbo. Ankomst dit 1340. Där tackade jag för en fin tur och inväntade bussen till Lund, som avgick 1405. Berith med dotter for hem till Vomb.

Tidtabell: från ~~Veberöd~~ Veberöd 0937, obsar vid Ilstorp - Tågra c 1000 - 1025, Eriksdal och Röddinge 1035 - 1045, till Fylan 1055. Rast ~~i skogsbrynet~~ i skogsbrynet V om Lyckås (rättare NV-NNV om Lyckås) 1105-1125, obsar vid fina lokalen för glador m m c 1135-1158, passerade Högstad slott 1207, rastade vid Krageholmssjön 1220-1240. Vred österut vid Blentarp 1300, passerade SöVde flygfält 1325-1333, ankom Sjöbo busshållplats (vid den numera rivna järnvägsstationen) 1340.

Buss Sjöbo - Lund 1405 - 1452. Sikten försämrades, men mycket sakta och snöfallet ökade nog ytterligare men förblev lätt. Från ~~bussen~~ bussen på hemvägen föga att se, men nära Råby kom en sparvhök norrut rakt över vägen, mycket lågt. Och inne i Lund, nära min bostad, såg jag från stadsbussen en sparvhök sitta ~~på~~ på ett hustak i villakvarteren. Folk gick alldeles nära, och bussen ~~passerade~~ passerade högst 15 m från ~~höken~~ höken men denna lyfte inte!

Artlista nedan. Förkortningar: I = nära Ilstorps by. T = söder om Tågra gård, nära SöVdeborgs f d järnvägsstation. F = Fyledalen från Fylan till Lyckås. X = den extremt rika lokalen just där vägen från Fyledalen till Baldringe kommit upp ur dalen och går ut ur skogen. K = Krageholm, mellan slottet och sjöns S ände.

obestämd svan: 5 ex, varav 4 ad, flög lågt österut vid T

sädgås: vid långt rakt dike nära I, söder om allmänna vägen, gick en synnerligen långsmal flock och betade, det var c 450 ex. Vid Spjälla vägskäl flock 12 ex. ~~Vid T, strax öster om vägen,~~ gick dels en mycket tät flock på närhall, c 400 ex; dels glesare flockar på inalles 200 ex. Väster om vägen, ~~gick ytterligare 170 ex. Summa alltså c 450 + 400 + 200 + 170 = 1220 ex.~~ Därefter ej en enda gås sedd. gräsand: I 2 flygande ex, F också 2 flygande ex, därtill några (c 5 eller fler) ex i ån i dalen, denna fåra var åtminstone mest isfri. En ensam gräsand också förbiflygande vid X.

FORTS

1 - minst 1230 ex.

9 + 12

ormvråk: 1 sittande vid Eriksdal + kort därpå ännu 1 ex. Öster Röddinge 1 flygande över snötäckt fält; över F 1 kretsande + ännu ett dito, därefter väster Lyckås 3 ex kretsande mycket lågt och nära tillsammans; strax NV därom ännu 1 flygande ex. Vid X sågs ormvråkar ett par ggr bland alla gladorna, dock säkert ej mer än 2 olika ex. 2 ex kort därefter nere i dalen, sittande vid stort upphängt talgstycke i skogsbrynet. Dubbelräkningar kan ha förekommit här. Därefter inte en ormvråk sedd! OBS därtill de 2 ex på utvägen!

glada: ~~MMMM~~ öster om Röddinge 4 ex sittande i träd. Därefter över F 3 kretsande ex nära varandra + ytterligare några som skyttade över skogen. - Vid lokalen X häpnadsväckande skådespel: c 20 glador lågt kretsande om varandra, något ex fällande på snön, därtill 7 ex sittande i träd i skogsbrynet. Ytterligare några ex befanns kretsas på avstånd, delvis kom de fram. Totala antalet sedda glador här var allra minst 35 ex. - Därefter inte flera sedda!!!

havsörn: F när vi stannat i skogsbrynet visade sig 2 + 1 + 1 havsörnar juv, alla sedda samtidigt. De 2 höll mycket nära ihop, lekte i luft ~~rum~~ ten, försvann norrut, de 2 andra höll c 200 m avstånd; det ena av dessa mobbades av en korp. På väg därifrån till X sågs 1 + 1 havsörn på långt håll, den ena juv, den andra oklar ålder, men dessa kan ha setts förut. Därefter vid X dels minst 1 havsörn juv kretsande och sittande i trädtopp, dels 1 mäktig ad högt förbigående mot SO.

När vi just passerade Krageholms slottområde, kom 1 havsörn juv söderifrån mot sjön, 2 andra juv sågs samtidigt över sjön resp över skogen, och kort därefter kom 1 ad ~~genom skogen~~ förbi i norr över sjön. En juv som nästan samtidigt kom nära mot S var enligt min uppfattning nästan säkert inte observerad tidigare. Men i varje fall alltså vid K 3 juv och 1 ad.

Minimalt idag alltså 7 juv och 2 ad, verkliga antalet sannolikt större.

obestämd örn: F en örn lågt över dalens södra sida, var absolut en Aquila men jag blev inte klar över arten. Den såg liten ut och hade åtminstone någon ljus fläck på vingarna, kanske mera brokig. Men teckningen stämde inte med kungsörn juv. Kanske den större skrikörn som just nyligen rapporterats härifrån bl a av Johnny Karlsson och Nils Källén på Zootis. Även Berith hade nyss hört berättas om en större skrikörn i Fyledalen. (vid Råby resp.)

sparvhök: ej sedd på bilrundan men 2 ex ~~inom området~~ i Lunds stad på hemfärden; se ovan.

fasan: på fält alldeles nära Eriksdals samhälle gick 2 + 4 + 2 + summa 4 fasaner, summa summarum alltså 12 ex, ovanligt mycket för att vara idag. Kort därefter såg Berith 1 ex. Därefter ej sedd. - De 7 eller 8 ex som jag såg tydligt var enbart tuppar, men troligen fanns minst 2 honor bland de 12.

ringduva: på fält, helt öppet ~~men~~ mest snötäckt, nära Ilstorp satt 2 + 14 ringduvor. De satt hopkurade och halvdolda, så att jag först trodde det var ~~en~~ apphöns. Men de lyfte och for iväg. Därefter ej sedd

gröngöling: 1 ex på stam i tät halvhög tallskog vid Karups fritidsområde!

större hackspett: 1 hona högt uppe i mycket grov bok nära Röddinge.

snöskata: ett ensamt ex vid Skårby och ett dito nära Amalielunds gård (som ligger nära Bellinga).

talgoxe lät höra sin vårvisa vid Eriksdals samhälle! Därefter ett par ex sedda som ~~MM~~ hastigast.

nötväcka 1 ex i skogen vid Lyckås, precis vid vägen

skata: enstaka ex sedda några ggr, bl a vid X (se kråka)

kaja: några tiotal över ~~BM~~ Veberöd på morgonen. Mellan Högestad och Sövestad flock med andra svartfåglar, likaså nära Ilstorp, se nedan. Vid ~~Blentarp~~ Blentarp flock 15 ex.

1985-01-26 forts.

(7)

råka sedd några ggr, men i stort antal bara nära Ilstorp, se nedan.

Inga råkor sedda vid X

kråka: glesa ex sittande på snöiga fält, eller flygande, sågs bl a vid Eriksdal, Röddinge, Högestad, Sövestad, Blentarp etc. Vid lokalen X satt minst 45 kråkor på det snöiga fält över vilket gladorna kretsade. Spridda kråkor i luften, ibland litet gnabb med glador. Se nästa rubrik. Skårby också spridda kråkor.

blandade svartfåglar: över Veberöd i rätt ringa antal, se ovan.

På det stora fältet norr om vägen Ilstorps by - Ilstorpsgården en oerhörd mängd svartfågel, de satt även på själva vägen. Men på fältet satt säkert 1500 ex inalles, inte tydligt förtätade någonstans utan rätt likformigt fördelade. Alla tre arterna allmänna, men säkerligen mest kajor, därnäst nog råkor. - Mellan Högestad och Sövestad flock c 60 blandade svartfåglar.

corp: 1 ex ofredade ung havsörn F.

gråsparv } blandflock på c 40 ex lyfte ur häck vid gården Nyåkra ett
pilfink } par km norr om Skårby

gulsparv: hörd överflygande vid X, och vid Bellinga lagård lyfte en avsevärd flock ur gödselhögen invid vägen, säkert var det 35-40 ex. Även närmare Skårby skrämdes några ex upp nära vägen.

Tillägg och kommentarer:

- a) snötäcket hela vägen från Lund ungefär till Sjöbo var rätt starkt reducerat av tövädret sista tiden, men landskap dock i huvudsak vitt eller rättare smutsvitt. Mycket stora drivor i vägskärningar etc. Långre österut, alltså i östra Fyledalen och vid Högestad och även ner mot Krageholm, var det tydligt mera snö. Krageholms-sjön helt isbelagd, snö på isen, och spår av människor i snön på isen.
- b) rådjur sågs flera ggr: 2 nära Röddinge, 4 mellan Röddinge och Fylan, 3 gick över vägen ~~Skårby~~ (Lyckås nära), och ytterligare 2 eller 3 ex sedda kort därefter. Mycket rikligt med spår i skogen vid Krageholm, vid X, vid Sövde m fl ställen.
- c) vid platsen X stod en bil med 2 personer, som också beskådade rikedomen på fågel, och ytterligare en bil med några män och kvinnor kom dit. Vi talade kortvarigt med dem alla. De berättade att denna plats nu var gladornas nattkvarter och att de en kväll nyligen hade räknat till 85 ex som nattade här "förra weekenden"!!
- d) artlistan är mycket noggrann, men kråkfågel ej alltid antecknad. Alla större ansamlingar däremot antecknade.

S L U T

- 1985-01-01: natten till denna dag föll mycket snö i Lund.
-01-02: " " " " " rätt mycket snö i Lund.
-01-02: på morgonen rödhake vid Temorgränden 8 (fanns där även 1984-12-29!)
på morgonen såg Johnny Karlsson många flockar gäss flyga mot V. Detta var vid Revingeby eller på vägen därifrån till Lund. Dagarna närmast dessförinnan hade han sett c 500 - 600 gäss, rimligen bara sädgäss, beta på Sandby mosse.
1130 kom 3 sädgäss mot NV över Tunaområdet i Lund
1245 " 9 obestämda svanar mot V över Lund
1355 " 11 sädgäss mot V. Kort därefter fällde 1 sparv-
hök på gamla vattentornet. (OBS att tornfalkar ses någorlunda ofta just där, men idag var det alltså en sparvhök)
1405 ses den vitbrokiga kråkan över Ekologihuset. - Nyssnämnda sparvhök lyfter, kretsar, sticker sedan mot S
1408 18 sädgäss mot SV i plogformation, rätt nära, i utmärkt ljus
1418 1 sparvhök hanne ad alldeles utanför fönstret på mitt rum på Ekologihuset, den passerar mycket sakta.
1420 flock på 6 sädgäss rakt över Ekologihuset, kurs mot SO eller OSO. De kacklade.

Morgonen denna dag kl 0815 var temp. minus 8° C.

Jag ringde Berith Cavallin som bor i Vombs by för att om möjligt få höra mer om gässen. Hon berättade: de sista ~~2~~ nätterna, alltså mot ~~31 dec~~ 1 jan och 2 jan, hade hon vaknat upprepade ggr mellan kl 0100 och 0300 av kacklet från överflygande sädgäss. Den 31 dec 1984 hade hon sett en flock på c 75 - 100 sädgäss på Vombs ängar.

OBS att jag stod i fönstret på mitt arbetsrum på Ekologihuset idag kl 1350 - 1450 med ett par mycket korta avbrott. Övriga obsar gjordes däremot vid helt kortvariga utblickar från fönstret.

- 1445 1 sparvhök ånyo över Ekologihuset; tveksamt om det var samma ex som sist
1448 ensam ringduva fäller i högt träd vid gamla Zootis, Helgonavägen ~~3~~ 3. Ringduva har setts av mig föga eller ej alls på sista månaden, eller kanske på sista månaderna.
1520 2 tornfalkar sedda från fönstret.

- 1985-01-03: kl 1130 kom 1 ad och 5 juv svanar av obestämd art över Östra Torn med kurs mot V eller VSV. De flög i plog med ad i teten. Väder strålände, molnfritt; temp c minus 8° C. Sikt utmärkt, vind rätt svag (men starkt ökande vind från SO med snöbyar har ställts i utsikt av SMHI; kanske skulle vinden småningom bli omkring NO).
kl 1430, när det blivit delvis molnigt men fortfarande var utmärkt sikt, kom 8 sångsvanar lågt mot S över huset.
- Natten till 4 januari var det minus 12° C vid huset.

FORTS

- 1985-01-04: vid Ekologihuset sågs ånyo den vitbrokiga kråkan, och Kl 1355 kom 1 sparvhök över Ekologihuset Kl 1450 " ännu 1 " , nu över Tuna-området. Enstaka fiskmåsar ad och juv samt dito skrattnåsar ad och juv sedda över staden. Ensam ringduva sedd. Koltrastar och skator sedda. Av snöskata idag bara 1 ex, som knappt ens kunde anses bergsäker.
- 1985-01-10: rödhake hörd vid Tenorgränd, och överflygande sidensvans också hörd.
Vid Ekologihuset sågs den vitbrokiga kråkan samt 1 eller 2 eller möjligen 3 andra kråkor, normalfärgade. Helt enstaka råkor också överflygande där, vid ett tillfälle 3 ex samtidigt. ^{En} kaja också. Av skata dels 3 normala ex i sällskap, dels en fullständigt stjärtlös, vilken såg högst bisarr ut när den flög förbi.
Kl 1400 kom 1 sparvhök mot V
1515 " 1 " " V eller VSV
1520 sågs 1 tornfalk och samtidigt
1520 " 1 ringduva.
- 1985-01-11: helt korta utblickar över Lund. Morgonen strålande väder, men på f m visade sig lätta, höga moln, som sakta tätnade. Ungefär kl 1100, när det ännu var my. fint väder, kom 4 svanar mot SSV i snedrad, det var ad + ad + juv + ad. De kom på c 150-200 m höjd precis rakt över mig, men detta hände nära motorvägen, och bullret därifrån var så starkt att någon vington (eller annat läte) inte kunde höras. Högst sannolikt var det dock knölsvan. - I litet träd på slänten alldeles invid motorvägen satt 1 tornfalk.
Ungefär kl 1130 kom 4 gäss över Lunds centrum med kurs mot Ö, rätt högt, men nästan säkert var det sädgäss.
- 1985-01-12: vandring på f d Hardebergaspåret och åter samma väg; tid 1135-1210. Temp. minus 10° C, starkt solsken, rätt svag men kall vind omkring NO. Därvid sågs 1 sparvhök över Ö Torn. Den skrämde upp c 15 - 20 kajor och några kråkor. En kråka gav sig till att jaga höken. Vidare sågs 1 tornfalk ryttla över villakvarteren allra längst österut, på gränsen mot de öppna fälten. Vidare såg jag 7 koltrastar, alla svarta. En ensam snöskata kom, körde snabbt bort en koltrast. Skata sedd, råka sedd, c 10 gråsparvar sedda vid jourbutiken. Grönfink några ex. Skrattnåsar några spridda ex, ad och juv, lågt avspanande villakvarteren. (något som förekommer dagligen. Efter hemkomsten sågs även fiskmåsar bete sig så; även detta ses dagligen). - En fullständigt stjärtlös råka också sedd på promenaden.
- 1985-01-13: kallt, minus 10° C, och klart. Vandrade på Hardebergaspåret och åter kl 1245-1340. 2 knölsvanar ad flög högt mot väster. Sparvhök sedd 2 ggr; tornfalk sedd en gång, den mobbades av en skrattnåsar. Spridda skrattnåsar och fiskmåsar som alltid (nu i vinter) över Ö Torn och villakvarteren däromkring, oftast flyger de m 1 m en-samma, även om 2-3 eller kanske 4 ex kan ses samtidigt. - Efter hemkomsten kom 1 sparvhök hane ad rakt över trädgården på c 2 m höjd. F Ö sågs gråsparv, grönfink, kråka, råka, kaja, skata, en snöskata, några koltrastar.

Notiser januari 1985 forts.

- 1985-01-16: se exkursionsprotokoll. Här ett tillägg: de 2 dovhjortarna i glänta i skogen rätt nära "Tockarpsbädet". I tjock snö stod de och åt av gräs- eller kanske buskvegetation. Det var 2 tjurar, den ena mycket liten och med enkla spets-horn, som divergerade mycket starkt; den andra var stor och hade välutvecklade skovelhorn.
- 01-17 och -01-18: vid vår bostad vid Tenorgränd sågs 1 rödhake, och i trädgård nära Ekologihuset sågs och hördes 2 rödhakar nära varandra. De föreföll alla att vara i prima kondition trots sträng kyla och mycket snö.
- 01-19: se särskilt protokoll!
- 01-21: på förmiddagen kom en utpräglad ljus ormvråk rätt lågt mot SV över Sparta och ICA-TUNA, höjd högst 50 m. Det var en s k Börtingevråk, undersidan vit med lätta mörkare teckningar. Rödhake sedd och hörd även idag, och den vitbrokiga kråkan sågs vid Ekologihuset.
- 01-24: över Tenorgränd en normalfärgad ormvråk seglande, den for fram och tillbaka i den friska vinden. Upptäcktes p g av att ett tiotal kråkor och råkor sågs vara uppe och flyga, de verkade nervösa. 3 eller 4 av dem attackerade vråken i flykten, men den föreföll föga störd.
- 01-25: på f m satt en flock på 58 sidensvansar i trädtopp i Östra Torn, hörnet av byn närmast motorvägen. Några råkor satt i samma trädtopp. Sidensvansarna hördes sirra då och då. Efter ett par minuter flög de bort mot V eller NV i två omgångar.
- 01-26: se särskilt protokoll! Se även nästa dag.
- 01-27: på natten föll mycket snö, säkert c 15 cm. Enligt besked från Anders Dahm föll snön nästan helt och hållet före midnatt. - På morgonen uppkylarande, snart klart, det blev strålände sol men allt kallare. Kl 0930 en rödhake vid huset. Kl 1250 en sparvhök kretsande över Zootis. Kl 1615 kom 7 + 12 + 13 sädgäss mot V över Zootis; rimligen uppbrott på grund av den nya tjocka snön. Ännu kl 1655 såg jag tornfalk ryttla nära Tenorgränd; då var det skymning trots att kvällen var ovanligt ljus. Och slutligen kl 2105, när Lena och jag tände ytterlampan mot trädgården, kom en uggla alldeles förbi, bara 1½ eller högst 2 m högt och c 10 m från huset. Den fortsatte över buskar och småträd mot SV, sänkte sig ytterligare. Art: omöjligt att göra kritisk bestämning, men jag misstänker snarast hornuggla.
- 01-28: 1 normalfärgad ormvråk mycket lågt över grannhusen; den gjorde plötsligt en brant dykning och försvann och måste då kommit helt nära hus. Det såg ut som om den försökte slå byte. Den återsågs ej. - På kvällen när det började skymma ryttlade åter en tornfalk över den öppna marken mellan villakvarteren och motorvägen.

Forts.

Notiser januari 1985 forts.

1985-01-30: på morgonen vid Tenorgränd hördes en gärdsmyg helt nära, däremot ingen rödhake. Vid middagstiden stod jag ett par korta stunder i fönstret på mitt arbetsrum på Ekologihuset. Såg då en rätt stor flock sidensvans, säkert c 60-70 ex, som snabbt flög mot V eller kanske NV. En stund senare hade jag turen att se den vitbrokiga kråkan, den upptäcktes på långt håll och kom flygande rakt mot mig och försvann över hustaket, mycket nära. Den hade förändrats mycket sedan sist, inte i färgen men väl i formen: båda vingarna var mycket ojämna, såg rufsiga ut, och vingarnas bakkanter hade stora "hack", dock inte symmetriskt i båda vingarna. Det såg snarare ut som skador än som ruggningsluckor. Men flyga kunde den ju. Jag hade kikaren med mig idag och såg fågeln alldeles utmärkt. - Omkring kl 1445, när jag gick hem, kom ännu en flock sidensvans snabbt mot V eller kanske m 1 m mot NV. Säkert 40-45 ex, de flög i krokig kurs, höjd bara c 30 m.

Från Ekologihuset sågs även 2 eller 3 normalfärgade kråkor, delvis sågs 2 i sällskap. Alla dessa hade jämna och fina vingar, som man brukar se.

-01-31: på morgonen en ivrigt varnande gärdsmyg i trädgården. Däremot ingen rödhake sedd eller hörd. - Vädret mycket disigt, delvis ren dimma, plusgrader, snön smälter. Sådant väder var det även igår.

På f m idag hade jag en del ärenden i staden. Det var regn, delvis ösregn, och mycket halt trots all sandning. När jag omkring kl 1300 gick från busshållplatsen till bostaden, passerade jag en plats där mat läggs ut till fågel (jag har sett platsen redan tidigare). Idag var där påfallande många koltrastar, säkert 12-15 eller flera, vidare gråsparvar och pilfinkar samt 2 bofinkhannar.

Notiser januari 1985 (ej i tidsföljd med övriga sidor)1985-01-05.

Idag kl 1458 kom en talgoxe till aprikosträdet som står alldeles framför holken på husväggen (holkens mynning vetter mot V). Talg-oxen satt på en kvist, hoppade litet runt i trädet, fortsatte till holken, hoppade på dess ovansida, där det låg snö, satte sig även på dess sidor och satte sig framför mynningen och tittade in men kröp ej in; vistades sedan ånyo i trädet och på holken, tittade in i mynningen på nytt och efter någon tvekan kröp den in kl 1500. Det var nu sol och utmärkt sikt och kallt, minus 12 grader C. För övrigt sågs nu trastar, bl a 8 - 10 snöskator som satt tätt i Cotone-asterbuskarna och åt bären, flyttade sig sedan till blomlådan där Lena stuckit ner lösa klasar av rönnbär bland tallkvistarna. De åt av rönnbären och återgick sedan till Cotoneaster-buskarna (som täcker marken vid husets motsatta långsida, och bara där).

1985-01-06.

klockan 0830: blixtrande klar morgon, temp. minus 18 grader C. Omkring kl 0930 kom 10 snöskator till Pyracantha-buskarna som växer vid husväggen intill Cotoneaster-täcket. Snöskatorna satt uppburrade och åt av Pyracantha-bären. En koltrast hanne ad satt bredvid och åt av samma bär. Det skilde bara en decimeter mellan näbbarna på koltrasten och den närmaste snöskatan när det åt. De tittade på varandra men anföll inte. En annan koltrast satt ett par meter bort i samma buskage, nära flera snöskator.

1985-01-09.

1 rödhake vid huset på Tenorgränd!

1985-02-07, torsdag.

Det hade länge varit tal om att jag skulle fara ut med min syster Ulla och hennes make Jan för att se efter örn. Idag blev den färden av. De hämtade mig i bostaden på Tenorgränd kl 0910. Vi for ut till Vombs ängar via S Sandby - Revinge. På denna sträcka sågs av fågel ~~flora~~ en kråkfågelflock nära Skatteberga, rätt stor flock, nog 170 - 180 ex. Satt på snötäckt fält där någon stubb stack upp. Dessutom en rapphönsflock nära Hardeberga; och i S Sandby satt ett antal råkor på den mot S exponerade slänten i vägkanten och lögade sig i solen. Vid Öbacken en flock på c 40 småfåglar, nästan säkert gråsiskor. Väder: strålände sol, i Lund vid avfärden minus 14° C. Härlig sikt och rätt mycket snö, men vid Krankesjön och på Vombs ängar var det mindre snö än i Lund. - Skator sedda på ett par tre platser.

Vombs ängar: 3 havsörnar juv kretsande; först sågs 2 flyga mot SO, sedan ett annat ex kretsas och ofredas av 2 korpar. Några kråkor och kajor. Vid Vombs Norregård 1 fjällvråk i träd. Här var också massor av kaninspår. - Klingavälsåns fåra var öppen. Vid Kävlingeåns avflöde ur Vombsjön (alltså vid "Fiskar Bergströms") fanns en liten öppen vak, men ingen fågel låg där. Vi fortsatte norr om Vombsjön. Borstbäcken öppen! Inga örnar satt i ekarna vid Vombsjöns N strand.

I fjärran över Frualid såg jag en prick: uppenbarligen en örn som "stod" mot vinden över branten. Stopp för bestämning. Det var en örn, en stor en, men bestämning omöjlig, ty den gled sakta bort sidlänges och försvann i öster, jag följde den länge med kikaren men klarade den inte. (Jag har sett detta beteende flera gånger hos kungsörn).

Övedskloster: bäcken öppen, men vi stannade ej. Kajor sågs här och vid Öveds f d station. Björka: 1 ormvråk, normalfärgad, sittande. Kort därefter 1 fjällvråk som ryttlar och faller. Ilstorp: vi stannar nära kyrkan och spanar ut över Klingavälsåns flacka dalgång. 2 korpar. Sedan finner jag 2 havsörnar sittande intill varandra på marken. Jag ställde in tuben på dem och anropade Ulla och Jan; i det ögonblicket försvann den ena örnen utan att jag såg det; den kvarsittande var en ad eller subad. Öväntat mycket gäss fanns på fälten och markerna nära ån, säkert inalles 800 - 1000 ex, fördelade på flera flockar. Avgjort hög siffra med hänsyn till den stränga vintern. Ett militärplan flög i vid båge över ~~örarna/ö~~ örnen och gässen, ingendera lyfte, egendomligt nog. Mycket kråkfågel syntes också, kråka, råka, kaja, dessa (åtminstone delvis) oroadе.

Vi fortsatte härifrån 1055 mot Tågra, såg på vägen dit 1 ormvråk, 1 sparvhök och en obestämd småfågelflock. 1100 ankomst Tågra, men här syntes inga gäss, och vi stannade inte. 1105-1120 stopp vid P-platsen vid Snogeholmssjön, alltså på den plats som fordom kallades "Skräddarns" eller "Bellevue" (sistnämnda namn gällde egentligen ett gammalt hus nära sjön; jag tror det var ett fattighus som det hette på 30-talet). Vi skådade ut över sjön i härligt väder, men faktiskt såg vi inte ett liv under denna rast. Tröstade oss med het buljong och ostsmörgås, som Ulla medbragt. Fortsatte sedan på vägen mot Ystad men vek av till Eriksdal, som passerades 1127, körde sedan via Röddinge - väg 12 - ner i Fyledalen till Lyckås. Såg här 1 + 1 gläder och minst 1 + 1 + 1 ormvråk, alla flygande och huvudsakligen ensamma. Ingen örn trots flitig spaning. På håll nära Fylan 1 ryttlande fjällvråk.

Vi körde ett par smärre krokar här, var framme och beskådade Benestads kyrka. Här massor av svartfågel, c 400 - 500 kajor och c 200 råkor. Vi passerade på lilla men allmänna vägen förbi Stenby gårdar; här skulle enligt besked från Berith finnas en matplats för glador. Vi fann dock varken matplats eller glador, trots mycket noggrann spaning, däremot en ensam ormvråk lågt flygande samt en tät flock på 40 - 50 kråkor. For i Fyledalen och upp på vägen mot Baldringe förbi den plats där jag nyligen hade massor med glador mm, men idag var där intet att se förutom ett antal kråkor. Denna lokal belägen precis

FORTS

1985-02-07 forts.

vid skogsbrynet när man kommit upp ur dalen. När vi fortsatte, fykte det över vägen, dock rätt svagt. Vi for ner till E 14 via Sövestad, såg på denna sträcka förvånande litet fågel, men vid Oretorp (nära Skårby) ryttlade en fjällvråk på 5 m höjd över vägen; den "stod" mot en hangvind och flyttade sig faktiskt inte fast vi passerade ett par meter under den. Jag tyckte mig ~~se~~ att detta var en gammal fågel; oväntat att en sådan var så orädd. Jag sade skämtsamt till Ulla och Jan att den nog kom från ryska tundran och ~~se~~ sällan eller aldrig hade sett folk förr. - 1 ormvråk också sedd nära Skårby.

Vi körde E 14 mot Malmö. Ännu 1 fjällvråk sedd bra. Det fykte fortfarande svagt över E 14. Lång sträcka utan fågel, så när som glesa kråkfåglar. Vi vek småningom norrut, vid Eksmeden närmare bestämt. Nära Havberg 1 sittande börringevråk, särdeles ljus, stor och fet. När vi lämnat E 14 ~~se~~ fykte det inte mer över vägen.

Rockarp kl 1310. Här 6 + 1 dovhjortar på ett fält, och en flock på c 22 gäss flög mot SV eller SSV. Häckebergasjön: vi gick ner, och ut på isen men såg intet utom en halvljus ormvråk. Nära Genarp en flock på 7 sädgäss mot SV - SSV. Alla övriga gäss idag också sädgäss, dock var det vid Ilstorp omöjligt att bestämma alla flockar kritiskt.

Vid Gödelöv 1 flygande ormvråk. Vi satte nu kurs hemåt via Dalby. Ankom Tenorgränden kl 1440 i strålande vinterväder. Dagen hade varit lyckad, dock ovanligt glest med fina fåglar i Fyledalen och på hela hemvägen. Men det var för kallt för att vara ute och gå längre sträckor. Och att sitta stilla och vänta inne i bilen, det tycker inte Jan om.

S L U T

1985-02-10, söndag.

Vandring på Hardebergaspåret ut mot öster till allmänna vägen kl 1337 - 1403 samt åter samma väg kl 1403 - 1437. Utbyte:

- 1 ormråk 1 överflygande på hemvägen
- 2 sparvhök 1 hanne ad, blå mantel, flög förbi mycket snabbt och lågt, kl 1436, alltså strax före hemkomsten
- 3 skrattnås: 1 ad flög över villakvarteren på hemvägen
- 4 sidensvans: flock på 12 ex mot N-NV, sedd på hemvägen
- 5 koltrast: på utvägen 1 hanne ad + ännu 1 hanne ad + ett ex som inte var hanne ad. Alla sittande. På hemvägen icke sedd
- 6 talgoxe: på utvägen 3 - 4 ex, ej i sällskap. På hemvägen sedd ett par ggr, däribland även ett ex som sjöng eller lockade tvåstavigt
- ?7 blåmes: 3 överflygande ex var troligen av denna art
- 8 skata flera ex sedda, ensamma eller parvis
- 9 kråka 1 + 1 ex ute på fälten vid Arendala på snöfält, därtill ett överflygande ex. Alla sedda samtidigt. Inga fler ex sedda.
- 10 råka 2 ex på villatak, hade något ätbart i näbben. En skata kom dit och fällde
- 11 gråsparv: helt få ex sedda på ut- och hemvägen.

Temperatur idag kl 0800: minus 19° C. Väder klart men slöjigt eller disigt; svag vind omkring 0.

1985-02-12.

Denna dag för 75 år sedan bildades Skånes Naturskyddsförening. Den har sedermera genomgått många förändringar; för långt att behandla här. Heter nu Skånes Naturvårdsförbund och är en krets (eller länsavdelning?) av Svenska Naturskyddsföreningen.

Med anledning av jubileet hade förbundet kallat till presskonferens på Frostavallen. Berith Cavallin hämtade mig 0845; vi for via Rolsberg där vi hämtade Bengt Nihlgård och fortsatte sedan via Näset mellan Östra och Västra Ringsjön och förbi Höör till Frostavallen, ankomst dit 0950. Flera trevliga prickar, m m engagerade i förbundet, var där; ~~men~~ några hade jag träffat tidigare. Vi fick en mycket god ~~redogörelse~~ redogörelse för förbundets arbete och aktuella uppgifter. Det är ju nu allbekant hur allvarligt läget är för den levande naturen. Berith gav utmärkt översikt över läget, Nihlgård hade tagit med barrträds-kvistar (gran!) som visade begynnande skador av försurning, etc.

~~Men~~ Efter inomhus verksamhet for vi ut i fält, närmare bestämt till en ekskog, uppvuxen på gammal fäladsmark; här gav bl a Sven Nilsson en bra redogörelse för skogens djurliv och framtid, och ett par skogsmän demonstrerade mycket bra, med hjälp av den rikliga förekomsten av döda enbuskar m m, hur skogen vuxit upp på mark där betesgången upphört för (skattningsvis) 70-90 år sedan.

Vistelsen ute i marken ägde rum c 1140-1250. Därefter meddelade Nihlgård att Föreningen bjöd på lunch på Frostavallen; den blev mycket lyckad, med livligt samtal både med naturvårdare och de få pressmän som infunnit sig.

Omkring 1400 upplöstes mötet. Berith och jag for ner via den ekskog vi ~~tidigare~~ tidigare studerat och fortsatte via vägkorset strax V om Hörby - mot S men vek in via Bjärsjölagård - Övedskloster - öster om Vombsjön (klockan nu 1455) - söder om Vombsjön - Vombs by - Vombs Norregård - ängarna - - "oljevägen" västerut - ner till ~~Veberöd~~ Veberöd, ankomst dit 1600; därifrån tog jag buss hem till Lund.

Väder: sol, kallt, på morgonfärden c kl 0915-1000 tätt eller mycket tätt soldis, som dock upplöstes när vi satt inomhus. På vägen från Frostavallen c kl 1400 - 1530 var det oerhört starkt ~~ljus~~ ljus, intensivt solsken, men ljus något diffust på grund av molnslöjor; dessutom skarpa reflexer från snötäcket.

Fågel:

sångsvan: flock 5 ad kom över Frostavallen vid lunchen, kurs ungefär V

kungsörn 1 ad Vombs ä

havsörn 2 juv. " "

obestämd örn, högst sannolikt

havsörn, 1 ex Vombs ä

ormvråk: ~~en~~ bara 2 ex, båda i gamla ekar i öppet landskap nära Bosjökloster

fjällvråk 1 ex Vombs ä

fasan: en tupp Öveds f d station

rapphöns: flock 6 ex på snön

nära Snogeröd. Enda flock!

korp ~~en~~ 2 ex över Höör

kråka } sedda flerstädes;
råka } största flock nära Öveds-
kaja } gården, c 300-400 ex.
Noggranna studier icke gjorda. Få flygande ex!
På slätten dominerade svartfågeln starkt.

skata sedd flerstädes, ej närmare antecknad

entita hördd i ekskogen

blåmes " " "

nötväcka " " "

Sven Nilsson ~~en~~ fick frågan: "vilka fåglar är karaktärsarter i denna skogstyp" från ett par jägmästare. Han svarade: "blåmes och nötväcka".

- - - - -
gråsparv sedd Höör och på ett par platser på sträckan Hörby - Bjärsjölagård. Bara få ex.

- - - - -
snöskata: ett ~~en~~ ensamt ex sågs i Lund.

1985-02-16, lördag.

Lugnt väder, jämnt ljusgrått molntäcke, god sikt. Temp kl 0900 var -14° C. "Fröken väder" meddelade att temp kl 0600 vid Sturup var -19° C.

Lena och jag gjorde utfärd, start 1115, for via Norra Fäladen - mot Bjärred - motorvägen till Löddeköpinge - genom detta samhälle - över motorvägen - Barsebäckshamn, ankomst dit 1148, obsade fågel här i det stora öppna vattenområde som ej fryser på grund av utsläppen av varmvatten (kylvatten) från kraftverket; obsarna här försvårades delvis av den oväntat stränga kölden; dessutom steg det rök från det öppna vattnet, och alldeles lågt över vattnet låg ibland en vitaktig dimbank, visserligen bara lokalt och temporärt, men den kunde helt omöjliggöra bestämningar av vissa flockar. För fågelliv se nedan. Vi satte oss i bilen rätt stelfrusna c kl 1235 och drack vårt medförda kaffe, for sedan ner till kraftverket och såg oss omkring, detta gav dock föga eftersom man från vägens slut här inte kunde se en kvadratmeter öppet vatten, bara stora isvådder ner mot Bjärred och Malmö. Folk på isen långt borta och långt ute.

Lämnade Barsebäcks kraftverk 1305 och for upp mot Häljarp på kustvägen, vek dock av mot Saxtorp och fortsatte via Billeberga - Svalöv - Trolleholm - Öslöv - nära förbi Bosarp - genom Stehag - Gryby - Viderup - Örtofta - Stångby - Lund. Passerade Billeberga 1330, Trolleholm 1400, Stehag 1425, ankomst Lund 1500.

Fågelliv se nedan. Vi stannade många gånger på hemvägen men bara kortvarigt. Väder hela tiden oförändrat. Vind svag men mycket kall. Just när vi kommit tillbaka till Lund började det falla små glesa snöflingor. Vägarna i stort sett mycket bra, torra och fina, men vissa sträckor på småvägarna var m l m hala och krävde försiktighet.

Fågellivet i det öppna vattnet och på iskanterna och på stranden en sträcka rätt nära kraftverket var mycket rikt. Stranden de c 400 metrarna närmast kraftverket, i riktning mot Barsebäckshamn, kunde dock ej överskådas. - Fågellivet för övrigt under turen var fattigt och helt annorlunda. Härnedan behandlas fåglarna därför under två rubriker.

Vattenfågel vid Barsebäckshamn-kraftverket:

storskarv: 1 ex med vit undersida satt på iskant. På långt håll 2 andra ex intill varandra. Dessutom 1 eller 2 ex flygande över vattnet och isen, dessa såg helmörka ut. Högst 5 ex sedda.

knölsvan: mycket talrik, säkert 450-500 ex sedda varav bara något tiotal mörka ungfåglar. De allra flesta låg i vattnet nära land, men minst 75-100 ex låg eller stod på land, ~~varav många~~ mycket tätt intill varandra, där de tydligen brukade bli utfodrade. Summan kan vara för liten, eftersom jag inte kunde överskåda hela stranden. Några knölsvanar hördes "knirra".

sångsvan: en rätt kraftig konsert av sångsvan hördes ända från början, men fåglarna låg koncentrerade neråt kraftverket, och ute på vattnet sågs bara knölsvan och, efter letande, c 10 sångsvanar. Jag tror att antalet sångsvanar var c 50-70, siffra my. ~~my~~ approximativ.

kanadagås: när vi nalkades B-hamn flög en flock på 17 ex över mot S. Därefter fann jag i vattnet 4 + 1 + 1 ex, ej flera

övriga vattenfåglar (änder alla slag samt sothöna): totalantal räknades, första gången fick jag c 1300 ex; en stund senare, när ~~man~~ ett par täta flockar flugit ner närmare kraftverket och blivit osynliga, fick jag bara c 750 ex. Jag såg tydligt att sothöns och vigg var mycket allmänna i de lyftande flockarna, gräsand också allmän men i mindre antal. Övriga arter i my. mindre antal. Nedanstående siffror approximativa: (OBS antal obestämda, se nedan):

gräsand: sannolikt ej mer än 150-200 säkert sedda

vigg: jag såg säkert 250-300 ex

ejder: en enda guding sedd

knipa: enstaka flygande hannar sedda, även några ex liggande i vattnet, däribland åtminstone några som ej var utfärgade hannar. Men på avstånd ute i röken och dimmorna låg nästan säkert en del

18
1985-02-16 forts.

TILLÄGG: 2 okända fågelskådare meddelade att
2 snösparvar sågs vid stranden vid Barsebäckshamn.
Säkerligen korrekt. 18

knipor. Totalantal kanske 25-40, men detta är en grov skattning
storskrak: c 10 ex sågs, mest simmande, men en gång var 3 ex uppe
och flög över samhället. Bland dessa ingen hanne ad, men någon
sådan sågs i vattnet.

salskrak: en honfärgad fågel flög förbi mot norr.

sothöna: stora täta flockar sågs både när de låg på vattnet och när
de ett par ggr blev skrämde och flög, vanligen bara korta sträckor.
Säkert såg jag 200-300 ex.

obestämda vattenfåglar: om totala antalet ändar plus sothöns var c
1300, som jag anser vara en vederhäftig siffra, blir antalet obe-
stämda alltså c 450 - 700. Den siffra ~~1000~~ tror jag också är
vederhäftig. Det är sannolikt att huvudmassan därav utgjordes av
gräsand, vigg och sothöna.

fiskmå: bara 1 ensam ad sedd, vilket förvånade mig.

gråtrut: om jag var förvånad över det ringa antalet fiskmåsar, så var
jag förvisso häpen över den sparsamma förekomsten av gråtrut. Bara
en enda säker ad och högst 3-4 juv sedda. (Teoretiskt tänkbart är
att måsar i större antal vistades just vid kylvattenutsläppet,
men detta kunde jag inte se; och det förefaller högst osannolikt
att måsarna skulle vistats bara där)

havstrut: 2 ad i sällskap sågs, troligen fanns ytterligare några få
ex, både ad och juv.
(skratmå ej sedd här).

Övriga fågelobsar, även landfågel vid Barsebäck etc.

ormvråk: nära kraftverket 1 ex flygande mot S-SV mycket lågt och ett
annat ex sittande i träd. - Ett par km norrut mot Häljarp satt
1 ex i ensamt träd nära stranden; en kråka satte sig ett par meter
ovanför vråken. Vid Saxtorp 1 ex i högt träd. Bortom Billeberga
1 rätt ljust ex på kadaver på snöfält; detta ex hade en gul-orange
ton. Precis intill satt 1 skata och 1 kråka och hackade på kadav-
ret, i närheten ytterligare 2 kråkor. Vid Trolleholm fällde 1 ex
i träd. Nära Gryby 1 mycket ljus ormvråk, övre vingtäckare vita,
stjärt starkt ~~röd~~ rödtonad, undersida avgjort ljus. (m 1 m rent)
Nära Viderup på snön en alldeles ovanligt vit ormvråk, ✓ den av-
tecknade sig knappt mot snön, hade bara svaga och begränsade mör-
kare teckningar. Alla icke kommenterade ormvråkar hade normalfärg
med tydligt ljust bröstband.

glada: vid avtagsvägen mot Gryby kom 1 ex lågt över fälten, gjorde en
brant dykning ner till marken vid buskar intill gård men kom
strax upp igen

fasan: en enda tupp, på landsvägen mot Häljarp ett par km norr Barse-
bäckshamn

rapphöns: flock 12 ex nära vägen halvvägs mot Bjärred, flock 3 ex
nära Barsebäckshamn, flock minst 15 ex nästan i vägkanten nära
Trolleholm. Alla synliga vitt omkring mot snön.

skratmå c 5-6 ex

fiskmå också c 5-6 ex } rundflygande över fastighet på Norra Fäladen
tillsammans med c 20 kråkor och kajor.

ringduva: 4 ex i träd i Stehags samhälle. Därutöver ej sedd.

snöskata: ensamt ex i Billeberga samhälle.

talgoxe: 1 ex lät höra sin trestaviga vårlåt i Barsebäckshamn, trots
den bittra kolden.

skata: sedd Saxtorp, Svalöv, Bosarp m fl ställen. Bara få ex

kaja: över Lund kanske 25 ex. Barsebäckshamn parvis på tak och skorste-
nar, även c 15 ex lyftande av okänd anledning. Svalöv i samhället
c 35 ex på marken och i träd, Trolleholm c 15 ex. Stehag parvis. Ytterl. ett
par smärre flockar och några par.

råka: motorvägen 2 ex, lyfte ej för ~~1000~~ bilar på 1-2 m avstånd!!

Svalöv minst 15 ex. Senare vid gård på snön c 15 ex, satt delvis i par tätt
tryckta mot varandra. Senare bl a flygande flock på c 18 ex och sedd i ringa
antal. Kråka: sedd my. ofta men allra mest ensamma eller helt få; nära Bos-
arp dock ~~1000~~ flock 10 ex. Korp: 2 grant över skogen och fälten vid Bosarp.

Se tillägg bland notiser

SLUT

1985-02-17, söndag.

Samma vackra men mycket kalla väder. Sol och grant och snötäckt och god sikt och rätt svag vind, men temperatur mitt på dagen omkring minus 8° eller minus 10° C. Jag gick ut kl 1355, gick på f d Hardebergaspåret österut fram till korsningen med allmänna vägen, vände där kl 1415 och gick tillbaka, delvis annan väg genom villaområdet, mötte ett par personer som pratade fågel, kom därför hem kl 1445.

Fågel:

På utvägen mycket få fåglar sedda: minst 3 talgoxar varav en lät ~~lät~~ höra sin vårvisa, vidare en överflygande skata, en dito råka samt en ensam gråsparv i en busktopt.

På hemvägen sågs betydligt mera. En flock på minst 8 rapphöns upp-täcktes långt ute på snötäckt åker, synliga på kilometerhåll egentligen men lätt förbisedda när de låg stilla och tätt samlade, vilket de gjorde nästan hela tiden. Över villakvarteren en ensam överflygande skratt-mås ad och därefter en eller troligen två fiskmåsar ad; alla måsarna flög sökande på låg höjd och avspanade säkert stora områden. Vidare minst 6 koltrastar, varav 3 vid foderplats. Av de 6 var 4 djupsvarta med apelsinfärgad näbb, en tillsynes lika svart men med mörk, delvis dock ljusmelerad näbb, och en inte rent svart fågel. Talgoxe nu minst 5 ex, de flesta ensamma, ett ex sjöng. Skata 2 + 2 ex, ~~lät~~ kaja flock på 3 ex överflygande, råka 5 ex på villatak och 1 ex överflygande. Kråka summa 3 sedda, varav 2 i sällskap, därav en ivrigt ropande. Dessa 2 jagade varandra kortvarigt men fällde sedan rätt nära varandra på snöfält. Då kom nummer 3 överflygande med stort vitt föremål i näbben, det såg ut som en 1/2 brödbit. Fågeln passerade rakt över de 2 sittande exemplaren men dessa lyfte inte. - Gråsparv flock 8 - 10 ex sedd, annan flock hörd. Pilfink 2 ex i sällskap, men ej i närheten av gråsparvarna. ~~Grönfink~~ Grönfink minst 4 ex i mindre träd nära matplats. Dessutom såg jag 2 tamduvor på ladutak i Östra Torns by. - Som synes var det ett avgjort artfattigt och individfattigt fågelliv, föga underligt en sådan vinter och i sådan miljö.

1985-02-18, måndag.

Exkursion. Bengt Olof Landin och hans fru, Silluf, har länge yttrat önskemål att få deltaga i en vintertur med främsta ändamål att se örnar. Denna tur förverkligades idag. Karin Dahm körde för oss. Anders Dahm och Lena var inte med. Väder fortfarande mycket kallt, säkert c minus 10° C mitt på dagen; ~~men~~ men också utmärkt vackert, med strålade sol.

Vi hämtade paret Landin vid deras bostad på Vapenkroken c kl 1015 och satte genast fart österut. Vi avsåg att fara direkt till Ödemarksgården nära Tomelilla, där, enligt vad Magnus Sylvé meddelat mig, de övervintrande gladorna utfodras. Till den matplatsen kommer också vråkar och örnar, bland de sistnämnda mest havsörn. Vi for direkt dit, via ~~Dalby~~ Dalby - Veberöd - Sjöbo Ora - "Svampakorset". ~~Det var en lång sträcka~~ På denna långa sträcka icke en vråk sedd, ej heller någon annan rovfågel. Däremot kom en korp flygande rakt över vägen nära Skarrie hed, (som numera, sedan länge, inte är någon hed utan en stor tallskog).

Bara ett par hundra meter innan Ödemarksgården såg vi ett par glador kretsas lågt vid vägen. Vi vände kvickt för att få bästa ljus på dem. Det befanns att c 4-5-6 ex kretsade eller flög sakta och lågt på närhåll och c 11-12 ex satt, delvis helt nära varandra, i några träd (delvis döende almar) vid en gård. En ormvråk flygande här, inom kort 2 andra ormvråkar sedda, alla m 1 m normalfärgade. En grann fjällvråk kom lågt och fällde bland gladorna; då ~~den~~ flyttade sig de närmaste ett kort stycke. Ett tu tre visade sig en ung havsörn på större höjd. Glador lyfte och for iväg, och ännu större blev ~~den~~ oron då havsörnen plötsligt lade ihop vingarna och störtade nästan lodrätt ner - mot en ~~kråka~~ kråka som flög med något föremål i ~~den~~ näbben. Kråkan hann dock faktiskt undan. Vi såg oss omkring och fann långt ~~nedre~~ nere i sydväst 2 andra havsörnar, de flög rätt lågt bort ungefär mot väster; ålder oklar. En fjärde ormvråk sågs, färg olik de 3 nyssnämnda men ex. ej extremt ljus. ~~Vi~~ Vi vände på nytt för att fara den lilla vägen ner i Fyledalen. Så gjorde vi också, men det blev strax stopp, ty framför oss vimlade luften av rovfågel: vi räknade 65 glador som flög omkring, ej i en krets utan rätt glest fördelade inom ett område med kanske 400 - 500 m i diameter; höjd över marken c 30 - 75 m. Ytterligare ett par tre ormvråkar sedda här också. En helt häpnadsväckande syn. Det är alls inte givet att de ovannämnda c 18 gladorna helt och hållet ingick i dessa 65.

Vi for ner i Fyledalen och svängde ner till Lyckås, det sällsynt fula hus där "dubbelgrevinna" Piper-Hamilton, sambo med numera avlidne förre landshövdingen Netzen, har sin bostad. Vi stannade här i närheten och gick ut och tittade över dalen. En gammal fin ~~havsörn~~ havsörn flög över mot norr, rätt lågt. På långt håll några få glador, högst 3 - 4 sedda. Delvis på närmare håll däremot en hel del ormvråkar, jag såg säkert c 8 ex. De kretsade delvis i par, och jag såg att något ex "spände" vingarna framåt som de brukar göra på våren. - Vi satte oss på sofforna utanför den byggnad, där "Galleri Through" visar upp konst på sommaren. Trots kylan var ~~det~~ mycket skönt här, lå för vinden (som var svag), och intensiv sol. Silluf hade tagit med stor matsäck, och vi lät oss väl smaka. Gulsparv hördes flyga över ett par tre ggr, och ytterligare någon glada sågs, så att antalet sedda här blev c 5.

Vi tog rätt god tid på oss här; for sedan i dalen mot NV, upp på väg 12, ner igen via Röddinge by - Röddingeberg - Eriksdal, men innan vi hunnit dit, fick ~~vi~~ jag syn på två örnar som "lekte" i luften rätt långt borta och i motljus; ~~alla~~ alla fick in fåglarna i kikaren och följde deras lek rätt länge; det var väldigt grant. Ena ex var

~~fel:~~ vid Röddinge kyrka sågs en ormvråk, den enda rovfågeln före stoppet nära Ödemarksgården.

1985-02-18 forts.

absolut en kungsörn, och jag tyckte mig se att den hade ungfågeln vita teckningar på vingarna. Andra ex tyvärr en aning osäkert, men jag tror snarast på kungsörn.

Vi passerade Eriksdals lilla samhälle, som alltid gör intryck på mig att vara stilla och sovande; fortsatte sedan via Eneborg ner till Krageholmssjöns S spets, där vi stannade. Is på sjön, snötäckt helt och hållet; ett par personer på isen. I träden på Lybeck inga örnar, inte heller andra rovfåglar sedda. Vi gick upp på den odlade marken S om sjön, där spridda ekar står på ~~ett~~ fältet. Här 4 rådjur i skogsbyn, de sprang strax in i skogen. Ingen fågel, tyvärr; men när vi nalkades bilen flög en ormvråk lågt förbi. Fortsatte via Skårby - här ännu en ormvråk - och sedan förbi Ellestasjön - Bellinga lagård upp till Knickarp; på hela denna sträcka intet ~~ett~~ mera att se. Uppehåll vid Ellestasjön: ej ett liv. Uppehåll vid ~~ett~~ Knickarp: härlig utsikt över Sövdemarkerna etc, men av fågel bara en ensam korp som flög högt mot öster. Vi rullade ner till Blentarp. Här kretsade 2 korpar på måttlig höjd, annars noll!

For vidare på stora vägen men vek till höger förbi Everlövs kyrka - Kumlatofta. På fält ganska nära vägen två kadaver: på det ena en ormvråk, på det andra en annan ormvråk uppvaktad av 5 kråkor.

Kort före bron över Klingavälsån fann vi att sädgäss stod resp. låg på snön t v om vägen; de lyfte i ett par omgångar och befanns uppgå till 62 ex inalles. Jag hann ej granska alla ex, men några hade praktiskt taget helt apelsinfärgad näbb. På samma snöfält men alldeles vid vägen låg 2 sångsvanar ad, de lyfte för oss, sprang på snön en sträcka men hade ingen svårighet att lyfta. På stolpe 1 fjällvråk.

Stopp vid ån. Granskade terrängen på ömse håll men såg intet märkligt, fortsatte via Ilstorps kyrka - korsade väg 12 - passerade Björka by och stannade vid "Stannys affär" för att Bengt Olof och Silluf inte skulle gå miste om denna säregna butik. Vi gick in, dörren var öppen, och Stanny kom ut och hälsade. Affären var iskall, men i sitt eget rum hade ~~ett~~ Stanny enligt egen uppgift god värme. Hon ville bjuda oss på kaffe, men vi tackade vänligen nej och sade farväl efter ett ~~ett~~ ganska ~~ett~~ kort samtal. For förbi Övedskloster - Svansjö - Vombsjöns V sida - ut till Norregård och granskade ängarna. Här verkligen fint. På håll 2 örnar i trädtoppar, den ena mycket ivrigt attackerade av en ormvråk. Småningom lyfte dessa örnar, det var 2 kungsörnar juv. Den ena flög fram och fällde alldeles nära en räv! Räven hade lång men mycket tunn svans, särskilt var spetsen alldeles tunn och verkligen spetsig. När räven gick över ett helvitt snöfält såg jag att den hade ena frambenet snedvuxet och stödde bara på ett framben och två bakben. Örnen följde med m l m tydligt, men slagsmål blev det inte. Plötsligt fann vi att en ny örn fällt på stolpe: det var en mycket mäktig havsörn juv. Dessutom såg jag (och även de andra) nästan säkert en tredje kungsörn, som säkerligen var den ad eller sub-ad, som jag sett här flera ggr förut i vinter. Vid Norregård mycket rikligt med kaninspår. Klockan var nu 1700. Vi for hemåt, korsade ängarna. Nära Silvåkra by dagens ~~ett~~ tredje fjällvråk och 1 sittande ormvråk.

Hemfärd via Silvåkra allé. Nära Måryd mycket stora ~~ett~~ mängder kråkfågel, flera hundra. Även på andra ställen stora sådana flockar, särskilt på hemvägen. Men även tidigare flerstädes, dock intet närmare studium av sådana arter idag.

I djup skymning satte vi av Bengt Olof och Silluf vid deras bostad på Vapenkroken. Det var bistert kallt,. Då knäppte där en rödhake, länge och nära, och mycket ivrigt!! (OBS att rödhaken på Tenorgränd ej setts eller hörts på ett par tre veckor!).

Tillägg: vid Svansjö 7 rådjur på stort fält, letade föda under snön. I bokskogsbrynet bakom dem satt en mycket ljusbukad ormvråk. Övriga ormvråkar idag m l m normalfärgade. Mäkta kul dag.

SLUT

1985-02-23.

Lena och jag gjorde rundtur men ej i de 'vanliga' markerna. För från Lund 1015 västerut. Vid Löddeköpinge, väster om motorvägen, sågs rätt oväntat en flock på 12 rådjur i enkelrad, de rörde sig rätt snabbt över stort snöfält. Vi passerar därefter Barsebäcksby: ej en gås, ej heller en vråk. Före Häljarp en flock på 6 - 7 rapphöns på snöfält. Glesa kråkor, skata. Stopp i ~~Stenestad~~ Häljarp 1100 för bensinköp. Saxån vid Häljarp helt frusen, ~~Stenestad~~ och fullt med människospor i snön på isen. Även Löddeån helt frusen.

Vi for från Häljarp upp på motorvägen. Oerhörda arealer som tas upp av vägarna! Mycket rikligt med råkor sittande på fälten och på motorvägen, dessa lyfte ej för bilar eller också flög de undan blott 3 - 4 meter. Disigt väder.

Säby: 1 ormvråk på stolpe, dagens första. Kajor. Flera flockar av råka på vägen här också. Vi avsåg att fara genaste vägen till Ålabodarna, men jag missade avfarten, varför vi måste fortsätta fram till avfarten som pekar mot "Helsingborg S". Flera stora råkflockar på vägen även här, med inblandning av kaja och kråka.

Från Helsingborgs S utkanter tog vi gamla vägen söderut förbi Raus - Glumslöv till Ålabodarna, ankomst dit 1150. 7 kanadagäss på fält för ankomsten dit. Utanför Ålabodarna liten vak vid hamnen: här 18 gräsänder samt ett viggpar, ♂♀. I närheten 1 skrattnås samt några enstaka gråtrutar ad + juv, därtill flock c 12 gråtrutar. Ensam knölsvan flyger lågt förbi mot S. 2 kråkor. Längre ner i söder, där icke en kvadratfot öppet vatten är att se, står c 50 gräsänder på isen. 6 kajor. Samlad flock på 20 trutar kommer från S. Flock tamduvor.

Vid Sundvik foderplats 3 knölsvanar juv samt några sothöns.

Kl 1215 tar vi kafferast vid stranden i Sundvik. Här ses 2 + 8 + c 15 + några ~~kråkor~~ kajor, de håller delvis ihop i par. 2 kråkor. Sikten under rasten 2 - 4 km. 1 fjällvråk kommer sakta över strandbranten. Fler kajor. 2 fiskmåsar ad på isen. 9 ad och 1 juv knölsvanar kommer från S, faller på c 1 km avstånd på isen. Intet öppet vatten finns i närheten.

Kl 1232 lämnar vi Ålabodarna, far upp Sundviksvägen, mycket trevlig terräng. Mycket snö. Föga svartfågel att se. Vi far under motorvägen mot Härslöv. Oändliga snöfält. Forts. ~~Stenestad~~ till Ottarp på my. trevlig väg, därefter mot Kingelstad. Här har ett stort fält nyligen harvats med tunga maskiner, snön är alltså borta, dock att marken pudrats av nysnö. Här några kråkor ~~kråkor~~, ungefär 10, och c 110 kajor på marken, däremot ingen råka. - Vi far Kingelstad - på väg 110 Tjutebro - förbi Ekeby och Billesholm - lämnade väg 110 - in via Olstorp - Norra Vram. Hela denna sträcka bara några kråkor. Icke en enda vråk! Mycket snö. Temp. är nära noll, eller/ kanske någon plusgrad.

Norra Vram - Stenestad delvis mycket reslig bokskog. 1 kråka! Nära Stenestad 3 nötskrikor under träd vid vägkanten, kanske fanns här utlagt foder.

Stopp i Stenestad 1345-1350. Fortsätter till Konga, ankomst 1420. På vägen 1 kråka, senare c 10 kråkor till. Vi far via Gillastig - Blinkarp. Det är lugnt och nära noll grader. Dis, sikten bara c 1 km. 1 + 1 kråkor. Gillastig 1 ormvråk sittande i träd; 2 + 1 kråkor uppvaktade den. Här är mindre snö än längre västerut i landskapet.

Röstånga 1430. Därefter ses några kråkor, 1 + 2 + 2 rådjur, ytterligare 1 + 2 kråkor, 1 fasanhöna, 6 rapphöns. Därefter intet mera antecknat. Vi for direkt till Lund.

SLUT

1985-02-24.

Rundtur med Berith Cavallin och hennes dotter Elin. Vi ville gärna se hur fåglarna hade det vid kusten denna stränga vinter. Men vi hade otur med vädret; det var dimma, oftast tågl och besvärande. Utbyte dock lämpligt från ointressant.

Gislöv: här tre vakor. 3 nr 1 låg
c 15 viggas, 1 salskrak ♀, och 3
skrämmisar fanns här bredvid. 3 nr 2
låg 3 salskrak-♀♀, någon vigg,
en bergand ♀ och 5 knipor.

3 nr 3 låg 20 viggas, 1 salskrak
och 2 gräsänder.

Nära Gislöv 1 hornfalk.

Fredshög: vid vak öster om samhället

15 sothöns

c 118 knölvanar varv c 90 ad och 28 juv
8 andra knölvanar ad kom dit.

c 100 gräsänder

10-20 kräkor på isen

några räkor på isen också

kajor

skrämmis } 100-fals tillsammans
fiskemäs }

grutar fåtaliga

Dessutom kom c 300 kanadagäss över-
flygande, och på avstånd hördes mycket stor
kör av kanadagäss.

FORTS

1985-02-24 forts.

Vid minimal vake i närheten fanns inga fåglar, men i närheten betade yvterljare 175 + 125 kanadagäss.

Ströchan Kämpinge - Vellinge: vi såg 7 rådjur, 35 + 5 kanadagäss, några kråkor samt 2 havar.

Hemvägen drog vi via Vellinge - V. Ingelstad - Anderslöv - Svåvesjö - Böringe - Skurup - Dörred - Veberöd - Torne Hällesbad. Här släpptes lille Elin av hos paret Källander + Rosenquist. Berith körde mig till Lund. Hela denna sträcka var det dimma, oflast tät eller mycket tät. Enda utbrytet blev därför en ornvärk på en lyktstolpe nära Skurup. Detta alltså dagens enda vake trots att vi färdades drygt 150 km. Enda rovfåglarna däröver blev ornamända tornfalk mellan Trelleborg och Fislöv. Enda lokal med mycket fågel var vid Fredshög. OBS det stora antalet kanadagäss!

1985-02-14: från mitt arbetsrum på Ekologihuset såg jag den vitbrokiga kråkan flyga förbi. Det var första observationen på flera veckor. När den sågs sist, var vingarna starkt ojämna, så utpräglat att jag bedömde fågelns hälsa som tvivelaktig. Men idag såg vingarna mycket jämnare ut; troligen fanns dock en liten ojämnhet i vänster vinge. OBS att sista månaden varit bland de kallaste på sista 40 åren. Men kråkan har alltså klarat sig. - Dessutom bara en annan kråka sedd från Ekologihuset. Exemplaren var inte i sällskap. Jag tillbragte bara några få minuter vid fönstret idag.

På hemväg från institutionen såg jag en tornfalk vid Draco-fabriken; den kom mycket nära och flög raskt in bakom byggnaderna.

-02-15: vid vår matningsplats för fågel satt idag en domherr-hona och plockade frön. I buske i närheten satt hane och hona av samma art. Arten ses ej ofta numera, och antalet ex är mycket mindre än förr. Tveksamt om jag alls sett den på villatomten förut. Koltrastar kommer flitigt till matplatsen, även ses talgoxe och blåmes regelbundet, däremot ses gråsparv mycket sällan, egendomligt nog. I trädtopp på en granntomt satt idag en ensam snöskata. Den flög strax bort. Nästan samtidigt hördes sidensvans: sju ex kom förbi mot SO, lågt över husen.

-02-16: exkursion till Barsebäck etc. Se särskilt protokoll. Här-till skall göras följande tillägg:

- (a) jag gjorde ganska noggranna anteckningar denna dag om alla sedda arter. Beträffande kråka dock inte varje observerad individ; men arten antecknad från Norra Fälleden i Lunds utkant, sedan ensamma ex på snön på vägen mot Bjärred, likaså ensamma ex eller i något fall 2 nära varandra vid Löddeköpinge och på isen på ån där-städes. Vid Barsebäckshamn och kraftverket bara c 3 ex sedda. På vägen mot Häljarp några få, på snön eller i träd. Även glesa ex vid Billeberga - Svalöv, och nära Trolleholm dels några enstaka ex, dels en flock på c 10 ex. Bosarp några få, dels ensamma, dels nära de båda korparna. Gryby bara spridda ex, Örtofta några ex. God totalsumma kan ej fås härav, men dock god uppfattning om antalet och uppträdandet.
- (b) av småfågel nästan intet sett på rundturen. Nära Löddeköpinge dock flock på c 28-30 ex i högt träd, nästan säkert grönfink. Bilturer av denna typ ger överhuvudtaget dåligt med småfågel, vilket bör ihågkommas.
- (c) is-situation norr om Barsebäckshamn upp till Landskrona fast is, intet öppet vatten att se från land. Mycket långt ute på isen sågs folk, ensamma eller 2-3-4 tillsammans, delvis så långt ute att de tedde sig som små prickar även i kikare. - Landskapet helt snötäckt, i huvudsak helvitt, men vissa plöjda fält var "svart-prickiga", och man kunde ibland urskilja stubbåkrar etc. Vid vägarna ofta rätt stora drivor, men snödjup säkert ej över 10-15 cm, med reservation $\emptyset$ för lokala avvikelser.

Notiser februari 1985 forts. OBS: ej i strikt kronologisk ordning.

- 1985-02-25: sparvhök flög sakta och rätt högt över "Blocket" (= det stora lasarettskomplexet) och gamla vattentornet. Jag vistades på arbetsrummet på Ekologihuset flera timmar denna dag men tillbragte bara ett par minuter vid fönstret. Samma dag på eftermiddagen såg jag från bostaden på Tenorgränd en sparvhök två gånger med drygt en halvtimmes mellanrum. I båda fallen en gammal hanne med grann och rätt mörkt gråblå mantel, säkerligen samma ex båda tillfällena.
- 02-26: ormvråk lågt kretsande över villorna vid Tenorgränd, höjd c 30-40 m. En kråka steg upp snabbt och brant och började mobba vråken, som dock föreföll föga besvärad.
- 02-27: vid min ankomst till Ekologihuset flög den vitbrokiga kråkan förbi på nära håll. Den var fortfarande ojämn i vingarna, dock knappast så mycket att det genast var iögonfallande.
- 02-22: på f m fällde en ormvråk på TV-antennen på grannens villa (Eksandhs). Ytterst ovanligt beteende. Vråken upptäcktes nästan genast av ett par skator, som flög fram, satte sig intill den, hängde i luften några decimeter ovanför den, flög runt den och konstade på alla möjliga sätt, men de anföll inte i den meningen att de berörde vråken kroppsligen. Efter någon minut lyfte vråken och flög bort.
På e m 1 sparvhök sedd från vår bostad på Tenorgränd. Anders Dahm ringde på dörren och meddelade att ~~en~~ en jorduggla flugit över, kretsande, när han just passerade utanför. Jag ut förstås, men ugglan tyvärr redan borta.
Idag på middagen var temp. minus 4° C. Efter mulen morgon blev det sol, lätt dis, dagsmeja vid husets sydsida.
- 02-21: på middagen, när jag gick hem från Ekologihuset, flög en ensam storskrake ungefär mot SO över Tornavägen; den svängde undan för undan mera mot S.
1 havstrut ad och några gråtrutar sågs också flygande över staden.

OBS: data härövan rätt angivna.

1985-03-02, lördag.

Enligt ett gammalt löfte ledde jag en exkursion med Staffanstorps-avdelningen av Skånes Naturvårdsförbund. Bilexkursion, c 35 personer i c 10 bilar. Organiserat av Anders Wester, som också hämtade mig i bostaden i Lund kl 0730. Väder: tyvärr disigt, men ej hopplöst; dock blev utbytet säkerligen avsevärt lidande av den dåliga sikten. Svag vind.

Vi for Staffanstorp - Dalby - Torna Hällestad - Silvåkra. Mycket kråkfågel flerstädes, därutöver intet förrän i Silvåkra allé, där 2 fjällvråkar lyfte nära varandra och flög ut över Silvåkrakärret. Strax V om Öbacken, alltså ett par tre hundra m väster om Vombs ängar, kom en stor småfågelflock lågt emot oss, fällde delvis på snöfri ängsmark eller betesmark, delvis i träd. Vi hann stanna, och åtminstone de flesta deltagare såg dem bra. Det var gråsiskor, minst 150 ex. Trevligt. När vi sedan nalkades Öbacken och just skulle korsa Klingavälsåns raka fåra, kom en kungsörn juv lågt strykande längs ån, motströms. Ånåo hann vi stanna, och de flesta ~~och~~ eller alla fick se örnen på rätt nära håll, låt vara att obsen blev ganska kortvarig. Ren tur att örnen kom just i rätta ögonblicket. Vi stannade sedan på ängarna, och jag avspanade dem noga men såg inte en rovfågel. Däremot stod c 500 sädgäss på odlad mark mellan det fridlysta området och Södergård; de stod delvis rätt glest och någorlunda nära och var väl synliga, även om inte varje ex kunde bestämmas kritiskt. - På Vombs ängar, i det fridlysta området, hade ett stort nytt dike ~~och~~ grävts upp, ev. kan det ha varit något mycket gammalt och m 1 m osynligt dike som fördjupats. På ängarna gott om kråkfågel som vanligt. Vid Vombs Södergård 1 ormvråk.

Enligt Anders Westers önskan saktade vi farten när vi passerade Berith Cavallins hus i Vombs by. På ett träd i trädgården var en matplats för fågel; här satt en större hackspett hanne ad bara några m bort.

Vombsjön helt islagd, bilspår ~~och~~ i snön på isen. Vi for sedan mot Ö norr om sjön. Vid Hjälmaröd c 50 svartfågel, det var åtminstone mest kaja och kråka. Vid Svansjö 4 rådjur på fältet framför skogen. I Övedsskogen 4 nötskrikor helt nära varandra, i vägkanten, och kort därefter 4 domherrar, likaledes precis i vägkanten i skogen. Eljest intet. Vi fortsatte förbi Övedskloster - Vombsjöns Ö sida - Björka - korsade väg 12 - Ilstorp; här sparsamt med gäss på markerna S och ~~och~~ SO om byn, men sikt rätt dålig, och det kan ha funnits mycket mer än de c 75 ex jag kunde upptäcka. Vi fortsatte upp genom Sjöbo Ora till Svampakorset - Ödemarksgården, men här var intet att se, dessvärre. Jag hade också yttrat mig mycket försiktigt ~~och~~ om vad som kunde väntas. Vi for ner i Fyledalen, såg nära Ödemarksgården 1 + 1 normalfärgade ormvråkar, kort därefter 1 glada överflygande, och minsann om inte en havsörn juv satt i ett träd i dalen invid ån ett par km NV om Lyckås. Den satt kvar snällt, lyfte sedan men fällde i högre träd och sågs avgjort bra. F ö var det snarast dimma när vi vistades i dalen; vi såg dock i ån 2 storskrakar (ej hannar ad) och några få gräsänder.

Nu var klockan 1105 och vi beslöt att ta matrast strax nedanför Lyckås. Här var mycket snö. En ormvråk satt i ett träd, en räv gick fritt och tillsynes obesvärat och nosade sakta i snön, återsågs ett par ggr. - Maten smakade bra här. God stämning trots den dåliga sikten, och stämningen ~~och~~ steg när en havsörn juv kom lågt över oss i diset, ~~och~~ det var praktiskt taget säkert inte samma ex som setts förut.

Start efter matrasten c 1135, vi korsade ån i länsgränsen; här låg några par gräsand och 5 storskrakar varav en hanne ad. Vi upp till Benestads kyrka, här i vägkanten en stor flock fågel, en blandning ~~och~~ av gråsparv (skattat c 75-80 ex) och gulsparv (skattat c 40-45 ex). Totalt alltså c 120 ex, men bara grov skattning, kan ha varit fler.

Vi gjorde ett par krokar här och återvände ner i dalen via Ödemarksgården. Mycket kråkfågel sågs, säkert 150 - 200 ex; därtill en halvljus ormvråk.

Kl 1205 passerade vi Fylan och fortsatte upp ur dalen, förbi Röddinge kyrka och sedan ner förbi Röddingeberg - Eriksdal. Det var

1985-03-02 forts.

nu lätt snöfall, och det fykte över vägen, dock ej så att det medförde svårigheter. Vi for nu mycket länge utan att se nämnvärt med fågel. Routen lades via Ållskog - Assmåsa - mellan Snogeholmssjön och Ellestasjön - Bellinga lagård - Skoghult - Beden - Rydsgård. Miserabelt utbyte, dock föga oväntat på grund av snöfallet. Vid ~~Rydsgård~~ Rydsgård dock en mycket oväntad sak: en flock på 8 tamgäss precis i vägkanten visade tydliga drag av Cygnopsis cygnoides, den stora gåsen med ~~knöl~~ knöl på näbben. Gässen var delvis ljusbruna, flera hade stora vita teckningar på huvud och hals, och alla hade en viss ansvällning vid näbbroten; denna var föga märkbar hos några ex men mycket tydlig hos andra. ~~Jag~~ Jag kommenterade fåglarnas utseende. Ingen annan deltagare torde ha haft reda på existensen av arten Cygnopsis cygnoides.

Vi kom ner på E 14 och följde den västerut, vek mot norr vid Eksmaden, kom in i de för mig välkända markerna mot Härkeberga. Såg en fin börningevråk nära Rockarp, dagens enda med den färgen. Sedan stopp nära avtagsvägen mot Gyllebo. Klockan hade nu blivit c 1400, och jag förstod att det var tid att upplösa gänget. Flera personer tackade och sade att vi ~~gjorde~~ (eller rättare: de) sett mycket mer fågel än de tänkt sig.

Anders Wester och jag och ett par man stod kvar sedan de andra rest sin väg. Då kom en duvhök lågt över markerna mot ~~S eller SO~~ S eller SO. Kråkor fanns i närheten, ett par ex började mobba höken under högt skrän. Snöfallet nu svagt, m 1 m upphörande. Vi for till Lund, passerade Alberta. Nära Staffanstorp 1 tornfalk på lyktstolpe alldeles vid vägen, den lyfte ej.

Jag har antecknat att det började snöa redan när vi hade matrast vid Lyckås.

Artlista (kommenterad endast om det finns något att tillägga till det ovan sagda):

sädgås: inga obsar ut-
över det nämnda.

gräsand: även sedd

Vombs ängar & Fylan

storskrak

ormvråk

fjällvråk

kungsörn 1 juv

havsörn 2 juv

glada bara en!

duvhök

tornfalk

OBS: Fasan icke sedd!

Rapphöns icke

heller!

skrattnås: några över

Staffanstorp på

morgonen

fiskmås likaså

havstrut 1 ad över

Odemarksgården

större hackspett

nötskrika

skata flera ggr

kaja

råka

kråka

} allmänna men

ej noga an-

tecknade

korp 1 överflygande

vid Härkebergasjön

gråsparv

~~gråsparv~~

gråsiska

domherre 1 hanne och

3 honor var det

i Övedsskogen

gulsparv: även hörd

överflygande vid

Lyckås

tamgässen vid Ryds-

gård måste ihåg-

kommas.

rådjur 4 Svansjö, 1 stor

bock nära Röddinge

räv Lyckås

hare ett par ex sedda.

Även antecknat:

Borstbäcken frusen.

Björkaån helt frusen.

Klingavälsån öppen längs

Vombs ängar. Läget

vid Ilstorp obekant

p g av dålig sikt.

Öved: ej stopp.

Härkebergasjöns avlopp:

här stannade vi vid

ena avloppet, det var

öppet en kort bit, c

20-30-40 m. Ingen

strömstare, ingen

fågel alls här.

SLUT

1985-03-03, söndag.

Morgonen och förmiddagen lika disiga eller snarast lika dimmiga som igår. ~~Men~~ Men en skillnad syntes genast: det var mycket ljusare idag, så ljust att det nästan var svårt att titta rakt mot himlen, trots att denna var molntäckt. Dessutom var det mildare idag, c 2° C redan omkring kl 0900. Och det blev verkligen ett helt annat väder än igår: himlen ljusnade sakta, det blev solsken, som åtminstone under tiden 1200-1430 var starkt. Därvid också mycket bättrad sikt, minst 2-3-4 km. Mot eftermiddagen åter snart grått, och det blev tjock dimma.

Lena och jag gick österut på Hardebergaspåret bort till allmänna vägen, vände där och gick förbi jourbutiken på hemvägen för ett par smärre inköp. Tid: 1235 - 1335, just när vädret var som vackrast. Mycket tydlig vårstämning! Kråka, råka, kaja och skata sågs som vanligt, inte i stora tal. Skatorna ofta parvis, ~~o~~ ofta också nära sina bon; vi såg inte att de byggde, men sådant har skett många gånger på sista veckorna. - Ensamma fiskmåsar, minst 1 ad och 1 icke utfärgad, sågs över villakvarteren och fälten, och 4 gråtrutar ad kom över. I ett buskage en vild konsert av gråsparvar. Flera koltrastar sedda, vid ett tillfälle 3 sådana och 2 skator sittande på samma TV-antenn. En ormvråk kom mycket lågt över Tenorgränd, normalfärgad med brett och tydligt bröstband, den attackerades av en kråka och ett par kajor. På fältet närmast öster om villabebyggelsen, fann jag en flock på 6 raphöns; de stod resp. sprang på ett plöjt avsnitt. Alldeles i närheten en my. stor stubbåker med (men inte nyplöjt) kvarliggande snö. - Grönfinkar hördes och sågs. Men av ~~nyanlända~~ nyanlända flyttare intet att se, exempelvis sådana arter som lärka och vipa. Ett klart fall av flyttning såg vi dock: en flock på 5 storskrakar kom i enkelrad med kurs mot ONO, höjd högst 50 m i solskenet. ~~4~~ 4 ex var härliga, laxfärgade hannar ad; den mellersta fågeln i raden var en hona.

Vid hemkomsten såg jag en trichocerid flyga utanför dörren mot trädgården. Letade däremot förgäves efter väggspindlar eller andra aktiva ~~insekter~~ evertebrater på husväggen.

1985-03-15, fredag.

Lång rundfärd i S Skåne med Folke Köhler och en ung god vän till honom vid namn Rolf Simonsen. De hämtade mig i Lund kl 0800. Vi for Lund - Staffanstorp - Holmeja - genom Bökeberg förbi Fjällfotasjön - - Börringe - förbi Södra Börringe gård - S om Havgårdssjön - förbi Havgård. Rätt långt stopp på vägen mellan Havgård och Ystadbanan, med god utsikt särskilt västerut. Sedan över järnvägen - mot Näsbyholmsområdet - Gärdslov - delvis på enskilda vägar - förbi Näsbyholm - upp till Skurup - österut på E 14 till tvärs för Marsvinsholm, där vi svängde mot vänster till Skårby - norrut. Stopp på "vanliga platsen" vid krönet på den långa backen ner mot Bellinga lagård, sedan in på vägen mot Knickarp, stannade och spanade norrut mot Sövdesjön etc., for vidare på väg 102 mot Blentarp men vek in på den enskilda vägen mot Frihult och Navröd, kom utan svårighet lända fram nästan till Navröd, men backen här var blockerad av en stor snödriva. Därför återfärd samma väg, men stopp för att studera en härlig större skrikörn! Sedan in på väg 102 igen, svängde österut vid Blentarp och passerade Sövde by - upp längs flygfältets Ö kant - Ilstorpsgården - Spjälla vägska (Gumpaballabacken, även kallad Röballa. Namnen lättförståeliga för dem som vet hur Orans profil såg ut här, innan området blev granplanterat). Vi for nu på väg 12 genom Oran och direkt via "Svampakorset" till Ödemarksgården nära Tomelilla. Här flera uppehåll och kort sväng mot S, men sedan in på vägen mot Fyledalen. Nya stopp vid åtelplatsen ~~varav~~ norr om vägen. Fortsatte i dalen till backen med fri utsikt mot Benestad, alltså nära Lyckås. Matrast här, mycket fint. For sedan förbi Lyckås och en sväng via Baldringe - Baldringetorp - åter ner i dalen - förbi Fylan - upp genom Nyvångsskogen. I dess västra bryn vek vi in på den enskilda vägen via Styröd till Eriksdal - sedan ner till väg 13 - Assmåsa - Eneborg - in förbi Krageholms slott - Krageholmssjöns S spets; här rätt kort rast. Sedan vidare fram till väg 102, som följdes till Ystad. Ner till hamnen, mycket trevliga obsar där. For sedan västerut längs S kusten, stannade bl a vid Svarte, Abbekås och Smygehamn, ner till sydligaste spetsen. Sedan upp förbi Äspö - Klagstorp - Källstorp - längs Jordberga park - in på väg 101 (=Landsvägen) som följdes till strax Ö om Anderslov. Härifrån via Grönby - N Grönby - Havgård, stopp på samma ställe som i förmiddags - upp till E 14 men for via Lemmestorp - Slätteröd - Iglesjö - Rockarp - Kullaröd - Bramstorp - mot Hässleberga men vek efter ett par km skarpt österut på den väg som passerar längs Skoggårds ängar (=Häckebergakärret). Vid Häckebergasjöns avlopp ~~ganska~~ ganska kort stopp, mycket lyckat, både strömstare och försärla. Sedan Häckeberga - Dörröd - Veberöd - Dalby - Lund, ankom dit 1750.

Ungefärliga tider för övrigt: utsiktsplatsen vid Bellinga, med sikt över Ellestasjön kl 1015-1035. Lämna Ödemarksgården med kurs mot Fyledalen 1235. Matrast c 1250-1315. Efter rundan via Baldringe ånyo ner i Fyledalen 1335. Ystad hamn 1430. Sydkusten 1500-1610. Passerade Klagstorp 1615, Kullaröd och Bramstorp 1645-1655.

Väder: större delen av dagen grått men ganska ljus, och sikten dessbättre rätt god. På e m, ungefär från 1515, blev det starkt uppkylande, blå himmel, fin sol och god sikt.

Landskapet vinterpräglad, alla sjöar frusna med snö på isen, fält och åkrar vita men på oplöjda åkrar $\varnothing$ var stubben synlig. Vissa marker nära sydkusten nästan bara, eller helt snöfria. Havet var islagt från stranden, men till mycket varierande bredd, ibland 100 eller 150 m, ibland 1000 m, och utanför Smygehuk låg tjock men ojämn och blockig is flera km ut; ett rent arktiskt ~~hav~~ hav föreföll det. På strödda platser, ej endast vid hamnarna, små vakar och en del smärre öppna stråk.

Vi stannade på talrika ställen under dagen. Men vi stannade inte på alla ställen, där man kunde vänta m l m gott utbyte; exempelvis blev det inget uppehåll vid Klosterviken (= Norra Börringesjön, vägen mellan slottet och samhället), ej heller någonstans på sträckan från Börringe samhälle - söder om Havgårdssjön - tills vi kommit förbi Havgårdssäteri.

Fågelutbyte; i tidsföljd:

S om Torreberga 50 gäss i sänkan, säkert sädgäss. Vid Hyby 1 tornfalk. På fält norr Yddingen, tvärs för Holmeja samhälle c 225 gäss varav c 40 (approx.!) var grågäss, de gick allra mest eller enbart i utkanten av flocken och ofta parvis. Resten sädgäss. Flocken på snötäckt fält. På annat fält i närheten 2 gäss nära varandra, nästan säkert grågäss.

Bökeberg intet när vi for genom skogen, Fjällfotasjön intet heller att se, som vanligt numera. På fält nära sjön ~~utan~~ stod en ensam gås, säkerligen grågås. Intet sett på sträckan Börringekloster - Ö om Börringesjön - Havgård (stannade inte på denna sträcka).

Uppehållet N Havgård: 2 obestämbara örnar sittande i träd nära varandra, långt borta; det var sannolikt 1 havsörn och 1 kungsörn, men knappast bergsäkra, och det var omöjligt att komma i närheten om man inte ägnade en hel timme åt den saken. Vidare här 1 sittande ormvråk och 1 dito obestämd vråk. 2 korpar överflygande, gulspurv hördes, sånglärka hördes flyga över. Lemmeströ 1 ormvråk, ~~ett stort antal sparvar~~ ~~ett stort antal sparvar~~ (detta mycket nära platsen där den egendomliga örnen, som kanske var en hökörn, sågs av Nils Åke Andersson och Lena och mig den 28 oktober 1984). Vi forts. mot Näsbyholmsområdet. Här 270 sädgäss på snö, och flock på 5 sädgäss kom från V och fällde hos den stora flocken. 7 rådjur! Sånglärka sjöng! Stora kajflockar på håll. På delvis snötäckt fält minst 250 - 300 kråkfåglar, mest kråka och råka. 1 ormvråk. Några fasaner i skogsbyn på håll. 2 ringduvor på åker. 1 vipa! 1 fjällvråk flög lågt mot N. Ytterl. 2 ringduvor på fält.

Vid Skurup 1 glada och litet svartfågel. Vi ~~utan~~ ser fö ingenting längs E 14 (utom glesa kråkfåglar). Skårby: 2 glador kretsande nära ~~utan~~ Oretorp, och där kommer även 1 havsörn juv upp över skogen och flyger bort mot S. Den ena gladan mobbas av en korp.

Utsiktsplatsen nära Bellinga, med fin sikt över Ellestasjön: på isen långt bortemot Snogarps gård står c 80 gäss, påfallande glest fördelade; vi kunde se att en del var grågäss - de lyfte delvis, tursamt nog; och jag tror att (nästan?) alla var grågäss. 4 obestämbara småfåglar flög över, nästan säkert en finkfågel. Några kajor. Väder här: stilla, grått, vinterstämning, men ganska behagligt; och sikten inte dålig.

Vi upp till utsiktspunkten nära Knickarp, där man ser Sövdesjön och överhuvudtaget långt mot NV-N-NO-O. Här kom först c 25 gråsiskor lågt över oss mot N, kort därefter 2 flockar gråsiska med minst 100 ex i vardera flocken. Möjligen någon inblandning av grönsiska, men inte sannolikt. 1 ormvråk sedd, likaså 1 lågt kretsande sparvhök. ~~En~~ Några småflockar grågäss flög lågt mot Ellestasjön, och långt uppe ~~utan~~ i norr sågs flera flockar betande gäss på markerna SV och V om Sövdesjön. Ännu 1 obestämd vråk. Väder grått men rätt ljust.

Vägen utför Åsen mot Blentarp intet att se, men från enskilda vägen mot Frihult och Navröd sågs 1 + 1 sittande glador, flock 8 snöskator lyftande från fält, 2 ringduvor sittande, vidare enstaka kajor. På öppna fält gick stora gåsflockar, delvis m 1 m osynliga i det undulerande landskapet, men jag såg minst 500 ex och det var helt klart att betydligt flera fanns, jag skattar totalantalet till c 800 ex. Det var sädgäss, men vi fann vid granskning 2 bläsgäss ad i flocken, intill varandra. Troligen även ett ringa antal grågäss. Sånglärka hörd. 1 glada sedd. Väder: det ljusnar men är ännu grå himmel.

Diket, som från SV mynnar i Sövdesjöns SV vik, var öppet; här låg en ensam storskrake hanne ad! Vi måste vända här, ty backen upp mot Navröd var blockerad av en mycket tjock snödriva. Vi for därför samma väg tillbaka. Observerade att en ~~utan~~ betande gåsflock på håll lyfte plötsligt, säkerligen inte för oss. Granskade himlen: en kretsande örn ovanför oss, fint och fritt och långsamt och på måttlig höjd. Helmörk, inga kontraster, men vinghållning rakt inte som havsörn, stjärten inte viggformad, huvudet ett klart Aquila-huvud, och vingarnas bakkanter mycket markerat konvexa. Vingarnas ytterdel (handen) lätt men tydligt nedvinklad, men långa handpennorna något uppåtböjda.

FORTS.

1985-03-15 forts.

Det var en större skrikörn ad. Den kretsade sakta, så att den kunde studeras med fördel även i ~~en~~ tub. Flera ggr gled den både snett och rakt emot oss i mycket fördelaktiga vinklar, svängde också förstås runt så att även översidan kunde ses mycket bra. Intet ljust att se på översidan, varken vid stjärtbasen eller annorstädes. Det var en alldeles ovanligt god observation; men det skall inte fördöljas att artbestämningen krävde noggrann granskning. Vid ytlig och snabb observation hade den lätt kunnat slinka förbi som ung havsörn. Det som jag allra först reagerade på var vingarnas hållning och den utpräglat konvexa konturen på vingarnas bakkant. Örnen var inom ~~synhåll~~ synhåll länge, den försvann sakta mot O eller SO och vann dessförinnan en del i höjd medan den kretsade.

Ensam skogsduva. Vi ut på väg 102 igen, vek österut vid Blentarp, såg en ormråk, stannade vid Åmans bro (=bron över Klingavälsån vid utflödet ur Sövdeshjön) och gick ner till själva utflödet. Öppet vatten här men bara helt litet; här låg 5 vingar varav 1 hanne ad. Än öppen också, men ingen fågel sedd nedströms bron. Gott om spår i snön vid åkanten och i skogen; här hade en grävling gått, spåret var lätt att följa väl 50-75 m.

Sövdeshjöns yta helt vit, tom på liv. Sövde by 1 ormråk nära håll. Längs flygfältet intet att se, men norr om Ilstorpsgården gick c 200 sädgäss och bland dem 8 kanadagäss, väl samlade. - Därefter rätt snabb färd österut. I Floskogen satt 1 ormråk i topp i högt träd, och i vägkanten, snarast på själva vägen, satt 9 skogsduvor, som lyfte sent. Nära Ramsåsa kyrka 1 glada. 5 vipor kom med kurs mot S. Vi tog till höger vid Svampakorset. Vid Ödemarksgården minst 6 glador, glest fördelade, och 2 ormråkar.

Vi körde på lilla vägen ner mot Fyledalen. Här på kort sträcka c 20 spridda glador, och i närheten, delvis på åtelplats, 2 ormråkar och c 200 kråkfåglar, mest kråka och en del råka. Där också 6 starrar! Åtelplatsen norr om vägen. På stort fält söder om vägen satt 2 havsörnar ad, lyfte, flög mycket lågt. Vid Stenby 2 glador och 2 ormråkar. Nere i dalen ytterligare 2 glador, och i öppen fåra i ån 2 knipor. 1 duvhök, stor ad, som tedde sig ljusgrå ovan, uppenbar hona, flög framför oss när vi hade kurs mot Lyckås.

Matrasten särdeles givande. Vi såg iallles 6-8 ormråkar, vid ett tillfälle hade jag faktiskt 6 ex samtidigt; vidare c 6-8 glador, 1 fjällvråk och 2 havsörnar juv; de flesta fåglarna hängde eller seglade över norra sluttningen av dalen NV om Benestads kyrka. De 2 havsörnarna "lekte" länge i luften, "spände" klorna mot varandra, etc. 1 corp flög lågt förbi med något föremål i näbben, då gav sig en av örnarna efter den med hög fart. De 2 örnarna satt delvis nära varandra i högt träd men lyfte, ena ex fällde i annan trädtopp och jagade därvid bort en duvhök, som sannolikt inte var samma ex som nämndes här ovan. Kråkfågel överflygande, delvis i glesa förband; både kråka och råka gjorde så; även kajor sedda. Kråkfågeln faktiskt talrik, de flög huvudsakligen över mot N, skattat antal sedda blev 300 ex. 3 + 4 sädgäss flög förbi ungefär mot OSO. 1 spillkråka kom rakt över, tjoade högt. Corp ånyo sedd, och i öppna ådrag låg gräsänder, men bara helt ringa antal kanske såg jag 10 ex. (men vi granskade inte ~~några~~ några långa å-sträckor). Ytterligare vråkar och glador sedda när vi for upp mot Fylan, men bara några få ex, och det var nu omöjligt att veta om alla dessa var "nya" eller hade setts förut.

Svängen via Baldringe ledde till att vi kom ner i dalen via den plats där Lena och jag för ett par månader sedan såg c 45 glador och 1 havsörn; men idag var där inte ett liv. Vi far upp genom ~~Nyvängsskogen~~ Nyvängsskogen; här mycket stora avverkningar ej minst av vuxen bok. Väder: det blir delvis blå himmel och strax därefter fint solsken! Vi tar in på enskilda vägen via Styröd (vägen är skyltad 'Styrödsvägen'), ser 1 sittande ormråk men eljest intet trots det fina vädret. Tittar ut över landskapet som förändrats av Fyleverken. Tar till vänster vid Eriksdal, ser 2 kretsande ormråkar. Vid Eneborg 1 + 1 glada.

FORTS.

- Glesa kråkor. ~~men~~ Vi stannade vid Krageholmssjöns S spets men såg intet. Ej en kvadratfot öppet vatten att se. Fortsatte mot Skårby, då kom 3 korpar flygande rätt lågt och tätt ihopa, lekande med varandra. For ej till Skårby utan rakaste vägen till Ystad och där ner till hamnen. Den var mest fylld av packis, men i hamnbassängen någon liten vak, och utanför hamnen flera vakar; där låg tätt med fågel, men vakarna var små och smala. Fågel inalles här: c 15 sothöns, 2 brunand-drakar, flera hundra vigg, c 100 gräsänder, storskrakar tätt samlade på ett ställe men knappast mer än 15 ex (??, kanske fler). Folke och hans kompis såg 1 bergand hona. Skrattmåsar rätt många tiotal, gråtrutar bara några ex sedda, egendomligt nog. Fiskmåsar summa en juv sedd av mig. På silon stor tät flock av tamduvor, c 60-70 tror jag; och dels på silon, dels på marken därinvid fanns minst 50-60 turkduvor, de var lätttrörliga och c 15-20 ex flög flera ggr ut och satte sig på isen i hamnen när de blev oroad. På packisen vid hamninloppet upptäcktes först 2, sedan 3 havsörnar juv. De satt ~~men~~ rätt nära varandra och plockade på något avfall eller dött djur. De lyfte inte fastän färjan från Polen kom mycket sakta förbi genom isen på väg in i hamnen.

Det var iskallt vid hamnen, det hade nu blivit grått igen, och luften var särdeles fuktig. Vi satte kurs västerut längs kustvägen, såg 1 tornfalk nära staden. Det var nästan oavbrutet is längs stranden, men ibland var isbältet bara 100 - 200 m brett, ibland var det 1 km brett eller mer. Enstaka små vakar även nära land, i vakarna gräsänder och 1 gravand och ~~men~~ ett ringa antal vigg etc. Vid Svarte ännu 1 tornfalk, och en flock på 12 skogsduvor lyfte nära vägen. Flock 5 obestämda svanar ad flygande över isen. 2 gravänder. 2 vipor. Nu en bit strand där isen låg säkert 2 km ut, inte blank is men tät packis. Stundom sågs öppet vatten utanför isen och sedan, mycket långt ut, ett nytt isbälte. Ensam knölsvan ad flygande mot V. 1 glada. Flock drygt 20 gravänder tätt samlade i rätt liten vak nära land. Ännu 1 tornfalk.

Abbekås: vi ner till hamnen. Här flög alfågel hanne + hona, här låg en ensam ~~men~~ salskrak hona, vidare gräsand, vigg och knipa i ~~men~~ ringa tal, bara ett par tiotal ex, av knipa bara ett fåtal. Här öppet vatten ända till stranden, där mynnade ett mindre vattendrag. I vaken låg också 65 ad och 1 juv knölsvanar. Måsar över havet, däribland havstrut några få ex. Storskarvar några flygande, och långt ute satt c 16 ex tätt samlade på isblock, därtill några på annat håll, så att totalantalet blev c 30 ex.

Väster om Abbekås relativt smalt isbälte (=oftast tät packis eller åtminstone ojämn is) längs stranden, bara c 200 m brett. Där det fanns något öppet vatten sågs knipa, vigg, gravänder; inga stora tal, men alla vakar inte studerade. 2 vipor också sedda. Isbältet sedan varierande i bredd, fågel i vakarna ~~med~~ siffror låga eller måttliga.

Smygehamn: vak vid stranden, här några knipor hannar ad, en ensam bergand hanne, 20 vigg, 7 brunänder varav 4 hannar, 2 sothöns, några gräsänder samt 42 ad och 2 juv knölsvanar; den ena juv var säkert en fjolårsunge, den andra hade en del m l m rent vita fält i den bruna dräkten. Oerhört med is i havet ~~men~~ från stranden så långt man kunde se; i en liten vak låg c 8 kanadagäss, och över hamn och is sågs en del skrattmåsar, litet gråtrut ad och juv och någon havstrut.

Flock 30 gravänder flög österut längs kusten. Några vipor och c 100 starar på fält; de flesta marker nära sydkusten är snöfria. 10 fiskmåsar och (lika många??) skrattmåsar vid hus. Mycket barmark här.

Vi vrider norrut. OBS ingen småfågel sedd på länge vid uppehållen i fiskelägena eller längs vägen. Äspö 2 fasaner. 1 ormvårk satt i buske och exponerade sig för eftermiddagssolen med vingarna hållna rakt utåt, satt länge orörlig i denna "heraldiska pose", jag har nog aldrig

x) nära Bjäresjö 1 normalfärgad ormvårk lågt ryttlande praktiskt taget över landsvägen, mycket nära, ryttlade uthålligt!

xx) siffrorna skall vara: för skrattmåsar 50 - 100, och för turkduva likaledes 50 - 100, sannolikt betydligt över 50. ~~men~~

1985-03-15 forts.

sett detta beteende så utpräglat förut. - Passerade Klagstorp kl 1615 här råkekoloni. För via Källstorp - Jordberga - Grönby - Havgård, stannade på samma plats som i morse. ~~2~~ 2 sittande ormvråkar sedda, därefter ännu 1 dito, och 6 + 5 + 13 + några sädgäss passerade över med kurs m 1 m mot ONO. 6 skogsduvor kom mot N. 1 rådjur.

Fortsatte, såg 1 ljus ormvråk och kort därefter ännu 1 lika ljus. Klockan nu 1655. På fälten i Håckebergaterrängen - dessa fält mest snötäckta - sågs nu i snabb följd 12 + 37 + 15 + 2 dovhjortar; det verkliga antalet säkert något högre eftersom en flock var mest dold i en sänka. Två arrangemang som såg ut som obetade rovfågelfällor stod på fälten här, nära Bramstorp. 1 rådjur, sedan flock 15 dovhjortar i skogsbryn, därav en vit eller blekt gråvit. Kort därpå flock 13 nya dovhjortar. Alltså här inom loppet av (ungefär) 5-10 minuter minst 94 dovhjortar sedda!! Vi passerade Håckebergakärret (som även kallas Skoggårds ängar) i vackert kvällsljus, såg 2 ormvråkar.

Vid Håckebergasjön kom 1 större hackspett förbiflygande, och gröngöling hördes, flera ggr.

Vi gick ner till sjöns avlopp, här var som väntat öppet vatten, och här fanns 1 strömstare och 1 forsärla!! Talgoxe hördes sjunga här, och jag hörde entita locka.

Härifrån bar det direkt till Lund via Dalby. Över Dalby samhälle kom 1 ormvråk lågt.

Tillägg: (se även artlistan!!)

- (a) talgoxe sedd och hörd en gång tidigare, exakt plats ej antecknad men jag tror det var vid Krageholm.
- (b) koltrast ej antecknad, men jag såg något enda ex.
- (c) grönfink ej heller antecknad, men den sågs i något av samhällena vid sydkusten
- (d) gråsparv konstaterad under dagen men bara på någon enda plats, ovisst var.
- (e) Det är sant att vi huvudsakligen ägnade oss åt större fåglar, men jag hade det bestämda intrycket att antalet sedda småfåglar var synnerligen ringa, både ifråga om arter och individer. Enda individrika art (var gråsiskan, av vilken ett par stora flockar sågs. ~~småfågeln~~) bland småfåglarna)

ARTLISTA:

x)	<u>storskarv</u>	ormvråk	spillkråka	rådjur
	<u>gräsand</u>	fjällvråk	sånglärka	dovhjort
	vigg	obestämd vråk	<u>forsärla</u>	
	<u>bergand</u>	sparvhök	<u>strömstare</u>	spår av grävling
	<u>brunand</u>	duvhök	talgoxe	
	knipa	glada	entita	spår av hare, kanin, räv etc.
	alfågel	tornfalk	snöskata	
	<u>storskrak</u>	fasan	koltrast	
	<u>småskrak</u>	sothöna	stare	
	<u>salskrak</u>	vipa	skata	
	<u>gravand</u>	skrattmå	kaja	
	sädgås	fiskmå	råka	
	bläsgås	gråtrut	kråka	
	grågås	havstrut	<u>korp</u>	
	kanadagås	ringduva	gråsiska	
	knölsvan	skogsduva	grönfink	
	obestämd svan	tamduva	obest. småfågel (fink?)	
	<u>havsörn</u>	<u>turkduva</u>	gråsparv	
	<u>större skrikörn</u>	större hackspett	gulsparv	
	<u>obestämd örn</u>	gröngöling		

x) flygande småskrakar sågs bl a utanför Ystads hamn.

1985-03-17, söndag.

Lena och jag gjorde en liten bilrunda. Start från Lund 1130, vanliga vägen mot Krankesjön. Mellan Skatteberga och Revingeby sågs på avstånd 4 + 6 + 8 gäss flyga mot NO, art oklar, men det var Anser-gäss. Före ankomsten till Revingeby, när vi färdades på den långa raksträckan, såg jag att en del gäsflockar fällde på markerna c 1 km bort nere i söder. Antal gäss säkert 100, kanske mycket mer; de sågs dåligt. 1 tornfalk ryttlar helt lågt, slår snabbt ner i gräset på betesmarken, går ej upp omedelbart. Råkor överflygande, spridda. Över Revingehed flock 4 ringduvor, här även 1 kretsande ormråk, och på vägen ner mot Silvåkra by först 2 sittande ormråkar nära varandra, sedan 2 kretsande också nära varandra, och slutligen 1 ormråk lågt flygande över Ivans backe och fältet därinvid.

Jag upp i tornet vid Krankesjön. Denna frusen, snö på isen, jämnt och fint, men i SO hörnet en vak utanför kanalmynningen. I vattnet låg 2 storskrakar, icke ~~88~~ ad, och ett gräsandpar; och på iskanten stod 10 gräsänder, varav 5 ~~88~~ och 5 ~~88~~, vidare stod där 3 par ~~88~~ grågäss. En häger, mycket välutfärgad ad, flög över och fällde på isen nära vaken. 2 sothöns längre in mot kanalmynningen. 2 talgoxar i buske i trädgården, där Anderssons hus stått (det är nu rivet och bortfört; det såg jag för ett par veckor sedan). 7 + 2 sädgäss kom från Ö, svängde över sjön, my. lågt, återgick mot Ö. Flock 24 ringduvor rätt högt åt NO, uppenbart flyttande flock.

Kl ~~1215~~ 1215, när jag just kommit ner från tornet, nalkades från öster, alltså från Vombs ängar, mycket stora mängder gäss, fördelade i oregelbundna flockar på 5, 10, 25, 40 ex, även många m 1 m ensamma eller i lösa förband. Alla for över mot V-NV, många flockar gick ner helt lågt och fällde långt ute på sjöisen, men en del torde fortsatt mot V-NV. Inalles minst 1300 ex, delvis bra belysning, allt som hördes och sågs väl var sädgäss. 1 glada kretsande.

Vi far förbi Silvåkra by med kurs mot ängarna. I träd vid Silvåkrakärret 1 ormråk. På ängarna flock 12 starar, 1 + 1 flygande glador, 3 fjällvråkar med ett par hundra m inbördes avstånd, 1 ormråk, en ensam vipa, litet kråkfågel som dock ej granskades närmare, ty långt uppe i N sågs stora gäsflockar, oroliga och flygande bort mot V, säkert 500 ex inalles. Inga betande gäss kvar! Söder om vägen befanns 2 kungsörnar sitta på pålar intill varandra, det var uppenbart en ung och en äldre fågel. På marken därinvid satt 2 havsörnar juv, den ena omgiven av c 15 kråkor. Denna örn + kråkorna hade något byte att rota i (troligen ej utlagd mat på denna plats). Ytterligare minst 150 sädgäss överflygande mot V, därtill sågs flygande gäsflockar långt nere i S över Klingavälsådalen. En fjärde fjällvråk sittande i litet träd. 1 ormråk till, dessutom 2 obestämda vråkar kretsande my. långt bort. Sånglärka, kråkor.

Kl 1245 vid Södergård: 1 koltrast ~~8~~ ad förbiflygande. 1 ormråk kretsade nära "Furets hörna". Vombsjön istäckt, isen snötäckt, glänsande vit i solskenet. 1 ormråk faller på stolpe. Flock 30 flygande gräsänder över Kävlingeåns ~~my~~ utlopp. Vak i sjön vid utloppet, här 7 storskrakar varav 4 granna ~~88~~ ad. 30 kajor. Ån öppen men ingen fågel sedd där. Borstbäcken nästan helt frusen. 4 rådjur på fält vid Svan-sjö. Sol ~~88~~ och grant. I alléerna vid Övedskloster kajor rätt många, delvis i par. 1 glada överflyg. Ej stopp här.

✓ Vombsjöns Ö sida kl 1315-1320, bara enstaka ~~88~~ kråkor 1 glada my. lågt över huser vid Björkaåns mynning, här också 15 kajor, delvis i tydliga par.

Vombsjöns SO hörn rast 1325-1340. Flock 8 obestämda småfåglar fällde i boktopp men försvann snart. Folk långt ute på isen flerstädes. (kanske bofink, 2 kretsande ormråkar långt borta. 1 sånglärka sågs flyga mot NO, annan sånglärka sjöng. Av en slump upptäcker jag på oerhört avstånd i N en flock på minst 400-500 medelstora fåglar, de flyger tätt och delvis kastande fram och tillbaka, beteendet tyder snarast på kråkfågel, troligen kajor. - Vi forts. genom Furet. I grantopp sitter en korsnäbb ~~88~~, fritt och fint, ~~88~~ någon meter längre ner i samma träd upptäcka en praktfull ~~88~~, den plockar på gren där det inte finns några kottar, flyger sedan ett tu tre upp till ~~88~~, och antingen matar den ~~88~~ eller gör den parningsförsök, eller båda. Sedan flyger ~~88~~ tvärs över vägen och sätter sig i lärkträd och bearbetar länge en kotte! Mycket spännande! - Vi passerar Vombs by och far västerut över ängarna, ser nu ingen örn och av vråkar bara 1 fjällvråk, därtill några kråkor + råkor + kajor. Summa 4 flygande gäss! - Silvåkra by 1415, 1 ormråk lyfter i vägkanten med stor grästuss, och 1 klar börringevråk sitter på avstånd i skogsbyn, första extremljusa ormråken idag. Skata sedd. - Vid Stensoffa 1420 en ensam vipa och 1 obestämd kretsande vråk. - Före Måryd, på fält rätt långt i N, c 450 gäss, bara sädgäss sågs, en del badade i stor smältvattenpöl på plöjd mark. - Kl 1430 passerade vi S Sandby, och 1446 var vi hemma. OBS: korsnäbbarna noga granskade, tyvärr starkt underifrån, men jag tyckte näbbarnas form tydde på mindre korsnäbb. Bör följas upp!!

SLUT

1985-03-25, måndag.

Klockan 1205 gick jag hemifrån för att handla litet mat i ICA-butiken på Tuna. Det var rätt milt och stilla, och snön hade faktiskt försvunnit under de fem dagar (20-24 mars) då jag vistades i Stockholm. Men vädret var annars långtifrån vackert, det var disigt och helt gråmulet av låga moln. Ungefär 25 minuter senare hade jag gjort mina uppköp och vandrade hemåt. Då regnade det, rätt oförmodat måste jag säga, och helt grått och dystert var det. Några råkor syntes, och på AVstånd bakom Dracos nybyggen sågs 2 vipor. En sånglärka flög mot NO. Någon mås syntes också, bl a en fiskmås ad som flög österut. Regnet upphörde.

Jag såg mig om och fann då ett tiotal kretsande fåglar uppe i diset, de var högst 150 m uppe och framträdde ~~tydligt~~ bara rätt otydligt. Jag trodde vid första anblicken att det var måsar, ty på våren ses sådana ofta komma in över ~~land~~ land och kretsa även i gråväder. Men till min mycket stora överraskning fann jag att fåglarna var vråkar, ormvråkar närmare bestämt. De kretsade sakta om ~~varandra~~ varandra; nya exemplar kom, ett och ett, västerifrån i diset och anslöt till kretsen, som växte till 16 ex. Då gled de alla ungefär mot NO, korsade motorvägen och började kretsa på nytt över östra delarna av gamla Östra Torns by. Denna krets steg inte mycket men den pågick rätt länge och försköts sakta mot NV ungefär, så att fåglarna, när de började bli svåra att se i diset, befann sig någon km i norr, ungefär över motorvägen. När jag ännu hade dem i sikte, kom en flock på 23 ringduvor rakt över med kurs ~~mot O~~ mot O eller snarare OSO, höjd 100-150 m, och samtidigt kom 5 vipor mycket lågt med kurs N eller NNO! Allt detta hände snabbt, och under dessa minuter hade vädret inte förändrat sig, det var grått och fuktigt. En ormvråk, nummer 17 alltså, kom efter de övriga men anslöt när de börjat kretsa andra gången. 2 starar flög snabbt mot NO, höjd under 50 m, kanske utgjorde de bara de sista i en större flock som jag aldrig hann se.

Nu ändrade sig vädret också! Det blev ljusare, och små mattblå ~~luckor~~ luckor framträdde i zenit; i dessa luckor skymtade små vita ljusa moln. Mycket påtaglig förändring, men alls inte så att himlen blev blå. Den som inte tänkt på saken skulle inte observerat ändringarna. Största delen av himlen förblev grå, och diset kvarstod.

Ett tu tre tyckte jag mig höra ~~trana~~ trana, bara en gång, och bara svagt. Men min själ kom inte en tranplog på 36-38 ex på förhållandevis låg höjd, under 100 m, väster om mig och väster om motorvägen. Flocken flög med aktiv ~~flykt~~ flykt hela tiden, kurs ungefär mot N men den föreföll vika av snarast mot NNV.

Jag tittar nu mot Ö - och finner på långt håll, rätt otydliga i det grå, 2 sparvhökar som kretsar och seglar högt uppe, nära varandra; den ena sätter just fart mot N. Ny ringduveflock, nu på 13 ex + ett som flög ~~c~~ c 150 -200 m från de andra, alla med kurs ungefär O eller ONO.

Vädret: det lättade inte ytterligare, men de små eller medelstora mattblå fläckarna kvarstod, och det var tydligt att ~~det~~ det grå täcket var tunt. Nu var klockan 1247 och jag hade hunnit hem till trappan på Tenorgränden 8. En alldeles ovanligt koncentrerad upplevelse av vår i fågelvärlden!

- - - -

Jag skrev genast ner ovanstående och granskade därför inte himlen på ungefär en timme. Såg dock att det ljusnade ytterligare. Ett slag omkring kl 1400 var en betydande del av himlen klart blå. Måsar syntes i flertal flyga mot öster, en del kretsade också mycket lågt över husen. Fiskmåsar sågs flera, någon skratmåsar nästan säkert också sedd. - Kl 1420 noggrannare obsar, dock kortvariga. Då kretsade 3 ormvråkar över huset, höjd c 200 m, en av dem nästan rent vit på undersidan ehuru med små "komma-fpmade" mörka knogfläckar. Ensam kråka högt mot Ö. Himmel nu delvis blå-mattblå, men oskarpt avgränsade grå och vita moln täckte 75-80 procent av himlakupan. - Senare, fram till kl 1515, sågs ännu 1 ormvråk och 1 sparvhök lågt över husen, och mycket måsar, mest skratmåsar, samlades rätt nära vår bostad, kanske ~~kastades~~ kastades där ut mat åt dem. I varje fall lyfte där över 110 måsar häftigt när sparvhöken kom över. Men de lugnade sig snabbt och ~~återvände~~ återvände åt m. delvis till samma (PLATS).

Forts.

1985-03-25 forts.

Efter kl 1515 gjorde jag bara ett par korta rundspaningar. Det var högre moln än förut, mest molntäckt men stundvis sol, och jag såg bl a en stor krets av måsar, c 70-75 ex. Även måsar på väg österut. Blandat skratt- och fiskmåsar. Vid ett tillfälle flock 4 småfåglar också mot Ö, rätt högt. Enstaka ringduvor också högt, mest mot Ö.

Kl 1620 kom en plog på 18 knölsvanar ad mot O eller ONO, måttligt avstånd i söder; låg höjd, högst 75 m. Mycket grant.

- - - -

På kvällen blev det, fullständigt oväntat, en rundtur med Lena. Hon hade glömt att släcka lyset på sin bil, batteriet tog slut och kärran startade inte. Men hon fick hjälp av våra vänliga grannar, närmare bestämt av Per-Olof Persson som lånade upp en laddningskabel av en annan granne. Så fick bilen en första hjälp, och Lena fick beskedet att hon borde köra en sväng på tre kvart med bilen för att batteriet skulle ladda upp sig. Detta skedde just när middagsmaten höll på att tillredas. "Lena bjuder på en biltur", sade Per-Olof till mig; jag stängde av spisen och skyndade ut. Vi for Lund - S Sandby - Harlösa - Vombsjöns NV hörn - ner längs V sidan förbi Vombs by - över ängarna - Silvåkra by - mot Harlösa - Revingehed - S Sandby - Lund. Tid 1730 - 1832. Intet stopp på vägen. Det var en fin vårkväll, mest mulet men c 4-5 plusgrader och behaglig temperatur. På vägen mellan S Sandby och Revingeby 1 sittande ormvråk både på utvägen och hemvägen. Vid Vombsjön en del kajor, ofta i par, vidare ett par smärre starflockar. Vid Hjälmaredshörnet, där det var en del dy blottad, stod många kråkor och en del måsar och 2 hägrar ad på isen och tycktes äta på något, kanske på fisk som dött av syrebrist och nu blivit blottad. F ö var hela sjön isbelagd. Vid utloppet stod några tiotal gräsänder i kanten på en vak med 50 m diameter, och i vattnet låg 2 gravänder och ett antal dykänder. Vombs ängar hyste en del gäss, även några kanadensare, nära Klingavälsåns fåra, men antalet mycket begränsat, inte på långt när så stort som Berith Cavallin tidigare idag hade sett, enligt besked per telefon. Över ängarna en liten välsamlad flock på 10 vipor. På hemvägen nära S Sandby blev det oerhört mörkt och regnhotande och egendomligt mörka gråröda moln framför oss, och vi kom in i en tät och kraftig regnskur. Men den hade praktiskt taget inte alls berört Lund, vilket framgick när vi kom hem kl 1832.

1985-03-29.

c 0700 snötäcke c 10-15 cm tjockt, rätt jämnt. Snö faller fortfarande.
0730 snöfall upphör m l m. Vi lägger ut fågelmat.
c 0735-0755 starka vindar; snö faller nog ej, men snön virvlar upp så
tätt att sikten blir högst 50-100 m, ibland mindre. All
fågelmat täcks av snö.
0815-0830 starkt uppklärnande. Det blir sol, mycket ljus. Drivande
moln. Frisk NV vind men ej snödrev.
Redan från c 0800 visar sig fågel. Först en rödhake,
sedan 2. De slåss! 4 bofinkhannor, 2 - 3 koltrastar,
några grönfinkar, talgoxe, blåmes, enstaka gråsparvar.
De första av dessa fåglar visar sig omkring 0800; ej an-
givet när de andra kommer, men alla har setts c 0830.
Alla ex är förstås inte synliga precis samtidigt.
0900 15 bofinkhannor, några grönfinkar hannor och honor; några få
gråsparvar, koltrast.
0940 20 bofinkhannor, några grönfinkar hannor och honor, 2 pil-
finkar, 1 stare. Rödhake ej sedd nu. Koltrast äter av talg-
bollen, flyttar sig inte fast jag går förbi på 1,5 - 2 meters
håll och går ut och in genom dörren.
Överflygande råka kommer extra lågt: skrämmar övriga fåglar
men dessa lugnar sig efter 2 - 4 sekunder
1040 30 bofinkar varav en hona, 2 starar. På avstånd i buskarna
ytterl. några starar. Koltrast etc som förut. Ingen rödhake.
1055 1 gulspurv har kommit. Nu är antalet bofinkar minst 40.
1 talgoxe, 1 blåmes. grönfink, koltrast 2 hannor ad och 2 andra,
troligen föga därutöver. Fågeln är toleranta. På räcknet ses
samtidigt 12-15 bofinkhannor, 2-3 grönfinkar, 1 koltrast som
ej kör bort andra fåglar som kommer på 1 - 2 decimeters av-
stånd från den. 2 bofinkhannor slåss.
1100 1 rödhake närvarande
c 1130 9 starar och c 50 bofinkar etc
1205 dito
1215 inte ett liv!
1230 " " " !
1245 " " " på matplatsen, men 2 koltrastar i buskarna
1255 1 sparvhök slår lågt över granntomten, försvinner
1305 1 bofink och 1 koltrast ses från fönstret, men ingen fågel på
matplatsen.
1325 1 koltrast hanne ad äter på talgbollen.
1355 1 " " " " " ". I busket ses 2 bo-
finkar, därutöver ingen fågel sedd.
1430 inga fåglar att se.
1430-1515 Lena arbetar på gräsmattan utanför huset; inga fåglar
finns att se då.
1500 ensam vipa flyger över, sakta och liksom "tvekande" mot V.
Spridda skrattmåsar ad har setts under dagen, men inte just nu.
1526 c 10 bofinkar kommer från SO, några faller i busket men är
strax borta
1528 1 koltrast faller på TV-antennen på grannhuset, sitter till
kl 1530 då den lyfter och försvinner. 1 blåmes kommer till
talgbollen. I busket sitter 1 bofink hanne och 1 talgoxe
och några andra småfåglar.
1532 talgoxen kommer fram, kör bort blåmesen.
1535 2 ormråkar upptäcks, en av dem är tämligen ljus. De kretsar
högt, rör sig under kretsande mot NO
1600 den stora svarta katten, som jag ofta ser här, har suttit vid
södeväggen. Rusar bort när jag kommer ut. Ovisst hur länge den
suttit, men den har med säkerhet kommit efter kl 1515.
1620 1 blåmes på talgbollen.

FORTS

1985-03-29 forts.

- 1628 1 talgoxe på talgbollen. Under kärvarna ute i trädgården sitter 5 bofinkhannar och 1 gråsparvhanne. På stort avstånd ses 6 stora Anser-gäss flyga västerut
- 1635 grönfink ~~hona~~ hona framme; koltrast hona, och hanne ad med orangegul näbb, och hanne med gulnande näbb, alltså 3 ex, är också framme.
- 1705-1725 3 koltrastar hannar adad är samtidigt framme, likaså 1 grönfink hona. 1 bofink hanne ses men är ej framme vid matplatsen. 1 blåmes och 1 talgoxe ses. 6 duvor flyger mot NO rätt högt, är troligen ringduvor. Senare ses 15 ringduvor flyga ungefär mot SO-SSO, men deras kurs blir krokig, de rundflyger m 1 m tydligt och verkar desorienterade. 10 måsar kretsar högt, går sedan mot NO. (Fisk- eller skrattnäs!). - 1 fiskmås ad ses lågt.
- 1745 4 sädgäss flyger västerut, svänger markerat mot SV eller SSV, återtar sedan kursen mot V. Så:

Kommentar till dagen: naturligtvis gjorde jag inte oavbrutna observationer, på långt när. Men anteckningarna ger dock en föreställning om hur det kunde se ut vid vårt fågelbord på Tenorgränden 8 denna senvinter- eller vårvinterdag.

Tillägg, annat datum:

1985-03-27: det blev en klar och kylig eftermiddag och kväll efter en dimmig dag tidigare. - Klockan 1800 kom en flock på 11 svanar ad över Lund mot öster, rakt över domkyrkan, höjd c 100 meter. Eventuellt vingbrus antagligen omöjligt att höra på grund av civilisationen, motorer, stadsbuller. Art därför osäker.

1985-03-30, lördag.

Massor med snö kvar. Det hade också snöat lätt under natten. Morgonen och tidiga förmiddagen mulna men rätt ljusa, och ingen nederbörd föll då. Senare blev det emellertid ånyo snöfall, som pågick ett par tre timmar utan avbrott; det blev glesare, och flingorna större, först omkring kl 15. Temp. nära noll.

Jag var inomhus hela dagen och studerade fåglarna vid matplatserna rätt noga men gjorde inga detaljerade anteckningar. Följande arter sågs:

- (a) vid fågelbordet och delvis även på kärvarna:

fiskmåsar 1 ad kom kl 1600 och fällde på "fågelhuset". Detta har aldrig hänt här förut talgoxe aldrig mer än 2 samtidigt

blåmes som föregående

koltrast: max sågs 3 hannar ad samtidigt och därtill 1 hanne med mörk näbb och 2 eller troligen 3 andra ex, honor (eller fjolårshannar också, jag kan ej när dräktbytet normalt sker)

rödhake: idag bara 1 ex, ofta långt inkrupet under bordet

järnsparv: årets första, 1 ex, först ute under kärvarna, sedan framme på muren 1 meter från fönstret

stare: från f m kom 10 ex, ofta 4-5-6 ätande samtidigt medan de övriga satt i närmsta buskar eller på TV-antenn.

bofink: idag vanligen 15-20 ex, men maximalt c 25 hannar och aldrig mer än en hona

grönfink: troligen fanns 5-6 ex men mer än 2 hannar och 2 honor nog aldrig sedda samtidigt.

gråsparv: max c 2 hannar och 2 honor sedda samtidigt; kanske fanns något fler ex.

pilfink: ensamt ex eller 2 i sällskap; aldrig fler.

fasan: en tupp, se moment (b)

- (b) i trädgården f ö:

fasan: en grann tupp. Gick, som ofta på sista tiden, omkring i trädgården. Men kl 1610 kom den ända fram mitt bland bofinkar och koltrastar precis vid huset, på marken och snön.

- (c) överflygande:

skrattnås enstaka ad, oftast med tillsynes full vårdräkt, även något ex med m l m vitt huvud.

fiskmåsar enstaka ad, se även moment (a)

skata: som vanligt förbiflygande, ofta parvis. En gång c kl 1530 kom ett ex ~~ändå~~ fram, den ryttlade faktiskt flera sekunder några decimeter över fågelhuset men försvann utan att sätta sig.

råka: enstaka ex rätt ofta sedda överflygande.

- - - - -

Kommentarer:

Måsar mera "närgångna" än vanligt, kretsade flera ggr lågt över huset, men jag har aldrig förut sett någon måsar fälla. - En gång ett par timmar tidigare kom en fiskmåsar extra lågt, dök upp över hustaket bara några meter över de ätande fåglarna; dessa blev häftigt skrämde men lugnade sig efter ett par sekunder och återvände.

Fåglarna accepterade varandras närvaro my. mer än vanligt. Ofta åt t ex 2 starar och 1 koltrast samtidigt av talgbollen; eller kunde ett par tre bofinkar och någon grönfink och en koltrast och ett par starar äta och ~~picka~~ picka i sig frön och/eller bröds~~smulor~~ smulor så att näbbarna var bara några centimeter från varandra. Sekundsabba hot skedde när 2 ex möttes näbb mot näbb, ~~och~~ och visst hände det att en koltrast körde bort en annan, eller hoppade fram mot en talgoxe eller bofink, men det blev knappt någon sin någon förföljelse. En gång såg jag rödhaken ställa sig brant uppåtriktad och fladdra ytterst snabbt med vingarna mot en sparv som satte sig precis framför den, näbb mot näbb; då behöll rödhaken fältet. Även såg jag järnsparven ~~köra~~ köra bort en talgoxe flera ggr i my. ~~snabb~~ snabb följd.

OBS: fiskmåsen på fågelhuset satt kvar minst c 30-45 sekunder, kanske något längre, men den lyfte / utan att ha tagit någon mat.

1985-03-31, söndag.

Ganska kort rundtur. Vi hade inbjudit Nils Åke Andersson att delta; han kom för c en vecka sedan till sitt föräldrahem nära Marieholm. Till Lund kom han idag med tåg c kl 0930. Vi mötte vid stationen och for sedan direkt ut. Det var ett par plusgrader men dis eller dimma hela dagen, sikten oftast c 300 - 500 m, stundvis något mera; men på sträckan Björka - Övedskloster - genom skogen norr om Vombsjön ~~var~~ var det tätt dimma.

Vi for Lund - S Sandby - Revingeby - Revingehed - Harlösa - Vombsjöns NV hörn - ner längs sjöns V sida - genom Furet på Norra Vomsvägen, stannade (bland annat) en stund där den markväg som döpts till Sågverkslinjen tar av, detta för att leta efter korsnäbb (jfr anteckningarna från 1985-03-17). Forts. sedan upp på vägen vid Vombsjöns Ö sida - Övedskloster - ~~Övedskloster~~ ånyo ner längs sjöns V sida - över Vombs ängar - Silvåkra by - ner till stugan/tornet vid Krankesjön, därifrån hem via Silvåkra allé - Tvedöra - S Sandby - Lund. Start från stationen i Lund 0935, ankomst igen till Lund 1240.

Utbyte:

på utvägen i S Sandby en överkörd fasanhöna. Vid Revingehed 1 sittande ormvråk. Vid Vombsjöns NV hörn en stor ~~ormvråk~~ vak, största diameter c 500 m. Här låg i vattnet minst 14 gravänder, delvis i par, vidare c 20 knipor varav många granna hannar, ett storskrakpar och några få storskrakar därtill, c 25 gräsänder, 4 krickor (som var lätt-rörliga och gav sig upp och flög ett par ggr), vidare i vattnet c 20 skrattnåsar, ~~mmh~~ varav åtminstone de flesta hade fin vårdräkt, samt 2 gråtrutar ad. Ett fåtal av ~~1~~ gräsänderna och någon storskrake stod på iskanten, alla andra låg i vattnet. 1 fasantupp gick på landsvägen, en annan (troligen ett annat ex) hördes gala. En sävsparv flög förbi, lockade "djym".

Vid åns utlopp ur sjön var också en vak i isen, diameter c 250 m. Här stod c 25 gräsänder på iskanten. Ån var helt öppen, och vattenföringen mycket stark, men inga fåglar syntes i åfåran. - Sjön var helt istäckt så när som på ovannämnda vakar (men sikten var ju usel!). Ett par kråkor svagt synliga ute på istäcket.

Vombs by: 1 + 1 koltrastar hannar ad, ett antal kajor; och NÅN upptäckte 2 stenknäckar i träd nära vägen.

I Furet stannade vi enligt ovan, gick sakta på vägen etc c kl 1030-1100. Talgoxe hördes, grönfink hörd överflygande, ett par sånglärkor s och h överflyg., en (större) hackspett trummade på avstånd, svagt men tydligt hörbar. Och efter en stunds väntan hördes plötsligt korsnäbb locka livligt och nära, det lät som minst 2 ex, men bara ett ex kom småningom tillsynes, flög rakt över och svängde och försvann i dimman. Trevligt. Mer medhanns tyvärr ej. - I skogen låg snö rätt sammanhängande men tunt.

Vombsjöns Ö sida från "Stannys affär" norrut: flock c 150 starar på telefontrådar. 1 normalfärgad ormvråk jagad länge av en kråka. Sedan lång sträcka urusel sikt och intet stopp. När vi för andra gången kom till Vombsjöns NV hörn sågs i vaken mycket färre fåglar, men på m 1 m öppen dymark gick 4 vipor och 1 kråka. Strax före ankomsten till NV hörnet sågs 1 glada sittande på staketspål.

Vombs ängar: sikten mycket begränsad, högst till c 300 m på ömse sidor om "oljevägen". Här var gott om smärre pölar och vattensamlingar, i dem låg gräsänder, summa c 40 sedda i m 1 m glesa förband eller parvis. Inga stora översvämningar på ängarna, vilket förvånade mig. Kajor sedda i några tiotal, råkor och kråkor i ringa antal. ~~Norr~~ om vägen flera tiotal bläsgäss, delvis i par, delvis i små flockar på 4 ex eller ibland upp till 6-7 ex. Alla granna ad, summa c 55 ex. Flera par ~~gamm~~ visade underligt beteende: de ~~gamm~~ båda gick tätt bredvid varandra med halsarna rakt framsträckta och hela kroppshållningen

FORTS

Söder

1985-03-31 forts.

mycket låg och horisontell. 2 sådana par gick nära varandra och åt samma håll och mötte ett tredje par som visade samma beteende, men någon sammanstötning blev det ej. Kan ej erinra mig att jag sett detta beteende tidigare. - Nära dessa bläsgäss betade dels en ensam grågås, dels ett grågåspar. - Norr om vägen gick ytterligare minst 18 eller 20 bläsgäss, ~~varav~~ också fördelade i par och småflockar; därtill 2 sädgäss, säkerligen ett par; och vidare 3 + 6 sädgäss. Ytterligare en del bläsgäss sågs, så att totala antalet sedda blev åtminstone 55 + 20 + c 15. Naturligtvis kan massor av gäss ha funnits på längre avstånd. - Vidare över ängarna några skratmåsar och 1 gråtrut ad. Kråkfågel bara ringa antal sedda. Några starar, 1 + 1 ormvråkar och 1 fjällvråk, alla sittande, 15 kajor. 4 krickor i pöl, det var 2 honor och 2 väldigt granna hannar.

Vid Silvåkrakärret 1 sittande ormvråk, rätt ljusbrun och fläckig översida, färg ovanlig, påminste rätt mycket om fjällvråk men vi såg mycket tydligt de nakna tarserna.

Nerfarten till Krankesjön ännu 1 sävsparv sedd. Krankesjön frusen, men det område som jag brukat kalla "närmsta klarvatten" var delvis öppet, kanske 250 m lång och rätt smal vak. Här 2 hägrar, den som sågs bra var ad, vidare c 15 gräsänder, storskrak ett par + flock minst 5 granna hannar och ungefär lika många honor, samt ett eller 2 strö-ex. Salskrake 3 par + en udda hanne. Sothöna c 10 glest fördelade. En vigg-hanne, ett fåtal andfåglar obestämbara, m 1 m dolda bakom de höga buskarna. Några skratmåsar överflygande, 1 fiskmås ad dito. Alla sedda skratmåsar var ad, och alla eller nästan alla i fin vårdräkt, men antalet mycket lågt, och de var helt tysta. Överflygande bofink s och h, och en flock på minst 35 grönsiskor flög snabbt förbi. NÅN hörde även gråsiska ett par ggr. 3 kråkor i vassen nedanför ~~tor~~ tornet. Gulsparv hörd. NÅN och jag stod i tornet c 1150-1215.

Hemfärden: några få vipor över markerna nära Tvedöra, litet kråkfågel förstås, och 1 glada kretsande på närhall ej långt från Måryd.

NÅN stannade hos oss och ~~han~~ deltog i vår söndagsmåltid; sedan for han hem c kl 1645.

- - - - -

Mycket vore att säga om snösituationen, men jag skall fatta mig kort. Ännu igår lördag på e m var det verkligen mycket snö kvar, jag minns bl a att fasanen i vår trädgård sjönk så djupt att den hade svårt att gå. Men på söndagsmorgonen var trädgården praktiskt taget snöfri, bara helt obetydliga rester låg där snö skottats samman, och likadant var läget på hela gatan och i staden och på landet också. Orsaken var tydligen att det regnat på natten; det hade jag själv hört; Och NÅN sade att mycket regn fallit uppe där han bor vid Marieholm. En oerhört snabb snösmältning.

Antalet fåglar på fågelbordet idag (på morgonen före kl 0900 och på e m efter kl 1300) var synnerligen lågt, bara 1 rödhake och 1 stare och 1 - 2 koltrastar, därtill dock vid ett tillfälle en skata (allmän här men kommer inte gärna så nära, faller däremot gärna ute på gräsmattan på utlagt bröd etc.). Jag antar att de plötsligt tillgängliga väldiga snöfria ytorna medförde att fågelmatningen ej längre lockade. Men andra orsaker kan ha medverkat. Jag fann t ex på en stor vinterståndare av kungsljus (Verbascum) bara några decimeter från matplatsen en hel del fastnade dun av koltrast; kanske kan någon sparvhök ha varit framme och orsakat häftig skrämsel. Men detta är spekulationer.

- - - - -

Tillägg: på rundturen idag sågs ett fåtal ringduvor, några flygande, några ensamma eller parvis sittande på åkrar (höstoljeväxter?).

Kornäbben var mindre kornäbb

Notiser mars 1985:

- 1985-03-04. 1 sparvhök vid motorvägen vid Östra Torn; den sågs från bussen p e m. Den följde raden av buskar m l m noga längs motorvägen, f j y g höjd 10 eller högst 15 m. - Omkring 10 minuter senare sågs 1 sparvhök över vår bostad vid Tenorgränden; det var nästan säkert en hanne ad, kanske samma ex som förut.
- 1985-03-05. Tornfalk sedd från fönstret Tenorgränden. - Senare vandrade jag på f d Hardebergaspåret ut till allmänna vägen som korsar spåret, det tar c 23 minuter enkel tur, alltså c 46 minuter fram och åter. Såg intet utöver det vanliga, dock mer grönfink än förut: en gles flock på minst 20 ex flög över. En rödhake knäppte flitigt i en trädgård i villakvarteren; det var den första som hörts här på länge. (Se tidigare tidigare notiser. Jag skulle tro att ingen hörts av mig här på sista månaden. OBS att februari varit extremt kall!).
OBS också Lénas berättelse: hennes kollega Elsa Lundell har haft tre rödhakar i trädgården i vinter. De har varit så aggressiva mot varandra att de måst utfodras på tre olika ställen i trädgården!! Detta hade lyckats bra, och alla tre hade tydligen överlevt vintern hittills. Mot andra arter, t ex talgoxe, hade de inte varit ofördragssamma. Intressant redogörelse, som förtjänar bli allmänt bekant för ornitologerna!
- 1985-03-07. När jag gick hem från Ekologihuset c kl 1430, flög minst 2 - 3 sånglärkor över Östra Torns by. OBS: mycket dimmigt väder, liksom nästan hela sista veckan. OBS också att det snöade natten till idag, ännu på morgonen kl 0715, så att det bildades ett snötäcke på säkert 3-5 cm tjocklek, helt sammanhängande. / Detta smälte sakta under ~~den~~ dagen, som var mulen och grå och disig/dimmig, och temp. var nog bara någon enstaka plusgrad. OBS alltså att lärkorna flög in (=mot O eller NO) i sådant väder, visserligen stilla och ej kallt, men landskapet hade dock fått täcke av nysnö, som sedan partiellt ~~smälte~~ smälte av under dagen. Intressant.

Σ
1985-04-10.

På natten kraftigt snöfall. Kl 0900 var det mulet, och temp var minus 3° C. Det klarnade på f m. Jag var på Zootis (Ekologihuset) kl 1100-1400; då var det klart och fint, men intet fågelsträck syntes från Zootis.

Flitiga obsar hemma på Tenorgränd på e m och kvällen. Åtminstone från kl 1630 kom småflockar av fink med kurs ungefär mot NO. Det var otvivelaktigt bofink, kanske med inblandning av bergfink. Antalet var 10 - 30 ex/flock. De flög lågt; bara enstaka småflockar och enstaka ex flög m l m högt, men även dessa med samma riktning mot NO. Även passerade flock efter flock av trastar åt samma håll, på låg höjd. Antal: 15 - 30 ex/flock. Uppenbarligen både rödvinge och taltrast, ehuru i osäkra proportioner; kanske ingick någon eller några dubbeltrastar. På kvällen blev det fint ejdersträck!

1814 90
1829 120 + 100 mycket högt
1833 150 + 200 + 280 jättehöjd
1836 120
1837 80
1840 250 jättehöjd
1842 mer än 200 jättehöjd

} alla på måttligt eller rätt långt håll, någon flock också på mycket långt håll. Alla söder om mig som vanligt. Alla höll ungefär ostlig kurs

1845-1930 ejdersträcket fortsatte, flera flockar sågs. En enorm flock passerade kl 1930, den var liksom alla efter kl 1845 på mycket långt håll nere i söder; den innehöll säkert 400-500 ex. Alla flockar efter kl 1845 flög högt, några flockar jättehöjd, skattat 500-700 meter för de högsta. - Samtidigt fortsatte sträcket av trastar: 50 rödvingar, sedan 30 snöskator. Även sträckte 15 + 30 starar.

1935 ännu en flock snöskator. Andra trastar, d v s rödvinge och taltrast i ovissa proportioner, men sannolikt mest rödvinge, sträckte fortfarande i småflockar. Kanske stor majoritet rödvinge! Samtidigt kom också en flock på 60 ejdrar mot öster på jättehöjd, nog c 1000 m. - Väder: till 99 procent molnfritt, mycket klar sikt. Temp., som kl 1730 var +- noll, är nu ~~minus~~ minus 1½ grad C.

1950 18 obestämbara svanar mot O eller ONO, höjd högst 150 m, passerar ~~snarare~~ tämligen nära norr om huset (där jag i regel inte gör obsar idag)

1951 3 obestämbara svanar mot ONO, söder om huset, höjd under 100 m. Flera ejderflockar passerar, höjd 250-350 m. Jag ser 170 + 50 + 75 ex, men flera flockar kom säkerligen

2005 tre ejderflockar: (a) minst 250 ex, oerhört långt bort; (b) 55 ex relativt nära, höjd 300 m; ~~och en tredje flock på c 100 ex långt bort, höjd c 800 m. Alla söder om mig.~~ (c) c 100 ex långt bort, höjd c 800 m. Alla söder om mig.

2006-2008 passerar först c 18 rödvingar, därefter en flock på c 15 snöskator och en mindre trast. Nu inga finkar.

2010-2030 inga observationer.

2030 det har mörknat snabbt. Svårt att se fågel mot himlen i söder och öster. Inga lågflygande tättingar sedda nu. Koltrast sjunger koltrast hörs också "kvälls-skrika". Väder: ytterst klar luft, det är stilla, temp. är minus ~~minus~~ 3 grader C. OBSAR SLUT.

OBS: (a) ett så tydligt dagsträck av småfågel (finkar, trastar, i ringa antal starar) ses mycket sällan så tydligt koncentrerat till ~~eftermiddagen~~ eftermiddagen och kvällen.

(b) sommartid infördes en av de sista dagarna av mars.

S L U T

1985-04-13, lördag..

Jag hade för längesedan lovat att leda en fågelexkursion med en grupp naturvårdare från Skurup, visserligen först på söndagen 14 april, men jag reste ner med tåg via Malmö vid middagstiden lördag 13 april. Vädret var disigt på gränsen till dimma. / Från tåget nära f d Oxie station såg jag en flock på 62 tranor som flög norrut, höjd högst 150 m. De var tydligt synliga, kom nästan rakt över, men sikten var miserabel, och jag hade knappast trott att de skulle sträcka i sådant väder.

I Skurup installerade jag mig i mitt i förväg beställda rum på Skurups vårdshus. Sikten blev snarast sämre. Turkduva flög förbi vid ett eller två tillfällen, bara 1 ex dock. Omkring kl 1830 blev jag hämtad av en herre vid namn Holmgren, Han och hans fru hade bjudit mig på middag, de bodde på Rödhakevägen 23. Dit kom även Mirja Malmberg, som gått på mina föreläsningar för c 15-18 år sedan. Hon har i flera år varit lärare på Skurups folkhögskola. Det blev en mycket trevlig afton, men jag bröt upp tidigt för att vara i god form nästa dag. Mitt rum på vårdshuset var mycket komfortabelt, och frukost ställdes in till mig redan på kvällen. Men nattsömnen blev osedvanligt dålig. Jag såg att dimman tätnade sakta men säkert.

1985-04-14, söndag.

Skurups vårdshus. Klockan 0030 hördes storspov, och kl 0330-0400 hördes sjöorre vid två tillfällen, mycket tydligt men bara kortvarigt, och det föreföll bara vara smärre flockar (men osäkert). Natten var disig eller snarast dimmig, och ~~meningen~~ i gryningen var det tät dimma!! Men allting har en ände, och i god tid kl 0745 stod jag på torget och hälsade på deltagarna, eller kanske snarare hälsades av deltagarna. Det blev c 6-8 bilar, kanske 30 personer. Start 0810.

Det var inte roligt att leda en exkursion i sådant väder, direkt hopplös sikt. Men vi for, som jag hade tänkt mig, ner till sydkusten. Första uppehållet hade jag tänkt göra vid sjön vid ~~sjön~~ Torsjö, men sjön var helt osynlig trots att den ligger alldeles nära vägen. Några deltagare anslöt här. Vi fortsatte ner till Abbekås; lika tät dimma!! Utbyte klent. Därefter färd till Hörte. Även här mycket dålig sikt, utbytet vid stranden blev föga / givande; men matrasten och rundvandringen inne i Hörte skog, "Sveriges sydligaste skog" kallades den av deltagarna, blev någotsånär lyckade. Jag var mycket ledsen över vädret. Hade tänkt att - efter besöket vid sydkusten - fara uppåt Fyledalen och sedan genom trevliga marker fram till Skurup. Men i Hörte beslöt jag att chansa på Krageholmssjön. Det fanns ingen särskild anledning att tro att vädret skulle vara / bättre där; och föreningens ordförande, en rätt tråkig typ, hade tydligen andra planer och började tala om tidig hemfärd och möte med släktingar etc etc., men jag ~~vidhöll~~ vidhöll min åsikt, ~~men~~ Han körde för mig, och han for verkligen ~~till~~ till Krageholmssjön, fast han försökte svänga åt fel håll ett par tre gånger. Vid sjön blev det fint utbyte, ~~sikten~~ sikten blev medelgod, det förblev mest molnigt men himlen ljusnade och molntäcket blev ojämnt och dess ~~undre~~ undre kant låg skattningsvis på 200 - 500 m höjd. Vissa fågelflockar som passerade var omväxlande klart synliga och helt försvunna i molnen. Artlista nedan.

Förkortningar: A = Abbekås. H = Hörte incl. skogen. KH = Krageholms-sjön. ~~x = Krageholmssjön, se dokumentation efter artlistan~~

Vid Krageholmssjön stannade vi inte vid sydspetsen utan for direkt till P-platsen vid enskilda vägen väster om sjön, några hundra ~~meter~~ meter norrut från Jägarhuset. Vi gick härifrån ner till sjöstranden, stod där länge, återgick sedan till bilarna.

skäggdopping KH flera par och flera ensamma ex

gråhakedopping KH ett par rätt nära utanför stranden, delvis i samma synfält som ett par skäggdoppingar. Bland de bästa obsar jag haft när det gällt att demonstrera denna art

häger H c 20 ex inalles, ej vid stranden (utom något enda ex) utan nästan enbart i skogen, där ~~flera~~ flera bon sågs, dock ej 28 bon som vissa deltagare sade sig ha räknat (förra året??). - Vid KH ett flygande ex.

FORTS

- gräsand H 2-3 par vid hamnen. KH högst några tiotal sedda inalles, de flesta höll ihop parvis, även när de bildade småflockar
- bläsand KH flock på c 30 ex långt ute på klarvattnet; några granna hannar ad sågs däri (men troligen inte alla som fanns, eftersom flocken delvis var tät)
- vigg H några par och småflockar, summa c 15 ex. KH c 25 - 30 ex sedda, delvis låg de i par
- knipa H flock 9 ex varav bara en hanne ad, därtill enstaka ex. KH parvis, säkerligen såg jag mer än 10 par (trots att områdena längst i norr vid stranden och bakom ön Lybeck samt viken närmast slottet inte kunde överskådas)
- alfågel A några få par i vattnet i hamninloppet eller inom 50-60 m därifrån. Längre bort kunde man inte se. Även sågs 2-3 hannar och en hona som ej $\varnothing$ uppträdde ensamma. En eller två hannar sjöng flitigt. H bara något enda ex sett
- sjöorre H flock plötsligt hörd i dimman! KH flock på 13 ex låg rätt långt ute på sjön, nära ejdrarna, se följande.
- ejder inte sedd A eller H. Men i KH fann jag på långt håll en mycket fin flock, den $\varnothing$ låg som ett långt band ungefär söder om Lybeck och innehöll 130 ex, varav en hög procent hannar. Sedan vi länge studerat denna ovanliga syn och även funnit sjöorrarna m m kom rätt oväntat en flock ejder på 76 ex över sjön mot Ö, höjd c 300 m. Molntäcket låg högre än jag trodde. Kort därefter passerade en flock på c 100 ex, höjd c 500 m, denna flock försvann i molnen men kom fram kortvarigt igen. Slutligen kom en flock på c 45 ex, höjd 300-400 m. Alla flygande ejderflockar gick ungefär rakt mot Ö.
- storskrak A ett par, H några få par. KH på iskant stod i rad c 60 ex, därtill låg i sjön enstaka ex och par. Över sjön likaså några ex resp par flygande lågt. Flocken på 60 lyfte delvis och flög ut i sjön.
- småskrak H 2 ex i vattnet ibland stora stenblock
- salskrak H ett par på nära håll i dimman. KH i norra delen av sjön minst 10 ex sedda, troligen sågs inalles c 14 ex varav hälften var hannar ad
- gravand A en ensam förbiflygande H många par på grunt vatten inne bland stenblocken, även flygande. Vid kusten för övrigt sedd ofta, mest i par, trots att sikten var usel när vi for längs kusten
- grågås KH 2 ex flygande över sjön lågt
- sångsvan H 1 juv död vid stranden
- knölsvan H 1 ex död och rutten vid stranden
- obestämd svan: när vi passerade Skårby på väg mot KH flög 6 svanar ad mot öster, höjd 200 m. Detta var just när vädret börjat klarna
- ormvråk vid Ruuthsbo 1 normalfärgat ex sittande nära, och vid KH också 1 ex sittande, färg normal eller mörk. Inte flera ex sedda, vilket väl i sin mån vittnar om den dåliga sikten.
- duvhök H när vi gick i den glesa och delvis uthuggna skogen, kom plötsligt en duvhök förbiglidande mellan träden och ut över en glänta, mycket snabbt, alldeles nära.
- brun kärrhök KH 1 kretsande och sedan flygande mot V, sågs bra, jag tyckte det såg $\varnothing$ ut som en hona ad.
- glada 2 ex kretsande lågt och nära varandra vid Marsvinsholm
- fiskgjuse KH 2 ex sittande i träd nära varandra vid sjöns NV strand och ett tredje ex $\varnothing$ på närmare håll, alla i träd, precis vid vattnet. Därefter ett ex över sjön, ovisst om det ~~sedd~~ hade setts förut
- fasan H en tupp i Hörteskogen. KH tuppar hördes gala, antagligen 2 eller 3 ex, men inte flera
- sothöna H i vattnet vid steniga stranden dels flock 15 ex, dels några enstaka ex. Även ett dött ex funnet. Icke sedd KH!

1985-04-14 forts.

(47)

hörd flera

strandskata A hörd i dimman H ~~strandskata~~ ggr i dimman, även sågs 5 ex stående tillsammans på rätt litet stenblock samt ytterligare några ex på stenar

vipa något enda ex sett i dimman. Sedan, när sikten bättrats mycket, sågs några få ex längs vägen (mest E 14) mellan KH och skurup.

rödbena H hörd flera ggr, ibland 2 hörda samtidigt. Ingen enda god observation i dimman

storspov inte hörd vid sydkusten, men vid ankomsten till KH hörd

skrattnås A enstaka ex sedda H allmän, många sedda trots vädret. KH: över sjön kretsade resp. flög lågt inalles c 30 - 50 ex, dessutom en del ex liggande på vattnet

fiskmås H och KH fåtaligt sedd på båda lokalerna

gråtrut A sedd H allmän, en samling på minst 150 ex satt på stenblocken nära hamnen, av dessa var ej mindre än 125 juv eller åtminstone icke i ~~full~~ utfärgad dräkt. Hördes också förstås, och totala antalet kan ha varit mycket högre här. KH ofta sedd över sjön, ibland även högt uppe

havstrut H 2 ad och 1 vix ad, därutöver ej noterad

ringduva H ofta sedd i skogen etc. När vi var nära Skårby på väg mot Krageholmssjön, lyfte en helt otrolig ringduveflock på avstånd framför oss. Det var åkermark med ett par dungar på håll. Flocken var kilometerlång och delvist tät, den bröts upp i flera, en hel del satte sig i träd, andra flög åt olika håll delflockar. Säkert innehöll flocken 1500 - 2000 ex, antagligen ännu fler. Därutöver knappast alls sedd.

sånglärka H hörd, KH sedd och hörd. Ett fåtal också sedda på återvägen från KH till Skurup

kaja sedd parvis H

råka ett fåtal sedda

kråka tämligen allmän, eller allmän

korp H hörd i skogen, rimligen Skånes och därmed Sveriges sydligaste förekomst. Några deltagare sade mig att korp m l m regelbundet fanns på denna plats

skata ofta sedd

taltrast hördes sjunga vid H i skogen, sjöng även vid KH, dock hörde jag nog bara ett ex på vardera platsen

rödvingetrast flockar sedd och/eller hörda vid ett par tillfällen. Ett fåtal ex sedda vid H

koltrast sedd i Skurup

rödhake hördes knäppa vid H och sjöng i skogen vid KH; även sedd upprepade ggr på andra platser idag (vilket borde innebära att den är m l m allmänt kommen)

skärpiplärka 1 ex lyfte från stenblocken som bildar vågbrytare vid hamnen i Abbekås. Sågs och hördes på mycket nära håll, även om den försvann rätt fort i dimman

sädesärta några ex vid hamnen A, flera vid H, och sedd och hörd KH

stare flera flockar sedda vid A, därutöver föga eller knappast alls noterad

hämpling vid H 2 ex överflygande vid hamnen. Vid KH en flock på 8 ex passerande, därtill andra ex sedda

grönsiska: flock flög snabbt förbi mot ~~stranden~~ norr när vi stod vid stranden vid KH. De kom my. snabbt och lågt, c 25 ex

bofink några småflockar i skogen vid H och nära vägkanten när vi färdades vid sydkusten. Ej noterad vid KH, kanske av förbiseende. Hörd sjunga några ggr

gulsparv sjöng i skogen vid KH.

FORTS

OBS: Krageholmssjön var isbelagd i sydligaste viken, ungefär 300 m ut, kanske något mer. Skrakar och gräsänder stod på iskanten, som förlöpte ungefär rakt öst-väst. För övrigt var sjön öppen.

Havet vid sydkusten hade ovanligt lågt vattenstånd, skattningsvis 25-30 cm under normalt. Stranden vid Hörte till stor del mycket stenig, rikligt med stora block. Kanske fin lokal fast vi inte kunde se mycket i dimman.

FORTS

1985-04-14 forts.

Som synes blev utbytet vid Krageholmssjön fullt tillfredsställande. Tack och lov att sikten bättrade sig! Det var ju ren tur. - Vi lämna- de sjön c kl 1250 och for direkt till Skurup, var där c 1325, vilket innebär att vi avslutade turen ~~innan~~ något tidigare än planerat.

Jag fick lift med Mirja Malmberg; hon skulle visserligen till Malmö men for välvilligast via Lund och släppte av mig på Tenorgränd omkring kl 1500.

Det

Det blev en del obsar hemifrån också. ~~Det~~ var molnigt i söder och delvis även åt andra håll, men det klarnade starkt i väster, ~~och~~ solen kom fram, och sikten blev tämligen god. Stilla väder, och temp plus 8° C. Detta var läget omkring kl 1600.

- 1630 obsar börjar. Flock 30 ejdrar upptäcks, långt avstånd i söder, kurs mot Ö som vanligt, rätt högt
- 1632 1 sparvhök kretsar lågt
- 1646 4 sångsvanar högt mot Ö
- 1648 1 sparvhök med småfågel i klorna kretsar nära, stiger. 10 grön- siskor i buske reagerar ej, men en flock på c 15 småfåglar som just flyger mot NO reagerar starkt, ~~och~~ omsvärmar höken, som länge förblir inom synhåll
- 1655 45 ejdrar mycket högt, kurs mot S eller SSO, rätt nära håll, de kommer in i moln, blir synliga på nytt, svänger, kastar, för- sviner mot Ö
- 1700 molnen lyfter och lättar, särskilt i söder, bryts upp; himlen blir snabbt övervägande blå. Den är redan blå i sektorn SV-NV men ej i N. Det blir solsken, alldeles lugnt och mycket fint väder. En del måsar kretsar, delvis på jättehöjd. Liten flock stare / högt mot NO. - Vid fågelmatplatsen 10 grönsiskor, 2 järnsparvar, 1 bofink hona, någon pilfink. Fasantuppen går alldeles nedanför, ibland precis vid trappan till trädgården. - En hel del måsar ses flyga österut på jättehöjd. Jag spanar mot himlen och finner 1 sparvhök kretsande, också på jättehöjd, därtill en rovfågel som nästan säkert är en glada, den kretsar på enorm höjd i närheten av ett stort antal måsar
- 1720 8 vita svanar flyger i stor båge mot SSO - O - NO, höjd 250 eller 300 m.
- 1730 obsar oavbrutna till 1730
- 1730-1830 obsar tämligen noggranna men ej utan avbrott
- 1820 1 fiskgjuse upptäcks, kretsar mycket högt, går sedan mot NO

Jag passade till 2030. ~~innan~~

- 2000-2015 passerade följande flockar i tidsordning: 80 ejdrar mot Ö. 28 änder mot Ö, dessa var sannolikt inte ejder, men art tyvärr oklar. 105 ejdrar mot Ö. 16 ejdrar mot Ö. 90 ejdrar mot Ö på jättehöjd, mest honor. 40 stora vadare högt mot NO, de var mycket stora och långa i kroppen, troligen stor- spov, men ej kanonsäkra. Vingslagen verkade något för has- tiga. Därefter 38 ejdrar mot Ö, också mest honor. Alltså fint sträck! Samtidigt sjöng ett par tre koltrastar!
- 2025 225 änder på jättehöjd mot Ö. Jag ~~bestämde~~ bestämde dem utan tve- kan till ejder, men alla var mörka, och i efterhand har jag ~~betänkt~~ betänkt möjligheten att denna flock och någon av de som kom mellan kl 2000 och 2015 kan ha varit sjöorrar. Fast jag tyckte att både form och rörelser stämde med ejder. Får ej anses säkra.
- 2030 obsar slut. Vädret efter kl 2000 var nästan helt molnfritt, med litet slöjor på håll. Vindstilla.

Kvällssträcket alltså fint. Jag gjorde obsar en stund före kl 2000. Men det är knappast sannolikt att obsarna var oavbrutna hela tiden från 1830 till 2030.(?).

Dagarna närmast efter 14 april 1985 fick jag flera intressanta besked om fågel från vänner och kolleger.

Anders Dahm hade vandrat en sträcka längs det s k Hardebergaspåret från Östra Torn österut; det var 11 eller 12 april. Han fann grönsiskan mycket riklig här; stora flockar hade bl a letat föda i gräset invid "spåret".

Lena lämnade Lund med bil c kl 0900 på söndagen 14 april i sällskap med Gun Norbeck. De for via Höör - Kristianstad upp till Hällevik på Listerlandet, där Lenas morfar bodde i gamla dagar. Lena hade per telefon kommit överens om att träffa den nuvarande innehavaren av huset, en äldre dam, för att ta ympkvistar av en del gamla äppelträd, som ännu fanns kvar och brukade bära frukt som var inte bara god utan också ovanligt hållbar. Efter en lyckad träff i Hällevik återvände Lena och Gun via Kristianstad - Brösarp - Kivik - Sjöbo till Lund. Vädret hade varit vackert redan från kl. 1000 eller rentav tidigare, innan de hunnit längre än till Höör! Lena hade på färden sett många svanflockar resa med kurs ungefär mot öster, dessutom en del smärre flockar av gäss åt ungefär samma håll.

Rune Gerell hade gjort observationer i närheten av sitt hus vid Anklam, alltså i östra utkanten av Sjöbo Ora. Han hade haft stort sträck av ejder, särskilt på eftermiddagen och kvällen. De flesta flockar hade rest mot öster, men en del hade kommit upp m l m söderifrån, och även rörelser i andra riktningar hade tydligen förekommit. Tranflockar hade kommit över mot norr. Detta gäller alltså söndagen 14 april.

Paul Eric Jönsson hade vistats vid Foteviken dels lördag e m, dels några timmar på Söndagen 14 april. Han hade på lördagen haft starkt ejdersträck, de flesta flockar hade kommit norrifrån och flugit in i Foteviken (och Höllviken? GR) och korsat land därnere i SV hörnet och sedan fortsatt österut; men många flockar hade flugit österut, in över land där han stod vid viken. Tranflockar hade han haft flera, men eftersom vinden varit omkring SO och relativt frisk på lördagen hade tydligen insträcket söderifrån "drivit av" med vinden och kommit till Sverige längre västerut än vanligt. Någon flock hade han funnit rastande i Foteviken. Paul Eric hade haft fint väder på söndagen med dålig sikt på lördagen.

Fredrik Schlyter hade vistats vid Öresundskusten nära Bjärred eller Barsebäck och haft tranflockar som kom in från havet, ungefär från SV, på låg höjd; detta var i dimma eller dålig sikt. Vindens inverkan på transträcket var klar för honom också.

Paul Eric hade haft flera sträckande flockar av mindre sångsvan, bl a en flock på 65 ex! Även en stor flock på c 200 vitkindade gäss.

Inga hade varit med Thomas vid Skånes ostkust och funnit förvånande mängder död fågel, mest landfågel, på stranden. Se följande sida.

Berith Cavallin hade haft vackert väder vid sin bostad i Vombs by redan från söndagsmorgonen. Hon hade haft en passerande flock på över 90 tranor och även andra tranflockar. De hade kommit sent på dagen. Jag berättade om mina obsar på exkursionen. Tranornas sena ankomst på dagen berodde säkert på att de tidigare hindrats av dimman. Berith berättade också att fiskgjusar varit ovanligt rikliga sistlidna vecka, hon hade haft exemplar ryttlande dagligen över Heljesjön, och hon och flera andra personer hade vissa dagar sett upp till 5-6-7 ex samtidigt.

1985-04-15, måndag.

Mycket fin och solig morgon. Klockan 0915 kom en flock på 5 stor-skrakar rätt högt mot NO över Tenorgränden. Jag studerade sedan himlen rätt noga en stor del av dagen; även när jag var på Ekologihuset c kl 1100 - 1600 gjorde jag täta utblickar, liksom också under ett ~~starkt~~ ärende i staden kl c 1000-1100. Fortsatte obsandet hemma efter kl 1800 men ej efter kl 1900. Resultat fullständigt negativt ifråga om flyttande flockar; inga sådana sågs trots fint väder. Dock var sikten inte så klar som igår, Malmö sågs ej hemifrån, det var ett vitt dis på större avstånd. Temp. uppemot 10° C idag, fin vårstämning.

På matplatsen vid huset gick den granna fasantuppen, ofta precis invid husväggen. Av småfågel fanns där talgoxe (högst 2), rödhake (troligen bara 1), koltrast (nu knappt mer än 1 hanne ad och ett annat ex), järnsparv (1 eller 2), bofink (bara 1 hona), grönsiska (högst 10 ex), gråsparv (aldrig mer än 2 hannar och 2 honor sedda samtidigt), pilfink (skattningsvis 3 - 5 ex), grönfink (minst 2 fina hannar och 2 honor). Ringduva ofta sedd men flyger ej ofta ner på gräsmattan och nästan aldrig till matplatsen på muren. Skata minst 4 ex, ofta på gräset, jagade varandra mycket, men endast sällan framme på muren och fågelhuset. Kaja sedd överflygande, och råkor flyger över ideligen men går inte så ofta ner på gräset.

Idag på förmiddagen flög bin på Crocusarna som blommor gult och grant, och jag såg 2 flygande humlor av den övervägande mörka typen.

Från Ekologihuset sågs vid ett tillfälle 1 sparvhök dra rätt lågt över mot väster, beredde sig till jaktflykt över gamla Zootis.

Obsar gjorda av andra: se följande sidor.

1985-04-16, tisdag.

Jag satt inne i bostaden största delen av dagen och skrev färdigt ett långt brev till redaktionen för AMBIO, attention Berit Kind, Box 50005, 104 05 Stockholm. Det var ett utlåtande om ett manuskript författat av en afrikan som lystrade till namnet Deogratias Byabafumu, och titeln var: Better ways sought to beat 'locust' bird. Uppsatsen handlade om Quelea quelea, dess levnadssätt och ev. nya sätt (förutom gamla sätt) att bekämpa den. Detta jobb tog tiden c 0930-1500. Därvid ytterst litet spaning efter flyttare, men när jag kl 1210 slumpvis tittade ut mot norr från arbetsrummet, flög en höggående flock på ~~ca~~ c 37 ejdrar österut. Det var mulet på ~~morgonen~~ morgonen och fram till omkring kl 1300, men molnen höjde sig, och det blev sedan snabbt klart och soligt, och en fin vårdag!

I trädgården hände idag stora ting: fasantuppen har fått en maka! Studerades länge, ofta precis nedanför trädgårdsdörren, plockade frön precis intill varandra. Ett rätt svagt och mycket ihållande, gutturalt kluckande hördes ofta, från honan antar jag. Tuppens galande, åtföljt av vingbullen, hördes på morgonen innan jag gått upp, men knappast senare. Honan balade grundligt på jordig mark invid gräsmattan och lade sig där, rätt platt och "utbredd". Tuppens röda partier på huvudet hade svällt och blivit varmare i tonen, mycket mättat röda; och "fjäderöröronen" var tydligare än förut.

Antalet småfåglar på matplatsen var ringa idag, särskilt skall nämnas att blott en grönsiska var att se. Fö gråsparv, pilfink, talgoxe, på marken 1 järnsparv, någon koltrast, och vid ett tillfälle fällde 1 stor kraftig råka och 1 skata på gräset. Överflygande skrattmåsar, delvis icke utfärgade, med en del kvar av ungdräkten, sedda; åtskilliga fiskmåsar ad också sedda. Dessa två arter ~~kommer~~ dagligen och snart sagt stundligen att se. Ibland ansamlingar på flera tiotal vid villor ett litet stycke bort.

Ett par tre grönfinkar kvar vid matplatsen också.

På kvällen även en blåmes i trädgården. - Det blev en molnfri och vacker eftermiddag och kväll. Jag gjorde åtskilliga korta rundspaningar men såg intet sträck.

1985-04-23, tisdag.

Klockan 12 på dagen denna dag stod jag utanför Wenner-Gren Center, Sveavägen 166, i Stockholm och väntade på en buss mot centrum. Det var intensivt solsken och mycket ~~mycket~~ starkt ljus, men för övrigt snarast vinterstämning: bara någon enda plusgrad, och hård byig vind omkring 0 eller NO. Fruktansvärd ~~bil~~ biltrafik som vanligt. Då kom en kråkfågel flygande mot vinden, bara c 10-15 m högt och i utmärkt ljus. De första sekunderna trodde jag absolut det var en kaja, men det var något annat och roligare: en påfallande liten kråka, därtill missfärgad ungefär sålunda: stora vita eller gråvita fläckar på varje synlig arm- och handpenna i båda vingarna. Uppenbarligen var åtminstone infanen på pennorna av denna färg, så att ett brett och mycket tydligt ljust längsband bildades på vardera vingen när den sågs ovanifrån. Jag hann också se att det ljusa bandet hade smala mörka tvärstreck över sig - ytterfanen på pennorna var tydligt mörka. Fågeln föreföll även i grundfärgen blekare än vanligt och med en dragning åt brunt eller bronsfärg. Stjärten hade starka inslag av ljust, snarast ljusbrunt, på mörkare botten. Flygbilden visade en tydlig "vik" eller inbuktning mellan arm- och handpennorna. Fjäderdräkten var emellertid i övrigt jämn, inte rufsig. Kråkan flög i motvind och tycktes ha avgjort svårt att ta sig fram, den sänkte sig nästan till marken, så att den kortvarigt blev dold ~~bakom~~ bakom raden av bilar och lastbilar, men den kom upp igen och passerade framför W G Centers 22-våningsbyggnad, fortfarande i gott ljus. Försvann sedan österut. Det blåste småspik. Vingarna föreföll kanske trubbigare än vanligt hos kråkor, men i sådan blåst kunde vinghållningen inte vara "normal".

Intressant att se en sådan kråka i april; den måste alltså ha överlevt vintern.

24, onsdag.

(52)

1985-04-~~24~~

Jag kom direkt från Stockholm till Lund, ankomst 1841, och tog en taxi hem till Tenorgränden 8. Steg in, hörde att Lena just då satt i telefon; ~~men~~ jag tittade ut i trädgården - och hade framför mig, fritt på gräsmattan, en jättefin ringtrast hanne. Den var till färgen mattsvart eller brunsvart med en mycket stor och fyllig vit "bröstschild", formad alldeles som visas på bilden på omslaget till det just utkomna häfte 2 av Vår Fågelvärld för år 1985, dock fanns det svaga m l m rostfärgade bräm i det vita, synliga ~~en/dess~~ endast på nära håll och tydligast ungefär på mitten. De gråaktiga kanterna på handpennornas ytterfan, som jag känt till sedan 50 år, var ~~alldeles~~ bara svagt synliga, men när man såg fågeln rakt bakifrån framträdde en liten grå fläck på vardera sidan av stjärtroten: det var vingspetsarna som i detta perspektiv naturligtvis blev starkt förkortade.

Jag observerade också, att näbben inte var gul utan oansenligt brunaktig eller matt köttfärgad med mörkare rygg. Detta fäste jag mig vid genast, eftersom 2 gamla koltrasthannar med starkt apelsinfärgad näbb fanns på gräsmattan.

Ringtrasten stod oftast stilla, sedan lutade den huvudet på sned eller började hacka starkt i gräset. Fick snabbt ~~en~~ upp en väl decimeterlång daggmask, som den svalde kvickt. Ena koltrasthannen hoppade fram mot den men hade ännu $\frac{1}{2}$ eller 1 meter kvar när masken svaldes; då stannade koltrasten och närmade sig inte mer utan avvek. Ringtrasten tog sedan, med ett par minuters mellanrum, ytterligare två stora daggmaskar, hackade en gång hårt i gräset utan resultat, lade huvudet på sned och stod orörlig också ett par tre ggr till. Satte sig sedan på någon meters höjd i äppelträdet, satt ~~alldeles~~ alldeles påfallande länge stilla, säkert c 20 minuter, hoppade sedan ner och tog ytterligare ett par daggmaskar.

Jag bevakade den, delvis i sällskap med Lena, kl 1855-1930 oavbrutet. Därefter började ett TV-program om gavialen i Indien; det var mycket förnämligt och lärorikt, och jag kontrollerade bara kortvarigt och med avbrott att ringtrasten var kvar. Den sågs på gräsmattan, ofta med de 2 koltrasthannarna och en tredje koltrast, en hona, i närheten. Inga attacker eller hotställningar sedda; inom parentes må nämnas att även de 2 gamla koltrasthannarna ideligen vistades helt nära varandra utan att bråka.

Ringtrasten sågs till c kl 1950; den flög inte bort men blev osynlig bakom husknuten och i buskarna. En mycket sällsynt observation.

1985-04-25, torsdag.

Jag var hemma hela dagen, gick igenom tidningar, skrev dagbok etc. Det var sol på morgonen och god sikt men termometern stod drygt en grad under noll klockan 1000, och molnigheten växlade snabbt; stora moln drev för den NV friska vinden. Och min själ blev det inte snö på nytt, ett par långvariga och häftiga snöbyar, säkert mellan en halv och en hel timme inalles, och hela landskapet blev vitt. Snön smälte dock efter 3-4 timmar. Av fågel intet nämnvärt utom att talgoxar anammat holken på väggen, samtidigt som ett blåmespar sågs i närheten. Inga fåglar på gräsmattan, ej heller när snön smält.

Men kl 1830 fanns i alla fall koltrast hanne och hona i trädgården

Notiser april 1985.

Om ej annorlunda angives, är nedanstående observationer gjorda i trädgården vid vår bostad på Tenorgränden 8 i Lund.

april 1: bland annat en taltrast i trädgården, min första för året.

3: en sädesärta flög över huset, också min första för året, men kolleger har berättat om observationer ett par tre dagar tidigare. Järnsparv i trädgården, 1 ex.

4: en ringduva satte sig idag i havrekärvarna som ännu hänger kvar i äppelträdet. En stund senare satt duvan på gräsmattan. Ringduvor ses dagligen och stundligen, överflygande eller sittande på TV-antennerna eller taken på grannhusen, men de kommer nästan aldrig ner på marken i trädgården. - Denna kväll obsade jag flitigt efter sträckande ejderflockar men såg inte en enda. Att uppbrottet skulle bli senare än vanligt efter denna kalla vinter med massor av is i havet var i och för sig väntat.

5: mycket dråpliga observationer när 3 råkor, 1 kaja och 5-6 skator slogs om sista resten av en talgboll. En av råkorna, ett synnerligen stort och kraftigt exemplar, var oerhört dominerande och jagade med häpnadsväckande kraft och ut hållighet bort alla konkurrenter; samtidigt hann den faktiskt med att äta också, och den stoppade sig så full att strupsäcken hängde som ett mäktigt bihang under näbben. - Järnsparv dagligen men ~~en~~ bara ett ex. På matplatsen ses talgoxe, blåmes, rödhake, koltrast, gråsparv, pilfink, grönfink, järnsparv, skata, stare, bofink och på marken där under en grannfasantupp. Alla nämnda arter dock knappast på samma dag. Talgoxe 2, blåmes 2, rödhake 1, koltrast ~~en~~ knappast fler än 5-6, gråsparv sällan över 4-5 samtidigt, pilfink likaså, grönfink minst 2 hannar och 2 honor, sannolikt flera ex; bofink bara 1 eller 2 och ej dagligen, skata flera, jag tror 3 par vistas här, de är mycket livliga och håller kanske på att etablera revir. - Råka och kaja kommer snabbt ner på gräsmattan om man lagt ut mat där men faller mycket sällan på matplatsen på muren och fågelhuset.

Denna kväll kl 1955 kom en samlad flock på c 100 - 105 ringduvor förbi.

6: i tallbuskar på en granntomt 2 kungsfåglar. - Både denna och föregående eftermiddag och ~~en~~ kväll spanade jag förgäves efter ejderflockar.

7: Lena och jag for till Åkarp för att lyckönska min syster Ulla på hennes 70-årsdag (som egentligen inföll igår). Vi överlämnade present, gemensamt med mina syskon Johan och Märtha: några moderna album för insättande av fotografier. Detta skedde c kl 1200-1430. Fint solsken men kallt. Inga ejdrar.

8: idag bl a 2 rödhakar samtidigt i trädgården. Taltrast sedd. Bofink bara en hona och ingen hanne.

10: många obsar av intresse. Se särskilt protokoll.

11: idag 2 järnsparvar i trädgården, sökte ofta föda alldeles nära varandra. På jordnötterna förutom gråsparv, pilfink ~~en~~ grönfink även en ovanligt grann hanne av grönsiska; någon timme senare även en hona, och ännu litet senare tre hannar samtidigt, som slogs och bråkade häftigt. Den ensamme hannen blev bortjagad från jordnötterna av en pilfink, som höll ställningarna trots att siskan gjorde ideliga försök att återkomma. - Denna ~~en~~ dag inte en ejderflock sedd, jämför gårdagen och väderleksläget.

Ett par mycket glesa ~~en~~ förband av snöskator, i storleksordningen 50 ex vardera, flög över Lund på middagen, men de var knappast på sträckflykt.

1985-04-27, lördag.

På f m vistades en trädpiplärka på gräsmattan i trädgården vid vår bostad, Tenorgränden 8. Jag har aldrig tidigare haft den rastande här; däremot syns och hörs den förstås ofta under höststräcket, när den flyger över, huvudsakligen 20 aug. - 20 sept. - Se även nästa dag.

1985-04-28, söndag.

Idag två trädpiplärkor samtidigt på gräsmattan, studerades länge, de var mest på c 8-12 meters avstånd från fönstret.

En sparvhök kom senare på dagen plötsligt helt lågt över trädgården och fällde på planket mot granntomten, satt någon minut, flög sedan bort alldeles lågt.

OBS att vädret dessa dagar varit ovanligt kallt, vissa dagar och nätter avsevärda snöfall. Kan ha förmått t ex de just ankomna trädpiplärkorna att rasta.

1985-04-30, tisdag.

Fasantuppen, som länge vistats i trädgården och dess omgivningar, har tidigare antecknats. Även antecknat att en hona anslutit sig till honom. Men idag vandrade tre fasanhönor sakta och värdigt över gräsmattan, i rad efter varandra, bara c 4-10 m mellan varje ex; och bak- efter dem kom tuppen! - Även denna morgon var det ordentligt med snö, som dock smälte bort efter ett par tre timmar.

Järnsparv sedd dagligen i trädgården på sista tiden, någon gång 2 ex samtidigt. Har sjungit också, sitter då ofta fritt synlig i busktoppar. Sångintensitet dock måttlig, eller låg, rimligen till följd av det kalla vädret.

1985-05-04.

Besök vid Krankesjön, Vombs ängar och Vombsjön på eftermiddagen.

Artlista:

Kr=Krankesjön. VÄ=Vombs ängar.

VS=Vombsjön.

t = se tillägg nedan

	Kr	VÄ	VS	
skäggdopping	≥ 6	-	sedd	
häger	1	-	-	
gräsand	1 ♂	-	-	
kricka	12	-	-	t
vigg	7	-	-	t
knipa	♂♀ + c 17	-	-	t
gravand	-	-	1	
obest.änder	c 15	-	-	
grågås	några	-	-	t
knölsvan	1 ad	-	-	
ormvråk	-	-	1	
brun kärrhök	♂♀	-	♂ adad	t
lärkfalk	1	-	-	
fasan	hörd	-	-	
trana	-	8	-	t
sothöns	4 + några	-	-	
strandskata	1	-	-	t
vipa	-	1	-	t
storspov	hörd	2	-	t
skrattnås	fåtal	-	-	
fiskmås	c 15	-	-	
silltrut	4 ad	-	-	
silvertärna	54	-	-	t
svarttärna	1	-	-	t
obest.tärna	29	-	-	t
ringduva	fåtal	sedd	-	
gröngöling	hörd	-	-	
st.hackspett	hörd	-	-	t
sånglärka	-	fåtal	-	
ladusvala	12	-	3	
kråka	fåtal	fåtal	-	
råka	-	sedd	-	t
kaja	Silvåkra by	och allé	-	
talgoxe	sedd	-	-	t
blåmes	sedd	-	-	t
svartmes	-	-	Furet	sj
snöskata	hörd	-	-	
koltrast	sedd	-	Vombs by	
rödhake	-	-	Furet	sj
lövsångare	hörd	-	-	t
svartvit flug	-	-	Furet	♂
ängspiålärika	-	-	1	
sådesårla	flera	-	-	t
stare	1	-	-	t
grönfink	-	-	Vombs by	
grönsiska	sedd	-	Furet	t
bofink	sedd	-	Furet	t
gulspurv	hörd	Silvåkra allé	-	
såvspurv	1 sedd	-	-	
gråspurv	sedd	Silvåkra allé	-	
- - - - -				
kanin	sedd i Vombs Fure			
hare	sedd i Silvåkra allé			
rådjur	1 ex sett på Vombs ängar			

kricka: de 12 utgjordes av sex par, de låg i vattensamlingen på betesmarken mellan sjön och allén.

vigg: 2 enstaka hannar + flock på 4 hannar och 1 hona.

knipa: anmärkningsvärd förekomst! grågås hördes livligt i Kr, därtill sågs 2 överflyg. + enstaka i sjön brun kärrhök: i Kr ♂ ad + ♀, och vid

Vombsjöns V sida en extremt grant utfärgad hanne sedd.

trana: flock 8 ex V om Vombs Nygård strandskatan överflygande

vipa: 1 ex sett även vid Tvedöra.

OBS exceptionellt ringa antal!!!

storspov: 2 ex spelade över Vombs ängar. Även hörd nära Silvåkra slott

silvertärna: flock 54 ex kom mot öster över tornet, mycket nära, lågt. Aldrig sett den så fint vid Kr., aldrig heller så många här, tror jag. Se även obest.tärnor!

svarttärna: 1 eller 2 ex sedda.

obest.tärna: kort innan de 54 silvertärn. kom, såg jag en flock på 29 fisk/silver passera. Naturligtvis frestande att utnämna även dem till silvertärnor, men kritisk bestämning kunde jag inte göra där.

större hackspett: flitigt hörd Kr, och my. orädd ♂ sedd Silvåkra allé råka sedd även hemvägen

talgoxe sedd Kr, Silvåkra och Furet

blåmes " Kr och Furet

svartmes sjöng i Furet

lövsångare: flera sedda och hörda i Furet etc. Stora skillnader i färg observerade.

sådesårla flera Kr + Silvåkra.

stare flera flockar Silvåkra allé.

grönsiska sedd Kr, Vombs by, Furet.

bofink: även flock Silvåkra etc.

TILLÄGG: järnsparv sjöng Kr.

skrattnåsarna, c 5 ex, var ad fiskmåsfloden bestod mest av icke utfärgade individer.

Väder: stilla, kyligt, småregn men rätt god sikt. Regnet upphörde så småningom.

Anteckningar om fåglarnas beteende etc. tyvärr ytterst kortfattade, men OBS det ringa individantalet av många arter! Om Krankesjön har jag antecknat: "inte en småfågel i vassen".

SLUT

1985-05-05.

Exkursion med Växjökreten av SNF. 47 personer under ledning av Curt Mossberg. Han läste zoologi i Lund åren omkring 1938-40 (om jag minns rätt), han blev rätt fort färdig med sin examen och har sedan varit lärare. Nu sedan åtskilliga år i Växjö, där han torde efterträtt Carl G A Klingberg, som var amanuens på Zootis när jag kom dit år 1931.

Vi startade från Lund 0830 och gjorde följande runda: - S Sandby - Krankesjön (långt stopp) - Harlösa - Övedskloster - Björka - Ilstorp - Sövde - Snogeholm - Ellestasjön (stopp). Vid starten härifrån blev det allvarlig väderförsämring, dimma, som medförde klen utbyte av fågel i fortsättningen. Vi for - Skårby - Skurup (stopp för lunch kl 1200-1250) - tillbaka österut till Skårby - Krageholmssjöns S spets (stopp) - Sövestad - Högestad - Fyledalen (stopp på ett par ~~ett~~ platser) - Lyckås - i dalen - upp ur dalen till väg 12 - ner i dalen via Röddinge - Fyleverken - väg 12 söder om Sjöbo - väg 104 (stopp i skogsbruket norr om Vombsjön, vid Färs härads hembygdsgård) - Harlösa - Revinge - till Lund 1615. Dima som sagt efter Ellestasjön, men då ägnade vi oss åt geologi och botanik istället för fågel.

På åkrar etc. massor av vattensamlingar, och åar och bäckar förde mycket rikligt med vatten.

Förkortningar härnadan: Kr = Krankesjön. Vi rastade vid Ivans backe, och jag var i tornet med många deltagare.

Sn = Snogeholm + sjön.

Ell = Ellestasjön + omgivningar.

Fyl = Fyledalen.

Krag = Krageholmssjön + omgivningar.

Nedanstående fågellista är inte alldeles fullständig; ~~men~~ det var svårt att hinna med anteckningar i ett så stort sällskap.

skäggdopping sedd Kr Ell

häger 1 Sn

vigg några sedda Kr

gräsand ♂♀ vid Öved

knölsvan minst 4 ad Kr. Oro och förföljelser förekom

grågås: i Kr nedanför tornet ♂♀ med 5 ungar, stora som krickor.

I sjön sågs dessutom 5 - 7 ex ad samt flera småflockar som flög till och från sjön, även enstaka ex dito dito. - Vid Sn sågs betande grågäss, likaså några ex vid Ell.

ormvråk sedd Kr, Ell och sedan 3 - 4 ex sedda sittande ute på naken jord på åkrarna. Dessa var ofta blöta, och vråkarna tog troligen dagmask. Detta sågs vid Ell, Björka m fl ställen.

glada 1 kretsande Kr och 1 kretsande Svansjö vid Vombsjöns N sida

brun kärrhök: vid Kr SO sågs 2 ♂♂ och 2 ♀♀, här förekom delvis bråk med kråkor. Över Harlösa kom en brun kärrhök ♂ ad som ej var lika grant utfärgad som hannarna i Krankesjön; detta sistnämnda ex förföljdes av en kaja.

fiskgjuse: Kr sedd flera ggr ryttlande över sjön, även överflygande mot V, mot S, etc. Ett ex sågs bära byte. Uppenbart flera ex, minst 2, troligen 3, sedda. Sedan 1 ex Ell, därefter ej sedd.

tornfalk: 1 ryttlande ex nära Björka

fasan: vid Arendala utanför Lund sågs 1 tupp och 3 hönor från bussen.

Senare sågs enstaka tuppar flerstädes; även hörd Ell, Krag, Fyl.

Detta är mer än vanligt; men ingen gång såg jag större flockar än 4 ex.

storspov spelade öster om Kr, hördes fint, något ex även sett.

vipa mycket fåtalig, sedd på östsidan av Vombsjön och vid Ell, men bara c 6 - 7 ex sedda innan dimman kom.

skrattnås: helt få i Kr, men över sjön mot sydost flög några dussin i sällskap med 10 - 15 fiskmåsar. I ringa antal även sedd vid Skurup, se följande art.

FORTS

1985-05-05 forts.

fiskmås: mycket stor flock på fält nära Skurup i dimman, flera hundra ex. Bland dem också litet skrattnås. Även c 10 - 15 fiskmåsar sedda flygande mot SO över Krankesjön tillsammans med skrattnåsar. större hackspett sedd Kr.

sånglärka sedd upprepade ggr från bussen.

ladusvala: jag såg bara ett ex, nämligen vid Lund strax före hemkomsten.

kråka ofta sedd.

råka " " ; vid Kvinnevad

1 ex med vit armpenna.

kaja ofta

skata ofta

talgoxe

nötväcka lät höra sitt vårläte vid Krag och i Fyl

snöskata allmän vid Ivans backe öster om Krankesjön, när vi rastade där på morgonen.

koltrast sedd

taltrast 1 ex sjöng kraftigt vid Ell.

buskskvätta: 1 ex sjöng vid Kr. lövsångare sjöng vid Kr, och enstaka ex sågs och/eller hördes på andra platser.

gransångare sjöng vid Kr!

sädesärta rätt ofta sedd.

stare sedd fåtaligt på f m, men i dimman sågs vid flera tillfällen rätt stora flockar vid Skårby, i Fyledalen m fl ställen. De satt i trädkronor. Och vid Högestad, likaledes i dimma, satt en flock på väl 350-400 ex på telefontråd. Överraskande många, tycker jag. Måne som det brukar vara?

bofink: flockar sedda ett par ggr. Vid Krag sjöng en ♂ hämpling sedd och hörd några ggr

grönsiska: flock högt uppe i kronorna i höga lövträd vid Färs härads hembygdsgård.

obestämda finkfåglar: flock sedd i Fyl, troligen bofink.

Växter studerades särskilt vid Lyckås och på andra platser i Fyledalen. Bl a följande:

Petasites albus på flera lokaler
" ovatus

Pulmonaria sp

Mercurialis perennis

Allium ursinum

vitsippa

gulsippa.

Ännu intet grönt på träd och buskar, dock hade häggen blad av ett par cm längd, likaså antydan till blad på Sambucus racemosa etc.

Fågelutbyte vid Krankesjön snarast bättre än jag trott, men sedan blev det magert; och efter kl 1130, då vi for in i dimman nära Skårby, blev det mycket magert. Efter lunchen lättade dimman visserligen delvis men bara måttligt, och sikten förblev dålig. Växter och diskussion av Fyledalens geologi gjorde dock att stämningen förblev god, såvitt jag kunde döma. Men otur var det, och inte blev jag gladare när dimman lättade på allvar - klockan 1630, en kvart efter återkomsten till Lund!!!

SLUT

1985-05-07, tisdag.

Varm och härlig vårdag, snarast sommartemperatur! När jag på f m vandrade från bostaden till Ekologihuset, sjöng en ärtsångare i en av villaträdgårdarna vid Helgonavägen. Min första för året, även min första Sylvia för året.

1985-05-08, onsdag.

Likaledes en härlig vårdag, sol och fint, men den ostliga vinden hade friskat ytterligare. Jag gick på f m till Ekologihuset. Då sjöng en näktergal fulltonigt och grant i buskaget vid Tenorgränden 1. Min första för året, och jag har aldrig förut hört den här. Från bostaden på Tenorgränden 8 har jag vissa år hört näktergal sjunga på långt håll neråt Vipeholm, men inte alla år och inte ofta. - Dagens näktergal är rimligen alldeles nykommen och stannar nog knappast kvar på den plats där den sjöng idag.

1985-05-09.

När jag gick till Ekologihuset på f m hoppade en liten sångare ut ur de täta tallbuskarna vid Tenorgränden 1. Fågeln satte sig på trottoaren bara 2-3 meter ~~framför~~ framför mig men lyfte naturligtvis efter ett par sekunder och försvann in i buskarna. Jag hann se att översidan var mycket tydligt streckad i mörkt och lädergult eller rostgult, jag trodde mig också se ett tydligt ögonstreck, och möjligen var stjärtroten något avstickande rostbrun. Uppenbarligen en Acrocephalus eller en Locustella, kanske någon spännande art, men observationen alltför kortvarig för vidare analys.

Ett synnerligen ~~grov~~ grovt träd i UB-parken hade blåst omkull, förmodligen sistlidna natt; det var tillsynes nästan helt ruttet vid basen men det var högt och hade m l m friska grenar, mycket grova. Minst 2 eller 3 råkbon hade följt med i fallet, och jag fann 3 döda råkungar: en rätt liten, kroppen mest naken, kropp stor ungefär som min halva knytnäve; en annan, större men ändå mest naken, kropp nästan så stor som min knutna näve; och den tredje mycket större, befjädrad, vingpennor omkring halvt utvuxna (bara uppskattat, ej mätt!), denna fågel var lätt att känna igen som en råka där den låg, även på avstånd. när den sågs. - Trädet hade tydligen blåst omkull på grund av den mycket hårda och byiga ostliga vinden (som dock idag avtagit). Alldeles vid UB låg på marken minst 2 rätt små, på undersidan nakna råkungar tillika med diverse ~~rester~~ rester av bon; dessa bon hade uppenbart blåst ned fast trädet stod kvar. Antalet råkbon här glömde jag att räkna, men det rör sig om kanske 20 eller 25, och förbi fönstret i mitt arbetsrum drar råkor hela dagen fram och åter för att hämta mat resp. ~~äta~~ mata sina ungar.

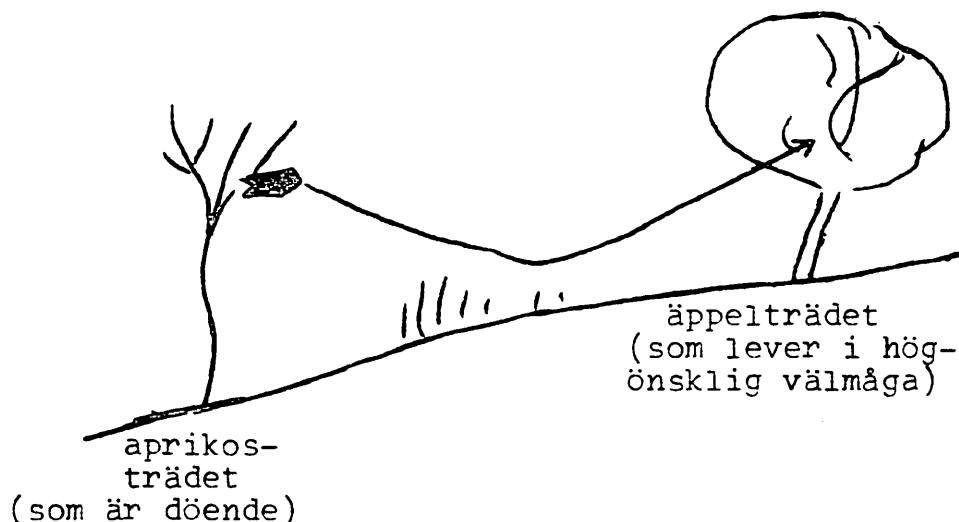
Vid tillfällig utblick från mitt fönster idag såg jag en gräsandhona med 8 dунungar i tät rad; hon vandrade c 100 m norr om Ekologihuset, skulle just korsa Sölvegatan, som har rätt tät trafik av bilar; ofta kör de fort också. En arbetsklädd man stod och betraktade andfamiljen, och när den korsade gatan ställde han sig på körbanan. En bil kom söderifrån och stannade snällt. Anden gick vidare och korsade cykelbanan omedelbart väster om körbanan; även här stod mannen tillreds så att ett par cyklister höll sig ~~bakom~~ åt sidan. Anden vandrade vidare in i trädgården ~~vid gamla Zootis~~ vid gamla Zootis, Helgonavägen 3, och hon satte kurs norr om huset. Här försvann hon för mina blickar, men tydligen hade hon en god skyddsvakt, och det kunde bara ~~dröja~~ dröja ett par minuter innan hon nått Zootis-dammen (som numera ligger på lasarettsområdet) eller UB-dammen. (och hennes ungar)

Notiser maj 1985

- 1985-05-07: } vardera en ihjältrampad Carabus nemoralis vid Teknis,
1985-05-10: } mellan min bostad på Östra Torn och min arbetsplats
på Ekologihuset.
I gamla dagar, särskilt på 30-talet och troligen
även senare, när jag vandrade ofta på Lunds gator
vid lyktsken på nätterna, var det vanligt att se
denna art, levande eller ihjältrampad. Numera ses
den inte ofta, vilket dock (delvis) kan bero på att
jag rör mig mindre på gatorna. Fynden gäller förstås
inte stadens centrum utan kvarteren med institutioner
och villor uppåt Tuna, Zootis, och Botanicum etc.
- 1985-05-14: Bo Stille disputerade. Bra! På kvällen stor fest på
Zootis, nära 100 personer.
- 1985-05-15: klockan 0030-0055 gick Anders Dahm och jag hem från
Bosse Stilles doktorsskiva. Det var en härlig och
ljum natt efter en mycket varm dag. Vi hörde näktergal
sjunga.
Senare, kl 1320, kom 2 tornsvalor över Tenorgränd 8.
Mina första för i år! Men arten sågs i Falsterbo
redan 9 maj efter stort varmluftinbrott som medförde
riklig ankomst av nattflyttare av många arter.
- 1985-05-16: Kristi himmelsfärdsdag. Tio grader kallare än igår!
Ärtsångare sjöng på tomten. De två koltrasthannarna
satt precis intill varandra på gräset. De följdes åt
men förföljde inte alls varandra.
Kl 1920 kom en tornsvala med kurs norrut, låg höjd.

- 28 maj. Jag reste från Visby med flyg kl 1115, ankomst Norrköping 1155. Sedan tåg till Lund, ankomst c kl 1700. Lena var hemma och vid god hälsa.
Kl 1920, när jag händelsevis spanade ut genom fönstret mot söder, kom en förnämlig prutgås flock på c 300 ex mot NO, förhållandevis lågt, c 150-200 m, och nästan rakt över huset. En gång, när den nalkades men var bara några hundra meter borta, gjorde flocken en plötslig sväng mot N-NV men återtog normal kurs efter några sekunder. Jag obsade oavbrutet från kl 1920 till kl 2000 men såg inga fler flockar.
- 29 maj. Jag var på Ekologihuset några timmar. Mycket fint väder, lik-som igår. Spanade rätt ofta mot himlen, både från c kl 1300 till c 1500 och, ännu oftare, hemifrån c kl 1700-2100 men såg inte en enda prutgås flock.
På e.m. var en skata framme och tog ägg ur koltrastboet ~~utan~~ i kaprifolen på muren. Detta upprepades tre ggr med en stunds mellanrum, och vid första och tredje tillfället såg jag med största tydlighet att skatan bar ett fläckigt ägg i näbben. Koltrasthönan naturligtvis oerhört upprörd, skrek hysteriskt men kunde inte hindra skatan.
Talgoxarna i holken på den mot väster vettande väggen har ungar, matar med häpnadsväckande fermitet.
- 30 maj. Även denna dag letade jag flitigt, men långtifrån oavbrutet, efter prutgås flockar men såg inte en enda. På kvällen kl 2115 ringde ~~Anders~~ Anders Dahm, som bor bara ett par tre hundra meter bort, och meddelade att en flock på högst 100 prutgäss just passerat, "snarare över ert hus än över vårt", alltså praktiskt taget rakt över huset.
- 31 maj. Inte heller idag några prutgäss, trots flitig bevakning, särskilt efter kl c 1730.
På kvällen, när solen ännu var uppe, kom en tornfalk på nära håll över villorna nära vår bostad på Tenorgränd. Länge sedan sist.
Tornsvalor sedda alla dagar 28-31 maj; från Ekologihuset vanligen 4 - 10 ex när man ser ut genom fönstret; över Tenorgränd lätt att se både på närhåll och långa avstånd, men alls inte oavbrutet, och bara i ringa antal.

- 1985-06-06: en tornfalk över Östra Torn på morgonen
- 1985-06-07, fredag: ett talgoxe-par bor i holken på väggen bakom aprikosträdet. De har ungar nu. Klockan 1333-1343 idag matade föräldrarna tolv gånger. Hanne och hona lika flitiga, kom varannan gång, möjligen med något undantag.
- 1985-06-09, 10 och 11: jag hörde utflugna talgox-ungar i trädgården och trodde det var "vår" kull som flugit ut. Men icke! Matningen fortsatte, kanske något mindre intensivt än förut.
- 1985-06-12: kl 0800 hördes tjo från boet. Föräldrarna matade och matade, men kl 0815-0825 flög tre ungar ut direkt ur bohålet. Två av dem flög västerut, fällde på en plåtkant på drivhustaket; detta gav dåligt fäste, och ungarna fortsatte till äppelträdet några meter därifrån. Den tredje ungen for ut i aprikosträdet som står strax utanför holken, den satte sig i trädet, hade då flugit c 3 meter och den satte sig högre upp över marken än vad bohålet ligger. Ungen satt stadigt, tiggde litet (men fick tydligen ingenting), flög då till äppelträdet. Därvid sänkte den sig först men steg sedan åter, se enkel skiss härnedan.
- Nästan säkert var det de tre sist utflygande ungarna jag såg.

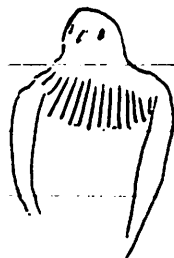

1985-06-14, fredag.

Lena och jag for med bil till Båstad för att hälsa på Lenas goda vän Ingrid Björkman. Start från Lund 1005. På uppvägen nära Högberup en sittande ormrök med mycket sällsynt färg-
teckning: stort mörkt fält på framhals och kräva; denna färg nästan massivt brun. Därneden var undersidan mycket ljus, snarast vitaktig, med obetydliga fläckar.

Fågeln sågs på stolpe på mycket nära håll.

Översidaens färg ej nog så sett men vedde sig inte påfallande ljus. Enkel skiss:

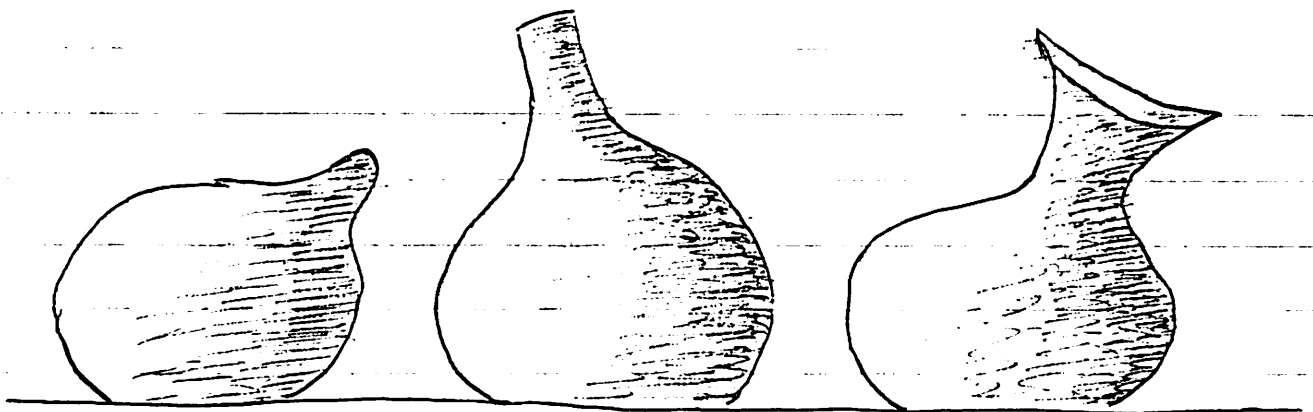
Vi gjorde kort uppehåll vid en affär i Mörrarp. Där observerades 2 Guckduvor, Det ene ex. lät höra sig flitigt, först ---- ---- ----
(flera ggr) sedan ---- ---- ----
(likaledes flera ggr); det var bevisligen en och samma fågel hela tiden.

I Båstad gick vi en runda vid stranden och i samhället i mulet och mycket kyligt väder. Inga noggranna anteckningar om fågel, men jag hörde årsångare och såg Guckduvor, och vid stranden låg försläp ejdrar, dessutom några kanadagäss.

FORTS.

1985-06-14 forts.

Dessutom gjorde jag på en grässträng på en bred grössoar i samhällets ägs egendomligt växtfynd: en furaad svamp, flera (c. 8-10) ex växte som en fura tillsammans, några m. l m. klotrunda, ett par med en liten och "trubbig spets", och några hade utvecklats vidare, så att spetsen blivit bredare och varit "avhuppen" eller ännu bredare och utvidgad och med konkar över yta. OBS: inga spår av skivor eller rör, ingen hattsvamp. Se bilderna här, som är i ungefär naturlig storlek. Svampen var brun, ej helt enfärgad, ej mörk. Jag har aldrig sett en sådan svamp-typ förut. - Här är tre ex. avbildade var för sig, men alla individerna växte tillsammans, breddade i en "fura".

FORTS.

1985-06-14 forts.

Tre eller fyra sådana "Tuvor" stod nära varandra. Jag tog några ex. med mig till Lund och lämnade till Botaniska Illustret. Där fanns en man, jag tror han heter Lassen och är svampspecialist. Han var dock föga intresserad men tog till sist emot fyndet, varvid han sade något om att exemplaren säkert skulle ändra utseende i hög grad vid preparationen. —

Lena och jag hade en utmärkt brevlip dag med Ingrid Björkman, som är litteraturhistoriker, och med hennes gamle far som bl.a. är mycket kunnig och intresserad botanik.

Nerfärden till Lund skedde 1855-2140 via Ängelholm - Klippan - Krika - Stenestad - Krutstorp. Nu kyligt men utomordentligt klar luft och inget regn. På Bjärnehälvön nära Bäckad en ripe 3 andra när Krutstorp; fler ej sedda! Oerhört få. Riktigt med kråka, råka och kaja på hela nervägen, ofta var de i stark ruggning.

SLUT

1985-06-18.

Buss från Lund 1109, ankomst Revingehed, hållplatsen vid Kvinnevad, 1153. Gick ner till stugan/tornet vid Krankesjön. Fint sommarväder efter lång period av ostadigt och lågtryckspräglat väder. Nu var det sol, molnslöjor, tämligen svag NV vind, några små cumuli på himlen, dock rikligare moln vid horisonten i norr.

Jag vandrade neråt. Trädpiplärka sj, lövsångare sj, sånglärka sj, buskskvätta sj. Starar både ad och juv varj allmänna. 1 tornsvala. 1 ormvråk. Några kajor. Trädgårdssångare sj, flera trädpipl sj, flera buskskvättor sj också, svartvit flugsnappare sj.

1 trollslända, Aeschna. 2 arter mindre odonater. Stare flyger med mat. Bofink sj, råka h, större hackspett h, näktergal sj, törnsångare sj. Många Aeschna ses nu. Koltrast sj, 2 snöskator varnar. Härmsångare s och sj.

Krankesjön: 3 hägrar lyfta, 1 gravand flyger, 1 fisktärna s, 1 knölsvan s. Långt bort i väster ses svan och skrattnås, kanske mer än vanligt. 2 skäggdoppingar. Rörsångare sj. Några bofinkar sj också. Meslåte hört, säkerligen talgoxe. En sothöna h. Jag finner vingpenna av fasanhöna. Trollslända av släktet Libellula, brungrön till färgen.

Ett oklart varningslåte hörs. Stor fågel flyger bort i skogsdunklet. Snöskata flyger ut. låtet tystnade. - 1 ruggande glada flyger över.

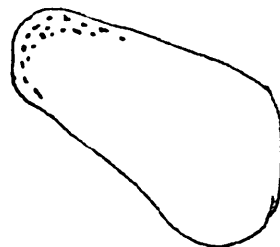
Jag möter Lars Forsén. Han berättar om förekomst av biätare på två hemliga ställen i trakten av Ängelholm.

Kl 1248 går jag upp i tornet. Trädgårdssångare sj, rörsångare sj, ringduva h. - Sjön: på närmsta klarvatten (=NK) ligger grågåsa i kanten, kanske har den ungar där men det ses ej säkert. 2 gräsanddrakar ses, båda är i ruggning. Utanför NK ligger 2 + 2 + 2 + 1 + 1 knölsvanar och på långt håll 2 obestämda svanar. Nu 2 rörsångare som sjunger.

Borta i V änden på sjön ses c 350 skrattnåsar, glest fördelade, delvis flygande, delvis liggande. Se enkel skiss:

2 skäggdoppingar. 1 svarttärna. Järnsparv sj. Sädesärta flyger med mat.

I "tarmen" ses 7 gräsänder, troligen är alla hannar. På NK ses nu 3 gräsandhannar, det är desamma som nyss + en nytillkommen. Ånyo 1 svarttärna ad. Minst 2 fisktärnor; och 2 gravänder. Ingen dykand sedd.

Gunnar Andersson med dotter kom upp i tornet. Han är limnolog, tvillingbror till Åke Andersson som för många år sedan var med mig i Ostafrika och som nu är viltforskare hos Ingemar Ahlén.

En stund senare kom Berith Cavallin enligt överenskommelse.

Jag ser inalles c 5 - 6 hägrar, mest är det ad. Lövsångare 1 ex sett. Sävparv sj, men bara 1 ex. Rörsångare sj men inte sävsångare. Bruna kärrhöksparret ses flera ggr, en fisktärna slår efter kärrhökhonan. 1 större hackspett flyger förbi mot SV. 1 nötskrika likaså.

Kvar i tornet till kl 1350. Då far Berith och jag över stora heden bort till dess sluttning nära tallskogen, där man har utsikt över Vombs ängar. 1 kretsande ormvråk och 1 spelande fältpiplärka. 1 fiskgjuse kretsar. Buskskvätta sedd.

Vi korsar ängarna på vanliga vägen, tar sedan söderut till skogen SV om Södergård. Ute över ängarna slår vipor i vilda anfall efter 4 korpar, varav 2 ad och 2 juv. Kråka och råka s. Vi rör oss försiktigt fram mot ett rävgryt, som Berith känner till. En räv

FORTS

1985-06-18 forts.

sticker fram nosen och så småningom hela huvudet ur grytet. Vi står ovanför mynningen precis nära. Råven ser oss inte men får kanske väderkorn och drar sig tillbaka. - Utanför grytet ligger ett upp-ätet rådjurskid.

Detta skogsparti har trivsamt prägel. Sommargylling brukar ses och höras här enligt Berith, som ofta besöker lokalen eftersom hon bor i Vombs by.

Vi fortsätter till några av vattenverkets dammar. 1 strandskata i en av dem! I en annan ses 2 sothöns i vattnet samt en sothöna på boet. En knipa, hona, ligger nära. Också rätt överraskande. 2 ormvråkar. Kajor.

Vi far till dammarna i skogen väster om allmänna vägen som går söderut från Vombs by. Vid dessa dammar 2 strandskator, 3 rödbenor, 1 mindre strandpipare, minst 9 + 1 gravänder. Nötskrika. Vi passerar igenom det f d sandtaget i skogens södra bryn rätt nära Kloster-sågens f d station. Fortsätter genom ekdungarna fram till Veberöd, där jag avlämnades kl 1555.

Hannen i det bruna kärrhökparet i Krankesjön är oerhört ljus, undersidan är nära nog vit, fågeln ter sig ifråga om färgen verkligen avsevärt lik en blåhökhanne. Även översidan är på vingarna snarast blåvit, dock är ryggen och övre ~~övre~~ täckarna bruna. Ett extremljust ex är det förvisso.

Gräsand hona med 6 stora pulli sedd. Bålgeting. 1 sävsparv sj. (Kommentar vid renskrivningen: manne inte en felskrift om den bruna kärrhökhanne strax här ovanför? I originalanteckningarna står: "dock rygg + ö täck bruna extremljus". Fågelns utseende känner jag mycket väl till, men jag tvekar om färgen på övre vingtäckarna.

Originalanteckningarna från denna dag hamnade på fel ställe och återfanns inte förrän 1986-03-24, då de omedelbart blev renskrivna. Därför har jag inte kvar någon tydlig minnesbild av fågeln. GRck)

Artlista; här till en del ytterligare uppgifter:

skäggdopping Kr, bara 2
häger Kr minst 6, mest ad
knölsvan Kr 2 + 2 + 2 + 2 ad
utan ungar. I Kr V ände dess-
utom 2 ad, detta enligt Gun-
nar Andersson, som varit där
idag och sett dem.
obestämd svan: de 2 som jag såg
i V änden var knölsvan, se
föregående art
grågås Kr NK 1 ex med unge, kan-
ske flera ungar fanns.
gräsand Kr NK 3 hannar samt i
"tarmen" 7 ex, troligen en-
bart ruggande hannar. Därtill
på NK hona m 6 stora ungar.
gravand Kr 2, dammarna Ö om
vägen minst 9 + 1.
knipa 1 hona i en av vattenver-
kets dammar enl. ovan. OBS:
knipa häckade och fick ut
kull i Vombs Fure förra året
och bor där i år också, allt
enligt Berith!

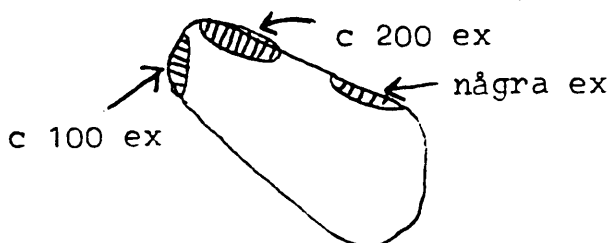
OBS att icke en enda dykand
sågs i Krankesjön idag!

ormvråk Vombs ängar 1 kretsande
och över Furet 2 dansande, där-
till vid Revingeby på utvägen
1 ex. Alla normalfärgade.
glada 1 ex, symmetriskt ruggande,
över Kr östra strand. Skiss:
Fler ej sedda
fiskgjuse 1 ex
fint kretsande
över ängarna
brun kärrhök:
paret i Kr bor
liksom i fjol
i vassen i SO delen, ungefär
norrut räknat från tornet.
Hannen extremljus, se särskilda
anteckningar.
fasan: bara en vingpenna av höna
funnen vid Kr Ö sida
sothöna: Kr 1 + 1 + 1 = summa 3,
alla utanför NK. - I dammarna
2 ex samt i annan damm 1 ex på
bo. Fler ex icke sedda.
vipa: några på ängarna, slog oer-
hört efter 4 korpar. För övrigt
icke sedd!
mindre strandpipare 1 ex vid damm
i skogen Ö om landsvägen
strandskata 2 därstädes samt 1 ex
vid annan damm.

svartsnäppa 2 ad kom lågt över Kr, sågs från tornet, flög i kroker men snarast mot SV. Mycket grant.

storspov hörd svagt på ängarna skrattnås Kr vid V sidan och (mest) uppe i NV änden, summa 320-350 ex. Sågs även flyga och ta insekter över betesmarken V om Revingeby; och vid dammarna sågs nog 50-75 ex. Häckning i Krankesjön osannolik enligt Gunnar A (som just besökt sjöns V del). Skiss över fördelningen i Kr se ovan. Ny skiss härnadan visar fördelningen kanske noggrannare (och troligen en stund senare):

fisktärna bara c 1 + 2 sedda Kr
svarttärna Kr 1 ex långt ute, senare 1 närmare, på NK. Troligen 2 olika ex
ringduva s och h flera ggr
turkduva ej vid Kr-Vomb, men den spelade i Veberöd
(OBS att gök icke hördes!)
tornsvala glest överflygande, enstaka ex eller några få tillsammans, några ggr
större hackspett h på nedvandringen mot tornet, och 1 sedd från tornet
sånglärka h på nedvand. och på ängarna
ladusvala: 1 ex över ån vid Revingeby, därefter ej sedd!
(hussvala: en osäker obs av 1 ex vid dammarna i skogen)
backsvala 1 ex väster om Veberöd.
trädpiplärka sj allmänt på nedvand. vid vattenverket etc
fältpiplärka: 1 steg till väders på sandmarken V om ängarna, spelade trestavigt "zirrlivvitt zirrlivvitt....."
gulärka 1 + 1 på ängarna (!!)
sädesärka flera ggr, 1 ex flög med mat vid fågeltornet
stare: Revingeby allmän, med juv. Rätt ofta sedd vid tornet. Tog nog mat ute i vassen, ty en ensam ad flög ditut gång på gång. Ofta sedd, täml. allmän.

nötskrika 1 Kr mot SV, 1 i Furet
kaja sedd flera ggr, enstaka el. få
råka sedd i ringa antal (ex.
kråka "flerstädes, bl a flock på 11 ex vid en av dammarna
korp 4 ex över ängarna och fälten, stannade kvar en god stund trots vipornas angrepp. 2 ad med starkt ruggande vingar, 2 juv; detta sågs my. tydligt.
järnsparv sj vid tornet
rörsångare Kr sj men bara få ex (sävsångare icke hörd!)
kärrensångare 1 sj i Anthriscus-fält väster om ängarna
härmsångare sj intensivt Kr 0 norr om tornet
trädgårdssångare sj på nervägen samt väster om Heljesjön
törnsångare sj på nervägen och på ett par platser därtill
lövsångare sj nervägen, s tornet, sedan hörd sjunga fleststädes
svartvit flugsnapp sj nervägen
buskskvätta: flera ex sj nervägen samt väster om ängarna etc
rödstjärt 2 ex Furet vid dammarna; ena ex varnade intensivt.
näktergal 1 ex sj nervägen
koltrast sj nervägen
snöskata 2 varnade på nervägen, och minst 1 ex sågs vid tornet (mes hörd nervägen, troligen talgöxe)
bofink sj nervägen några ex. Dessutom flera ex sedda olika ställen
sävparv sj i vassen vid tornet, men högst 2 ex
gulsparrv sj vid det nerlagda gruset vid Klostersågen.

Summa 55 bestämda fågelarter, incl. fasanresterna. OBS åtskilliga arter dock i ringa individantal.

Däggdjur:

räv i rävgryt, därutanför dött rådjurskid.
grävlinggryt.
kaniner relativt många idag, särskilt ungar.
rådjur 1 ex sprang bort vid dammarna.

REMARKER

OBS:

- några arter står bara i artlistan.
- se kommentar om kärnhök närmast före artlistan.

SLUT

1985-07-10.

Jag var rostig i halsen och i ganska dålig form. Höll mig hemma hela dagen. Vid middagstiden, när jag beskådade några tornsvalor som jagade småinsekter (antagligen bladlöss) över villakvarteren vid Östra Torn, hördes plötsligt upprörda skrin från en fiskmå. Det befanns att den flög högt uppe och ivrigt attackerade en glada. FÖR-följandet höll på länge, gladan kom till slut nästan rakt över ehuru fortfarande ganska högt. Den ruggade starkt i båda vingarna, alldeles symmetriskt. Luckan omfattade tillsynes de inre handpennorna och de yttre armpennorna. De längsta handpennorna fanns kvar i båda vingarna.

1985-07-11.

- x) På blommande kungsljus och blommande trädgårdsrosor av olika slag tog jag flera ex av en liten skalbagge, som snarast ser ut som en Bruchid. Dock osäkert. Se även fotnot härnedan.

1985-07-12, fredag.

Var på Ekologihuset c kl 1200-1530. Träffade Inga, Sören Svensson, Rune Gerell, Nils Kjellén och ett par kolleger därtill, men i stort sett var det folktomt på avdelningen. Utanför Ekologihuset en praktfull rödstjärthanne.

1985-07-15, måndag.

Var på Ekologihuset c kl 1145-1445, därefter i staden ett par ärenden, därefter hemma på Tenorgränden 8. Kl 1900 gick jag tvärs över gatan för att se till familjen Perssons villa; detta enligt överenskommelse under den tid då de är på semester i Småland. Det var frisk vind omkring SV-V, växlande molnighet och bara c 18° C, alltså ungefär tio grader svalare än igår. Solen sken just när det hände; detta hände nämligen: ett för mig främmande fågel-läte hördes, jag stöttade upp och såg en nymfparakit, Nymphicus hollandicus, passera förbi i sydlig riktning, i bästa medljus, höjd högst 12-15 meter, avstånd c 50-60 meter. Sågs flyga väl 100 meters sträcka, kanske mera, försvann därefter bakom villor, sänkte sig till lägre höjd. Aldrig sett arten frittflygande förut. De mycket stora vita fälten, ett på var vinge, lyste i solskenet; de föreföll inte cirkelrunda utan snarare fyrkantiga ehuru med avrundade hörn. Mycket lång kilformad stjärt, allmän kroppsfärg grå, andra färger på huvudet men flykten snabb och jag hann inte se denna färgfördelning ~~men~~ noga, hann inte heller se tofsen fast jag vet att en sådan skall finnas. Det tar ju ett par sekunder innan man är på rätt spår! Första sekunden var jag helt villrådig, andra sekunden associerade jag snarast ~~men~~ till den lilla långstjärtade afrikanska duvan Oena capensis, tredje sekunden begrep jag vilken art jag såg. Men då hade fågeln ju hunnit flyga ett par tiotal meter. Dessa tidsangivelser naturligtvis inte exakta, men nära rätt måste de vara.

FORTS.

- x) På kvällen denna dag var vi några stycken nere vid tåget för att ta avsked av Ulla Holmberg, som i drygt 30 år arbetat på Zootis, suttit på exp. och varit bibliotekarie. Hon blev pensionerad för några månader sedan och skall nu bosätta sig i Insjön i Dalarna hos sin ena dotter. - Hon avtackades och avvinkades av Anders och Karin Dahm och av Sten och Siv Rundgren och mig, därtill AV HENNES i Lund bosatta dotter med make och ett par personer i deras sällskap. - Ulla H har varit en av Zootis' stöttepelare och har, bland annat, varit många till hjälp genom sin utmärkta litteraturkännedom.

1985-07-15 forts.

Det var förvisso en egendomlig slump att papegojan skulle passera förbi just under de sekunder, då jag gick tvärs över Tenorgränd! Jag har visst skrivit det någon gång förut i dagboken men kan upprepa det här: man undrar hur ofta det händer att en märklig fågel flyger förbi några sekunder för tidigt eller för sent! Vidare: nästan säkert hade jag inte fått öga på fågeln om jag inte hört lätet. Detta var ganska högljutt, hade klangfärg något à la strandskata men var enstavigt. Hördes en eller två gånger, inte mera. Naturligtvis såg jag inte att lätet kom från papegojan, men det förefaller mig ytterst sannolikt. När detta skrives kl 2020 har jag inte funnit någon litteraturuppgift om artens läte. Storleken (= kroppslängden från näbb till stjärtspets) på fågeln uppskattade jag till 35-40 cm, tydligen ungefär korrekt, eftersom den anges till 13 inches i Hamlyn: The Pictorial Encyclopedia of Birds, en rätt klen källa, men den enda jag hittills funnit på mina bokhyllor härhemma. [storleksangivelse]

1985-07-17, onsdag.

Jag reste till Stockholm och arbetade de följande dagarna flitigt på Riksmuseet, mätte vråkar, mest Buteo buteo från olika delar av Sverige, ej minst Gotland. Talade också en hel del med Carl Edelsten om rovfåglar och deras ruggning. Carl är numera oerhört kunnig på detta område, liksom på många andra. På sista åren har han också börjat studera ruggningen hos större ugglor. Just i dessa dagar hade han en läckerbit till undersökning: en lappuggla som slagit ihjäl sig mot en långtradare alldeles nyligen. Sommarmaterial av denna och åtskilliga andra sällsynta och fridlysta arter är förstås ytterst sparsamt i museerna. Detta ex. hade inkommit enbart tack vare chaufförens vakenhet och intresse.

1985-07-21, söndag.

Reste tillbaka till Lund, ankomst dit kl 1841.

1985-07-22.

Satt hemma och gick igenom anteckningar och måttserier på Buteo buteo, flera olika raser resp. populationer. En del intressanta resultat börjar skymta, men ännu ovisst hur mycket som kan göras av ämnet.

1985-07-23.

Var några timmar på Ekologihuset, träffade Sören Svensson, Sam Erlinge, Lars Eric Persson, Nils Kjellén. Sökte efter Hugo Andersson och Roy Danielsson på Gamla Zootis, Helgonavägen 3, tyvärr förgäves, men talade med Ulf Gärdenfors (särdeles trevlig och kunnig systematiker, allmänintresserad, fin på både insekter, landmollusker och fågel, kanske även annat) och med Per Dowes (fjärilman, även duktig på myror m m). - Tornsvalor över Zootis och grannskapet, som vanligt; rätt aktiva trots det ostadiga vädret, men antalet samtidigt sedda ex är lågt i år, knappast mer än 7-9 ex som maximum idag.

1985-07-25, torsdag.

For med Lena till Krankesjön och sedan via Vombs ängar till Vombs by, där vi enligt överenskommelse stannade hos Berith Cavallin. Se särskilt protokoll följande sidor.

1985-07-25, torsdag.

(70)

Lena och jag for till Krankesjön och besökte sedan Berith Cavallin i Vombs by. Start från Lund 1055. Väder: sol, utmärkt sikt, frisk NV vind, ej varmt.

1120 ankomst Silvåkratornet. Gick ett par minuter runt lilla stugan. Folktomt där, som vanligt, den förefaller vara föga utnyttjad av SkOF. Rätt skräpigt men ingen vandalisering.

1125 jag upp i tornet. Lena delvis med, men hon gick snart ner. Sjöns yta föreföll mycket tom. Vinden gjorde att obs-möjlig-heterna inte var idealiska, men på korta och medellånga avstånd gick det bra.

I närmsta klarvatten, intill närmsta vasskant och de stora buskarna där i närheten, låg en stor flock grågäss. Jag såg drygt 60 ex, men flocken låg delvis dold av vassen, och det är helt uppenbart att totala antalet var större. 100 ex är rimlig siffra. Häger 1 + 1 + 1 + 1 på olika håll i vasskanter, alla dessa ad. Ytterligare någon häger på håll. Fisktärna 1 ex flygande. Några backsvalar rundflygande. Sävspurv h; rörsångare 1 ex h; brun kärrhök hona s. Häger 1 juv. ~~SkOF~~ På mycket lågt sittande grenar under stora busken satt några få gräsänder, bara några decimeter över vattenytan. Inga andra ~~gräs~~ gräsänder sedda! 1 knölsvan ad också på närmsta klarvatten.

Långt ute låg 2 knölsvanor ad i sällskap, och långt därifrån vid sjöns N strand låg ännu 1 knölsvan ad. Summa 1 skrattnås ad sedd, kort därefter även en fiskmås ad (!!).

Den dyiga och med kort vegetation betäckta ytan i hitre kanten av den stora vassrugge, som i gamla dagar hyste huvudmassan av häckande skrattnås, ~~hysa~~ befanns hysa 6 kärrsnäppor ad med svarta undersidor, samt 1 skogssnäppa. Denna öppna yta är större nu än för några år sedan. Skogssnäppan sprang ibland oerhört snabbt under tvära vändningar, "knixade" också m l m tydligt så att vatten stänkte. Det såg ut som lek. - Härintill även 1 ad och 1 juv sädesärta. - 2 gluttsnäppor hördes först, sågs sedan. Svartsnäppa hördd länge. 3 tornsvalor överflygande. 1 brun kärrhök juv flög förbi.

Ikke en and att se på vattnet. (!!)

Långt bort i V änden av sjön ses 1 obestämbar svan. - Nu 2 fisktärnor att se. 2 sannolika grågäss sedda.

Ute på sjön 2 man i orangegula kläder i roddbåt, ror sakta; ~~man~~ tycks stanna och ta prover vid redan utlagda ~~små~~ små bojar eller andra märken. Männe limnologer som nu börjat sitt arbete?

2 enkla beckasiner lågflygande i sällskap. Backsvalar. Nu ses nog inalles 100 grågäss på närmsta klarvatten. - Jag granskar sjöns NO "hörn", befinnes vara fågeltomt (som vanligt!).

1 hussvala s. 1 ensam sothöna ad ligger nära grågässen. 1 eller 2 rörsångare sjunger i vassen. 2 gräsänder upptäcks, de ligger i "tarmen". Svartsnäppan kommer till synes, den flyger lågt över de liggande grågässen, kurs ungefär SV eller SSV, som pilen indikerar: ✓

1210 vi lämnar tornet, går ~~man~~ några hundra meter i riktning mot Silvåkra f d anhalt på järnvägsvallen och åter samma väg, far sedan ~~man~~ via Silvåkra by vanliga vägen över Vombs ängar till Vombs by. Får en kall öl och kaffe och kakor hos Berith Cavallin, går med henne och hennes dotter Elin ner till Bysjön, beskådar sjön, återgår till byn, allt i sakta mak. Klockan nu 1500. Vi tackar Berith och far runt Vombsjön tillbaka till Lund. Far som vanligt på Norra Vombvägen genom furet, stannar vid utsiktsplatsen vid Eskebeskan (=sjöns SO hörn), fortsätter längs sjöns Ö sida och N sida förbi Övedskloster - Harlösa - väg 104, tar av ner till Revingeby, sedan vanliga vägen hem via S Sandby, kommer till Lund kl 1700. Fågel se nästa sida.

FORTS

1985-07-25 forts.

(71)

Fåglar sedda efter klockan 1210, då vi lämnade Krankesjön:
(förkortningar: B=Bysjön, VB=Vombs by, VS=Vombsjön, VÄ=Vombs ängar)
skäggdopping: några par med juv, en sådan per par, sedda B. En ad
sedd VS

gräsand 2 B, men ej sedd VS!

knipa : 4 ex i B, därav ingen hane. Enligt Berith var det hona med
3 juv. eller kanske snarare pull/juv. Överraskande fynd enligt
min uppfattning, men Berith hade tydligen konstaterat häckning
tidigare.

knölsvan: 2 ad i vassen i B

ormvråk: några ex över VB och B, max 4 ex samtidigt

bivråk: minst 1 ~~ad~~ ad över VB och B, sedd flera ggr

glada: minst 1 ex, starkt ruggande, över VB och B. Dessutom 1 ex

V om Harlösa på hemfärden, i stjärten,

brun kärrhök: 1 hona V om Revingeby på hemfärden, lågt över torräng
med avgjort kort gräs

fiskgjuse: 1 kretsande över B, denna sedd när vi nalkades VB över

VÄ. Därefter sedd ~~ad~~ ideligen över VB och B, minst 1 juv och 1 ad.

trana: 1 ad stod på VÄ rätt nära Norregård

sothöna: 1 ad med c 3 pulli samt 1 ensam ad, alla i B

vipa: på VÄ söder om vägen stod en flock på c 55 ex. Flera ej sedda.

drillsnäppa: 2 ex lyfte vid stranden vid B

(storspov icke sedd eller hörd!)

skrattnås: några överflygande småflockar VB, och sedd VS

fiskmås: ~~några~~ några överflygande ex VB, och ett fåtal sedda VS

gråtrut: minst 2 ad VS ~~7~~ på fiskepålar

ringduva: ensamma ex eller ett fåtal tillsammans sedda flera ggr

tornsvala sedd VB i ringa/ antal. Men i Lund efter hemkomsten, c kl

1700-1830, sågs många ex flyga lågt och m 1 m krokigt västerut,

inalles c 100 ex trots ofullständig passning. Enstaka ex flög

mycket krokigt som pilen här antyder, men de flesta

flög mot V, mot den rätt friska V eller NV vinden,

som avtog på kvällen. Mycket klar luft och klar sol.

sånglärka sjöng VÄ, även hörd sjunga på hemvägen

ladusvala helt få VB, ~~ad~~ och 2 sedda Revingeby.

hussvala c 5 - 10 ex, rundflygande högt över VB

korp: 2 ex nära VB, nära håll, sedda ~~ad~~ och hörda.

kråka: VÄ fåtalig nära vägen men allmän längre norrut på ängarna

råka: VÄ också allmän norrut på ängarna, även sedd ofta på hemvägen,
då ofta precis i vägkanten

kaja sedd VÄ, även denna art troligen allmän uppåt Norregården

koltrast sedd vid Krankesjön just vid avresan, samt vid VB

svarthätta sjöng vid Kr SO del när vi for iväg

lövsångare sågs flygande på flera ställen, Anmärkningsvärt. Kanske
sträcket har börjat ~~g~~ redan?

trädgårdssångare sjöng vid B, dock föga fulltonigt

ängspioplärka 1 ex sjungande VÄ

sädesärla sedd B, VB etc

(stare icke sedd!)

gulsparv sjöng vid Öved

gråsparv: flock sedd vid Öved.

insektlivet var rikt. Bl a gott om fjärilar. Pieris massförekomst,
över VÄ livligt flygande, ofta bara 10-25 m mellan exemplaren. Några bergsäkra
brassicae sedda, men den stora majoriteten bestod nästan säkert av napi. Gräs-
fjäril av oklar art allmän vid gamla järnvägsvallen vid Kr SO hörn.

SLUT

1985-07-26, fredag.

Mycket vackert väder, klar sol, nästan ~~ett~~ molnfri himmel men stundvis några lätta cumuli. Jag gjorde ett par ärenden på staden på f m och återkom c kl 1300. Då flög 2 snöskator mot NO över Östra Torn, den ena "skvattrade" rätt högljutt. Arten ses åtminstone hit-tills bara sällan på skånska slätten, även om den numera (sedan rätt länge, tror jag) häckar i S Skånes skogsområden, t ex vid Krankesjön och Sövdesjön. Kl 1300 sågs inga måsar, men bara några minuter senare uppträdde plötsligt minst 45-50 skrattmåsar och en fiskmåsar ad, de flög livligt omkring på c 5 - 50 m höjd och tog uppenbarligen små flygande insekter, kanske myror, men jag såg inga myror stiga uppåt; därför kanske troligare att det var bladlöss som fångades? Bland skrattmåsarerna var många ad med vingarna i stark ruggning, även några som hade framhuvudet nästan vitt; därtill ~~flora~~ fanns rätt många unga skrattmåsar, såväl årsungar som ~~flora~~ ettåringar såg jag tydligt.

Alla måsar flög lågt. Men när jag med kikare granskade himlen ovanför dem, befanns ~~flora~~ tornsvalor vara oväntat rikliga. En gles svärm med c 200 m diameter innehöll minst 130 - 150 ex, troligen fler. De svärmade högt till mycket högt och var svåra eller ibland omöjliga att se med blotta ögat. På avstånd fler tornsvalor men bara ett par tiotal kunde upptäckas. De for om varandra men torde i stort sett ha rört sig mot S eller SV. Var synliga länge. Både de och måsarerna var kvar till efter 1330. Mot slutet upptäckte jag minst 3 fiskmåsar ad bland skrattmåsarerna.

Så småningom försvann både måsar och högflygande tornsvalor, men snabbt jagande, lågflygande tornsvalor sågs ~~flora~~ även senare, delvis rätt många, kanske 5-10 sedda samtidigt.

Omkring kl 1430 fann jag av en slump en mycket högt kretsande rovfågel, ~~en~~ nästan rakt i zenit, nog 700-900 m uppe. Jag hann in och hämta ~~en~~ kikaren och påträffade fågeln på nytt. Det var, som jag misstänkte på grund av rörelserna, en glada. Den befann sig inte i ruggning; stjärten var rävröd men inte djupt kluven. Måne årsunge? När jag släppte fågeln ur sikte för ~~flora~~ en kort rundspaning, var den omöjlig att återfinna.

Senare på e m gick jag ett par rundor i ~~flora~~ trädgården som tillhör våra grannar, familjen P-O Persson. Detta enligt överenskommelse för att se att allt är OK och eventuellt för att vattna blommorna. Det behövdes idag, åtminstone blommorna i stora krukor och balkonglådor. Då fann jag inne bland täta hallonsnår ett par fjädrar (en penna, ett par bröstdu) som tydde på snöskata. Och minsann, en stund senare fann jag djuret, det ~~flora~~ var en snöskata, delvis uräten och utan huvud men med både vinge och stjärt i behåll.

Omkring kl 1800, fortfarande i det härligaste sommarväder, befanns c 100-150 måsar kretsa högt över Östra Torn. Någon stund senare hade antalet stigit till c 300, de flesta my. högt uppe. Skrattmåsar av växlande ålder och dräkt och ruggningsstadium, därtill ett fåtal fiskmåsar ad. Nu befanns det också, att myror svärmade; ~~flora~~ från vår trädgård steg myror upp i brant flykt, och jag såg också enstaka par in copula som dalade ner igen. En granskning av marken visade att det gällde den lilla svarta myran som jag tror bär namnet *Lasius niger*.

Hela dagen strålande väder, svag vind, men mot e m och kvällen sakta uppstigande höga moln i V, och det var tydligt att ett molnsystem var på väg in, såsom prognosen angivit.

- 1985-07-27, lördag. Lena och jag var hos Dahms. Anders berättade att han igår fredag sett massor av tornsvalor över Lund. Jämför egen notis.
- 07-28, söndag. På e m vid Tenorgränd hördes plötsligt ivriga läten från någon falk. Rätt länge osynliga, men slutligen kom 2 ex tillsynes rätt nära. Det var tornfalk som väntat. De jagade varandra lågt över husen; 1 ex tappade därvid ett ganska stort byte, såg ut som en svart klump. Falken försvann men tog nästan säkert inte upp bytet. Viss sannolikhet för att det var en stare, ty en starflock på c 50-60 ex cirklade ~~snabbt~~ snabbt och oroligt över de båda falkarna och höll sig sedan länge över det kvarvarande exemplaret, som var en vacker hane ad. Denna flög västerut sakta stigande, synlig flera hundra meters sträcka, och hela tiden flög starflocken i trånga rundor ~~över~~ över falken, i regel bara några meter högre än denna. Slutligen tröttnade de dock och gav sig åt annat håll.
- 07-29, måndag. Vid Ekologihuset bara 5 - 8 tornsvalor synliga samtidigt, när jag granskade himlen. Rätt många obsar, men kortvariga. En gång vid middagstiden kom dock ett glest förband på c 45 tornsvalor förbi.
- 07-30, tisdag. På gatan c 250 m från vår bostad på Tenorgränden sågs plötsligt två fasaner promenera fram ur snår i tomtgränsen; det var en stjärtlös tupp och en påfallande ljus höna. Reagerade så småningom när jag kom närmare: tuppen flög ut i åkerstycket mellan ~~gatan~~ gatan och motorvägen, fällde där mitt ute i säden. Hönan däremot lyfte inte utan gick åt motsatt håll, in i de tjocka buskarna.

OBS
pagineringen
augusti

74

alla dagar ej renskrivna i
kronologisk ordning

Augusti 1985

Aug. 3, lördag: Bröllop Anders Tihkan - Ulrika Seefried. Vigsel i Djurö kyrka. Middag i PTK:s kursgård. Mycket fin och minnesvärd fest.

4, söndag: Jag for från kursgården (den ligger på Vindö, liksom även kyrkan) kl 1015, in till Slussen i Stockholm, sedan till Centralen, därifrån med tåg 1208 (om jag minns rätt), till Göteborg 1642, därifrån vidare till Kungsbacka med tåg och slutligen sträckan Kungsbacka - Gottskär med buss, ankomst G. omkring kl 1815.

5-9, måndag - fredag: Nordisk Ornitologkongress på Gottskär.

Mycket fina dagar, många goda föredrag, många gamla och nya vänner, men för långt för att behandla här.

6, onsdag: heldagsutflykt från Gottskär till Hornborgasjön. Fick se arbetena med sjöns restaurering. Mycket upplysande. Var uppe i fågeltornet på Fågelludden och besökte även ett fågelförn längre söderut, på samma sida av sjön. Rikt fågelliv, som demonstrerades för oss av en kompetent ung man vid namn Johansson. Bruna kärrhökar ständigt i antal över vasshavet. En högflygande bivrak ad sakta mot S. Fiskgjuse sedd. En trana, förmodligen av den häckande stammen. Grågäss; krickor, sothöns i stort antal. En lärkfalk länge över sjön, tog tydligen insekter i det mulna och delvis småregniga vädret. Tornsvalor allmänna, glest fördelade, inga förtätningar, men c 100 kunde stundom ses från en och samma punkt, och totala antalet sedda var mycket högre (och totala antalet faktiskt befintliga över sjön kan ha varit mycket högt).

7, torsdag: tillsammans med några andra ornitologer blev jag inbjuden på kaffe och kakor på kvällen hos Sven Mathiasson, som i många år varit intendent på Göteborgs Naturhistoriska Museum. Mycket trivsam kväll förvisso. Vid bilfärden Gottskär - Kullavik (M:s bostad) var det fint solsken, och tornsvalor flög tätt och lågt över ett par ställen på motorvägen och fångade insekter, nästan säkert svärmande myror. På vardera stället c 25 tornsvalor.

8, fredag: jag fick lift Gottskär - Lund med Olof Persson, en ung zoolog som arbetar på Ekologihuset i Lund; han höll förresten ett synnerligen fint ~~anförande~~ föredrag om sitt arbete med pungmesarna vid Krankesjön; ett av de bästa föredragen absolut.

15, torsdag: } Jag var på Ekologihuset dessa dagar; ankomst dit c
16, fredag: } 1030 båda dagarna, var kvar till c 1530. Båda dagarna sågs rikligt med tornsvalor norr om byggnaden (mitt fönster vetter mot norr). Maximiantalet c 50-60 sågs mellan kl 1100 och 1200, senare sågs ej över 12-15 ex samtidigt. Men tornsvalor var synliga praktiskt taget oavbrutet. Bra väder dessa dagar.

19, måndag: Lena och jag var bjudna till Ulla och Jan, som har ett trevligt sommarställe vid Fornahässle, väster om Loshults kyrka i allra nordligaste Skåne. Vi for ditupp kl c 0950-1150, genaste vägen via Rolsberga - Stoby. Vandrade med Ulla och Jan i skogen i rätt dåligt väder. Avfolkningsbygd, gamla övergivna torp resp. ruiner, öppna marken runt torpen ofta planterad med gran förstås. På ett par ställen vid sådana torp såg jag några helt exceptionellt grova gamla sälgar, Salix, nästan säkert caprea. Ett sådant växte inne i stenfoten på en f ö försvunnen byggnad och hade en omkrets i brösthöjd av c 250 cm. Aldrig sett större. I skogen sågs rikligt

FORTS

Augusti 1985 forts.

Aug. 19, måndag, forts:

med nötskrikor. Skata sedd, nötkråka hörd mycket nära i skogen invid ett bryn med rik förekomst av hassel; korp hörd. Men kråka inte sedd eller hörd. Grönsiska flockvis i trädtopparna (granar, björkar). Omogna tranbär på myrarna. Men inga blåbär, i motsats till läget i en stor del av Sverige. Hjortron sågs ej, men fanns i trakten och hade givit skörd ehuru måttlig. Men de flesta år torde skörden här vara nära noll, och förekomsten, alltså abundansen, är inte stor. I landet fä har hjortronen i år givit exceptionellt rik skörd.

Ulla och Jan bjöd på härlig måltid, och på kvällen satt vi och samtalade vid en stor brasa i öppna spisen.

20, tisdag: vi var kvar i Fornahässle på f m och middagstimmarna, gjorde en rundtur i bil in i Småland till Lindås och områdena NV därom. Lindås ligger alldeles väster om landskapsgränsen. Stora skogar, mer öde än jag trott, enstaka gårdar, en del hus sålda till danskar och andra sommargäster. Nu mycket bättre väder, delvis varm sol. En kretsande gjuse och en högflygande bivråk som sakta gled mot S-SSV. Korp hörd, nötkråka hörd mycket ivrigt, skata sedd flerstädes, nötskrika allmän. Men ingen kråka! Vi letade svamp, fann en del.

Efter lunch en stunds samvaro i trädgården, sedan tackade Lena och jag för dessa härliga dagar och satte kurs hemåt. Vi hade bestämt oss för att färdas på småvägar, och routen blev denna: Fornahässle - Loshult - Killeberg - Gnubbarp - Åbrolla (=Åbrölla på vissa kartor, här en jättetrevlig gammal gård just vid vägskalet) - Kräbbleboda - Boalt - österut till Stenhagen - Vesslarp (Vässlarp) - Gummarp - Högsma - Sibbhult - Hjärsås - Bivaröd - Äsperöd - Fjälkestad - Torsebro - Färlöv - Önnestad - Bockeboda - Åkeboda - Vagnaröd (nära Nävlinge) - Bodarp - Adseke - Norra Mellby - Sösdala. Letade efter matställe och följde anvisningar och skyltar som ledde till "Vannaröds herrgård". Detta ställe hade dock bara öppet kl 1130 - 1330 de flesta veckodagar och var därför av föga intresse för oss. Vi fortsatte till Höör och fann en kinesrestaurant precis mitt emot järnvägsstationen. Fick bra kinesisk risrätt här och med förnyade krafter tog vi oss förbi Stenskogen - Ormanäs - Sjöholmen - Stehag - Kungshult - Skarhult - korsade E 66 - Flyinge - S Sandby - vanliga vägen till Lund. Start från Fornahässle 1430, ankomst Lund 2050. Mycket kul att färdas på dessa små vägar. Fin sommarkväll. Många sädesärlor på vägarna, dessvärre även bevis på att en del förolyckas. Korp hörd ett par ställen i N Skåne, och nära Kräbbleboda flög 3 ex över vägen när vi hade stannat för att plocka ett fång ljung. Första kråkorna för dagen sågs söder om Sibbhult.

22, torsdag: } var på Ekologihuset dessa dagar, såg tornsvalor i
23, fredag: } ringa eller g måttligt antal, max c 12 ex, i regel bara c 4 - 6 ex samtidigt.

TILLÄGG 19 AUG: på uppvägen mot Fornahässle, mellan Gårdstånga och Hurva, sågs på nyplöjt stort fält invid vägen en alldeles ovanligt stor vipflock. Fältet var g mörkt, det var naken jord, men spräcklig av ljusa växtlämningar, vilket gjorde att viporna var förvånande svåra att urskilja, särskilt som vädret var mörkt och regntungt. Säkerligen tusentals vipor. Över flocken flög 2 ljungpipare, men på marken kunde jag inte urskilja någon enda sådan.

XX/ Se även tillägg till 20 aug. på nästa sida.

sträckan Sösdala-Tjörnarp på småvägar väster om järnvägen;

Aug. 1985 forts.

Aug. 25, söndag: Utfärd till Bornholm! Förhistoria: Berith Cavallin ringde ett par tre dagar i förväg och meddelade att Skånes Naturvårdsförbund och motsvarande förening i Danmark brukar anordna en årlig [] gemensam exkursion, vartannat år i Sverige, vartannat i [] Danmark. Denna gång stod Danmark som värdland, och målet var Bornholm. Antalet deltagande svenskar var något lägre än beräknat, därför erbjöd Berith oss - Lena och mig - att ~~följa~~ följa med. Vi accepterade med glädje.

Vi steg upp i ottan, åt lätt frukost och for till Vomb, ankomst dit 0700. Anslöt till Berith och hennes dotter Elin och fick skjuts med dem till Simrishamn. Därifrån båt, avgång 0830, ankomst Allinge c 1100. Här mötte c 30 danskar med en ~~stor~~ stor buss. Mycket ~~mycket~~ trevligt folk, förnämlig guidning, rundtur på norra delen av ön, besökte bl a Døndalen, där vi gick en rätt lång tur. Härlig vegetation, och en exceptionell rikedom på den stora orangefärgade skogssnigeln, som lär heta Arion rufus; dessutom fanns den vanliga, närsläktade svarta arten, och vi såg några exemplar som föreföll intermediära i färgen: dunkel orangefärg, m l m finspräcklig med svart. Några få ex också som var enfärgat pärlgrå eller mörkgrå, men inte svarta. Även en liten, ljust gröngul eller citrongul snigel, som jag aldrig sett förut. Namn obekant. Kanske var sniglarna så framträdande eftersom det regnat på natten och fortfarande var mulet och mycket fuktigt.

Det blev lunch-uppehåll på ett äldre hotell vid Helligdomen, och det skall sägas att jag sällan eller aldrig sett ~~mycket~~ - och avnjutit - ett mera häpnadsväckande smörgåsbord. / "Det store kolde bord" hade utlovats, och våra förväntningar var högt ställda, men de överträffades, vida vida.

Många fina platser besöktes. Det blev tid även till kulturhistoria: vi stannade vid Olskirke, en av öns fyra rundkyrkor, och fick höra mycket om dess tillblivelse, men in i kyrkan kom vi inte. - ~~mycket~~

Vi fortsatte, förbi fina gamla gårdar och i allt ~~mycket~~ soligare och mjukare sensommarväder, till Vang på västra kusten och därifrån upp till Hammershus. Här kaffe och en jättestor tårtbit på plats som jag tror hette "Folkets Ferie" eller dylikt. Därifrån tillbaka till Allinge; det hela synnerligen väl redigerat, så att vi klev ombord på båten två minuter innan den avgick.

Tilläggas skall, att vi också besökte Gudhjem. Som många andra orter på Bornholm väldigt mysig och ~~mycket~~ trivsamt. Stora mullbärsträd, och till alla svenskars förvåning en mycket grov Ficus på en husvägg, en Ficus som bar rikligt med stora frukter! Danskarna sade, att fikon regelbundet mognade på Bornholm, "men i Tyskland mognar de bara allra längst i söder", hette det.

Ja, det var en alldeles oförgätlig rundtur, vänliga och kultiverade människor, utmärkta guider, allt bättre väder hela tiden, ~~mycket~~ och, som sagt, en fantastisk måltid (inclusive vältempererad Taffel Akvavit).

OBS: Tillägg till tisdag 20 AUG: insektlivet vid Fornahässle var rikt när solen väl kom fram. ~~Vanessa io~~ Vanessa io allmän på Saponaria och andra blommor på tomten. Diptera, däribland Eristalis (rimligen tenax) också allmänna jämte andra syrphider. Skalbaggar. - På bilfärden till Lund sågs i norra Skåne många Vanessa io och på ~~sträckan~~ sträckan Vesslarp - Sibbhult 3 ex av Vanessa antiopa. Citronfjäril allmän både i Fornahässle och på nervägen genom skogsbygden.

Aug. 1985 forts.

Aug. 25 forts.

Vädret: på morgonen djupt mulet och småregn i Lund; och hela vägen till Simrishamn mulet, men föga regn. Överfärden Simrishamn - Allinge: mulet, disigt, sikt bara 1-2 km; svag sjö. På Bornholm fortfarande mulet och grått till att börja med, men framåt kl 1200 sakta lättande molntäcke, och så småningom blev y det sol och fint, och temperaturen steg avsevärt. På återvägen till Simrishamn kl 1715 - 1940 delvis mulet igen, svag eller måttlig sjö, sikt avgjort bättre än på f m. Bilfärden Simrishamn - Vomb - Lund delvis klar himmel, fin solnedgång.

Fågellivet på Bornholm: inte mycket sett; bara en enda rovfågel, nämligen en fin normalfärgad ormvråk vid Helligdomen, flög för stranden. Rikligt med måsar, särskilt fäste jag mig vid att gråtruten var dominerande art vid samhällena, där den satt i massor på klippor och pirar. Havstrut sedd, fiskmås få, skrattnås få. Ejder allmän men knappt en enda guding sedd. Småskrake en kull med c 8-9 stora - men inte fullväxta - ungar vid Allinge.

Fågellivet på havet utomordentligt fattigt! Strövande gråtrutar, enstaka, ad och juv, någon habstrut, på utvägen vid ett tillfälle 3 silltrutar ad nära varandra, följde båten m l m tydligt men bara helt kort, och f ö bara någon enstaka gråtrut efter båten, alltid kortvarigt, några hundra meters sträcka, och knappt så att den attraherades tydligt av båten. Jag letade flitigt efter sträckare men såg bara en gång, nära Allinge, en flock på 6 ändar, olika stora, flög mot V. Andra deltagare rapporterade en liten flock bläsand och en kustpipare. - På återvägen lika fattigt, några måsar (läs: allra mest gråtrut), och vid ett tillfälle 2 svalor, sannolikt backsvalar, som flög ikapp båten och höll m l m NV kurs. En ensam tornsvala flög ungefär mot S, snabbt, nära öns nordspets.

Fågellivet i Simrishamn: massor med trut på vågbrytarna etc, och på morgonen, i grått väder, en stor ansamling av svalor vid hamnen. Minst 250-280 ex satt tätt ihopa på ett par linor mellan masterna på ett tvåmastat fartyg i hamnen; härav var c 75 procent hussvala, resten ladusvala av växlande ålder (mest juv tror jag), och helt få backsvalar, bara 3 ex sedda bergsäkert. En del svalor, allra mest hus, flög över hamnen samtidigt, men bara några tiotal. I Simrishamn, nära hamnen, även 1 turkduva lyftande från gatan. På kvällen flög c 30-35 tornsvalar snabbt över hamnen och angränsande del av staden. Praktiskt taget alla svalor borta.

På färden Simrishamn - Vomb flera ggr stora skaror svartfågel (kråka, råka, kaja) över dungar och parker, på väg att fälla för natten. - I skymningen nära Björka by en kanin, därefter på östligaste biten av den s k Norra Vombvägen, alltså vid Vombsjöns SO hörn, ej mindre än 12 kaniner på några hundra meters sträcka; bland dessa en kolsvart sittande precis intill en normalfärgad. Därefter inte en enda kanin.

Aug. 27, tisdag: Utanför Ekologihuset bara 0 - 2 tornsvalar; vid ett tillfälle såg jag 5 men de kom högt och flög snabbt mot SV, nästan säkert passerande på sträck. - Vid granskning av de mot öster drivande molnen, som var rikliga just då, fann jag en skruv på 9 vråkar långt bort i NV, medelhöjd. De steg under flitigt cirklande och oavbruten drift med vinden, alltså mot öster; de steg snabbt och när de hunnit till en punkt ungefär NO om min obsplats hade de kommit mycket högt, säkert 800 - 1000 m. Då upphörde kretsandet, och i en välformad flottilj med en man i teten satte de rak kurs mot SSV ungefär. Praktiskt taget säkra bivråkar. Kretsandet tog bara c 3-4 minuter, ungefär kl 1056-1059 eller 1100, och de hade under kretsandet tillryggalagt en sträcka, mätt i rakt mått, på skattningsvis 1500 m (approximativt förstås, men det gick förvånande fort i den tämligen friska V vinden. Och de steg kvickt!

1985-08-12, måndag.

Kom till Ekologihuset c kl 1020. Väder: sakta uppklarnande efter regn. Då flög drygt 50 tornsvalor över området mellan Ekologihuset och vattentornet. Glest, höjd c 30-100 m, ibland 2 ex som förföljde varandra, ibland 4-5-6 ex lågt och snabbt efter varandra. Föreföll i stort sett att röra sig ungefär västerut. Antalet samtidigt synliga ex växlade från c 20 till c 55, men antalet sedda ex var säkert högre. - Senare på dagen, fram till c kl 1600, gjorde jag flera kortvariga obsar. Vädret klarnade starkt. Antalet sedda tornsvalor varierande men översteg aldrig 15-18 ex samtidigt.

På e m och kvällen hemma vid Tenorgränd också rätt rikligt med tornsvalor. Och i trädgården sågs flera lövsångare, som rörde sig livligt och tog småinsekter på örter och buskar. Även blåmesar juv och talgoxar juv i sällskap med en ad sågs i trädgården. Koltrastar förstås, däribland en juv; även sågs det ex som har en oval vit eller gråvit fläck på vänster vinge, mycket tydligt synlig när ~~den~~ fågeln hoppar på marken. Fläcken är skattningsvis 15-18 mm lång och 8-10 mm bred. Detta ex har setts ofta på sista tiden.

1985-08-13, tisdag.

Det mulnade igår kväll, men tisdagsmorgonen ingick med strålende väder, och det höll sig så hela dagen. Jag var på Ekologihuset c kl 1000 - 1330, såg tornsvalor men bara i ringa antal.

Lena meddelade vid middagstiden att stora mängder tornsvalor visat sig över Tenorgränd omkring middagstiden.

På kvällen var vi bjudna till professor Martin Johnsson och hans maka Margit. Frun är kollega till Lena. Själv hade jag aldrig träffat dem, fränsett ett ytterst snabbt möte med fru Margit för ett par år sedan, ett möte ~~med~~ som jag inte kunde erinra mig. Martin Johnsson är professor i parapsykologi i Holland. Paret bebor en komfortabel villa med vacker trädgård i Stångby.

Det blev en synnerligen intressant kväll. Vi satt ute alltifrån ankomsten kl 1730 till omkring kl 2000 i härligt sommarväder, beskådade Martins grillning av kött och avåt sedan en härlig måltid med laxsmörgås, grillat kött av två sorter (kalvfilé och gris) ~~med~~ samt någon marängtårta med ~~vispgrädde~~ vispgrädde och jordgubbar. Därtill ett svalt och gott vitt vin. Vi gjorde all heder åt anrättningarna, men jag såg att Lena bedömde maten som svårt syndig ur hälsosynpunkt. Sedan satt vi först ute, sedan inne, och drack kaffe och en whisky (damerna alkoholfri läskedryck). Synnerligen trevligt samtal om många ting, ej minst resor, ty paret Johnsson har rest över stora delar av världen. Däremot inte något om parapsykologi; jag hade bestämt mig för att inte själv ta upp ämnet, och Lena tydligen likaså. Särdeles trevliga och vidsynta och balanserade människor.

På kvällen, när vi satt ute, var det hela tiden tornsvalor i luften, ofta många, och de rörde sig tydligt mot S eller SV. Även på stora höjder. Ladusvalor och hussvalor också sedda, i måttligt antal. Vid ett tillfälle kom 4 ljungpipare på rätt låg höjd förbi mot S eller SSO.

1985-08-14, onsdag.

Morgonen mulen, på f m först lättande men sedan plötsligt blev det mycket mörkt, åska hördes på avstånd och en del regn föll. Därvid gjorde jag ~~ett~~ som vanligt en titt över trädgården och såg på gräset ej mindre än fem årsunga koltrastar tillsammans med en äldre fågel. Ett par lövsångare i träden. Inga tornsvalor. - Efter någon timme ljusnade det avsevärt med början c kl ~~1200~~ 1200.

Omkring kl 1500 en stor Aeshna rundflygande över trädgården.

Kvällen 12 aug. 1 eller troligen 2 stora Aeshna snabbt rundflygande över trädgården. Och på e m 13 aug. en medelstor, ~~med~~ matt rödbrun trollslända (Leucorrhinia??) i trädgården, den fällde på Thymus serpyllum.

1985-08-18, söndag.

Rundtur med Berith Cavallin och hennes dotter Elin i Sövde- och Snogeholmsområdet. Huvudändamål: att se hur området sköts ur naturvårdssynpunkt. Landstinget har anslagit stora medel för att göra strövområdet tillgängligt för allmänheten; och det finns, som bekant, i sådana fall stora risker att områdets finaste naturvärden kommer till skada.

Jag gjorde bara sparsamma anteckningar. Nedanstående artlista är inte fullständig. Förkortningar: Sö = Sövdeshjön + närmaste omgivningar, Sn = Snogeholmssjön med dito.

På hemvägen tog vi en fikapaus på ett trevligt café som jag aldrig tidigare besökt; det ligger vid Fyledalens västra mynning, ~~Snogeholm~~ i skogen nära gamla vägen Sjöbo - Ystad, alltså några km ungefär SO om Sjöbo. Vi besökte också Ilstorp och Björkadammen.

Antecknade arter:

skäggdopping Sö N 10, Sö SO drygt 10, Sn ej mindre än 60 ex synliga. Alla på fritt vatten

storskarv: 1 ex rundflygande över Sö, fällde, dök
häger 2 vid Sö SO, därtill enstaka sedda ett par tre ggr
grågås hörd vid Sö

(knölsvan sågs inte!)

gräsand: över Sö SO en flygandef lock på 53 ex, vilket är en hög siffra numera. I den vegetationsrika (nyligen uppdämda?) dammen vid Raftarp sågs några ex, likaså i Björkadammen, där rätt många fiskare stod runtom. Inte en enda and sågs i Snogeholmssjön!

fiskgjuse: 1 fiskade i Sö, och 2 olika ex kom över Björkadammen men stannade inte upp på allvar för att fiska; trol. skrämde av folket.
glada enstaka sedda

tornfalk 1 ex Silvåkra

trana hörd rätt länge vid Sö SO men sågs inte, tyvärr

större strandpipare hörd

grönben 2 sedda

drillsnäppa 1 sedd

gluttsnäppa 1 + 1

allt detta vid Sö SO. Dessutom kom 1
glutt förbi vid Björkadammen.

skrattnäs: bara 2 ex sedda Sö!

fiskmås: flock eller glest förband på 15-20 ex lågt över Sn, tycktes göra individuella "flyglekar", kanske också näringsfång

gråtrut ad sågs överflygande vid Sn

havstrut ad 1 ex vid Sö

ringduva: enstaka ex sedda ofta, men på telefontrådar över markerna norr om Ilstorpsgården satt en förvånande mängd ringduvor; jag räknade 500 ex!!

tornsvala överflygande vid kaffestugan

gröngöling hörd vid Vombs by

större hackspett hona sedd Sövde, hörd även annorstädes i området

ladusvala

hussvala

backsvala

} sedda Sövde, mest Sö SO

sädesärta

" "

gulärta

" "

kungsfågel: några ex sedda i granarna strax S om Saxeröd vid Sö SO

mesar, bofink, ~~grönvingsfågel~~ stare, kråkfågel sedda men ej närmare studerade. Grönsiska sedd och hörd flerstädes i skogen mellan Sö och Sn.

Mycket skön tur i fint väder; vi studerade också örtfloran vid sjöarna och på sandmarken vid Björkadammen. Insektliv rikt. I blomkorgar av Hieracium på sandmark vid Björkadammen fann jag ett par ex av den stora, starkt guldgröna Cryptocephalus (skalbagge, Chrysomelidae) som, ~~liksom~~ i motsats till de flesta andra arterna av släktet, är blombesökare. Ej sett den på många många år.

SLUT

1985-08-29, torsdag.

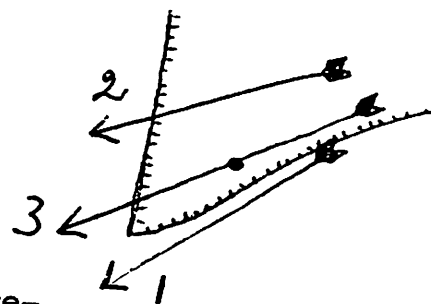
Jag hade lovat att leda en fågeltur i Falsterbo lördagen 31 aug. med folk från Staffanstorpskretsen av Skånes Naturvårdsförbund. Efter- som det gått lång tid sedan mitt sista besök i Falsterbo beslöt jag - i god tid - att fara ner redan på torsdagen. Jag hade beställt rum på Fågelstationen för Lena och mig.

Vi lämnade Lund kl 1200. Väder: uppklärnande efter regn; fortfa- rande dock mest mulet. Nästan lugnt. Vi for genom Bökeberg; jag hoppades att vädret skulle ha klarnat just lagom mycket för att even- tuellt befintliga bivråkar skulle bryta upp när vi nådde skogsområdet. Tanken var god. Men på nervägen mulnade det åter, blev helgrått och delvis dimma, och inga vråkar eller andra rovfåglar sågs över Böke- berg eller över slätten runtomkring. Vi fortsatte därför ner mot Trelleborg men svängde västerut via Hammarlöv - Västra Tommarp. Fortfarande grått väder; men här en egendomlig observation. På ett par hundra meters avstånd, över en liten rest av fuktig mark helt omgiven av stora åkrar, flög en flock på c 300-350 starar runt runt, de ver- kade oroade av någonting på marken under dem, men intet kunde ses av oss. Nu samlades även en flock skrattnåsar över samma plats, det blev c 40 ex. Även de flög runt runt på låg höjd över samma lilla yta, och inte nog härmed: måsar fällde på en telefonledning, alltså en tråd, som gick förbi där. De enskilda fåglarna satt inte länge, men gång på gång såg vi hur upp till 8-10-12 måsar satt i enkelrad på tråden (det fanns bara två trådar, ~~en över den andra~~, den ena över den andra.) Det såg ytterst egendomligt ut med måsar på en telefontråd! Alla fåg- larna, även stararna, höll sig länge över samma lilla yta; marken var täckt av höga örter. Stararna satte sig efterhand också på ~~tele-~~ tele- fontrådar. Några kråkor satt där också. Plötsligt uppenbarade sig en brun kärrhök juv, den gjorde anfall mot de sittande stararna som i ~~sista~~ sista momangen kastade sig undan. Detta upprepades ~~flera~~ flera ggr. Det är tänkbart att denna kärrhök förut suttit här på marken, kanske med något byte, och sålunda varit orsak till oron, men detta är ~~långt~~ långtifrån säkert.

Vi fortsatte, nu i starkt uppklärnande väder, ~~korsade~~ korsade E 6 och stannade på den lilla vägen alldeles vid Maglarps vindkraftverk, som för tillfället stod stilla; där var folk uppe och tycktes göra någon reparation. Nu blev det ~~mera~~ mera fart på fågel- livet. Stora flockar av stare och skrattnåsar sågs, svalor blev talrika, rätt mycket tornsvalor, 100 + 120 vipor, 5 mycket högt kretsande vråkar (nästan säkert bivråk), en dito sparvhök. På fält i närheten massor av mäs, betydligt över ~~1000~~ 1000 ex, allra mest skrattnåsar.

Vi for via Fredshög - Kämpinge - Höllviksnäs till Falsterbo, an- kom dit kl 1500 i fint väder. Installerade ~~oss~~ oss på Fågelstationen, jag träffade Lennart Karlsson och Karin Persson, som i flera år varit ringmärkare här; även Göran Walinder hör till de trogna på höst- sträcket.

Snart sagt hela tiden från 1500 till nära 1900 sträckte bivråk oavbrutet och av rätt konstant styrka, ungefär 20 exemplar per 15-minuters-period. De kom i m l m glesa men tydligt avgränsade för- band, höll rak kurs, flög ~~högt~~ högt; som- liga flockar gick över havet helt nära strandlinjen, se linje 1 på skissen; ~~nästa~~ nästa flock kunde passera i norr, ungefär enligt linje 2, andra enligt linje 3. OBS att pricken på skissen visar fågelstatio- nen, vår observationsplats denna efter- middag. Ett fåtal ormvråkar sågs kretsa tillsammans, däribland 2 utpräglade börringe- vråkar med praktiskt taget helvita undersidor och massor med vitt på övre vingtäckarna. Dessa

1985-08-29 forts.

båda exemplar var förresten alldeles påfallande lika varandra. Ormvråkarna var fåtaliga, högst 6-7 sågs kretsa tillsammans; de höll sig lågt, ~~högt~~ högst 100 m upp, och det är så gott som säkert att de inte sträckte ut. Sparvhökar var avgjort allmänna denna eftermiddag, ofta sågs 5-6 ex samtidigt från backen ~~vid~~ vid fågelstationen, de sträckte förbi, eller jagade lågt, eller sågs också ett par tre ggr störta brant nedåt, rimligen för att ta byte.

Ormvråkarna sågs ibland ge sig västerut men vända. Bivråkarna däremot visade mycket fast sträcktendens; ingen bivråk vände före kl 1800, och en stor flottilj på 60 bivråkar reste ut ungefär kl 1810. Lågkretsande ormvråkar och bivråkar sågs några ggr störta brant ner, till nattkvist säkerligen. Bivråkarna gjorde så senare än ormvråkarna. Sent på e m, tiden ej tagen men det var efter kl 1700, sågs 1 blåhök hona 1 brun kährhök och, båda på sträckflykt.

1 + 1 tornfalkar sågs också, detta var tidigare på e m, och troligen var båda ex på sträckflykt.

Tornsvälar var allmänna hela e m över fågelstationen; studerades ej närmare, men rörelser västerut förekom nästan säkert. På kvällen svärmade en flock på allra minst 130 tornsvälar över fågelstationen och dess närmaste omgivningar. Svälar allmänna.

Myror svärmade, och trollsländor av släktet Aeshna var allmänna.

På kvällen var Lena och jag bjudna till Mikael och hans flickvän, Carin Johansson. Vi satt ute i trädgården och fick en helt underbar måltid. Det var blick stilla och idealisk temperatur. En gjuse kom lågt över oss mot SO, detta var i skymningen och gjusen säkerligen på väg till nattkvisten. Enstaka sparvhökar och bivråkar sågs också ovanligt sent på kvällen. Mycket roligt att träffa Mikael, det var länge sedan sist, och hans flickvän, som tydligen hade något arki-tektjobb i Vellinge, hade jag aldrig sett förut, bara hört talas om. Hon var mycket kul att tala med, hade tydligen ungefär samma inställning till miljöfrågor som Mikael och vi andra.

Tillägg: på vägen till Falsterbo stannade Lena och jag på Ljungen c kl 1430. Mycket grant väder. I kanten av tallskogen flög mycket rikligt med Aeshna-sländor, ibland kunde 15-20 ex ses samtidigt. Myror hade börjat svärma, jag såg de stora exemplaren stiga uppåt, som vanligt rätt brant uppåt med rak kurs och måttlig fart. ~~Inga~~ Inga skarpa svängar. verkar avgjort lätta att fånga. Ett par ggr upptäcktes sådana ex av Aeshna-sländor, de flög efter myrorna - men fångade dem inte!!

Här på Ljungen, i vägkanten, ett mycket oväntat insektfynd: ett ihjältrampat ex av jordlöparen Carabus nitens. Aldrig sett den på Falsterbohalvön trots 50 års exkursioner! Även i övrigt sedd mycket sällan av mig, det är tveksamt om jag själv samlat den i Sverige, ~~även~~ även om jag tror mig ha sett något levande exemplar.

1985-08-30, fredag.

Lena och jag steg upp c 0630, lagade frukost. Ringmärkarna hade naturligtvis stuckit iväg mycket tidigare, men vi träffade en del andra fågelintresserade, ej minst danskar, efter vanligheten.

Kl c 0725 gick vi ner till stranden S om stationen och följde sedan stranden till Nabben, gick sakta hela vägen. Fint väder, absolut spegelblank sjö, himmel och hav gick i ett vid horisonten. Silkesartat ljus. Fattigt på fågel på havet. Men mycket höggående sträck av sparvhök, trädpiplärka, sädesärta, gulärta.

1 bergsäker storlom, juv eller hib, låg ganska nära stranden, nabben syntes utmärkt. Nära lommen låg en ensam storskarv juv, och ganska nära dessa båda, nästan invid stranden, låg en ensam småskrak. Tre olika grupper av vattenfågel. Mycket instruktivt.

Svälar sträckte också, jag såg alla tre arterna. Enstaka bi-

1985-08-30 forts.

vråkar, som dock snart ökade i antal; enstaka tornfalkar, tämligen rikligt med sparvhök. - Vid stranden, före ankomsten till Nabben, en flock 15 strandskator, därtill ett ensamt x ex, 1 roskar1, 1 myrspov i grant rödbrun dräkt, några gluttar, 1 + drillsnäppor, några rädbenor, en fin kustpipare ad och 4 grayänder juv. På sanden och i gränsen mot dynggräset några stenskvättor, och på en skylt på påle satt en gök juv, synnerligen orädd. När vi stannat c 25 m framför den, lyfte den och flög snett emot oss, fällde på sanden, tog något osynligt byte och satt kvar! Kom fram till Nabben 0830.

På golfbanan nära Nabben mötte vi bl a Lars Svensson och Håkan Delin och Lars Johnsson, de fröjdade sig storligen åt de framvällande horderna av bivråk och gjorde tydligen oerhört noggranna anteckningar. På golfbanan rastade c 700 ärlor, blandat sädes- och gulär1a, men allra mest var det ungfågel av båda arterna; jag kan inte minnas att jag någonsin tidigare sett detta så utpräglat, åtminstone inte i en så stor mängd exemplar.

Fågel f ö här: storskarv förstås, en fin krickflock kom mot S, flockar sv skrattnås kom förbi på jättehöjd enligt skiss, även en del lågflygande förband av samma art med samma kurs. Gråtrut, svalor. En bivråk i en flock hade en stor kvist av björk med friska löv hängande efter sig, den stack ut säkert 25 cm bakom stjärten. Sågs av många, nära och bra, men ej möjligt att se hur kvisten var fäst vid djuret. Männe fastnat under ringen på en ringmärkt fågel? Men kvisten såg ut att vara för grov. Se undre skissen härinvid:

1 brun kärrhök juv passerade.

Mycket folk på Nabben. Jag gick fram och hälsade på Gunnar Roos. Fint sträck. Jag förde inte noggranna anteckningar. Se Roos' protokoll!

Vi vistades på eller nära Nabben en timmes tid. Gick sedan 0930-1100 mycket sakta tillbaka till fågelstationen via fyrträdgården. Mycket folk. Nu en del sparvhök fortfarande men eljes bara få rovfåglar, dock sågs att en del (bivråk!) kom långt uppe i norr.

På väg från Nabben rastade Lena och jag en liten stund vid ett stort bestånd av Rosa rugosa, invid västra stranden och bara c 250 m från Nabben. Jag satte mig där med ryggen mot stranden, hörde plötsligt ett ganska svagt skri av främmande klangfärg. Lena stod upp och såg vad som hände, gjorde tecken åt mig att kvickt resa mig. Vad sågs: jo, ut ur rosenbuskaget hade kommit en hermelin, ett fullväxet exemplar; den hade angripit en liten kaninunge, som sprattlade våldsamt och lät höra sitt dödsskrän (jag noterade faktiskt, innan jag såg vad som hände, att skriet ~~kommer~~ tycktes komma från ett djur i dödsfara). Angreppet skedde på sanden, mellan rosenbusken och vattnet, fullkomligt öppet, och bara några meter från oss. Hermelinen höll fast, högg hårt, ungen blev liggande på rygg, rörde sig föga. Hermelinen försvann in i busken. Då kom en fullvuxen kanin ut, stannade ett par sekunder vid den liggande, nu orörliga ungen men försvann sedan. Kort därpå kom hermelinen ut igen, högg den liggande ungen i halsen, varvid ungen började sprattla häftigt. på rygg. Nu grep hermelinen ungen och sprang in i busken med bytet och försvann. Mycket sällan man upplever sådant.

Vid fågelstationen blev det fortsatta obsar 1100-1230. Uppe i norr pågick sträck av vråkar, med en viss inblandning av ormvråk, men ovisst hur mycket ormvråk som sträckte definitivt; troligen inte mycket. En av de två extremljusa exemplaren från igår syntes nu igen. Flotttiljer av bivråk gick ut då och då. Sparvhök ökade starkt nu på middagen. En gång såg jag 7 ex samtidigt, kort

1985-08-30 forts.

därefter 14 ex samtidigt, vilket är en mycket hög siffra; senare ofta 2 - 5 ex samtidigt, kretsande högt, kretsande lågt, flygande mot V, flygande mot O-NO, jagande; men sträcket mot V-VSV var nog starkt. Mot e.m. minskade sparvhöken i antal men förblev allmän.

Vid ett tillfälle kom 1 fiskgjuse och 1 brun kärrhök rakt över fågelstationen nästan samtidigt, se skiss:

Kl 1230 - 1330 inga obsar. Matrast.

Efter 1330: sträck av bivråk fortsatte, sparvhök likaså. Bland bivråkarna viss inblandning av ormvråk, men en relativt hög procent av dessa vände. Kanske gick bara få ex ut definitivt. Endast några få bivråkar sågs vända. En gång såg jag 6 ormvråkar komma i retur samtidigt; ~~men~~ senare sågs 2 bi göra detsamma. Relationen bi:orm i sträcket dock oviss. Gunnar Roos och andra obsare nere på Nabben kan i vanliga fall bedöma den saken bäst; så troligen även idag.

En flock på 7 mindre korsnäbbar kom över mot VSV-SV, däri var 1 eller 2 röda ex.

Kl 1430 sågs helt oväntat en svart stork komma på retursträck, ganska lågt och i sällskap med några vråkar, nästan säkert ormvråkar. Ungefär samtidigt kom 4 glador tätt intill varandra, sakta och elegant, höjd under 50 m; över stationen stoppade de upp nästan helt, och efter några minuter vände de och försvann mot ONO!

Lena och jag gick ner till stranden, satte oss i solen. Då kom svarta storken rakt över oss på väg mot VSV. Tid: 1450. Men tre minuter senare gick den i retur! Lågflygande bi- och ormvråkar, mest bi, kom ofta över; och lågflygande sparvhökar sågs nästan ständigt.

Vi gick en sakta runda på kyrkogården vid Falsterbo kyrka. Här var rätt rikt med höstblommande Compositéer (numera heter visst familjen Asteraceae); och vi såg några ex av Vanessa io, även några sandgräsfjärilar och kålfjärilar, men ingen tistelfjäril. Några ggr sågs snabbflygande noctuider. Getingar mycket allmänna. Jordgetingar antagligen i ~~en~~ majoritet; jordgetingbon funna. Vespa rufa inte sedd.

Aeshna-sländor ofta sedda; och det skall tilläggas att dagens första ex sågs av mig redan kl ~~mm~~ 0615 på morgonen.

Tornsvalor allmänna även denna dag, ej minst på kvällen. Då flög de, inte i flockar utan var för sig, ytterst snabbt över marken vid fågelstationen. Inom kort uppträdde de även i småflockar som for runt med högsta fart. Möjligen förekom en viss rörelse mot öster, men detta osäkert.

Bivråkar fortsatte att sträcka fram till c 1715. På slutet var ormvråkar fåtaliga, precis som väntat. ~~men~~ Kl 1715 och däromkring även återgående bivråkar sedda, vilket inte hindrar att sträck kan ha fortsatt. Rundflygande bivråkar på mycket låg höjd sågs c kl 1645 - 1725, säkert sökte de nattkvist.

Kl 1730 - 1830 inga obsar, jag åt middag.

Myrlejongropar i sanden på kullen intill fågelstationen. Flera mycket iögonenfallande spår, krypspår, av sådana larver som flyttat sig ett par meter och sedan startat en ny grop.

Möjligen förekom idag en viss paus i vråksträcket omkring kl 1000-1100. Men kanske förekom sträck även då, i ~~men~~ så fall lämnade de land så långt uppe i norr att de ej, eller knappt, kunde ses från Nabben resp. fågelstationen (sistnämnda plats inte bra för obsar långt mot norr, eftersom stadsparken skymmer sikten ditåt). Efter kl c 1100 pågick sträck med säkerhet långt uppe i norr. Sparvhök sträckte länge idag, jag tror på hög dagssumma. Vråkarna oftast m 1 m högt, vissa ex på jättehöjd.

Kl 1930-1950 ner till sydstranden. Fint väder fortf, men något disigare, och svag S eller SV vind har börjat blåsa. Tornsvalor allmänna över fågelstn, ofta c 15-25 ex samtidigt. Helt få ladusvalor sedda, 1-2-3 ex.

Lena återvände till Lund per bil på e m omkring kl 1600.

1985-08-31.

Jag ledde en exkursion med Staffanstorps Naturvårdsförening. Vi var i Falsterbo, på morgonen vid Nabben och senare ett par tre timmar vid "kurvan" vid öppna Ljungens sydvästra hörn, just där vägen kröker från sydlig till ungefär västsydvästlig kurs. Här var massor av folk, säkert 150 - 200 personer. Vår egen grupp bestod av c 32 - 35 personer.

Det blev en alldeles utmärkt dag, bra med fågel på golfbanan och Nabben, och ett förnämligt sträck av bivrak över Ljungen. Jag räknade c 800 passerande exemplar; de kom mestadels i välavgränsade flockar eller förband på 15 - 80 ex/flock. De flesta flög lågt och långsamt, majoriteten kom på närhåll eller måttligt håll, och det var ytterst givande att studera dem. Bland bivrakarna andra rovfåglar av flera arter men i relativt ringa antal.

De flesta exkursionsdeltagarna satt i sina vilstolar och njöt av skådespelet - och av sommarvärmen, ty det var rena högsommartemperaturen, på middagen 24° C, enligt vad jag inhämtade följande dag.

Jag hade hela tiden så mycket att visa och diskutera med deltagarna, att jag faktiskt inte hann föra några egna anteckningar. Får därför hänvisa till vad SKOF:s observatör på Nabben räknade ihop. Jag såg också att Lars Svensson med flera man i sällskap studerade bivrakarna särskilt noga och gjorde anteckningar om deras dräkter. Många bekanta hälsade jag på under dagen, mest när vi vistades på Ljungen förstås.

För granskning av bivrakarnas dräkter var alltså dagen sällsynt väl lämpad. Det var lätt att demonstrera flygbilder, vanliga och ovanliga färgmönster, diskutera könsskillnader etc etc.

En enda individ skall jag diskutera här. Den kom med 15 - 20 andra i glest förband, alla på bara några tiotal meters höjd; de rörde sig sakta mot V-VSV, de kom nära, och de var synliga många minuter. Detta speciella exemplar hade i stort sett "neutral", rätt matt brunaktig färg, men handpennorna var exceptionella: brett och klart tvärbandade i vitt och mörkt, så att vingarnas yttre hälft erinrade mig om teckningen hos den afrikanska tofsörnen, Lophaetus occipitalis. Jag har aldrig sett en bivrak med detta mönster förut. Jag kunde demonstrera fågeln för åtskilliga deltagare.

Tillsammans med många deltagare gick jag ut kortare sträckor på Ljungen, diskuterade dess vegetation och historia och demonstrerade Gentiana pneumonanthe, som var i blom.

Jag fick bilskjuts hem till Lund med Anders Wester, som skött förberedelserna för turen. Han är adjunkt och pamp i Staffanstorps Naturvårdsförening.

En intressant iakttagelse kunde vi göra på hemfärden, som företogs på stora vägen till Malmö. Här hade Anders W. ett ärende till en skola. Klockan var nu ungefär 16, det var varmt på gränsen till hett när vi efter kort uppehåll fortsatte till Lund.

På många ställen, särskilt mellan Höllviksnäs och Vellinge men även närmare Malmö, däremot inte mellan Malmö och Lund, sågs starrar, ensamma eller några få m.l.m. nära tillsammans, precis i vägkanten, och de promenerade ut på körbanan och tycktes ofta plocka någonting. De reagerade märkvärdigt sent och långsamt för de passerande bilarna. Jag antecknade tyvärr inte hur många överkörda exemplar vi såg, men sannolikt var det många. Och beteendet var absolut inte som det brukar vara hos stare. Detta kan måhända vara av intresse, eftersom det nyligen kommit uppgifter om att staren avtagit avsevärt som häckfågel i många trakter. Kanske parasit-angrepp, gapmask eller något annat sådant?

1985-09-05, torsdag.

Över Lund sågs 1 + 1 tornfalk samt 1 bivråk.

1985-09-08, söndag.

Idag anordnade Skånes Ornitologiska Förening stor träff i Falsterbo för alla fågelintresserade, detta med anledning av Falsterbo Fågelstations 40-årsjubileum. Jag var betänkt på att fara dit men avstod efter noggrant övervägande. Där fanns ändå massor av yngre fältornitologer, ringmärkare och andra till reds för att betjäna allmänheten. Därför reste Lena och jag istället till Öresundskusten vid Sjöbobadet.

Vi startade redan 0900. För inte ut till motorvägen utan tog gamla vägen till Kävlinge. Mellan Lund och Vallkärra såg jag, på rätt stor höjd, en fin flottilj på 18 bivråkar sträcka mot VSV. Flock 10 ljungpipare sågs flyga i Kävlinges utkant - här är mycket nybyggda vägar som jag bara delvis befarit förut - sågs ej mindre än 12 turkduvor samlade i ett träd.

Väder: mest molnigt, men utmärkt sikt, rätt svag NV vind.

Mycket mås på harvade jordiga fält.

Ungefär 4 km före ankomsten till Barsebäckshamn sågs en mycket stor ansamling fågel på fält med höst-oljeväxter. Det var minst 3500 eller 4000 fåglar enligt min första skattning. Något noggrannare fick jag följande:

skrattmås c 180

vipa 800 - 1000

ljungpipare ad och juv 2000 - 2500

stare i måttligt antal

Därtill, egendomligt nog, en gammal kustpipare. Det skulle ha varit en ren slump om jag funnit denna i trängseln av ljungpipare m m, men kustpiparen flög plötsligt upp och blev jagad av en skrattmås, länge och ivrigt, alldeles lågt över alla de stående fåglarna.

Fler vipor kom till flocken. Detta var på fält nedanför den stora höga silon, som ligger högt och erinrar något om en kyrka i arkitekturen.

Start härifrån efter granskning. Då kom en stenfalk tvärs över vägen framför bilen, med kurs mot S.

Ankomst Sjöbobadet 0935. Vi ställde bilen och gick sedan en kilometer mot N längs stranden och åter. Väder: vind nu måttlig, omkring nord, men fortfarande grov sjö eftersom det blåst hårt förut. Vid stranden ett m 1 m sammanhängande bälte av blåmussleskal i otroliga massor; bältet vanligen 2 - 5 m brett, tillfälligt smalare ~~men~~ på ett par låglänta ställen bredare. Blåmusslorna utgjorde skattningsvis 98 procent av skalerna, resten var Mya-skal, snarast mindre än 2 procent. Ofta var antalet skal 1000 - 10000 per löpmeter strand. Också tång förstås, men bara på vissa sträckor; då bildade tången ofta "skulpturala" formationer, som kunde bli meterhöga. (Jag har i Falsterbo ofta sett att tång bildar sådana formationer just när den kastas upp av hård vind). Tången var uppblandad med mycket Zostera och massor av avslitna strandväxter, t ex Matricaria, Atriplex m m. Även fann jag bolmörtsplantor i denna "driftrand" (om termen nu är korrekt). I tången låg också rätt rikligt med små smutsgula kulor och i detritus vid stranden som först förbryllade mig. Men det var diskblommorna, eller rättare diskarna av blomställningarna, av Matricaria!!

Stranden var full av plast. Här och där låg 2 - 10 stora, vanligen vita, plaststycken eller påsar per löpmeter, ibland var stranden faktiskt starkt vitbrokig av detta material.

Väder: utmärkt sikt. Massor av fågel! På c 1 km sträcka antecknade jag följande:

FORTS

1985-09-08 forts.

storskarv 1 flygande
knölsvan 10 i norra utkanten
gravand minst 12 juv och 2 ad
kricka 50 ex i flock
gräsand: ~~ett~~ hanner ruggande till
första praktdräkt, de flög
tillsynes helt normalt. Hade
brun prägel kvar, såg ut som
en sorts "matt praktdräkt".
Sådana hanner c 65-70 ex.
Av honor bara få ex sedda.
stjärtand: fin flock på 16 ex
i enkelrad kom från SO, fäll-
de, sedan kom 4 + 1 ex till.
skedand: flock på 11 ex flög
norrut utanför stranden.
En gräsand var med i flocken.
ejder: spridda mörka ex i vatt-
net, summa 15-25 ex sedda
småskrak: 1 ad och 8 juv sedda,
säkerligen en kull
brun kärrhök: 2 ex, båda juv,
kom lågt inne över land med
kurs ungefär mot SV. Ej i
sällskap, c 20 minuters mel-
lanrum.
sparvhök: summa 3 ex sedda, det
var säkerligen 1 hona 2 hanner.
tornfalk 1 ex sågs, dock rätt
långt inne över land. ~~ett~~
strandskata: dels en flock på 7
ex, dels ett ensamt ex, detta
ex hade bara ett ben. Hoppade
då och då, enstaka steg. Flög
normalt.
större strandpipare 2 + 2 sedda
ljungpipare: liten flock flög
förbi mot S
vipa: flock 45 ex flög norrut
över havet, alldeles lågt
över vågorna
småsnäppa 3 ex nära
kärrsnäppa dels flock 25 ex,
dels många spridda ex
spovsnäppa: 1 + 2 sedda, juv.
kustsnäppa: flock sedd, synner-
ligen orädd. Innehöll först
48 ex, flög bort, återkom,
hade då vuxit till 60 ex,
därav var några få kraftigt
rödbruna, c 6-8 var m 1 m
blekröda, de övriga ljusa.
brushane: ett ex medföljde en
starflock!!
myrspov 5-6 ex sedda varav 2 var
granna röda ad.
storspov: 2 ex flög söderut,
dessutom hördes ett ex.
gluttsnäppa: 1 + 2 ex sågs nära,
därtill enstaka ex

rödbena: 2 + 3 + enstaka ex, in-
alles säkert minst 10 sedda
kustpipare: några få sedda, alla
dessa var granna adad i till-
synes full praktdräkt
skratmås: enstaka flygande ex ofta
sedda, därtill flock på c 75 ex
vid översvämning på ängarna
innanför stranden
gråtrut summa c 50 sedda
havstrut 10 ad sedda
därtill allra minst
50 trutar i ungdäkt, ej noga studerade.
silltrut 1 ad kom förbi
kentsk tärna summa 3, sedda en och
en, flygande och sittande
småtärna: bara ett ex, flög förbi
mot S
fisk/silvertärna: dels enstaka ex,
dels en gles flock på 12 ex,
som fiskade utanför stranden
skogsduva: 1 + 1 sedda
ringduva sedd flerstädes men ej
flockvis
kråka
råka
kaja
skata } sedda
ladusvala rätt få ex sågs. Varnade
för sparvhökar
obestämda svalor ett fåtal sedda
osäker piplärka 1 ex på tången,
var sannolikt skärpiplärka men
sågs aldrig riktigt bra
gulärkla några på tången
sädesärkla flera på tången
stenskvätta " " "
stare: flera flockar sedda.
OBS föga småfågel. Men rikt
fågelliv!

Vi lämnade Sjöbobadet 1125, for
hem via Barsebäcksby - Hoftorup -
Karaby backar - Dagstorps kyrka -
Stora Harrie - Örtofta. Ankom Lund
1240. På hemvägen sågs rätt mycket
kråkfågel och stare, därtill:

- på stort harvat fält nära Stora
Harrie en flock på c 1200-1500
vipor med ett fåtal ljungpipare
i flocken
- över Örtofta kom 5 nötkråkor med
kurs västerut, stack rakt ut
över slätten!

Dagstorps kyrka: stannade en
kort stund och beundrade utsikten.
På brant sluttning nära kyrkan fanns
ett björkbestånd. Måne det var här
som buskmusen (Sicista) anträffades
för c 150 år sedan? Men trädbeståndet
kan naturligtvis ha varit sekundärt
och planterat långt senare. SLUT

Mycket kul Tur!

1985-09-12, torsdag.

(87)

Strålände väder, stilla, helt molnfrött. Alla observationer gjorda i Lund.

1115 2 ormvråkar kretsar mycket högt

1120 1 " mot norr, högt

1155-1215 gjordes följande iakttagelser från Zootis (Ekologihuset).
Jag obsade från mitt fönster; det vetter mot norr. Nu sparsamma lätta cumuli.

1201 1 ormvråk och 1 sparvhök kretsar tillsammans på jättehöjd, de upptäcktes när jag med kikare avspanade himlen. Höjd nog 1000 m. Vråken kan ses med blotta ögat med yttersta möda, sparvhöken kan icke ses med obeväpnat öga. Fåglarna kretsar; när jag flyttar kikaren kan jag sedan inte återfinna dem

1206 1 ormvråk mot väster, höjd c 400 m. Några hussvalor rundflygande mycket högt

1207 en ensam nötkråka mot väster, höjd 200 m

1210 en slända av släktet Aeshna upptäcks mycket högt uppe. En svärm skrattnås på c 50 ex kretsar lågt och glest uppe i norr. De stiger högre. Nya skrattnåsar kommer från olika håll, även från sydväst. Summan blir 85 - 90 ex, som stiger högre; sedan glider de mot S och/eller SV

1212 1 sparvhök mot SV, höjd 200 m

1215 obsar slut

1222-1230 obsar jag på nytt men finner intet

1300-1315 ånyo obsar. Kl 1303 finner jag en kretsande sparvhök högt uppe, därutöver intet. Nu har cumulusmolnen blivit rikligare, de täcker 1/3 eller 1/2 av himlen.

SLUT

1985-09-13, fredag.

Vackert väder. Kl c 1100 såg jag från trädgården på Tenorgränden 8 en sparvhök dra över mot V. Därefter noggranna observationer ungefär kl 1230-1315 och 1400-1530. Utbyte därvid ytterst magert: efter kl 1230 sågs 1 + 1 ormvråkar och 1 sparvhök; och hela tiden 1400-1530 såg jag bara 1 kretsande sparvhök och 1 vråk. Sparvhöken gled efter kretsandet brant mot norr, och vråken föreföll inte heller ge sig av i den vanliga sträckriktningen, d v s mellan S och V. Alltså "osäker sträcktendens", som jag brukade skriva förr i protokollet.

Denna dag blev det kvällsexkursion för att lyssna på kronhjortarna, som just nu brölar såsom ivrigast. Men Lena och jag startade redan kl 1725 från Lund och stannade på vanliga platsen vid Krankesjöns SO hörn kl 1755. Jag ville nämligen göra en snabbundersökning av sjön från Silvåkratornet, innan det blev tid ~~sen~~ för kronhjortarna.

Jag stod i tornet kl 1800-1830, och det skall sägas att jag från första ögonblicket fick ett helt annat intryck av sjöns fågelliv än jag brukat få på höstarna på senare år. Mycket mer fågel! Det var fin kvällssol, och jag såg:

a) På närmsta klarvatten minst 210 änder, väl koncentrerade till klarvattnets södra del ~~och~~ (så brukar fåglarna vara fördelade här). Av änderna c 140 gräsänder, kricka 40, skedand 20, bläsand 10. Dessutom låg det tätt med gräsänder på vattnet under de stora buskarna, precis där det länge brukat ses bara ett par tre ex, eller ~~ingen~~ rentav varit helt tomt på fågel.

b) I närheten av de vassruggar som avgränsar närmsta klarvatten utåt sjön, alltså ungefär mot VNV-NV-N från tornet, sågs allra minst 350 fåglar på vattnet, därav c 50 gräsänder, 100 bläsänder, 70 brunänder, 30 viggas och 100 sothöns. Det var helt uppenbart att verkliga antalet låg högre, eftersom många flockar delvis doldes av vassridåer. Bland de 350 var en sovande svan, dessutom fann jag 3 skäggdoppingar.

c) långt ute på fria vattnet låg c 50-70 spridda änder, nästan säkert var det allra mest bläsand. Dessutom låg ~~och~~ där 12 knölsvanar ad.

d) mycket långt bort i sjöns västande låg stora flockar vattenfågel, dels framför vasskanterna neråt f d Almen, dels m l m dolt mellan vassruggar och annan vegetation. Ingen skarp gräns ut mot de nyssnämnda 50-70 ex på klarvattnet. Men minst 250 ex skall adderas, arter ej möjliga att avgöra kritiskt. Och verkliga siffran säkert betydligt högre. Därtill 4 obestämbara svanar. Ingen rovfågel syntes!

Vassen runtom närmsta klarvatten föreföll relativt frisk och rik-blommande. Bör undersökas närmare!

Kl 1800-1830 sågs ett fåtal hussvalor över sjön.

1820-1830 kom ett fåtal små starflockar till vassarna i SO-hörnet där de fällde

1830 visade sig mer svalor än förut ute över sjön.

Det skall tilläggas, att jag före ankomsten hit såg en tornfalk ryttlande uppe vid Kvinnevad, och från tornet sågs två flygande grön-gölingar.

Kl 1832 avresa från Krankesjön

1835-1855 stod vi på vägen över Vombs ängar. Därvid sågs först en flock på 14 tranor flyga söderut på låg höjd; vidare sågs 1 blåhök juv, den passerade helt lågt vid bilen, detsamma gjorde en ormvråk. 3 kråkor lyfte för kärrhöken och c 10 kråkor för vråken. 1 + 1 stor-spovar sågs gå på ängarna, ytterligare något ex hördes på håll. Över norra ängarna kom mycket stora kråkfågelflockar västerifrån, de flög mot Norregård. Säkert 250 ex sågs, det var både kråka råka och kaja. Över Bysjön 1 kretsande glada, och 1 häger passerade förbi med kurs mot S eller SO, höjd först c 100 m men den steg ~~och~~ brutet.

Vi fortsatte till Vombs by, stannade vid Beriths hus. Hon hade meddelat oss att Naturskyddsföreningen (jag vet inte vilken krets) skulle anordna färd för avlyssning av brölamde kronhjortar. Före starten skulle Jan Elmeli redogöra för kronhjortens liv och utseende, hornens tillväxt med åren etc, allt med hjälp dels av egna fotografier, dels

FORTS

1985-09-13 forts.

av horn, som han lånat ihop från olika håll.

Deltagarna - c 25 eller 30 personer inalles - samlades i Beriths garage, ~~Elmelid~~ Elmélid visade utmärkta fotos, och även hans anförande var bra och vederhäftigt, och hornen mycket instruktiva.

Efter föredraget startade vi rundturen, det var minst 6-7 bilar. Första stopp vid Vombs vattenverk. Men här blev det noll. Det hade börjat blåsa, och ingen hjort hördes. Sedan for vi en lång runda i nattmörkret. Ja, egentligen blev det aldrig riktigt nattsvalt eftersom det var fullmåne, och dessutom gick på långt håll ett praktfullt åskväder förbi. Bländande blixtar, men inget buller förrän mot slutet, då det hördes svagt. Åskan hade tydligen varit mycket stark bl a över Lund och vidare därifrån mot ONO - NO.

Vi for Vomb - Veberöd - Dörröd (stopp ~~Elmelid~~ rätt kort därefter, på vägen mot ~~Elmelid~~ Häckeberga) - Sångletorp (stopp) - Gyllebo (stopp) - Vegarp (stopp) - Olstorp (stopp) - Häckeberga - Dörröd - Veberöd - Vomb. På alla ställen som markerats med ordet "stopp" stannade vi och hörde kronhjort, ofta bra. Mycket fin tur förvisso! Stopp blev det på ytterligare några ställen. Rätt nära Olstorp (S om Häckeberga) sprang 5 dovhjortar över vägen, och precis vid Häckeberga slott kom en fullvuxen grävling tillsynes i lyktskenet. Däremot sågs ingen kronhjort.

Lena och jag åkte med Berith. Även unga fröken Elin följde med. Strax före midnatt kom vi till Vombs by, tackade för turen och klev över i vår egen, eller rättare sagt Lenas, bil.

Observera det korta protokollet från Krankesjön. Det visar att ungefär 1000 vattenfåglar sågs på sjöns yta. Obs. också den relativt rikliga förekomsten av bläsand, brunand och i viss mån sothöns gentemot de "vanliga" siffrorna på senare år. Mycket spännande, måste följas upp i höst!

Idag, ungefär under tiden kl 1200-1430, iakttog jag moln av egenomligt utseende. Det var vackert väder, blå sommarhimmel med lätta höga moln, inga cumulusmoln, snarast såg molnen ut som cirrocumulus och/eller altocumulus. Från vissa sådana moln hängde det liksom en tofs ner under molnet. Detta var välformat med tydliga kanter, men tofsen hade fiberstruktur och mycket oskarpa gränser. Svårt att rita, och någon brukbar kamera har jag inte numera.

Molnen lågt uppenbarligen högt, och "tofsen" slutade på stor höjd också. Den var vit men kunde i motsol te sig grå. Ibland kunde "tofsen" te sig som en lätt m l m slöja, som hängde ner från molnet, inte alltid från hela molnet utan från en del av det. - Jag frågade mig vad dessa moln indikerade ifråga om väderlek, luftrörelser etc., och jag ställde frågan eftersom det föreföll som om antalet passerande segelflygare (rovfågel) var så ringa, och de exemplar som syntes rörde sig mest i annan riktning än man skulle väntat.

1985-09-26, torsdag.

Lena och jag gjorde rundtur med huvudändamål att undersöka förekomsten av gäss, särskilt sädgäss, detta som en förberedelse inför den 20 oktober, då jag skall leda en tur för fågelfolk och naturvårdare från NV Skåne. Sådana turer har jag lett flera höstar. Deltagarna är särskilt intresserade av gäss och framförallt vill de se hur gässen samlas till nattkvarteret. Vi har haft lyckan med oss i regel och sett mycket fina inflygningar till Krageholmssjön och Krankesjön.

Idag, 26 sept., blev det start kl 1015 i alldeles otroligt fint väder, djupblå himmel, praktiskt taget molnfritt, utmärkt sikt, vindstilla. Jag såg hemifrån, att det låg morgondimma neråt Malmöhålet, men i Lund var det klart från tidiga morgonen, och hela dagen stod sig det fina vädret.

Vägen Lund - S Sandby - Kvinnevad - Krankesjön vid stugan/tornet: 1 ormvråk vid S Sandby, 1 dito vid Revingeby, båda normalfärg, samt 1 blåhök hona eller juv vid Kvinnevad, nära håll, nästan säkert juv.

Krankesjön: jag var i tornet 1045-1135. Särskilt spännande idag eftersom förra besöket visade så påfallande rikt fågelliv i sjön, detta i motsats till läget för övrigt de senaste 9-10 åren. Fågel idag här och på övriga platser: se tabellen. I trakten rådde avsevärd militär aktivitet, skjutningar, mycket stridsvagnar etc., men åtminstone i huvudsak tycktes vattenfåglarna i sjön vara föga oroad.

Vi fortsatte via Vombs ängar - Vombs by - Vombsjöns V sida - dess N sida - Övedskloster - sjöns Ö sida - Björka by - Ilstorp - Ilstorpsgården - Spjälla vägskäl - Tågra (rätt långvarigt stopp) - stora vägen mot Ystad men vek av åt vänster före Assmåsa, kom alltså via Eriksdal - Röddinge by - väg 12 - på nytt ner i Fyledalen vid Fylan - i dalen till Lyckås (stopp före ankomsten dit, där man har bästa sikten över dalen) - in i Kristianstad län - stora vägen mot Ystad men vek snart av till vänster - förbi Köpingebro - Ingelstorp. Stannade vid Ingelstorps Klockaregård och festade på kaffe och deras utmärkta tårta; tittade även på deras fina textilier m m och köpte ett par smäsaker. Härifrån for vi till Valleberga - söderut på liten väg ner till den väg som går närmast kusten, vred här västerut och kom via Hammar - Nybrostrand - norrut förbi Fredriksberg - Stora Herrestad - Borrie - småväg fram till stora vägen Ystad - Sjöbo - följde denna ett par tre km norrut till Sövestad - in till Krageholmssjöns S spets, vanliga platsen (stopp här) - sedan vidare mot V men vek söderut, korsade E 14 - for förbi Marsvinsholm ner till Svarte vid sydkusten, trevligt stopp här. Sedan upp förbi Ruuthsbo - Bjäresjö - Skårby - Bellinga - stopp på utsiktsplatsen V om Ellesta-sjön. Sedan vidare förbi Snogeholm - mot Sövde men in på enskilda vägen mot Saxeröd, for dessförinnan in på fel väg och irrade en liten stund på allt mindre vägar men kom rätt ganska snart; och förbi det lilla illa underhållna huset, där bl a familjen v Schmuck bodde för c 10 år sedan, kom vi fram till utsiktsplatsen S om Sövdessjön. For vidare på den enskilda vägen fram till allmänna vägen Blentarp - Ystad, följde denna förbi Blentarp - Hasslemölla - Veberöd - mot Harlösa men vek ner till Krankesjön igen och stannade vid vanliga fågeltornet för att se på gässens inflog. Detta blev mycket obetydligt, såsom nedan säges. Stannade här tills det blev djup skymning, for sedan, när skymningen övergick i natt, tillbaka till Lund via Kvinnevad - Revinge - S Sandby.

Vi stannade på många ställen utöver de ovannämnda. Se tabellen och kommentarerna. - Ungefärlig tidtabell: från Lund 1015, till Krankesjön 1045, därifrån 1135, rätt kort stopp på Vombs ängar, stopp vid Tågra 1235-1245, passerade Röddinge by 1305, ankomst Ingelstorps klockaregård 1345, avresa därifrån 1440, bl a stopp nära Borrie c 1530, stopp vid Krageholmssjön 1555-1620, vid Svarte 1635-1700, V om Ellesta-sjön c 1725-1740, irrade runt i Snogeholms strövområde nära Raftarp och Gydarp c 1750-1810 men for sedan raskt till vanliga platsen vid stugan/tornet vid Krankesjön, ankomst dit 1845, stannade kvar till 1940 trots att praktiskt taget intet hände efter 1910. Ankom Lund 2010.

	Krankesjön f.m.	Vombs Ängar (VÄ) Vombsjön (VS)	Fyledalen	Lyckås-Köp- bro-Ingelstp	Ingelstp- Nybrostrand
skäggdopping	c 27	över 55 VS	-	-	-
storskarv	-	trol 1 sedd	-	-	-
häger	1 ad + 2 ex	-	-	-	-
gräsand	c 600-900	-	-	-	-
kricka	enst sedda	-	-	-	-
bläsand	över 400	-	-	-	-
skedand	c 15	-	-	-	-
brunand	c 300	-	-	-	-
grågås	-	-	-	-	-
sädgås	120	ingen gås!	-	-	-
prutgås	1 ex bland änderna	-	-	-	-
kanadagås	-	-	-	-	-
knölsvan	10 + 3 + 2	-	-	-	-
sångsvan	familj 2 ad 2 juv	-	-	-	-
obestämda	flera 100	högst 100 sedda	-	-	-
vattenfåglar					
obest. svan	minst 2	-	-	-	-
ormvråk	summa 15	1+1+1 VÄ och 1+1 vid VS 1 Norregård	minst 3	4	-
fjällvråk	-	-	-	-	-
obest.vråk	-	-	1 jättehöjd	-	-
sparvhök	1 mot NO	-	1 Röddinge by	-	-
duvhök	-	-	-	-	-
blåhök	-	-	-	-	-
glada	-	2 VS västsida	1 + 2	1	-
tornfalk	-	-	-	1 Köpingsbro	-
fasan	-	-	-	-	-
trana	-	-	-	-	-
sothöna	högst 100	-	-	-	-
vipa	-	flock 50 VS östra sida	-	flock c 50 vid Ing-tp	-
skrattnås	2 ex!!	c 400, mest vid VS:s NV hörn	-	?	?
fiskmås	-	-	-	-	sedd, trod allmän
ringduva	?	flock 200 my högt mot SV	flock 300 vid Tågra	-	-
skogsduva	någon sedd?	-	flock 8 mot SV vid Lyckås	-	-
ladusvala	högst c 25 ex sedda	-	oväntat my. ladu Lyckås	-	?
obest.svalor	-	-	-	-	-
nötskrika	-	1 över 'Furets hörna'	1 + 1 vid Eriksdal	-	-
blåmes	Kr vid tornet	-	-	-	-
svartmes	1 ex fällde vid tornet	-	-	-	-
nötväcka	-	-	-	-	-
ängsdiplärka	hörd över- flygande	-	många ängs- pipl.	-	-
träddiplärka	hörd över- flygande	-	-	-	-
grönsiska	flock 30 mot SV + 20 + drygt 20 till	-	-	-	-

	Nybrostr. - Borrie- Sövestad	Krageh-sj - Skårby	Skårby- Svarte- Skårby	därifr- Ellesta- sjön	Sövdesj- + omgiv	Krankesj. kvällen	Tecknet + betyder: se komm. annorstä des+komm
skäggdopping	-	några ex	-	-	-	-	+
storskarv	-	11 ex	-	-	-	-	+
häger	-	1 + 1	-	-	-	hörd	-
gräsand	-	några ex	12	c 25	-	125 + x	+
kricka	-	-	-	-	-	-	+
bläsand	-	-	7	8	-	?	+
skedand	-	-	-	-	-	c 10-15	+
brunand	-	-	-	-	-	?	+
grågås	-	-	-	c 800	-	-	+ se komm.
sädgås	-	-	-	-	-	109	+ se komm.
prutgås	-	-	-	-	-	-	+ " "
kanadagås	-	14	-	-	-	-	+ " "
knölsvan	-	-	-	-	-	sedd	+
sångsvan	-	-	-	-	-	2 ad 2 juv	fäller +
obestämda	-	-	-	-	-	ja	+
vattenfåglar	-	-	-	-	-	-	+
obest. svan	-	-	-	-	-	-	+
ormvråk	1	1 + 1	2	-	-	-	+
fjällvråk	5	-	1	-	-	-	+
obest.vråk	-	-	-	-	-	-	+
sparvhök	-	-	1 mot V	-	-	-	+
duvhök	-	1 över sjön	-	-	-	-	+
blåhök	-	-	1	-	-	-	ja +
glada	1	1	-	-	-	-	+
tornfalk	3	-	-	-	1	-	+
fasan	-	-	2	-	-	2 tuppar	+
trana	-	3 + hörd	23	-	-	3 mot N	+
sothöna	-	några få?	-	-	-	ja	+
vipa	13 mot V	-	-	-	-	-	+
skrattnås	sedd	1500 + fler!	massör	?	-	?	+
fiskmås	sedd	sedd	fåtalig	?	-	-	+
ringduva	500-1000	150	-	-	-	-	+
skogsduva	-	-	-	-	-	-	+
ladusvala	-	rätt my. över sjön	-	-	-	?	+
obest.svalor	-	-	-	-	-	flock	+
nötskrika	-	-	-	-	-	-	+
blåmes	-	-	-	-	-	-	+
svartmes	+	-	-	-	-	-	+
nötväcka	-	hörd	-	-	-	-	+
ängspiplärka	-	-	många hörda vid Bjäresjö	-	-	-	+
trädpiplärka	-	-	-	-	-	-	+
grönsiska	-	-	-	-	-	-	+

För kommentarer till många av ovanstående arter samt uppgifter om de arter som ej medtagits i tabellen se följande sidor!

1985-09-26 forts.

Artlista:

skäggdopping	kaja
storskarv	skata
häger	obest. kråkfågel
gräsand	nötskrika
kricka	blåmes
bläsand	svartmes
skedand	nötväcka
brunand	dubbeltrast
obest. vattenfågel	koltrast
grågås	järnsparv
sädgås	ängsfiplärka
prutgås	trädfioplärka
kanadagås	skärpiplärka
knölsvan	sädesärla
sångsvan	stare
obest. svan	grönfink
ormvråk	grönsiska
fjällvråk	hämpling
sparvhök	bofink
duvhök	bergfink
blåhök	gulsparv
glada	sävsparv
tornfalk	pilfink
fasan	gråsparv
trana	obest. småfågel
sothöna	
vipa	
enkelbeckasin	Summa 63 bestämda fågelarter.
kärrensäppa	
skrattmå	
fiskmå	
gråtrut	
havstrut	
svarttärna	
obest. tärna	
ringduva	
skogsduva	
turkduva	
större hackspett	
såglärka	
ladusvala	
obest. svalor	
kråka	
råka	

Observera att inte alla sedda arter är medtagna i tabellerna. Se följande sidor för kommentarer och tillägg. Där omnämns alla arter som ej står i tabellerna. Däremot är det inte säkert att alla arter i tabellerna blir ytterligare kommenterade härnadan. Protokollet för denna dag är ovanligt långt och inte alltid lättläst. Jag avsåg att göra det överskådligare genom att först ange färdvägen, och sedan observationerna, men detta var ingen lyckad metod.

GRck 1985-10-05.

Forts.

1985-09-26 forts. Kommentarer och tillägg.

Krankesjön f m. Just när jag gick upp i tornet, blev det stort uppflog av änder från närmsta klarvatten (NK) och omgivande vassar. Minst 300 gräsänder gick till våders, därjämte såg jag ett par krickor, men inga andra arter. En del av dessa änder flög bort västerut och lämnade sjön. När detta skett, räknade jag fåglarna på vattnet och fick över 1300 synliga, nämligen högst 500 gräs, minst 400 bläs, c 300 brun, högst 100 sothöns. Ingen vigg att se. Skedand 15, skäggdopping långt ute en samlad flock på 20, ~~utanför vassarna~~

1 svarttärna lågt över sjön, sedd flera ggr, tydligen juv. Nära norra stranden låg en flock på 10 knölsvanar ad, först rätt tätt, men en stund senare hade de fördelat sig enligt denna skiss:

alltså parvis!

På annat ställe i sjön låg 2 ad + 3 ad knölsvanar, och långt bort i V änden sågs 2 obestämbara svanar.

Sjöns NO del tom på fågel som vanligt.

Bofink hörd, bergfink hörd mycket nära, och strax fällde 1 ex i trädtopp nära tornet, helt nära en svartmes. Svaga rörelser av småfågel mot NO över sjön sågs, bofink och bergfink ingick, men vissa flockar långt borta, obestämbara. Alla sådana flockar små.

1 gulspurv kom förbi mot SV. En prutgås upptäcktes långt ~~utanför~~ ute på vattnet ibland brunänder!! - Sädgåsfloeken lyfte kl 1115, fällde dock strax igen förutom 7 ex som flög bort österut. Men kl 1129 lyfte de flesta av de kvarvarande och kom mot ÖSO-SO rakt över tornet. Oerhörd långt bort i väster fann jag 9 kretsande ormvråkar, ej extra högt uppe, alla gled bort ungefär mot SV. Flock 7 skäggdoppingar anträffades. Långt i norr 3 kretsande ormvråkar. Grönsiskor mot SV såsom angivits i tabellen. Efter en stund kom c 80 sädgäss tillbaka till sjön österifrån.

På sträck mot SV med rak kurs kom

1 + 1 + 1 ormvråkar enligt skiss,

högt uppe men ej jättehöjd:

1 dubbeltrast förbiflygande.

Militär aktivitet på fältet.

Väder vackert, ingen cumulusbildning ännu.

Vombs ängar: inga gäss att se trots letande! Men 1 + 1 + 1 ormvråkar sågs.

Vombsjöns V sida: 1 kretsande fjällvråk och 2 glador. Ute över sjön 2 tärnor länge kringflygande, nästan säkert fisktärnor. Spegelblank sjö. På ytan, rätt nära V stranden, summa 55 skäggdoppingar, och längre ute fanns flera, (men inte många till sedda). På väldig höjd i norr upptäcks en svartfågelflock, den är "lös" och oregelbunden, och ett tu tre störtar en del fågel tvärt ner med ~~oerhörd~~ oerhörd fart. 1 nötskrika över Furets hörna. 4 eller 5 sävsparvar lyfter från buske i väggkanten. Småfågel drar över mot NO men inte i stor mängd. Vid sjöns NV hörn minst 300 skrattmåsar, totala antalet nog närmare 500 om alla ex långt ute över sjön inräknas. Flock 75 starar. 1 + 1 ormvråk. På påle en nästan säker skarv, men vi stannade inte.

Nu små cumulusmoln långt nere i söder och i väster, men mycket små. Flock c 200 duvor, ringduva även om inte alla ex kunde granskas kritiskt, kom över Vombsjön enligt skiss:

Härefter lång sträcka utan att stanna. Såg flock 50 vipor nära Vombsjöns SO hörn, vid "Stannys affär".

PORTS

skiss
dålig men
får duga

1985-09-26 forts.

Eriksdal: 1 glada lågt kretsande, 1 ormvråk my. högt, 1 + 1 nötskrika, många ängsfiplärkor i dalen. Små finkflockar fortfarande mot NO! Drömväder!

Rödvinge kl 1305: 1 sparvhök kom precis framför bilen på 1 m höjd in bland husen i full fart. Vi stannade inte. Vid avtagsvägen markerad Fylan 3 sågs ytterligare 2 lågt kretsande glador.

Lyckås: stopp i dalen. 8 skogsduvor mot SV. 1 lågt kretsande ormvråk, skrek flitigt och högljutt. Annan vråk kom jättehöjd förbi mot SV, denna var nästan säkert en bivråk. 1 ormvråk stiger under kretsande. Övåntat rikligt med ladusvalor vid denna stopp-plats, samma som vi brukar stanna. Svalorna kom delvis alldeles nära. Antal ovisst, men nog såg jag mellan 50 och 100 ex. Kort härefter sedan vi lämnat dalen sågs ännu ~~en~~ 1 glada i luften och 2 ormvråkar på marken.

Föga fågel på sträckan vidare till Ingelstorp och därifrån tillbaka till Nybrostrand. Vid Hammar och omgivningarna var råkor allmänna, men varken de eller andra kråkfåglar studerades närmare idag. Se tabellen. Fiskmåsar, sädesärta, gråsparv sågs. Nära Fredriksberg 1 tornfalk på tråd.

Borrie: övåntat mycket rovfågel på helt kort sträcka. 1 + 1 tornfalkar 1 glada, 1 ormvråk samt ej mindre än 2 + 3 fjällvråkar, alla lågt, och på håll i motljuset lyfte en mycket stor ringduveflock för 2 av dem som kom helt nära varandra, flock 10 sånglärkor sedd här, och liten flock på 13 vipor flög mot V. 1 kretsande vråk långt bort.

Krageholm, mellan Sövestad och slottet: massor av måsar, se tabellen.

Krageholmssjön S spets: nötväcka hörd; småfågelflockar flyger högt över sjön mot väster, det är finkar men kanske även lärkor. Fällande ringduveflock c 150 ex. 1 + 1 hägrar. På pålar i sjön först 7 - 8, sedan 11 skarvar. 3 tranor långt håll, därtill hörd & rätt nära men ej sedd. 14 kanadagäss långt ute på vattnet. 1 ormvråk mot V, några skäggdoppingar på sjön, några få gräsänder sedda vid stranden och en del skrattmåsar över östra delen av sjön (som inte kunde ses helt och hållet) Tämigen mycket ladusvalor även ~~här~~ här, de nalkades åtminstone mest från norr, flög runt här vid sjöns S spets, tog nog byte, fortsatte snart; sannolikt var detta fåglar på sträck.

Skårby 1 glada och 1 fjällvråk samt massor av skrattmåsar och ett fåtal fiskmåsar sedda

Svarte: 1 + 2 turkduvor helt nära vid väggkanten, många havstrutar, c 100 gråtrutar, 1 skrattmåsa, 1 kärrsnäppa på stort block ute i havet. Underlig rastplats för en ensam kärrsnäppa, men arten var lättbestämd, vinterdräkt eller juv. På samma sten, ibland på angränsande stenar, sågs 2 skärpiplärkor ovanligt fint, de sprang på den våta sluttande delen av stenen (sjögång mycket svag, så att vågorna slog upp ett par tre dm men inte över stenarnas högsta delar). Litet gräsand och bläsand här, se tabell. 2 ormvråkar lyfte ur träd nära havet, då flög genast några kråkor dit och började mobba vråkarna. - Sädesärlor vid stranden.

Återfärd Svarte - Bjäresjö: 2 fasaner, stor flock c 100 hämplingar och 50 grönfinkar och på håll mycket ~~stora~~ stora obestämbara finkflockar, säkert 500 ex. Ängsfiplärkor också rikliga här, hördes ideligen. 1 blåhök hona eller juv lågt förbi. 1 sparvhök mot V vid Skårby på återvägen.

Ellestasjön, vanliga obs-platsen från vägen nära Bellinga: massor av grågäss, dels åtskilliga smärre flockar i luften, dels mängder i sjön, vid stengrundet 100-tals, på vattnet likaså, och utefter stränderna på öarna låg grågäss som pärlband. Säkert 500-700 i sjön, och totalantal sedda var skattningsvis 800. När jag ett par dagar senare talade med Leif Nilsson, generaldirektören för all andfågelräkning i Skandinavien, sade han att detta nog var ungefär rätt siffra, kanske dock något i överkant. MEN tre dagar tidigare,

FORTS

1985-09-26 forts.

sade han, hade antalet grågäss på denna plats varit omkring 3000! Han brukar ha väl reda på läget, och jag tror gärna på siffrorna. Och förvisso brukar grågässens huvudstyrka ha flyttat bort vid denna tid på hösten; jag var själv förvånad att se så många ex idag.

mot En del flockar tycktes förresten flyga bort söder, kanske uppbrött.

En gås flock på c 75 ex som på Avstånd sågs flyga västerut här var kanske sädgäss. Några små gräsandflockar sågs här flyga mot V, likaså 8 bläsänder. Ingen rovfågel sedd här.

Sträckan Ellestasjön - Snogeholms slott - strövområdet - Sövdeshöns S

~~med~~ med utsikt bl a över Holmabacken - och (del vid Navröd) fram till allmänna vägen vid Hylla gav ytterst litet, bara en ryttlande tornfalk över Holmabacken och några helt små flygande gås-flockar.

Krankesjön, kvällsobsarna: solen går ner i låg molnbank i V, det är stilla, klart och kyligt. Vattenfågel se tabellen, antalet sedda fåglar på sjön nu avsevärt mindre än i förmiddags, ~~men~~ t ex inte mycket på NK, men långt bort i V låg rätt mycket, och intrycket att sjön var rätt rik på andfågel kvarstod. 1 enkelbeckasin sågs flyga förbi, koltrast sågs i skymningen. Tidtabell för en del av obsarna:

- 1904 4 sena starar kommer från norr, lågt, försvinner snabbt i ~~vassen~~ vassen. Kort dessförinnan hördes starar "rissla" i vassen.
- 1906 3 Nyctalus flyger förbi på nära håll. Häger hörd.
- 1908 9 sädgäss faller uppe i sjöns norra del. Järnsparv hörd. Sångsvan hörs plötsligt starkt; 4 ex kommer från Ö, faller på NK, det är 2 ad och 2 juv, rimligen den familj som sågs här i förmiddags.
- 1910 85 + 15 gäss kommer från Ö, det är sädgäss, de störtar på vanligt sätt, faller i sjön. Av en slump finner jag i kika-rens synfält att en tät flock svalor störtar ner och momentan försvinner i vassen ett stycke upp i norr. Art omöjlig, men sannolikt ladusvalor, och antalet måste varit flera hundra, kanske flera, ty allt gick ytterst snabbt, och det är inte alls givet att jag såg hela flocken. - Nu ses 4 rundflygande Nyctalus. 1 större hackspett lyfter nära, flyger bort.

Däggdjur: vid Borrie 3 rådjur på fält på avstånd, senare ytterligare några rådjur sedda, men lokal ej antecknad. Nyctalus: se härovan kl 1906 och 1910,. Kort därefter när vi lämnade lokalen flög en småväxt fladdermus förbi.

Insekter: bara en anteckning gjord. Vid rasten i Fyledalen kort före Lyckås kom en bålgeting flygande alldeles förbi mig, sågs utmärkt. Jag har alltid haft intresse för bålgetingar och åtminstone oftast antecknat när jag sett dem. Och precis nyligen läste jag i Sveriges Natur, Nr 4, september 1985, att bålgetingen är en hotad art.

Tillägg: flock pilfinkar sedd vid Svarte. Kråka, råka, kaja och skata sedda ofta men i regel ej noterade idag.

1985-09-28, lördag.

(alltså även

Ulla och Jan anordnade släktbjudning med anledning av att min (och Ullas) bror Johan var nere på besök. Vi samlades på Häckeberga värds- hus i Genarp kl 1330. Inalles var det 21 personer: Ulla, Jan, Johan, Lena, jag, Ullas och Jans barn och dessa barns äkta hälfter resp. sam- bor, samt barnbarnen, i förekommande fall med sambor. Bengt Eriksson, make till Ullas äldsta dotter Christina, var förhindrad på grund av sjukdom, annars var nästan alla närvarande. Mycket trevlig stämning och mycket god och riklig mat! Efter måltiden kaffe, sedan for de flesta med Ulla och Jan hem till deras villa i Åkarp, där samtalet fortsatte allt medan vi kalasade på druvor och sötsaker. Ulla och Jan berättade bl a om sin nyligen företagna resa till Santiago de Compostela i Spanien.

Vädret, som igår varit tråkigt och regnigt ehuru visserligen något lättande på eftermiddagen, var idag återigen utmärkt vackert och klart, ungefär som i torsdags, dock inte vindstilla utan måttlig vind omkring NV.

Fågel: när vi startat kl 1245 och hunnit öster om bebyggelsen i Ö Torn, sågs på fältet t v om vägen en flock på c 180 vipor och in- vid dessa c 55 måsar, blandat fisk- och skrattnås. Vi for via Harde- berga samhälle - Hardeberga - Röggle dammar - vägen mot Dalby - vidare via Lunnarp till Genarp, ankomst dit 1320. Ulla och Jan och några till hade redan kommit. När vi stod ute i det granna solskenet, kom precis rakt över oss, på stor höjd, skattat 500 - 600 m, en flock på 83 tranor ungefär mot S. De flög i dubbelplog, ganska regelbunden, alltså ungefär som ett stort W, så:

Antalet individer i dubbelplogen var 79, kort därefter kom 4 till:

Alla de församlade såg dem och hörde dem också för den delen.

Kort därefter, bara någon minut senare, kom en fin plog på 41 tra- nor med samma kurs men kanske en knapp km längre österut. Plogen var

mycket välformad men ena "benet" mycket längre än det andra.

Innan vi gick in till maten letade jag också mycket efter kretsande rovfågel men såg bara en tornfalk ryttlande i närheten och slutligen 4 normalfärgade ormvråkar kretsande rätt nära varandra högt uppe; minst 1 av dem gled sedan norrut, de övrigas beteende oklart.

Efter maten stod vi alla ute och spanade mot skogshorisonen i öster, och mot himlen och de små cumulusmolnen. En fjällvråk kom lågt och mycket nära, började ryttla. Tornfalken kvar, om det nu var samma ex, vilket inte alls är säkert. Långt borta i öster sågs ännu en kretsande fjällvråk på låg höjd, senare 1 högflygande orm- vråk som efter krets gled norrut, och 1 högkretsande fjällvråk.

Obsarna före måltiden gjordes kl 1325-1328; efter måltiden c kl 1615-1630. Då frågade många om fågel, och jag svarade och lånade ut kikaren.

På vägen till Åkarp via Esarp - Staffanstorp sågs en tornfalk på närhåll nära Esarp. Över Åkarp kom mycket mås mot V på kvällen. Rätt mycket kråkfågel sågs, särskilt många råkor och kajor vid S:t Lars i Lund när vi c kl 1835 passerade där.

På utvägen såg jag ett par mycket högflygande, rätt glesa flockar kråkfågel nära Björnstorp och nära Genarp; en del exemplar störtade sig mycket brant ner till marken; detsamma sågs i torsdags vid lik- nande väderlek.

Tillägg: kl 1625 kom en korsnäbb, en röd hanne, mot NO eller ONO rakt över oss. Den lockade ett par tre gånger. Nästan säkert mindre korsnäbb.

SLUT

1985-10-01, tisdag.

Fin och varm dag. Jag gick hem från Ekologihuset relativt tidigt och stod sedan hemma i trädgården och obsade kl 1555-1630. Då kom, kl 1558, en Nyctalus rakt över med kurs mot SV, höjd högst 50 m. Några få minuter senare visade sig en sparvhök, också c 50 m högt, den kretsade sakta men satte plötsligt iväg mot NV med påfallande hög fart. Orsak: där kom ännu en Nyctalus, och sparvhöken gick direkt till anfall. slog häftigt, men fladdermusen störtade sig brant ned, sparvhöken attackerade på nytt, men förgäves, djuren flög åt olika håll. Inga fler fåglar och inga fler fladdermöss före 1630.

1985-10-02--04.

Mycket varma dagar, nära rekordvärme för oktober på många ställen i S och mellersta Sverige. Jag gjorde föga fågelobservationer. Letade efter ev. indikationer på insektflyttning men utan nämnvärd framgång.

1985-10-05, lördag.

Också mycket varm dag, fint väder, blå himmel med cirrusmoln, däremot inga cumuli. Jag stod ute i trädgården kl 1115-1225 och såg följande:

tid		
1115	3 ormvråkar	glidande i gles rad rakt över, kurs S eller kanske något mot SSO, höjd måttlig, c 200 m
1120	5 ormvråkar	upptäcks i Ö, kretsar mycket högt, alla glider sedan bort mot SV eller SSV
1123	1 sparvhök	sakta mot V, höjd högst 150 m
1126	1 ungtrut,	nästan säkert gråtrut, rätt lågt mot SV
1131	2 ormvråkar	kretsar i Ö, höjd högst 250 m, glider bort mot S eller SV
1133	3 ormvråkar	kretsar i Ö, därav en utpräglad börringevråk, höjd högst 250 m, alla torde ha rest mot S-SV
1136	3 ormvråkar	kretsar i Ö, höjd högst 200 m, ingen är ljus, alla försvinner under kretsande mot O-NO
1137	1 sparvhök	kommer mycket lågt över hus och trädgård mot S, höjd c 10-12 m
1141	1 havstrut	ad kommer på c 150 m höjd mot S, kraftfull flykt, kretsar ej.

Därefter icke en enda rovfågel eller annan större fågel sedd före 1225, dock med undantag för ensamma råkor som ett par ggr kom lågt förbi. Småfågel hela perioden från 1115 sparsamt förekommande, jag hörde sånglärkor några ggr, även grönsiska hörd och ängspip-lärka. Rödhake knäppte i buskarna.

På blomkorgar av Tagetes och ringblom i trädgården sågs samtidigt 5 ex av Eristalis tenax/pertinax. Bara c 25 blommor av vardera står fortfarande fina i trädgården.

Kl 1220 kom en stor, blekbrun dagfjäril med snabb flykt förbi mot NO i medvinden. Mycket nära, och jag fick in den i kikaren, men i samma sekund försvann den över takåsen. Allmän färg avgjort blek, som sagt, dock sannolikt mönstrad. Jag tänkte på möjligheten av tistelfjäril, men Lena som också såg den ansåg att den var alltför blek.

Alldeles färsk spillning av igelkott vid cykelstallet. Där står inga cyklar men finns upplag av ris och ~~och~~ torrt gräs och kvistar. Hoppas att igelkotten får det bra där i vinter.

Kl 1300-1350 ånyo ute i trädgården oavbrutet i det intensiva solskenet. Skuggtemp säkert minst +18° C. Icke en enda kretsande fågel sedd, men kl 1330 kom en nötkråka förbi mot V, över trädgården, höjd knappt 10 meter!

1985-10-06, söndag.

På morgonen i Lund: stilla väder, varmt; tätta eller mycket tätta cirrus-slöjor, svag sol, rätt bra sikt. Kl 0700 och senare sågs högfående sträck av småfågel: bergfink, sånglärka, stare.

Jag gjorde rundtur med Berith Cavallin och hennes dotter Elin. Jag lämnade Lund med buss 0908. Fortfarande stilla väder, mjölkvitt dis över slätten. Nya vägen, som skall gå utanför (=söder om) Dalby, nu delvis klar. Ankomst Veberöd 0940, där Berith mötte. Disigt, men det bättrade sig. Vi for följande runda: Veberöd - Hasslemölla - Everlöf - Kumlatofta - bron över Klingavälsån; stopp här och rundspaning, men ej en enda gås sågs. Fågelutbyte se nedan; här bara några få notiser. Vi fortsatte via Spjälla vägsål - Tågra - Sövdeborgs f d station (ej en gås här heller) - korsade väg 13 - Sövdeborgs slott - in mot Saxeröd vid Sövdesjön - upp förbi kvarnruinen men stannade inte här - Navröd. Här stopp och rätt grundliga obsar över Sövdesjön och markerna åt NV, V, SV, S. Sedan vidare - Frihult - Hylla - Knickarp - Bleckstorp - Skårby (här stopp för mycket stor bergfinkflock) - korsade E 14 - Marsvinsholms slott - Marsvinsholms kyrkogård. Ankomst hit 1125.

Vädret hade nu blivit helt härligt: sommarvarmt, alldeles stilla, luftigt och "lätt" väder. Vi tog kafferast på kyrkogården och fick fint ornitologiskt utbyte här, bl a 17 fjällvråkar!! Köpte också några småsaker i den lilla antik-shopen härintill. For så Balkåkra - Ruuthsbo, där det blev stopp på ett par platser ; även här bra utbyte: mycket rovfågel, duvflock etc. Korsade sedan E 14 på nytt och kom ~~■■■■~~ Bjåresjö till; här nytt stopp för en enorm bergfinkflock och många rovfåglar incl. ett par svåra ex. For så via Krageholm - Årsjö - väg 13 norrut förbi Eneborg - in på enskilda vägen norr om Ellestasjön fram till sjöns NV hörn, där det blev nytt stopp, sedan förbi Snogeholm utan att stanna - Sövde flygfält: stopp här för dagens sista stora vråkkrets, som upptäcktes på my. långt håll. Även flera segelflygplan, modellplan etc. Kom via Ilstorp - korsade väg 12 - Björka, stopp vid "Stannys"affär, eftersom 10 hägrar stod på fältet mellan vägen och Vombsjön. Fortsatte via Övedskloster (utan uppehåll) - Vombsjöns NV hörn; här nytt stopp. Fortsatte söderut längs Vombsjöns V sida förbi Vombs by ner till väg 12, där jag avlämnades vid hållplats nära bron över Klingavälsån. Detta var kl 1405. Berith och Elin for tillbaka till Vomb. Jag tog buss kl 1418 och var i Lund 1450. Gick hem, kom till Tenorgränd 8 kl 1520.

Utmärkt trevlig tur. Efter ett par tre timmars klar sol tätade det sakta c kl 1230-1300 och blev sedan mest grått men torrväder och rätt skönt.

Särskilt rikt utbyte av rovfågel m m blev det på sträckan Mar-
svinsholm - Ruuthsbo - Bjäresjön; därefter ~~vid Ruuthsbo och Bjäresjön~~
mycket mindre att se trots att vädret till att börja med fortfarande
var bra; dock sågs en flock på c 30 kretsande vråkar när vi stannade
vid Sövde flygfält.

Det skall också sägas att perioden 0940-1020 ~~0940-1020~~ hade ganska / dåligt väder, snarast dimma. Detta lättade dock redan när vi kom till Tågra, och sedan blev det allt finare såsom ovan sagts.

Förkortningar härnedan: Ell = Ellestasjön. Sö = Sövdesjön,
 VSe = Vombsjön, VSNV ~~VSNV~~ = Vombsjöns NV hörn. S = söder, södra delen;
 På motsvarande sätt N, O, V etc.

Artlista:

skäggdopping: bara 1 ex sett Sö S

storskarv: c 6 ex VS på fiskepålar

häger: 1 ad Sö S; och 10 ex utanför "Stannys affär". På detta alldeles plana, odlade fält står hägrar i flertal påfallande ofta!

sädgås: inga sedda Klingavälsåns dalgång - Ilstorp - Tågra - Sövde-
borgs f d station. Bara 10 ex Sö, de kom och fällde vid Holma-
backen. Söder om Sövdesjön sågs smärre flockar flyga, summa dock
högst ~~50-70~~ några tiotal ex. Nära Ruuthsbo c 50-70 ex. I Ell
mycket sädgäss, stor kör, långt håll (sågs från sjöns N sida och
NV hörn). Alla kunde ~~ses~~ ej ses, men säkerligen fanns några
hundra ex i sjön. Jämför även bläsgås och obest. gäss.

Forts.

1985-10-06 forts.

bläsgås: 3 granna ad flög över nära Ell NV hörn

obest. gäss: smärre flygande flockar sedda några ggr, summa kanske 75-100 ex

gräsand: ej sedd Sö. I dammar S Knickarp bara 1 + 1 ex. Vid VSNV däremot sedd i större antal, men ingen god siffra kan anges.

viggz: 5 + 1 + 1 ex i Sö S

obest. änder: sågs i VS och på något annat ställe, men ej i större antal

ormvråk: ~~ormvråk~~ dagens första ex i dimma vid Klingavälsån, sedan ett ljust ex vid Hylla, dagens enda ljusa ex. Vid Marsvinsholm bara 2 - 3 ex egendomligt nog; därefter på rundturen summa c 20 ex som kunde bestämmas säkert. Aktiviteten minskade tydligt när det mulnat, men ännu när jag väntade på bussen c kl 1415 sågs ett par ex kretsas rätt högt under de grå molnen

fjällvråk: vid rasten vid Marsvinsholm, i det allra härligaste höstväder, kom ej mindre än 17 ex i glest förband från Ö, lågt och grant, kretsade ofta men reste långsamt mot V. Därefter på rundturen minst 12 ex sedda innan vi kom till Ell., och därpå ytterl. flera ex. Summa sedda alltså minst 34 ex, i realiteten nog c 40.

obestämda vråkar: förutom enstaka ex på jättestora avstånd, som man nästan alltid får när rovfåglar är aktiva, sågs idag en flock på 30 kretsande vråkar väster om Sövde flygfält. De upptäcktes på långt håll; vi tyckte dock båda att de mest liknade ormvråk, men detta osäkert. Denna krets sågs alltså när det redan blivit grått jämnt molntäcke. Därefter my. få rovfåglar sedda

sparvhök: idag bara 1 ex, det passerade över Marsvinsholms kyrka

glada: första ex för dagen nära Hylla, därefter 2 på rasten vid Marsvinsholm, sakta kretsande, delvis nära fjällvråkarna; därefter 1 ex mellan Bjäresjö och Krageholm, ~~glada~~ i sällskap med den bruna gladan; därefter ytterl. c 6 ex sedda

brun glada: 1 ex sågs alldeles utmärkt mellan Bjäresjö och Krageholm, tillsammans med 1 vanlig glada, flera vråkar och 2 mycket svårbestämda rovfåglar. De flög lågt och i gles formering men rörde sig västerut.

obestämda rovfåglar: tillsammans med föreg. 2 ex, som höll ihop nära varandra, mörka med ljusare övre vingtäckare, större än vråkar, långvingade, men handpennor inte så starkt spretande som hos Aquila-örnar. Vi granskade dem länge, men riktigt nära kom de aldrig, och jag har inte y något gott förslag att komma med.

blåhök: dagens enda ex var en hona eller juv, sedd nära Hylla

tornfalk: " " " sågs mellan Ilstorp och Tågra

lärkfalk: " " " kretsade lågt över de gamla träden på Marsvinsholms kyrkogård, sågs utmärkt och var praktiskt taget säkert en ad

vipa: vid VSNV på dy-stranden en flock på c 300 ex. Över Sö kom mot V en flock på ~~800~~ c 30 ex, och från bussen på hemvägen såg jag en flock på minst 80 ex på fält mellan Dalby och Lund

enkelbeckasin: ej mindre än c 35 ex gick öppet på ~~dy~~ dy på den yta, som p g av det låga vattenståndet blottats i VSNV, allra nordvästligaste hörnet nära landsvägen.

skrattnås ofta sedd, men i regel små siffror. Vid Sö S bara c 10 ex, på avstånd vid Ruuthsbo rätt stor flock, och mellan Dalby och Lund på hemvägen c 100 - 200 ex sedda

fiskmås: en enda ad sedd vid Sö S

gråtrut: några tiotal ex kretsade över fälten i området Ruuthsbo - Krageholm. Brukar vara m l m allmän på fält och åkrar inom några km avstånd från kusten, ej minst sydkusten; men ses naturligtvis också längre in i landet.

ringduva: nära Ruuthsbo kom två sträckande flockar med kurs ungefär mot VSV, det var c 250 + 35 ex. Rätt högt. Därefter ofta sedd, men ingen tydlig sträckflock sågs senare på dagen.

turkduva: ej sedd i exkursionsområdet, men 2 ex sågs i Dalby på hemvägen
 större hackspett: sedd och hörd vid tre tillfällen, olika ställen
 sånglärka: på morgonen hörd över busstorget i Lund, och senare under dagen ofta hörd.
 sädesärta: enstaka ex sedda på vägen på 3-4 ställen. Detta är som man kan vänta; de allra flesta har flyttat nu.
 ängspioplärka: hörd över Lund på morgonen; sedd och hörd vid Ruuthsbo m fl ställen
 järnsparv hörd ett par ggr
 obestämda trastar: bara några få ex sedda. Taltrast eller rödvinge; men genomflyttningen tycks ännu inte har satt igång på allvar
 rödhake hörd många ggr i Lund på morgonen, därefter enstaka ex hörda på rundturen
 nötväcka hörd Marsvinsholms kyrka
 sävsparv: 2 ex vid Frihult i tätt bestånd av *Spiraea ulmaria* (=Fili-pendula ulmaria). Satt i fruktställningarna
 gulsparv hörd överflygande vid Tågra och några andra ställen därefter. Inga stora flockar, men ~~flora flockar~~ uppträdde delvis m l m tillsammans med bofink och bergfink
 bofink ofta sedd men bara i smärre flockar
 bergfink: dels tillsammans med bofink i några mindre flockar, dels sedd i två mycket imponerande flockar. Ena flocken över fält invid Skårby by; vi skattade individantalet till c 4000, och de flög delvis mycket tätt. Andra flocken sedd nära Bjäresjö; den var faktiskt många hundra meter lång, slingrade som en orm över fälten, ibland smal men tät, ibland drog den ihop sig och blev som en mörk massa, dock med m l m långa "utskott". Mycket imponerande syn, vi skattade antalet ex till c 15000 (femtontusen). Höll sig hela tiden lågt, satte sig delvis en gång på fält och i angränsande träd.
 obestämda finkar: ofta överflygande eller sedda på avstånd, men inga stora flockar sedda
 grönsiska: på morgonen och e m sedd och hörd i Lund, flock 30 ex sedd. Hörd på rundturen vid ett par tillfällen
 grönfink: bara i Lund, i utkanten av staden på buskage av Rosa ~~rugosa~~ rugosa. Åter med förkärlek nyponen, vilket jag sett redan i min ungdom
 gråsparv sedd, plats ej antecknad
 nötskrika: sedd och hörd flerstädes i Sövdeområdet; något ~~✓~~ eller några ex även senare.
 nötkråka: 1 ex överflygande vid "Stannys affär" nära VS sydöstra hörn. skata sedd
 kaja ofta sedd
 råka " "
 kråka " "
 korp: 1 sedd vid Sö, 1 nära Ell.

Jag gjorde inga fågelobsar efter hemkomsten kl 1520, men jag observerade att det lättade på kvällen, så att det kl c 1700 var nästan molnfritt, och fin kvällssol.

Även när det på e m hade blivit mulet och grått - det kom rentav några regndroppar när jag var på hemväg i bussen -, så tedde det sig i alla fall på något vis som "lätt" och skönt väder, och "hög luft", som ~~mina~~ Pappa brukade säga i gamla dagar.

~~Skat~~

Tillägg: nötskrika även sedd nära Kumlatofta (mellan ~~✓~~ Everlöv och Klingavälsån. Och en flock bergfink, dock av måttlig storlek, sågs redan vid Knickarp.

1985-10-12, lördag.

Det artade sig till höststorm från väster just [redacted] denna weekend. Jag avsåg först att ta tåg till Göteborg och sedan fara med båt därifrån till Fredrikshavn och åter för att se på havsfågel. Men mot förmodan blev Lenas bil, som varit på omfattande reparation, körklar redan på fredagsmiddagen, och vi kom överens om att istället fara upp till Kullen. Det blev start kl 0850.

Väder: nu kuling, c 15-18 m/sek, NV - N. Natten till lördagen hade det varit storm, oftast c 22-24 m/sek men med byar till c 30 m/sek på (nordvästlig) Sturup, detta enligt väderleksrapporten. Molnfritt, grant väder, utmärkt sikt.

Vi for ut till motorvägen och följde denna norrut till Varalöv, därifrån västerut via Farhult - omedelbart väster om Jonstorp - Svanshall - Brunnby - Mölle - Kullens spets, ankomst dit 1040. Gjorde kort uppehåll i Varalöv för att hämta ett serveringsbord som Lena beställt sedan länge av en tunnbindare. Detta gick snabbt.

På uppvägen: mycket mås på fälten. Löddeån naturligtvis my. högt vatten. 1 lågt kretsande ormvråk. 1 nyligen trafikdödad igelkott. Stor flock kaja och råka, och flerstädes på fälten en blandning av mås och svartfågel. Några flygande skogsduvor. Söder om Landskrona 1 lågt kretsande ormvråk, den stiger, därefter ytterl. 2 ormvråkar på samma sätt. Havet vid Saxåns mynning stod mycket högt. Svanarna, som brukar ligga här i havet ett gott stycke från land, hade flockvis gett sig in till stranden, jag såg 4 vålavgränsade flockar på c 50 ex vardera. Tvärs för Landskrona flockar av stare flygande, och flockar av vipa stående på fälten. Fortf. my. mås på avstånd. På betesmark gles flock på c 250-300 vipor. Kort därefter en verklig jätteflock av vipor och ljungpipare tätt samlad på fält. Vi kunde inte stanna, men fältet var helt "missfärgat" på en yta av minst 200 x 200 m. Flera tusen ex var det, och inblandningen av ljungpipare var antagligen stark. Ytterl. 1 ormvråk, avstånd 10 m. Måsar i massor efter plog. Några mycket lågflygande finkflockar sågs, de flög ungefär norrut, m 1 m parallellt med vägen alltså.

Glumslöv kl 0926. Här 1 sparvhök mot V. I höjd med Fleninge kl c 0940 1 obestämd vråk, sannolikt fjällvråk, och samtidigt mycket måsar och trutar i luften (soptipp i närheten??). Flock bergfink my. lågt, också ungefär mot norr. 40 gråtrutar vid plog.

V Varalöv 2 kretsande ormvråkar och 1 dito sittande på stubbåker. Stor flygande vipflock, flera hundra ex. En stor överkörd grävling på vägbanan. Mycket trut i luften. Vi stannade ingenstans på vägen nu. Kort efter Svanshall 1 blåhök hona eller juv sedd lågt över buskmarken. Före Mölle 100-tals gråtrutar stående på fält, därefter ytterl. 100 gråtrutar stående och i deras närhet flock på c 75-100 kråkfåglar varav allra mest kråka men litet kaja sågs också.

Kullens spets vid P-platsen. Massor av bilar, som väntat. Talrika ornitologer kom upp från obs-platserna och gjorde sig redo att lämna lokalen. Träffade kort bl a Folke Köhler, som ville ha mig med på exkursion söndag 27 okt, vilket jag gärna accepterade. Träffade även Ulf Gärdenfors och flera andra bekanta. Men de var på väg bort, Lena och jag däremot ville fortast ut till spetsen.

Det var mycket hård vind, vågorna var osedvanligt långa (d v s stort avstånd mellan vågtopparna) och höga också förstås, och skummet stänkte tiotals meter upp i luften, somliga små skumflagor for upp ännu högre, ända upp till fyren, där de hamnade på gräset.

Det var kämpigt att obsa i den starka vinden. Men vi fann ett utmärkt ställe bakom en klippa, med gott lä och fint och torrt gräs att sitta på. Här obsade jag kl 1055-1255, mycket noga utom några minuter omkring kl 1240 då vi åt [redacted] medhavd matsäck och drack vårt varma kaffe.

Fågellivet var inte rikt men högst intressant. Två arter, möjligen tre, passerade ofta förbi: [redacted] ejdrar i flockar på 3 - 25 ex, allra oftast gudingar och mörka fåglar blandade, även hälsingar sedda. De

FORTS

1985-10-12 forts.,

kom österifrån, inifrån Skälderviken alltså; åtminstone såg det så ut; och de fortsatte ut över det upprörda havet ungefär mot SV. Nästan alla ejderflockar kom förbi på nära håll, mycket lätta att se och bestämma. Höjd skattningsvis 10 - 30 m i regel. Inget masssträck, men säkert såg jag ett par hundra ex passera så.

Den andra arten som sträckte hela tiden var en alka, ovisst om sillgrissla eller tordmule eller båda. De kom alltid mycket lågt, precis över vattnet, ensamma eller ibland 2-3 i ~~sällskap~~ sällskap, och en gång såg jag 9 ex i glest förband. De flög mycket snabbt, och alla höll sig minst 100-150 m ute från land, eller längre ute, men det var nästan omöjligt att se eller följa de ex som kom på större avstånd. Även omöjligt att se näbbform och de flesta andra karaktärer. Men en gång upptäckte jag ett ensamt ex på vattnet mycket nära spetsen; detta var en bergfast sillgrissla. - Inalles sågs c 100 sådana alkfåglar passera på 2 timmar,, och de flög alltid åt samma håll, ungefär mot SV, kanske rentav VSV eller V.

Det roligaste var dock att se de mest utpräglade atlantfåglarna. Två tretåiga måsar, fina ad, kom förbi c kl 1130 och 1150, och kl 1220 kom två stormfåglar med några minuters mellanrum, den ena mycket nära, den andra c 75-100 m längre ute, precis lågt, rörelsemönstret sågs utmärkt. Lena fick det närmaste exemplaret in i kikanren, det var en ny art för henne.

Storskarv sågs i ringa antal, ensamma fåglar eller två tillsammans flög förbi spetsen åt olika håll, inalles c 10 ex. Alla helmörka. Säkra fiskmåsar kom förbi flera gånger, och gråtrut och havstrut rörde sig utanför stranden eller längre ute.

I buskarna på klipporna (till betydande del ihjälbrända för ett par år sedan) rörde sig blåmesar, och några gånger sågs helt små flockar av fink kämpa sig fram över klipporna. Utsträckande småfågel sågs ett par tre gånger, det var nästan säkert sånglärkor, ~~men~~ de kom i flockar på 10-15 ex och flög precis över vågorna, kurs omkring SV men kunde inte ~~se~~ följas länge.

Vi gick tillbaka till bilen c 1300. Över Kullens nordsida hängde då några unga gråtrutar, tydligen burna av den dynamiska uppvinden. De höll vingarna skarpt vinklade, ungefär som om de skulle fallit brant nedåt, men i realiteten höll de sig kvar praktiskt taget på samma plats, c 40 - 50 m över oss.

Vi for tillbaka, till att börja med samma väg som vi kom. Körde ner till hamnen i Svanshall. I lä av vågbrytaren/hamnen låg några havstrutar och gråtrutar på vattnet, en skarv dök här också. Långt ute över havet såg jag en mörk labb stiga uppåt men den drav snabbt av inåt viken och förlorades ur sikte innan den kunde granskas noga. Nästan säkert vanlig labb.

Vi tog den väg som går närmast kusten från Farhult till Vegeholm och fick några ytterst intressanta obsar. Ön Rönnes centrala del var formligen täckt av en matta av liggande måsar, i ringa antal även stående ex. Tuben kom till god hjälp här, trots att jag inte har något stativ f n, det har gått sönder. Men jag lade tuben på biltaket. Ön ~~Rönne~~ Rönne hyste c 400-500 havstrutar ad, c 500 gråtrutar, allra mest ad, c 200-400 mindre måsar, ovissa proportioner mellan skratt- och fiskmåsar. Alla dessa måsar på gräset. Jag ~~förmodar~~ förmodar att de ansamlats så starkt på grund av sista dygnets storm. Aldrig sett en sådan ansamling av havstrutar förr, åtminstone inte i Sverige, möjligen i SV England (men knappt så många på så liten yta). På stranden eller i vattnet precis vid stranden sågs dessutom c 35-40 ~~knöls~~knölsvanar varav några få juv, c 40 kanadagäss, c 500 - 1000 bläsänder, minst 500 gräsänder, 20 krickor. Flock 5 stjärtänder kom och fällde, hade nog varit omöjliga att finna och bestämma om de inte flugit. Vidare 1 myrspov, troligen minst 50 kustpipare samt c 150 smärre vadare, rimligen kärrsnäppa men dessa kunde jag inte bestämma kritiskt. Även 1 storskarv och några kråkor. - Den stora ansamlingen av måsar såg ut som en mäktig

FORTS

1985-10-12 forts.

silvergrå matta med viss svart eller mörk spräcklighet. Här sågs också rätt avsevärda starflockar.

Vi fortsatte någon km och fick nästa ö i sikte, den som ligger vid Vegeåns mynning, jag tror den heter Sandön. Här var fågellivet också rikt men helt olika, åtminstone avsevärt olika: c 450-500 gråtrutar, allra mest ad. Av havstrut däremot bara summa 2 ad! Vidare skrattnås, fiskmås, 2 knölsvanar ad med ungar, c 4 ungar tror jag. Bara 10 gräsänder väl synliga men på öns yttre sida stod också flockar, kanske rätt stora. Ingen enda säker bläsand, däremot i vattnet minst 3 småskrakar; några storskarvar, 4 myrspövar. En del stare på ängsmarken hitom ön, och mycket stora flockar stare kom inifrån land, dock trol. ej över 1000 - 1500 ex. En del kråkor.

Vi for härifrån kl 1440, in till Ängelholm, tog bensin, köpte de läckra vaniljbullar som sedan många år finns i en butik vid stora vägen, och satte sedan fart österut på väg 113 via Munka Ljungby - genom staden, Ö Ljungby - Klippan - Krika - Bonnarp - Ljungbyhed - Klåveröd - Hundseröd - Konga - Bialitt - Trolleholm - V Strö - Trolle-
näs - Remmarlöv - V Sallerup - Örtofta - Lund, ankomst dit 1715.

Obsar på vägen efter Ängelholm: vid Ö Ljungby 50 vipor på jordigt fält. Flock 35 ringduvor fällde i skog. Ensam nötskrika flög mot NV över vidsträckt öppet landskap.

Stopp uppe på åsen nära Klåveröd. Ormvråk kretsar, och flockar av fink reser västerut fast klockan är c 1540. Vid Hundseröd flera nötskrikor, och fortsatt småfågelsträck mot V, ty det är uppenbarligen fråga om sträck. Mest bofink och bergfink. 1 sittande ormvråk.

Nära Bialitt c 1630 flock c 30 duvor mot NV, ser ut som om de ville fälla. 2 ormvråkar mycket lågt kretsande över skogsdunge på slätten. Vid V Strö 1 lågflygande ~~ormvråk~~ ormvråk. Vid Trolleholms flock på 50 fällande ringduvor. I vägkanten 2 + 1 fasantuppar. Viktigt tillägg

Strax norr om Örtofta en jättestor ansamling svartfågel på sockerbetfält som börjat sköras. Flocken kilometerlång, innehöll som vanligt både kråka råka och kaja i stort antal; och fler fåglar, mest kajor tycktes det, kom från SO och O oavbrutet. Säkert 2000 fåglar, snarast fler. Förmodar att de var på väg till nattplats i parken vid Örtofta slott.

Väder hela dagen lika fint, mycket ljus kväll, nästan molnfri, sikt utmärkt.

Artlista 1985-10-12 (U=uppvägen, K=Kullen, N=nervägen):

		och öarna i Skälderviken	
stormfågel	K		
storskarv	K		
kanadagås	K		
knölsvan	UK		
gräsand	K		
bläsand	K		
stjärtand	K		
kricka	K		
ejder	K		
småskrak	K		
obestämda	}		
änder			
ormvråk	UN		
obest. vråk	U		
sparvhök	U		
duvhök	N		
blåhök	K		
fasan	N		
kustpipare	K		
vipa	UN		
ljungpipare	U		
myrspöv	K		
obestämd	}		
småvadare			
skrattnås	UKN		
fiskmås	UKN		
gråtrut	UK		
havstrut	K		
tretåig mås	K		
labb, art	}		
ej klar			
silltrut	K		
sillgrissla	K		
obestämda	}		
alkor			
ringduva	UN		
skogsduva	U		
större	}		
hackspett			
sånglärka	UKN		
ladusvala	N		
sädesärta	K		
ängspiå	N		
blåmes	K		
bofink	UKN		
bergfink	UKN		
ob fink	N		
grönsiska	N		
gråsparv	KN		
stare	UK		
nötskrika	N		
skata	UN		
kaja	UN		
råka	UN		
kråka	UKN		
		Kommentarer och tillägg:	
		a) på nervägen nära Konga 1 duvhök, skrämde upp massor av bo+bergfink och ringduvor.	
		b) silltrut: en juv säkert sedd vid Kullaspetsen	
		c) duvhöken skrämde även upp grönsiskeflock, och arten hörd i sträcket e.m	
		d) några skogsduvor sedda på f m	
		e) 1 större hackspett i litet träd träd vid Utvälinge nära Vegeholm	
		f) en ladusvala sedd nära Konga.	

1985-10-13, söndag.

Utfärd igen. Karin Dahm ringde på morgonen, hänvisade till det fina höstvädret och propunerade en rundtur. Jag fick bestämma routen. Vi var inte svåra att övertala.

Start 1020. HÄRligt solsken, i början nästan molnfritt, men höga slöjmoln drog sakta upp från V. Utmärkt sikt, mycket ren luft efter sista dagarnas hårda NV och N vind.

Vi for Lund - Dalby - Genarp - Häckeberga (stopp nära Häckeberga-kärret men inte vid kärret) - vägen mot Skurup fram till väg 102 men vred norrut till Stenberget och for sedan förbi Blentarp (flera uppehåll på denna sträcka efter Häckeberga) - Sövde by - Sövdeborgs slott - Sövdeborgs f d station - in till Kaffestugan som ligger vid gamla Ystadvägen i V mynningen av Fyledalen. Den heter faktiskt Sjöbo Kaffestuga, fast den ligger flera km utanför samhället. Här blev det kaffe och kakor och uppehåll c 1255-1340. For sedan via Tågra - Spjälla - Ilstorpsgården - Ilstorps by - korsade väg 12 - Björka by - in i Vombs Fure på den s k Norra Vombvägen. Stopp här rätt länge, avspanade sjön och himlen. Sedan vidare förbi Vombs by ut på ängarna. Nytt stopp. Därefter via Silvåkra by ner till Krankesjön. Adam och jag upp i tornet. Därefter hemfärd, men stopp redan i Silvåkra allé (som nu är döende av almsjuka) eftersom en utsökt flock steglitsor kom tillsynes. Återkom till Lund 1610. Vi stannade på många ställen utöver de nämnda.

Fågel: redan före starten från Lund såg jag ett par högt kretsande ormvråkar, och på vägen till Häckeberga noterade jag inalles c 20 vråkar, de allra flesta var bergsäkra ormvråkar, och nästan säkert sågs ~~inga~~ inga fjällvråkar på denna sträcka. Vråkarna sågs dels kretsas på varierande höjd, ofta högt, dels sträcka i rak kurs ungefär mot SV. Inga stora kretsar sedda. De sträckande exemplaren på tydlig "bred-front", mestadels ensamma. Även kom 1 sparvhök mot SV, och vi såg en duvflock på c 100 ex med samma kurs, rätt högt.

Stoppet vid Häckeberga: nötskrika sedd, och små och rätt glesa småfågelflockar flög över mot V-SV. Bofink och bergfink sågs och hördes och utgjorde uppenbart huvudmassan, dessutom hördes ängspiplärka och sånglärka, och grönsiskeflock passerade. Småfågelsträcket gick på låg höjd. En mycket grann ringduveflock på c 550 ex kom över, rätt högt, och kursen var nästan rakt S, snarast med en dragning mot SSO vilket är anmärkningsvärt. Ormvråkar sedda men i ringa antal och i regel ensamma.

Vägen mot Skurup före väg 102: här blev det mer ormvråk, först drygt 10 ex på sträck, delvis efter kretsande. Därtill 1 + 1 sparvhökar, och 1 duvhök kom mot S. Småfågel fortsätter, hela tiden, men flockarna är påfallande små, ofta bara 5-15 ex/flock. På långt håll i S ses en rad på 32 vråkar glida mot V, fin rad, kritisk bestämning av varje ex kunde ej ske, men alla jag kunde bestämma var ormvråk, och ingen erinrade om fjällvråk i flygbild eller rörelser. Nära avtagsvägen till Gyllebo en lågt flygande glada. Även såg jag en kärrhök som kom lågt mot S, den tedde sig misstänkt spetsvingad men jag tror i alla fall på blåhök, hona eller juv. Bofink, bergfink, ängspiplärka, grönsiskeflockar på c 25 ex. Nötskrika flera ex sedda, kanske rörde ~~sig~~ de sig mest åt SV, men oklart.

Nästa stopp rätt nära Stenberget: 2 sparvhökar och 6 ormvråkar i krets, vråkarna tycktes delvis röra sig mot NV. Ännu 1 glada sakta kretsande. 13 sädgäss mot S, snart därefter 10 till samma kurs. Flock på c 200 ringduvor kurs snarast V. Småfågel fortsätter. Ytterligare c 10 + c 12 gäss mot S eller SV på stort avstånd. Kanske rörelse mot S av gäss i avsevärd mängd på ~~1 m~~ 1 m bred front? Hittills ~~är~~ i höst är ju antalet sädgäss i Skåne exceptionellt lågt!

Före ankomsten till Kaffestugan ytterl. några vråkar; och, på låg höjd 1 blåhök hona eller juv, som Anders fann just innan den försvann över skogen.

FORTS

1985-10-13 forts.

Efter en mycket välgörande kafferast ut igen. Jag gick fram och fick fri sikt över Fyledalen och sydsluttningen av Sjöbo Ora. Korsnåbb flög rakt över, lockade högljutt, dock troligen bara 1 - 2 ex. 1 Fjällvråk ryttlade lågt över fälten, det var dagens första.

Enstaka ormvråkar, 2 ladusvalor kom förbi snabbt mot NV, flock 12 sädgäss flygande, men inte en enda gås sågs på marken, varken vid Sövdeborgs f d station - Tågra - Spjälla eller längre mot V!! Kråkfågel idag inte närmare studerad. Kråka ~~sedd~~ sedd i måttligt antal, kaja och råka snarast fåtaliga hittills, skata några. Småfågel fortsätter men i ringa mängd, gulspurv sedd och hörd; sannolikt ännu en fjällvråk. Väster om Tågra gård på höstoljeväxter (höstraps förmodar jag) en rätt stor och ovanligt gles vipflock, ofta 10-25 m mellan exemplaren, inalles såg jag c 230 ex, troligen fanns fler. 1 fasantupp fällde i expresstakt vid vägkanten i busksnår, kanske hade den blivit häftigt skrämmd av en fjällvråk i närheten.

Nära Ilstorpsgården ytterl. 100 vipor glest på betesmark. Enstaka mycket högt kretsande ormvråkar under det nu rätt tjocka grå molntäcket (väder se f ö nedan). Litet fiskmås ad och juv på fälten eller flygande lågt däröver, även skrattmås sedd, liksom tidigare idag. 1 fjällvråk nära.

Björka: flock 8 gäss flög förbi mot NV, man ~~sedd~~ såg tydligt att nr 3 och 4 i raden var mindre. Hann bestämma dem: det var 6 kanadensare och 2 vitkindade!! De fortsatte upp mot NV.

Vombsjöns SO hörn ("Eskebeskan"): rätt kallt i vinden, och sjön var mycket tom. Efter letande fann jag en flock på c 45 gräsänder långt ute, därtill enstaka flygande och simmande gråtrutar ad samt en flygande havstrut ad. På långt håll ett fåtal obestämda måsar. Inga skarvar!

I lä av skogen resp. av raden stora bokar vid SO hörnet flög oväntat många ladusvalor, säkert såg jag 40-45 ex. Alla sedda var juv, och de tycktes röra sig sakta mot V eller längs sjöns strandbrant. 1 större hackspett satt länge allra [kanske] högst i den torra toppen på en tall. Nötskrikor flög över flera ggr, och 2 nötkråkor flög på låg höjd förbi, sågs alldeles utmärkt, jag fick det bestämda intrycket att näbbarna var relativt tunna och spetsiga!! Grönsiskeflock. Kajflock över bokarna, litet ringduvor, enstaka kråkor, 1 sparvhök nära, 1 sakta seglande glada, men inga vråkar sedda här!

Vi fortsatte genom Furet. En korp flög lågt över trädtopparna, alldeles nära den plats där korpen häckade för ett par tre år sedan.

Vombs ängar: en flock på 4 flygande sädgäss(!!!). Fjällvråk fällde, 1 blåhök hona eller juv sedd, kråkfågel som vanligt, kråka råka kaja, men flockar av my. måttlig storlek.

Krankesjön, fågeltornet som vanligt: på närmsta klarvatten låg (eller rättare: sågs) c 40 gräsänder, c 20 bläsänder, enstaka skedänder, dessutom en dykand som nästan säkert var en vigg, hona eller juv. På vattnet utanför närmsta klarvatten låg inalles c 800-900 synliga vattenfåglar, de låg glest och arterna rätt mycket blandade om varandra, även om man såg m l m väl avgränsade flockar av både brunand och bläsand. Ungefärliga siffror: gräsand bara c 50 ex, bläsand c 300 ex, brunand också c 300 ex, sot-höns c 200 ex, skedand bara något enstaka ex säkert sett. Dessutom 5 sångsvanar ~~sedd~~ tätt tillsammans varav 3 ad och 2 juv. Och så knölsvanar fördelade tydligt parvis: 2 + 2 + 2 + 2 + 2 samt på ett ställe 3 ex. Långt borta minst 3 obestämbara svanar. Alla knöl- och obestsvanar var ad, tedde sig åtminstone rent vita. 4 sädgäss lyfte och for bort mot Ö. Enstaka kråkor eller några tillsammans långt ute i vassruggarna. Summa en mås, sannolikt skrattmås, långt bort (!!). 1 sparvhök, det var en mycket klar ungfågel, ovan med brun ton och

FORTS

1985-10-13 forts.

tydliga ljusa fjäderkanter, kom raskt förbi mot SV, sänkte sig och flög så lågt att den formligen smekte vassviporna. - Grönsiskeflock på c 20 ex sedd men nästan inga andra småfåglar.

Stopp i Silvåkra allé: en utsökt gammal blåhök hanne sakta mot V eller NV, steg över Silvåkraskogen och var rimligen på väg till nattkvarteret. 1 fjällvråk nära. Färggrann småfågelflock lågt över betesmarken kom plötsligt nära, fällde på *Cirsium lanceolatum*. Det var steglitsor, den största flock jag sett på länge; blev skrämde av passerande bil men återkom snart, jag räknade ~~mått~~ c 60 ex. Därtill i närheten, men inte fällande på tistlarna, flera dussin grönfinkar, minst 40 sedda. 1 tornfalk nära, fällde i toppen på död alm, lyfte ej när vi stannade rakt under. Flög sedan ut och ryttlade över betesmarken.

Sista biten hem: 1 ryttlande fjällvråk, 1 sittande ormvråk i Silvåkraskogen, senare tvärs för Fågelsångsdagen 2 ormvråkar sakta mot N, mycket lågt, även en sista fjällvråk. Kråka, råka, kaja, skata, några starrar.

Se artlista som även innehåller några tillägg.

Väder: de höga molnen tätnade efterhand, och solljuset mattades. Men ungefär tiden 1200-1430 var det stundvis klarare och sol på nytt. Därefter avsevärt tättnande, himmel grå av högt sammanhängande molntäcke, dock med klar sektor mot N-NO. Sikt utmärkt. Obsarna från tornet vid Krankesjön skedde i grått väder, vind måttlig men kylig.

Vi anlände till Lund 1610 efter en mycket fin och upplysande tur. Adam och Karin bjöd på utsökt middag och en trevlig pratstund, och c kl 1815 bröt Lena och jag upp, efter många tacksägelser.

Forts.

Artlista med kommentarer och tillägg

skäggdopping: jag såg 2 ex i Sövdesjön när vi kortvarigt stannade i byn. Fåglarna lyfte just och tycktes jaga varandra.
 häger 1 ad i Krankesjön
 sädgås: intet utöver de nämnda
 kanadagås: flock 6 Björka som ovan
 vitkindad gås: 2 ex med föreg.
 obestämda gäss: helt få och små
 flockar sedda, högst 25-30 ex.
 knölsvan: bara i Krankesjön
 sångsvan likaså
 obestämd svan likaså
 gräsand: obs relativt låg siffra, både Krankesjön och i övrigt
 bläsand: allmän Krankesjön, rätt många hannar ad sedda trots att fingranskning ej kunde ske
 skedand: bara c 2-3-4 sedda Kr-sj.
 ?vigg: en nästan säker hona eller juv i Krankesjön
 brunand: allmän i Krankesjön. Högt procent hannar i fin dräkt
 obestämda änder: en del ex långt ute i Krankesjön, men ej många. Och i västra delen av sjön sågs inga ansamlingar av vattenfågel.
 ormråk: minst 7 ex i krets skall tilläggas mellan Stenberget och Blentarp. Även över Vombs ängar och på spridda andra ställen sågs ormråkar som ej noterats
 fjällvråk: alla sedda ex angivna
 obest. vråk: förutom de antecknade sågs säkert ett par tiotal
 sparvhök: (nästan?) alla anteckn.
 duvhök 1
 glada 3
 blåhök alla antecknade
 obest. kärrhök 1, praktiskt taget säker blåhök
 tornfalk bara 1
 fasan: tupp Sövdeborgs f d stn, detta var enda sedda ex idag!
 sothöna allmän Krankesjön, men i mindre antal än bläs- & brunand
 vipa: någon flock utöver de nämnda
 skrattmåsar ofta sedd, rätt allmän men inga jätteflockar
 fiskmåsar ungefär som föreg.
 gråtrut: Även sedd på åkermark mellan Lund och Dalby

havstrut: 2 ad sakta överflygande mot V vid Stenberget skall tilläggas
 ringduva: nära Blentarp 100 + 35 ex högt mot V eller SV. - Strö-ex och småfl. ofta sedda
 skogsduva: enstaka ex sedda Vombs ängar och vid Vombsjön
 tamduva: ett kopparfärgat ex flög i sällskap m ~~3~~ 3 ringduvor vid Vombsjön
 större hackspett bara 1 (antal. sånglärka sedd och hörd, ringa)
 ladusvala: alla är antecknade
 ängspioplärka rätt många ggr hörd
 koltrast sedd i något ex
 snöskata liten flock flög förbi vid Vombsjöns SO hörn
 obestämda trastar sedda, ett par tre flockar men inga mängder, trol. både rödvinge & snöskata.
 gulspurv sedd och hörd flera ggr redan fr om Häckeberga, men inga flockar, bara enstaka el. 2-3-4 ex ihopa
 bofink sträckte länge, flockar my. små, men totalantal ex var nog betydande
 bergfink: se föreg (vid Kaffestug
 korsnäbb, nästan säkert mindre k)
 grönsiska flera flockar
 steglits jättefin flock
 grönfink flock vid föreg. art, även sedd ytterl. någon gång
 gråspurv sedd
 stare sedd i mycket ringa antal, bl a på Vombs ängar
 nötskrika rätt ofta sedd; måhända "sträck-oro". Bör följas upp
 nötkråka: 2 vid Vombsjön SO del, vanliga rastplatsen. Trevligt!
 skata sedd flera ggr
 kaja } { sedda ofta, men inga sär-
 råka } { skilt stora ansamlingar
 kråka }
 korp 1 ex framför bilen när vi färdades på Norra Vombvägen.

Summa 50 bergs säkert bestämda arter

1985-10-18, fredag.

Exkursion med Nils Åke Andersson, min gode vän sedan många år. Han har alltså sedan 1968 haft plats på Naturvetenskapliga stationen i Abisko. Men han har sitt föräldrahem nära Eslöv och är nu på besök där. Idag kom han med tåg till Lund kl 0927, och Lena och jag mötte vid stationen. Därefter ut på en rundtur: Lund - Staffanstorps - Klågerup - genom Bökeberg förbi Fjällfotasjön (kort stopp) - Klostersviken (=Lilla Börningesjön) vid Börningekloster (rätt långt stopp) ~~kl 1010-1030~~, kl 1010-1030 - vägen V om Stora Börningesjön - in mot Havgård, rätt kort stopp vid vägskalet här - forts. 1045, förbi Havgårdssjön - Lemmeströ - Saritslövs sjöland - härifrån 1101 via Gärdslöv - Önnarp - Ö Vemmenhög - Skivarp - Torsjö (rätt långt stopp) - Örsjö - Rydsgårds samhälle - Rydsgårds slott - Beden - Skoghult - Knickarp, stopp vid höga utsiktspunkten, kafferast här. Därefter forts - Bellinga lagård - backen med utsikt över Ellestasjön (stopp), forts. 1315 via Halarp (stopp för glador) - Skårby - Krageholmssjöns S spets, vanliga platsen, stopp. ~~kl 1435~~ Därefter förbi Krageholm - Eneborg - Ållskog - Fyledalen ner till Lyckås, stopp här och vände, för samma väg tillbaka i Fyledalen - upp på väg 12 kort ~~kl 1435~~ sträcka, sedan ner i Fyledalen igen via Röddinge by - Röddingeberg - Eriksdal - upp till väg 12 - Anklam - följde väg 12 förbi Sjöbo västerut till det vägskalet nära bron över Klingavälsån, där det står "Vomb 4". In där - Vombs by - Vombs ängar, stopp här 1520, noggrann spaning men måttligt utbyte, fortsatte via Silvåkra by - Silvåkra allé - Tvedöra - S Sandby - Lund, ankomst dit 1552. Här bjöd vi Nils Åke på middag, och sedan satt vi och samtalade till kort efter kl 2000, då Lena körde Nils Åke till stationen.

Utbyte: på sträckan Lund - Bökeberg 1 sittande ormråk, 1 ryttlande tornfalk. Inga gäss vid Klågerup men en del svartfågel och 2 kretsande ormråkar. Yddinger föreföll helt tom på fågel men granskades ej noga. 1 sittande ormråk och 1 sparvhök som kom i snabbflykt bara någon decimeter över marken nära Holmeja. Vid Fjällfotasjön som vanligt dåligt utbyte, dessutom sämre möjligheter att se ut över sjön från vägen, Hög och tät buskvegetation mellan träden. På vägen en överkörd snok, inte färsk men mycket lättigenkännlig och rätt stor, c 80-85 cm. Ensam ormråk i krets på håll. Kråkfågel. Ungtrut förbiflygande.

Klostersviken: mycket rik på fågel! Omkring 900 gräsänder sågs trots att vattnet närmast slottet ej kunde överskådas från vår obsplats. Vidare fick vi fram en vigg, en brunand, en storskrak ♀, 2 knipor, det var säkerligen ♂ och ♀ men ej i sällskap. Bara 5 sothöns kunde upptäckas. I luften 2 glador rätt lågt, av ormråk 1 + 1 + på längre håll ytterl. ex. 1 sparvhök, några kråkor. Överflygande grönsiska och bofink sågs, och talgoxe och gulspurv hördes. Grönfink sågs. Ensam ringduva. Dessutom gäss, på vattnet c 25 och på sumpmark i borte kanten c 35 ex, samtliga var grågäss. Trevligt.

Avtagsv. mot Havgård: 2 korpar och 3 kajor lekte i luften, kajorna förföljde ena korpen. Överflygande sparvhök, och dito bofink och bergfink samt flock c 10 gulspurv. Före Havgård sågs en hel del kråkfågel, kråka, råka, kaja. 1 sittande ormråk med stort och välavsatt ljust bröstband men f ö ej extra ljus. Skata. 1 lågflygande ormråk. Havgårdssjön föreföll tom på fågel, kanske delvis eftersom en båt var ute där. 2 kretsande ormråkar.

"Kejsarörnslokalen" i slutningen strax norr om järnvägs korsningen: 1 ormråk, 1 + 1 fjällvråk, 1 + 1 sparvhök, och mycket kråkfågel i sänkan vid järnvägen. 30 ringduvor, täml. mycket gulspurv, och bergfink hördes upprepade ggr. Vid starten härifrån kom 1 duvhök förbi mot S.

Gärdslöv 1 ormråk. Här noggrann spaning efter gäss på Saritslövs sjöland etc, men inte en gås var att se. Vipor, skrattmå, fiskmå rätt mycket. Vidare mot Skivarp skrattmå i avsevärt antal. Väg 101: 2 fjällvråkar nära, och 1 obestämd vråk. Mycket skrattmå och fiskmå på fälten. På avstånd på ett fält en flock ljungpipare, tät och tämligen stor, skattningsvis ett par hundra ex, men vi kunde inte stanna här, och det var bara jag som såg den. Råka allmän, skrattmå allmän, 1 lågflygande glada och 1 extremljus ormråk som satt i en minimal grandunge och lyste lång väg mot den mörka bakgrunden.

Sjön vid Torsjö rik på fågel. Studerades noga från vägen. Här låg åtskilliga knölsvanor ad och juv, det var säkert 2 kullar enligt Nils Åke. Vidare sothöna flera hundra ex, gräsand i måttliga mängder, dock minst c 100 synliga, kricka några få, vigg c 10, knipa någon enda, häger 1, skrattmå och ~~knipor~~ fiskmå vardera c 200 ex, kanske flera, dels liggande på vattnet, dels flygande tätt däröver. Över borte sidan ryttlade 3 fjällvråkar nära varandra, 2 ormråkar sågs också..

FORTS

1985-10-18 forts.

Vid Rydsgårds slott ännu 1 duvhök rätt nära, och flera nötskrikor flygande över markerna och/eller sittande i väggkanten. Här kom 45 + 4 sädgäss flygande mot N-NV. På sträckan före Knickarp 2 fjällvråkar, 1 ormvråk, 1 sparvhök och minst 1 nötskrika.

Under kafferasten vid Knickarp 1 blåhök hanne ad lågt över marken.

Ellestasjön rik på liv. På stengrundet och i vattnet därintill, tätt samlat, stod resp. låg minst 250 grågäss, vidare på grundet c 25 vipor samt gråtrutar ad och juv. I och över sjön mycket skrattnås/fiskmås, proportioner ovissa. Långt ute på vattnet en del gräsand, men alla sedda ändrar kunde ej bestämmas, och ~~ingen~~ sjöns S del ej synbar från obsplatsen. 1 + 1 glada sågs, 3 ormvråkar i fjärran, 2 sparvhökar kom mot S alldeles nära varandra, och över ~~sjöns~~ öarna i sjön upptäcktes 2 havsörnar juv helt lågt! Grönsiska i flockar, bofink, sånglärka, en dubbeltrast fint förbiflygande, troligen flera men bara 1 ex sågs fint. Snöskata, ringduva. Vipor.

Halarp, stopp för flock glador över fälten till höger, delvis intill betande kor. Flocken innehöll 9 ex, och på påle mitt ibland dem satt 1 ormvråk. Över angränsande marker minst 3 glador till, jag tror det var 5 eller 6. Några små flockar sädgäss förbiflyg. - Skårby 1 ensam flygande sädgås, 3 glador, 2 + 3 fjällvråkar alla nära varandra. Ungefär 25 sädgäss mot O eller NO. Nötskrikor. Ytterl. 2 fjällvråkar kom sakta och lågt från O-SO. Ytterl. ett par my små gåsflockar.

Krageholmssjön: 6 skarvar på fiskepålar. Rätt mycket sädgäss kom upp, särskilt från SV och fällde i sjön, delvis "störtning" som man ofta ser. Nötväcka hörd, kungsfågel dito, skäggdopping sedd i sjön men bara 1. Måsar i och över sjön på långt håll c 200 - 400, däri ingick även en del gråtrut. Inga ändrar sedda i ~~sjöns~~ sjön.

Start härifrån 1355. Vid Eneborg 2 + 1 glador, . OBS inga gäss på markerna här, trots noggrann spaning. - Dammen vid Ållskog hyste en del gräsänder, men vi stannade inte. 1 tornfalk ♂ med grant blå stjärt. 1 sparvhök.

Fyledalen 1 + 1 nötskrika, därefter tomt på fågel ett slag, men 1 ormvråk dök upp, och 1 sparvhök gled fram över branten. 10 gäss flög över mot N. Vid Lyckås 3 fjällvråkar. På återvägen genom dalen 1 + 1 + 1 glador, c en kilometer mellan varje. 1 nötkråka flög över ~~dalen~~ dalen. Kråkfågel. Ännu 1 glada och 2 ormvråkar samt 1 sparvhök och 1 fjällvråk, kort därefter ännu 1 sparvhök som nästan säkert inte var sedd förut. Även 1 fjällvråk var troligen en nykomling. Kort därefter 2 glador och 1 ormvråk. Korta sträckan på väg 12: kråkor, ringduvor, 1 glada. Vid Röddingeberg ännu 1 glada!! Nära Anklam ännu 1 glada och 2 ormvråkar.

Långa sträckan på väg 12 ~~genom~~ genom Sjöbo Ora - S om Sjöbo - Klostersågen fram till avtagsvägen mot Vomb gav intet; spanade över Klingavälsåns dalgång men ~~✓~~ såg inga gäss.

Heljesjön (numera visst oftast Helgasjön) tom på fågel. Över Bysjön 3 hägrar, och c 50 gräsänder lyfte tydligen från sjön och for bort mot Vombsjön. 2 fjällvråkar här, och litet stare över ängarna. 1 glada. Söder om vägen över ängarna icke en gås. Norrut däremot på håll en liten betande flock på c 30, kanske fanns fler gäss mycket långt bortåt Kävlingeån. 1 ormvråk. Litet kråka, råka, kaja.

S Sandby 1 glada, dagens sista. Hardeberga 1 ormvråk, Arendala 1 tornfalk. Mycket mås. Flock c 200 starar.

- - - -

Väder: på morgonen molnigt, men det lättade sakta redan när vi var på väg mot Klågerup. Vid Klosterviken dock grått igen, och det blåste upp, men det var torr-väder och bra sikt. Efter Lemmeströ - Saritslöv ånyo lättande, delvis blå himmel, men vid Torsjö mest mulet. Krageholmssjön: solsken, men halo runt solen eftersom himlen hade rätt tydliga höga slöjor, dessutom förekom lägre, grå, drivande moln. Senare bra väder, delvis sol.

Tillägg: vid Börringekloster sågs och hördes pilfink, vid Havgårdssjön 1 häger, och i Fyledalen skall 1 sparvhök tilläggas.

Mycket anmärkningsvärd rundtur, rikligt med ormvråk, ovanligt mycket fjällvråk, mer sparvhök än vanligt, och helt förvånande antal glador! Antalet grågäss också också högt för att vara i inlandet så sent på hösten, däremot är antalet sädgäss ännu förvånande lågt. Tidningarna har rapporterat jättelika mängder gäss (sädgäss) vid Tåkern helt nyligen, antal i storleksordningen 20000 - 30000. Detta förklarar säkert (delvis?) varför antalet i Skåne ännu ~~är~~ är så ringa.

(111)

1985 - 10 - 18 forts.

På denna rundtur sågs rovfåglar sålunda:

ormvråk	28	+ "ytterligare"
fjällvråk	23	
glada	34	+ "någon"
sparvhök	12	
duvhök	2	
blåhök	1	
tornfalk	3	
havsörn	2	
obestämmd vråk	1	
summa rovfåglar	<u>> 106 ex</u>	

1985-10-19, lördag.

Rundtur med Sten Wahlström. Han är civilingenjör, specialiserad på byggnadsakustik. I början på 60-talet träffades vi ofta i Stockholm, eftersom jag var chefredaktör för bokverket "Våra Nordiska Fåglar i Färg", och han skötte ljudupptagningarna för samma bokverk. Vi har inte träffats på flera år, men han ringde mig nyligen och föreslog en exkursion i Skåne. Han har numera övergått till Sveriges Radio, är bosatt i Karlstad och arbetar på heltid med naturprogram i radio.

Han kom kl 1015. Vi startade omedelbart, i härligaste höstväder. Jag fick själv bestämma färdvägen, och den blev sålunda: Lund - fågeltornet vid Krankesjön (första stopp, och inspelning) - Vombs ängar - Vombs by (stopp för att träffa Berith Cavallin, men hin var inte hemma) - Vombsjöns V sida - dess NV hörn - Övedskloster - Sjöbo (stopp för mat; Gästgivargården befanns vara stängd men vi fann ett annat ställe, rätt bra) - väg 12 genom Sjöbo Ora och vidare till avtagsvägen Fylan 3, där vi tog in, sedan i Fyledalen (stopp bl a vid Lyckås) - Högestad - Sövestad - Krageholmssjöns S spets (kort stopp) - Skårby - Charlottenlund - sydkusten nära Svarte (stopp, inspelning) - tillbaka via Svarte - Marsvinsholms slott - Skårby - vägen V om Ellestasjön (stopp) - Snogeholm - längs Sövde flygfält - Ilstorpsgården - Ilstorps by - ner på vägen till Everlöv men stannade vid bron över Klingavälsån, stopp här; vände, samma väg tillbaka till Ulstorp - sedan korsade vi väg 12 - Björka - Vombsjöns SO hörn (stopp) - genom Vombs Fure - Vombs by. Stopp vid Beriths hus, fann henne hemma, blev bjudna in på en öl, fick trevlig pratstund, fortsatte över Vombs ängar - Silvåkra by - ånyo ner till Krankesjön och gick upp i fågeltornet i solhedgången, ny inspelning. For upp på vägen mot Harlösa men stannade strax på "stora heden", väntade där i förhoppning att gäss skulle komma över oss och natta i Krankesjön. Så skedde även, se nedan, men de kom sent eftersom kvällen var så ljus. När gässen kommit, bröt vi upp och for hem via Revingehed - Revingeby - S Sandby.

Tider: från Lund 1020, vid Krankesjön c 1045-1130, mat i Sjöbo c 1230-1300, passerade Sövestad 1335, kom till sydkusten strax V om Svarte 1420, vid Ellestasjön c 1510, vid bron över Klingavälsån 1530-1540, i Vombs by c 1615-1635, till Krankesjön 1655, for därifrån 1710, stannade på "stora heden" c 1715. Gässen kom / mycket koncentrerade till tiden kl 1739, närmare se nedan. Start härifrån 1745, hem till Tenorgränd 1805.

Vi bjöd Sten W. på middag. Mycket trivsamt. Han tog farväl rätt snart, skulle träffa kolleger senare på kvällen. Han hade spelat in inalles c 35-38 minuters samtal med mig, detta skulle klippas till c 24 minuter. Programmet skulle antagligen gå lördag 26 okt.

Utbyte: mellan Lund och Krankesjön 1 sparvhök och 6 ormråkar, alla normalfärgade, 2 av dem sittande, de övriga my. lågflygande.

Krankesjön: flock 8 sädgäss kom över högt mot SO, sannolikt på långflygning. på vattenytan drygt 1500 vattenfåglar, fördelade sålunda (goda skattningar, men fågel långt ute delvis omöjlig att bestämma kritiskt): c 200 gräsänder, 500 bläsänder, 500 brunänder, 2 skedänder, 3 krickor, 300 sothöns; ~~utan~~ därtill, utöver de 1500, sågs c 250 sädgäss långt ute, 2 ad och 2 juv sångsvanar nära, flock på 16 sångsvanar också nära, 2 + 2 + ytterligare flera knölsvanar, alla synbarligen ad; och långt borta c 8 obestämbara svanar. Vidare: 1 häger + 1 till, 2 ormråkar, 1 fjällvråk, 1 blåhök hane ad och 1 blåhök hona/juv. ~~utan~~ I vassen hördes 1 gärdsmyg. 1 nötkråka flög över. Några överflygande småflockar av sädgäss, delvis ~~utan~~ på stor höjd. 1 gröngöling. 1 + 1 större hackspett, enstaka kråkor. 2 flockar grönsiska kom mot SV, det var c 20 + 30 ex. En fiskmåls ad, en dito juv, några få skratmåsar. OBS att ingeh skäggdopping sågs i sjön!

Vombs ängar: norr om vägen c 500 gäss varav c 30-40 bläsgäss. Jag såg att sädgässen hade ljusa näbbar som vanligt. Vipor glest och ej mycket, på gräsmarken. Sånglärka överflygande. 1 + 1 ormråkar lågt, och 1 kretsande fjällvråk.

Vombsjöns V sida: 8 ormråkar varav 1 utpräglad börringevråk, de övriga normalfärgade. I sjön några skäggdoppingar. På fiskepålar satt

forts

1985-10-19 forts.

15 storskarvar. På långt håll västerut sågs en jättestor flock duvor flyga runt runt, högt uppe, och i närheten av duvorna fann jag en flock på minst 100 kråkfåglar, jättehöjd, de var glest fördelade och flög i kastande flykt åt olika håll. Både de och duvorna föreföll häftigt skrämde, men någon orsak kunde inte upptäckas.

Vid Vombsjöns NV hörn c 200 måsar, blandat skratt- och fiskmåsar samt enstaka gråtrutar. Här flock c 25 vipor, 1 häger, mycket kråkor men inga änder. Sjön hade lågt vattenstånd; ~~man~~ rätt stora dyiga ytor blottade. Sävspurv. 1 + 1 ormvråkar, och 1 blåhök juv.

Vägen till Sjöbo (via Torps gård genom skogen och): intet att se, av fågel väl att märka, men det var en helt härlig höstdag med mättade färger. - Efter mat i Sjöbo iväg mot Ö, men intet att se innan vi kom ner i Fyledalen vid Fylan. Här 1 ormvråk på närhåll och 2 ormvråkar högre upp, kretsande, därtill 1 sparvhök och några ringduvor. Stilla väder, starkt solsken, men fågelutbyte ringa, som synes.

Nära Högestad 1 blåhök hona eller juv lågt över fälten. Trots det lysande vädret var fåglarnas aktivitet mycket lägre än igår. Efter plog en flock på 50-70 måsar, blandat fisk- och skrattmåsar; kort därefter ny måsflock efter plog, här säkert 200 - 300 måsar. Ensam fasantupp på vägen. Krageholmssjön: 6 skarvar på fiskepålar, gräsänder i måttligt antal på avstånd, mycket måsar över sjön, delvis även liggande på vattnet. Gäss i ringa antal överflygande, men ingen rovfågel sedd.

Vid Skårby bättre: glador dök upp flerstädes, 4 ex mycket nära, andra på avstånd, totala antalet 12 ex, därtill 1 sparvhök samt 1 + 1 ormvråkar. Kråka, kaja, skata. På väg mot söder sågs ännu 1 ormvråk och 1 sparvhök. Inga gäss trots noggrann spaning.

Sydkusten, stopp nere vid vattnet i intensivt solsken kl 1420, stannade till 1445. Småskrak, gråtrut, havstrut. Blomflugan Eristalis tenax sedd. Flera örter fortfarande i blom: rölleka, Cichorium, Matricaria, Cirsium m fl. Jag såg flera insekter flyga, och det föreföll som om de allra flesta, kanske alla, flög ~~mot~~ västerut, alltså parallellt med kusten.

När vi startat återfärden mot norr, sågs 1 glada och 1 + 1 nötkråkor, därtill verkliga massor av måsar på olika håll, allra mest fisk- och skrattmåsar. Nu kom också, rätt plötsligt, sädgäss tillsynes i avsevärda ~~mängder~~ mängder, men inte betande på fälten utan flygande, de kom i flockar ungefär österifrån och flög mot VSV-V-VNV-och kanske mot NV. Säkerligen nu på en kort stund c 50 flockar, antal ex/flock minst 10 och högst 75, totalantal gäss här c 1300-1500, kanske mer. Visss flockar nära, några nästan rakt över oss, andra långt borta i norr. 1 ormvråk också.

Utsiktsplatsen V om Ellestasjön: vid stengrundet c 90 grågäss, arten lätt att se när de slog med vingarna ("baskade sig", som Gunnar Nordqvist brukade säga). De låg tätt samlade. Men bortom dem låg i sjön gäss flockvis, ~~mängder~~ antal rätt stort, säkert såg jag c 300 ex. De var svåra att bestämma när de låg på vattnet, men flera flockar var oroliga, lyfte och flög bortåt, mest mot N och NO??, och alla flygande ex var sädgäss. Intressant och välkommet med dessa avsevärda mängder gäss, inte minst för mig som i morgon skall leda en tur med folk från Nordvästskåne, folk som sedan gammalt är särskilt intresserade av gäss.

Vi fortsatte norrut. Snogeholmssjön i aftonsol, lågt över sjön en kretsande glada. Sträckan vidare förbi flygfältet ner via Ilstorp och vägen mot Everlöv fram till bron över Klingavälsån: icke en enda gås, varken flygande eller gående, men summa 3 ormvråkar kom mot norr, 1 fjällvråk ryttlade lågt, och 1 blåhök hona eller juv drog lågt över fälten. Kråkor sedda.

Mellan Ilstorps by och väg 12: 1 varfågel, höstens första för min del, precis i vägkanten, lyfter och faller i litet träd.

Vombsjön SO, vi stannar vid "Eskebeskan" och tittar ut över sjön. Den ser ut att vara tom på fågel, men rätt långt ute finner jag

forts

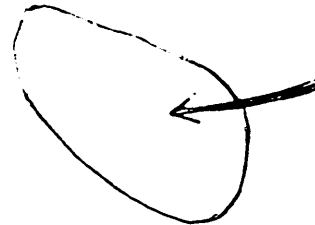
1985-10-19 forts.

en del gräsänder, de ligger i gles och långsmal flock, antal ej lätt att avgöra men säkert var det över 100, kanske bortåt 200 ex. Långt borta på fält en tät flock av c 250 måsar, och i sjöns östra del massvis med mås, mest samlade utefter några mycket långa fisknät; rätt noggrann skattning/räkning gav c 1500 måsar, skratt- och fisk i ovissa proportioner. Mycket långt bort på sjön låg också en del måsflockar.

Vi fortsatte genom Furet och vidare utefter Vombsjöns V sida. På stubbåker V om sjön stod c 250-300 gäss, alla bestämbara var sädgäss. Vi vände tillbaka till Vombs by, träffade Berith, blev inbjudna på en öl och en kort pratstund. Därefter ut på vanliga vägen över ängarna. Här inte en gås att se, ej heller någon rovfågel. Därför snart vidare till Krankesjön och upp i tornet i kvällningen. Redan på håll sågs att starar i flockar strömmade till Krankesjöns SO hörn. det var snabba, lågflygande flockar på c 50 - 300 ex/flock, nästan alla kom norrifrån, och tillströmningen var god åtminstone kl 1655-1710. Från tornet sågs att många flockar kom ytterst lågt över vattnet, somliga var på bara c 20 ex/flock men andra långa och innehöll flera hundra ex. Några flockar kom också ungefär österifrån, ett par ggr precis över våra huvuden när vi stod i tornet. Totalantal nattande starar uppenbart flera tusen, och vi hade säkert inte sett ansamlingens början. På NK c 150 fåglar, längre ute massvis, men inga gäss.

Stora heden: vakt från c 1715. Mycket ljus kväll. Kl 1732 kom en ensam gräsand. Kl 1735 kom 9 + 5 + c 5 sädgäss från Ö, det föreföll som om de lyft ungefär ~~vid~~ vid sammanflödet Kävlingeån-Klingvälsån. Kl 1739 plötsligt stark kör av sädgäss, och en lång och delvis tät, nästan sammanhängande flock på c 1300-1500 gäss kom på samma sätt, lågt och fint, ner till Krankesjön.

Se skiss här. Därefter kom liten flock på 15 gäss. Sedan intet mer. Plötsligt kom 1 morkulla förbi, höjd c 2 m över marken, avtecknade sig skarpt mot den ljusa västerhimlen, trevligt. Hemfärd, start 1745. Mycket trivsamt runda.

Tillägg:

- flock 8 småskrakar lyfte ur Krankesjön och flög mot Ö just när jag på kvällen kom upp i tornet. Övrig andfågel etc. på vattnet granskades ej närmare; det var för mörkt.
- ytterligare någon sparvhök skall tilläggas
- under dagen sågs iallles 2 tornfalkar, den ena vid Vombsjöns V sida, den andra neråt Skårby
- flock 5 fasaner, troligen alla tuppar, gick på öppen mark omedelbart Ö om Sövde flygfält
- vipa sedd flera ggr utan att noteras, dock bara små och medelstora flockar på högst c 100 ex
- koltrast fåtaligt sedd
- rödvingetrast både sedd och hörd, men också i ringa antal
- nötskrika sedd på några ställen, bl a nära Torps gård mellan Öved och Sjöbo
- grönsiska: åtskilliga flockar sedda och hörda under dagen; på obs-platsen V om ~~Ellestasjön~~ Ellestasjön kom 2 flockar förbi på resp ~~20 och 40~~ c 20 och 40 ex; även andra flockar sågs
- i Vombs by på f m såg jag 2 ex av Eristalis tenax, de satt på Tagetes, som ännu blommade rikt i trädgårdarna.

S L U T

1985-10-20, söndag.

Jag ledde en exkursion med Nordvästra Skånes Naturskyddsförening. Det har blivit tradition att de kommer ner en söndag i senare hälften av oktober. De kommer med buss, och Bo Petersson står för förberedelserna. Jag mötte dem vid Lund C kl 10:30. Vi for följande runda: Lund - S Sandby - Harlösa - Vombsjöns NV hörn - längs Vombsjöns V sida ner till Vombs by, där vi vände och for tillbaka norrut längs sjöns V sida och därefter på väg 104 norr om Vombsjön. Måltidsuppehåll togs vid Vombsjöstranden nedanför Färs Härads Hembygdsgränd. Här satt vi - något oväntat för min del - skönt i lä och åt vår matsäck utan brådska. Sedan fortsatte vi österut, jag spanade över Fruallid efter ev. kretsare men fann intet utöver någon enda ormvråk; även letade jag förgäves efter strömstare i bäcken förbi Övedsklosters slott. Vi for därför vidare förbi Björka by - Ilstorps by - Ilstorpssgården - Tågra - f d Sövdeborgs järnvägsstation - väg 13 ner till Vasen strax norr om Assmåsa - därifrån till Eriksdal och så i Fyledalen via Röddinge by upp till väg 12 för att strax därefter ånyo fara ner i Fyledalen förbi Fylan - Lyckås - Högestad - Sövestad - Krageholmssjöns S spets, vanliga platsen (men här idag bara kort stopp) - Skårby - Bellinga - spaning över Ellestasjön - Bellinga Lagård - mot Knickarp, stopp på vanliga höga punkten med fin utsikt norrut. Sedan vidare via Blentarp - Hasslemölla - väg 12 - Vombs by - Vombsjöns V sida - Harlösa - ner på vägen mot Silvåkra, där vi stannade för att invänta gässen. Detta lyckades bra, se nedan. Därmed var exkursionen slut, åtminstone var dagsljuset slut, och vi for till Lund där jag blev avlevererad enligt önskan.

V sida

Ungefärlig tidtabell: från Lund 1020, obsar vid Vombsjön/etc c 1050-1215, matrast enligt ovan c 1230-1300, Tågra och omgivning c 1330, genom Fyledalen incl. rast på "vanliga platsen" i uppförbacken innan man kommer till Lyckås 1400-1505, obsar vid Krageholmssjön c 1525, obsar över Ellestasjön c 1540-1555 samt kort därefter från den höga punkten nära Knickarp (som gav föga utbyte). Därefter inget uppehåll förrän vi ännu en gång kom till Vombsjöns V sida c 1625-1635. Och på den plats på "stora heden" öster om Krankesjön, där vi hoppades få se de gåsflockar som skulle natta i Krankesjön, stannade vi 1650. Gick ut på stora heden (åtminstone de flesta deltagarna), tittade ut över Vombs ängar men såg tydligt att inga gäss gick på markerna väster in Vombs Nygård och Södergård. Av vad vi sett tidigare på dagen var det dock praktiskt taget säkert att gäss skulle komma till sjön, och jag hade ju också gårdagens obsar med Sten Wahlström att stödja mig på. Gässen kom OK, mellan kl 1713 och 1736. Hem till Lund, nära min bostad, kom vi 1825.

Mina originalanteckningar är för denna dag mycket summariska och inte fullständiga. Det går så ibland, när man skall demonstrera fågel för större grupper. Men artlistan är fullständig. Den ser ut såhär: (förkortningar: F = Fyledalen. V = Vombsjön. X = se kommentarer härnadan. S = sedd. H = hörd.)

storskarv V X
häger X
sädgås massor X
bläsgås täml. my. X
vitkindad gås V X
grågås: ej sedd av mig
men Bo P såg den
vid Ellestasjön. X
kricka några ex V vid
sjöns NV hörn, på
blottad dy, gick
och plockade!
vigg: samlad flock
på klarvattnet V
NV hörn, c 35 ex
varav få tydliga ♂♂
gräsand X
ormvråk ideligen X
fjällvråk flera X

sparvhök flera ex X
blåhök ♂ ad Tågra, och ♀
eller juv F vid Lyckås
tornfalk 1 V västsida och
1 senare, plats osäker
glada rätt ofta X
havsörn 1 juv Ellestasjön
fasan ♂ Eriksdal och
♂ Lyckås X
ljungpipare X
vipa X
enkelbeckasin: några på
dy nära krickorna, gick
fritt synliga
skratmåss my. allmän X
fiskmåss " " X
gråtrut sedd rätt ofta
havstrut 2 ad rast.
V nordvästra hörn, och
1 ad flög söderut över
Ellestasjön, rätt högt.

ringduva ofta sedd X
kattuggla ropade när vi vände
på gässen på kvällen
större hackspett 1 V v sida
spillkråka 1 Lyckås
sånglärka fåtalig, bl a F
ladusvala 1 ex Stensoffa
ängspioplärka hörd F
obest. trastar mycket få,
där nästan säkert rödvinge.
skata S flerstädes
kaja } allmänna X
råka }
kråka }
nötkråka X
nötskrika X
korp X
stare X
grönsiska flera flockar på
olika platser
bofink S H men mycket få-
taligt.

Kommentarer om vissa arter:

storskarv: ej sedd vid Vombsjöns V sida på de talrika fiskepålarna på f m, sannolikt emedan ett par tre fiskebåtar var i närheten. Men ~~med~~ när vi höll måltidsrast vid sjön kom 1 ex lågt flygande mot V. Och på e m satt inte mindre än 27 ex på [ett rätt litet fiskegarn/pålar vid] utanför "Furets hörna"!

häger: enstaka ex på ett par ställen, bl a en juv stående vid V nordvästra hörn. på ~~den~~ dystranden. Och på fältet utanför 'Stannys affär' vid Vombsjöns SO hörn stod 7 ex i rad, varav 2 ad 5 juv.

sädgås: på f m på stubbåker väster om Vombsjön c 1000 ex och på angränsande plöjt eller i varje fall jordigt fält ytterligare c 200 ex. OBSERVERA att vi inte kunde granska ängarna ~~utan~~ väster om de tre vombgårdarna. - Utanför 'Stannys affär' stod inga gäss, inte heller vid Ilstorps by eller Ilstorps gård. Men vid Tågra, norr om gamla stationsområdet, stod minst 300 gäss; och söder om detta område, ~~utan~~ mellan den nedlagda järnvägen och väg 13, stod en mycket tät och grann flock, minst 1000 ex. Därefter inga gäss förrän vi kom till Krageholm - Skårby. Då passerade många gäsflockar, ofta nära, i riktning ner mot Marsvinsholm, säkert några hundra ex. Däremot inga gäss på marker här. Senare en del flygande flockar sedda, men ej stora flockar.

Demonstrationen av ~~gäss~~ nattande gäss vid Krankesjön gick alldeles utmärkt. Eftersom det nu var mulet och inte alls så ljus kväll som igår, sade jag till deltagarna att gässen säkerligen skulle komma tidigare ikväll, "sannolikt dock inte före kl 1715". Och, tro mig: klockan 1713 kom 6 gäss, ett par minuter senare c 7 gäss, därefter blev det uppehåll, men kl 1722 kom c 600, kl 1724-1730 ungefär 1300, och slutligen, efter ny paus, kl 1735-1736 c 700 till, strax därpå troligen ytterl. någon liten flock. Alla kom mycket fint över hedens norra del ner till Krankesjön. Vi hade sett att högst 500-600 gäss gick kvar på e m på ungefär samma plats väster om Vombsjön som på f m. Huvudmassan måste därför ha ~~lyft~~ lyft ungefär från området där Kävlingeån och Klingavälsån sammanflyter; kanske kan en del ~~gäss~~ ha kommit längre ifrån (dock ej sannolikt).

OBS att gässen igårkväll kom i betydligt mindre antal men mycket väl samlade till tiden: klockan 1739.

Gässens beteende vid Krageholm-Skårby tyder kanske på att de just var nyanlända. Jämför gårdagen.

bläsgås: i flockarna vid Vomb och Tågra-Sövdeborg och i de nattande flockarna fanns bläsgäss insprängda, det var lätt att finna dem, men svårt att finna alla ex. Jag skulle skatta andelen bläsgäss till 5-7 procent av totalantalet. När flykten till nattkvarteret ~~g~~ pågick, kom en ren bläsgäsflock på c 80 ex rakt över oss. Mycket lyckat onekligen.

vitkindad gås: bara sedd på f m i flocken på stubbåkern. Där gick dels några få spridda ex, högst 5 var det; dels en samlad liten flock på exakt 5 ex.

grågås: ej sedd av mig idag. På stengrundet i Ellestasjön stod inte en enda gås. Men Bo Petersson meddelade att han såg någon grågås i sjön.

gräsand: vid måltidsrasten såg vi några flockar gräsand på inalles c 120 ex komma österifrån till sjön. I ringa mängd sedd även i Krageholmssjön och Ellestasjön. Och i Vomb-sjön utanför 'Furets hörna' på e m låg någorlunda stora flockar, säkerligen ett par hundra ex., kanske mer.

ormvråk: på sträckan Lund - Harlösa - Vombsjön på f m åtminstone 15 ex sedda,

* Tillägg: i Ellestasjön låg rätt mycket gäss långt ute, svåra att bestämma när de låg stilla. Men de var oroliga, en hel del lyfte tillsynes utan att vara skrämia, och ännu fler for upp när havsörnen flög lågt över vattnet vid öarna. Jag såg säkert 150-200 ex lyfta, alla dessa var sädgäss. Troligen fanns betydligt mer sädgäss i sjön. Från utsiktsplatsen vid vägen V om sjön ser man inte sjöns sydligaste del. Och öarna döljer ju också en viss vattenyta.

FORTS

därefter fr o m matplatsen till Tågra 5-6 ex, i Fyledalen 4, vägen Högestad - Krageholm ingen, därefter c 8 före ankomsten till Vombsjön på e m, och på kvällen över "stora heden" 2 ex. Detta är minimisiffror. Sakerligen såg jag uppåt 50 ex på dagen, men anteckningarna efter Högestad är my. ofullständiga. Bara en av dagens ormvråkar var utpräglat ljus, med vitgula övre vingtäckare och ljus undersida, dock alls inte något extremljust ex. Stjärtbas tydligt ljus i alla fall.

fjällvråk på sträckan Lund - Harlösa - Vombsjön minst 2, därefter före Fyledalen minst 4, i Fyledalen 2, därefter få ex, men 1 ex ryttlade mycket fint över "stora heden" ännu kl 1655, sänkte sig, "föll" sista biten men tycktes komma upp "tomhänt". Antal sedda ex c 12-14.

obestämda vråkar: några på stora avstånd

sparvhök på sträckan före Vombsjön 2, Tågra 1 eller 2, Fyledalen säkert 3 olika, kanske flera. Därefter bl a 1 vid Ellestasjön + ytterligare någon, summa på dagen minst 8-9 ex

glada: 2 nära Harlösa på f m, 2 när vi höll matrast, 1 nära Björka by, ~~8-10~~ minst 5 i Fyledalen, 3 nära Skårby, troligen någon ännu senare; summa minst 13-15 ex.

havsörn: 1 juv lågt över en av öarna i Ellestasjön, lågt, delvis mobbad av kråkfågel. Många deltagare fick se den bra, men inte alla, tror jag.

ljungpipare: flock på c 15 ex flög snabbt förbi vid Vombsjöns V sida. Dessutom såg jag att ljungpipare fanns inblandade i vissa vipflockar, kanske i betydande antal, men inga goda obsar av sådana flockar gjordes idag. Se vipa!

vipa: på långt håll över Vombs ängar skedde på f m ett verkligt imponerande uppflog, det blev en kilometerlång flock, säkert 1500-2000 ex. Senare på dagen flygande flockar, ibland nära, ibland långt borta, flera sådana flockar på 100-250 ex och någon mycket stor flock på c 1000 ex. Stående flock på 50 ex på solbelyst höstsädesfält vid Krageholm, och flerstädes gles inblandning av vipor där det stod måsar på fälten. Kort sagt, vipor i stora mängder idag, mer i regel på avsevärt avstånd.

skrattnås } sedda idag i osedvanligt stora mängder. På många fält flockar på upp till 1000 ex, ibland i täta flockar, ibland glesare. Vid Vombsjön på f m
fiskmås } högst några hundra sedda, men på e m nog 2000 inalles, liggande på vatten, sittande på pålarna på de ovanligt långa och talrika näten, flygande gärna utefter näten, strömmande till sjön på e m. Även på andra ställen, t ex Fyledalen överflygande i antal. etc.
Relationen fiskmås:skrattnås osäker, men unga fiskmåsar var mycket allmänna, och totalantalet sedda av båda arter var nog uppåt 10000.

ringduva ofta sedd, vanligen enstaka, eller små flockar, men på några platser flockar på upp till c 100 ex lyftande från fälten

kråka } allmänna. På ett par ställen, bl a över Vombs ängar, mycket högflygande
råka } flockar sedda. Inte närmare studerade, men fyrsiffriga tal inalles
kaja }

nötskrika: enstaka ex eller 2-3-4 nära varandra sedda flerstädes flygande, även över öppen mark. Inalles såg jag nog 15-25 ex, flest i Fyledalen

nötkråka: ensamma ex på 3 olika platser: nära Tågra, nära Lyckås och nära Bellinga.

korp: 1 ex mobbade först 1 fjällvråk, sedan 1 ormvråk nära Lyckås/Benestad, 1 ex mobbade länge en fjällvråk vid Tågra, över Orans kant; och 1 ex lyfte från vägen 2 km söder Vombs by på e m.

stare: ansamling till nattkvarteret i SO Krankesjön sågs på e m vid Vombsjön etc och när vi väntade på gässen, dock troligen inte längre än till c kl 1655-1700.

Väder: mest mulet, men god sikt och svag eller måttlig vind. Mycket sakta uppsprickande molntäcke c kl 1300-1500, därefter tätare moln. Alldeles torrt. Skönt.

Jag fick en mycket vacker keramikvas som gåva, den är gjord av Thell i Höganäs.

Vi tittade rätt mycket på växter också, spec. på "stora heden" på kvällen. Helichrysum, Berteroa / incana, rölleka, Matricaria, rödklint m m blommade fortfarande. Delvis "postflorescens" tror jag.

Tillägg: bläsand 1 ensam flög förbi vid Vombsjön.. Gulspurv sedd och ännu mer hörd flera ggr. En sädgås med brett brandrött halsband gick i flocken där de vitkindade fanns, sågs av många. Storskarv satt i 2 ex på fiskepålar ~~inom~~ i Krageholmssjön också. - Rådjur sedda 2-3 platser.

1985-10-27, söndag.

Rundtur med Folke Köhler och två goda vänner till honom; den ene var med även på turen sistlidna vinter, då vi såg större skrikörn vid Sövdesjön, den andre hade jag aldrig sett förut. De kom till Tenorgränden 8 enligt överenskommelse kl 0715, och vi startade strax med kurs österut på väg 12, for rätt snabbt via Dalby - Veberöd - S om Sjöbo - Sjöbo Ora - ner i Fyledalen. På sträckan hittills bara 1 + 1 + 1 mörka ormvråkar, ~~varav en var en mörk ex~~ de bör dock anföras som normala mörka ex, även om det ena, som satt mycket nära vägen, tedde sig ovanligt mörkt och inte hade något synligt bröstband. Väder: grått, dimma av växlande täthet. Vindstill.

Fyledalen: tyvärr tät dimma. 1 + 1 överflygande häger, några kråkor, i ån 3 gräsänder, överflygande gulspärvar flera ggr, men ej en enda rovfågel sedd. Småfågel avgjort fåtalig: 1 trädkrypare s, 1 nötväcka s, 1 entita s, 1 + 1 blåmesar s, svartmes h, 3 gårdsmyggar h på olika ställen, men ingen enda flock av fink eller andra småfåglar sedd. Korp hörd 2 ggr, nötskrika s h. Flock 10 måsar flög över i dimman, tveksamt om det var fiskmåsar eller gråtrut, kanske sannolikast det senare. 2 rådjur på vägen; några dovhjortar i tät skog nära vägen rusade undan. 2 fasantuppar vid ~~gräset~~ Eriksdal, en med, en utan vitt halsband. Dessutom fasan h vid Lyckås. 1 + 1 + 1 ormvråk, sittande

Bort från Fyledalen 0920, tog väg 20 till Ystad. Dimman lättar men mycket sakta. 1 grönfink men ingen annan fink sedd. 1 tornfalk och 1 + 1 glador lågt kretsande. Flock 35 grönfink. Kråka, råka, skata, en del måsar men ej mycket ses p g av dimman.

Ystad: kajor, råkor etc. Vi far ner till hamnen. Här massor och åter massor av upplagrat virke och väldiga lager av flis, även en jättestor pråm vid namn Bison överfull med flis! På vågbrytarna utanför hamnen - de är inte landfasta - satt stora mängder trut, nog c 1000 ex inalles i enkelrad på stenblocken, och av dem var minst 50 - 75 havstrutar. Siffror approx. eftersom trol. en del satt dolda. I hamnen 10-15 skrattmåsar men inte en enda fiskmåsar att se. Litet gräsand. 2 korsnäckor överflygande mot ~~havet~~ V-NV, säkert mindre k.

Kl 0955 fortsatte vi från hamnen mot V. På TV-antenn nära hamnen 10 turkduvor, däremot sågs inga sådana på den stora spannmålssilon i hamnen, där jag annars alltid brukat se turkduvor i betydande antal. Vi far på kustvägen västerut. I havet ligger mycket änder, men vi stannar inte för dem, dock ser jag knipflockar och är nästan säker på att knipan ligger här i avsevärt antal, därtill gräsänder förstås. På ett ställe, där vägen går alldeles vid stranden, ligger 7 prutgäss i strandkanten, kort därefter ytterligare c 12 sådana, dessa senare hann jag dock knappt se.

Svarte: skrattmåsar och andfågel, men ej stopp. Här efter (d v s väster om Svarte) ingen andfågel sedd i havet. 1 fjällvråk sittande i litet träd vid vägen. ~~Plötsligt ser jag en stor~~ Plötsligt ser jag en stor gåsflock flyga framför oss, parallellt med kusten. Misstänker vitkindad gås. Vi kör ikapp flocken, det är vitkindad gås. Jag skattar antalet till 110 ex, räknar sedan och får c 112 ex. Någon av de andra skattar flocken till c 200 - 250 ex, någon ~~annan~~ annan säger 300 men sänker tipset till 250. Absolut fel. 1 ormvråk, avgjort mörk, mobbad av kråka. Flockar av råka sedda, ~~men~~ alla inte antecknade.

Gåsflocken ses fortfarande, den går in över land ungefär vid Mossbystrand, flyger först minst någon kilometer ungefär parallellt med kusten men viker sakta av alltmera mot NV och ses efterhand försvinna däruppåt. Medan flocken ännu var över havet (men nära stranden) gjorde den ett par ggr rätt tvära kast. Se skiss här:

Abbekås stopp vid hamnen och rast 1017-1035 för fågelobsar och ~~fort~~ förtäring av medförd matsäck. I vattnet några hundra trutar, allra mest gråtrut. Jag tog ett stickprov: av 62 ex var 35 juv och 27 ad hib. Havstrut några ex, och

heldragen linje = kustlinjen,
en sträcka på några kilometer.
Streckad linje = går-
flockens flygbana. 118

1985-10-27 forts.

Även några få skrattnåsar sedda, men ingen fiskmå. Strax öster om hamnen låg en knölsvanfamilj i vattnet, 2 ad 4 juv. 4 småskrakar flög mot V. En mycket sen ladusvala flög över hamnplan, gulspurv hördes, och några få kråkor var inom synhåll.

Vi fortsatte mot V på kustvägen. 1 sparvhök lågt över vägen. På plöjt fält flock 10 kråkor. Alla svartfåglar ej antecknade. Vi passerar Smygehamn kl 1050 men stannar ej i samhället, däremot kör vi ner vid Smygehuk. Här en del skrattnåsar på fälten, och en flock knölsvan i vattnet.

Vi gick ner till en tät trädunge vid stranden. Folke med sällskap sade att de besökt den många ggr och att den ofta gav fint utbyte, ej minst av rara arter. Den var tämligen stor, tät och ovårdad och innehöll pil, säl, ask, plommon, alm, oxel, många täta granar samt ytor med höga örter såsom kärntistel m m m m, även humle etc. Folke trodde, sannolikt med rätta, att dess egenskap av god fågellokal berodde på att landet runtomkring var mycket trädfattigt och nästan helt uppodlat. Dock fanns naturligtvis en del hus med trädgårdar i närheten, men dungen verkade avgjort vara ostörd och inte rörd av människor i nämnvärd omfattning. Här fann vi 1 större hackspett, kungsfågel, grönsiska, grönfink, vinterhämling, hämling, några överflygande korsnåbbar, säkerligen den mindre arten. Grönsiska kom förbi mot V i ett par flockar på c 20 + 25 ex; vinterhämling bildade en flock på c 20 ex, däri hörde jag även vanlig hämling. Vid stranden på uppkastad tång kråka, råka, kaja. Jag tyckte mig tydligt se en svartkråka invid en vanlig kråka och ett antal råkor, och jag tror fortfarande att min bestämning var riktig, men fågeln tycktes ha en något skadad näbb, visserligen grov men med ett litet V-format hack i näbbryggen. Den viktiga näbbkaraktären därför kanske ej att lita på i detta fall. - I vattnet låg bläsand i ringa tal, även gräsand, knipa, vigg, knölsvan, 1 skäggdopping. Vid stranden flock 12 kustpipare! På avstånd 1 vipflock. Skrattnåsar, gråtrut, havstrut, ~~1 + 2~~ 1 + 2 sparvhökar, 1 ormråk. Se även artlistan nästa sida!

Det var alltså en artrik och trevlig lokal, även om själva dungen idag inte hyste mycket fågel och ingen speciell raritet. Jag fick höra att Phylloscopus inornatus setts här mer än en gång.

Från denna plats for vi tillbaka österut på kustvägen. I Beddingestränd sågs redan på avstånd 1 nötkråka på vägen. Den befanns ovillig att flytta på sig. Vi stannade och två man gick av med kameror. Fågeln var helt otroligt orädd, hoppade fram mot fotograferna och stannade en knapp meter framför deras fötter!! Många bilder togs, jag hoppas de blir fina. Näbben utpräglad tunn, och jag bedömer exemplaret som en klar macrorhynchos, även om någon i sällskapet ifrågasatte storleken av de vita spetsfläckarna på de laterala stjärtpennorna.

Vi vek av norrut efter Beddingestränd och for via Tullstorp - Svenstorp till Skurup, passerade alltså strax öster om Saritslövs sjöland. Nära Tullstorp ~~en stor flock~~ en stor flock ljungpipare, relativt gles och utspridd, den innehöll allra minst 400 ex och dessutom ett par tiotal vipor. Alla gick på naken jord. Nåsar i flockar på flera fält, säkerligen mest skrattnåsar, men en del gråtrut sågs, och 1 fiskmå ad, kort därefter ytterligare några få fiskmåsar ad och juv. På avstånd rikligt med nåsar.

Skurup kl 1200. Vi fortsatte via Skönabäck, tog ~~skarpt~~ skarpt till höger strax före slottet, korsade åsen, såg 1 blåhök hanne ad före Blentarp. Skrattnåsar allmän på fälten. For via Sövde by, stannade kort för utblick över Sövdesjön, här låg några tiotal gräsänder och jag såg 3 skäggdoppingar. Trutar på håll. Sövdeborgs slott: 1 korp helt nära, 1 glada, 1 sparvhök, 1 fjällvråk. Sövdeborgs f d station - Tågra - Spjällakorset - Ilstorpsgården: ännu 1 fjällvråk och minst 400 + 150 vipor, men inte en gås. Vi ner till bron över Klingavälsån på vägen mot Kumlatofta: inte en gås här heller! Vänder kl 1248 och far via Björka - Vombs by - Vombs ängar. Här mycket gäss norr om vägen, granskades även med framgång från talldungen V om Klingavälsån. Se artlistan. Även 1 kungsörn juv, 2 fjällvråkar, ~~2~~ 2 ormråkar, ~~1~~

1985-10-27 forts.

en flock på c 25 mindre korsnäbbar mot S, därefter 2 ex till likaså. Flock c 80 snöskator mot S. Grönsiskeflockar. Bofink få, bergfink bara hörd. 1 rätt ljus ormvårk; alla andra idag m 1 m'normalfärgade'. Kråkfågel sedd. 2 eller 3 glador.

For sedan till Krankesjön, gick genast upp i tornet. Gott om fågel i sjön, se artlistan härnadan. Viktigast: bläsand minskat sedan sist, gräsand ökat, brunand fortf. mycket allmän. Dock rätt mycket vattenfågel på håll, obestämbara.

Ovanstående redogörelse innehåller de flesta men inte alla iakttagelser. Se artlistan härnadan. Om ingen kommentar ges, finns obsarna på föregående sidor.

Artlista (förkortningar: Kr = Krankesjön från Silvåkratornet på e m. S = Sydkusten. ~~SSm~~ SSm = Sydkusten nära Smygehuk. Fyl = Fyledalen), VÄ = Vombs ängar):

skäggdopping Sövdesj & Kr, jag såg bara 1 ex Kr. S 1 ex.
häger: Fyl; och Kr 4 ex.
knölsvan S, SSm. Och i Kr sågs 2 + 2 ad
sångsvan i Kr minst 35 ex, de flesta nära tornet
sädgås: på VÄ och angränsande fält vid Norregård minst c 2000 ex. Se även nästa sida!
bläsgås: uppblandad i sädgås-flockarna, minst c 300 måste det varit, kanske fler.
grågås: VÄ. När gäss flög runt sågs ett nära sammanhållande par flyga. Sågs av alla. Ett par man sade sig ha sett ett tredje ex.
X) vitkindad gås: bland säd- och bläsgässen inalles 75 ex räknade, de flesta i en flock
prutgås: S 7 + c 12 ex i vattnet vid stranden
gräsand: flerstädes, men stort antal bara Kr, här c 400 sedda. Se även obest. andfågel
bläsand: S ett par tiotal sedda, och i Kr säkert c 250
kricka: Kr en flock c 45 ex, samt nog c 30 där-utöver, summa 75
skedand: c 7 sedda Kr
brunand: mycket allmän Kr, minst 300 ex sedda
vigg: S i ringa antal. Kr: en flock på c 18 ex sedd, däri knappast någon väl utfärgad hanne
knipa: S sedd och nästan säkert i stort antal. I Kr en honfärgad fågel på närmsta klarvatten.
småskrak: S flock 4 ex

salskrak: Kr, just när vi skulle lämna tornet fällde 2 honfärgade ex i närmsta klarvatten. Höstens första för ~~mycket~~ min del.
obestämda andfåglar: långt ute, mest i västra halvan av Kr, ~~men~~ ej längst bort i andra kanten, låg rätt mycket, c 300-400 ex. Sothöns torde också ingått i denna siffra.
glada: alla sedda ex noterade, det blir summa 5 eller 6, sistnämnda siffra bäst
ormvråk: summa antecknade ex = 11, skall ökas med 2. Alla utom en normalfärgade
fjällvråk: summa antecknade = 5, skall ökas med 1 eller 2.
sparvhök: summa antecknade = 5.
brun kärrhök: 1 ex nästan oavbrutet lågt över Kr vassar, rätt nära. Helmörk men utan brunorange hjässa
blåhök: vi såg 2 hannar ad idag, en nämnd ovan, den andra sågs nära Lyckås i Fyl. Inga andra ex sedda, vilket är egendomligt.
tornfalk 1 ex c 8 km nordost om Ystad
kungsörn: 1 juv VÄ nära Norregård, flög över gäss, som lyfte, blev mobbad av kråkor, fällde på marken, gjorde en gång ett kvickt slag efter kanin men missade. Sågs länge. Första för mig i höst.
fasan: utöver de nämnda sågs en höna och en tupp mellan Tvedöra och S Sandby. Ej i sällskap. Hönan ytterst nära att rannas av bilen, touchade vindrutan men förlorade föga fjädrar och flög vidare, enl. bestämt besked av folket i baksätet.

X) därtill flocken på 110 ex vid sydkusten.

1985-10-27 forts.

sothöna: Kr säkert 200 sedda.
 Kanske fler: kan ha ingått i det som föreg. sida kallats "Obestämda andfåglar".
 Sedd i ringa antal S.
 ljunpipare: endast den nämnda flocken nära Tullstorp
 kustpipare: endast flocken på 12 vid SSm
 vipa: flockar flerstädes, högst sannolikt även någon som ej blev antecknad.
 enkelbeckasin: några vid Vombsjöns NV hörn, och över Silvåkratornet kom 1 ex med full fart störtande mot sjön
 osäker vadare: vid stranden vid Vombsjöns NV hörn 1 ex, såg ut som kärrensäppa i vinterdräkt, men helt övertygad blev jag ej
 skrattnås allmän
 fiskmås fåtalig
 gråtrut massor Ystads hamn, även S enligt ovan; men i inlandet bara få ex
 havstrut: riklig Ystads hamn, sedd i måttligt antal andra platser på S
 ringduva: några få överflygande vid Vombsjöns NV hörn. Förvånande få sedda idag!
 turkduva Ystad 10 ex + någon därtill
 gröngöling hörd Fyl
 större hackspett: 2 ex skall tilläggas, nämligen 1 vid Vombsjöns NV hörn och 1 vid Öbacken i västra kanten av VÄ
 ladusvala: 1 ex Abbekås; kort därefter ännu 1 ex sett!
 gårdsmyg
 snöskata: utöver den nämnda flocken 1 flock på 55 sedd nära SSm; dessutom ett ensamt ex SSm
 kungsfågel
 entita
 blåmes
 svartmes
 trädkrypare
 nötväcka

nötskrika sedd Fyl ett par ggr,
 Även Sövdeområdet sedd
 nötkråka: 1 Beddingestrand som ovan, samt 1 i ogräsfyllt tomt vid Harlösa f d station, också my. orädd. Och smalnäbbad!!
 skata
 kaja
 råka
 kråka
 korp hörd Fyl, sedd Sövdeborg
 stare sedd i ringa antal
 bofink
 bergfink
 grönfink: även flock c 90 ex på telefontråd mellan Kr och Silvåkra by
 grönsiska: sedd upprepade ggr, flera flockar passerade mot V eller SV på olika ställen
vinterhämling
hämling
mindre korsnäbb: OBS sedd och hörd flera ggr. Kanske invasion på gång?
 gulspurv rätt många ggr sedd och hörd, men aldrig i flockar, bara enstaka eller kanske 2-3 tillsammans.

Tillägg och rättelser:

- a) färdvägen såsom angivits, men ~~efter~~ efter att ha farit genom Vombsfure for vi upp till Vombsjöns NV hörn, vände sedan här, for ner till Vombs by - ängarna - obsade gässen även från V sidan. For upp till Harlösa för telefonsamtal, sedan ner till Krankesjön, sedan hem.
- b) väder: dimman lättade redan på f m, sikten blev hygglig till medelgod, några ggr blev det tendenser till blå himmel, men bara kortvarigt. I huvudsak grått, men helt torrt.
- c) I efterhand fick jag höra att Inga och Thomas varit ute denna dag, besökt Tågra - Ilstorp - Klingavälsbron utan att se en gås. Men på markerna V om Sövdesjön nära Holmabacken massor av gäss, kanske 2000 vari god andel bläsgäss och c 130 vitkindade gäss. Därtill 1 havsörn juv!

S L U T

1985-10-29, tisdag.

Lena skulle köpa garn i Veberöd och ville gärna köra en kortare runda dessutom. Det lät bra. Vi startade 0855, for via S Sandby - Revingehed - Silvåkra by - till Veberöd, ankom dit 0922. Helt härligt höstväder, stilla, molnfritt, utmärkt sikt. På utvägen sågs bara 2 rovfåglar, nämligen 1 blåhök, säkerligen juv, som lyfte nära nog i vägkanten ej långt från Kvinnevad, och 1 ormvråk nära Silvåkra by.

Över Veberöds centrum kom en stor korsnäbbflock snabbt mot SV-VSV, minst 25-27 ex, rätt högt, låtet tydde bestämt på mindre korsnäbb.

Efter besök i en välsorterad garnbod for vi kl 1000 österut på väg 12 mer. vek av upp mot Vomb kort efter att ha korsat Klingavälsån. Fortsatte utan uppehåll på den s k Norra Vombvägen genom Furet. Stannade vid vanliga platsen vid Vombsjöns SO hörn, med fin utsikt över sjön. Här kom 3 korsnäbbar, otvivelaktigt mindre arten, låg höjd, en djupröd ♂ sågs. (och 2 andra ex). Sånglärka ~~hörd~~ hörd, så ock tofsmes, kungsfågel, större hackspett. Vombsjön helt spegelblank. Långt ute, aldrig närmare land än c 500-600 m, låg gräsänder, mest i små och m l m glesa sällskap på 10-50 ex, delvis även enstaka eller ~~ex tillsammans~~ parvis eller 3-4. Inalles nog c 300 ex sedda inom bestämbar håll, därtill en del flockar av andfågel på my. stora avstånd, dock inga stora flockar. Invid en gräsandflock låg en samling på 7 knipor varav ~~2~~ 2 ♂ i fin dräkt. Ensamma skäggdoppingar mycket glest, bara 3-4 funna. På fiskepålar och -linor vid Ö stranden 3 storskarvar. Ensam gråtrut ad flög över sjön; och vid Ö stranden, delvis i kanten på en liten vass, sågs minst 50 skrattnåsar och högst 4 fiskmåsar. Precis i kanten av denna vass låg också 3 småskrakar, alltid en sällsynt sak i S Skånes inland. Många skrattnåsar simmade resp. flög precis intill skrakarna och tycktes försöka ta byte från dem eller åtminstone ofreda dem. Bergfink hörd, 1 nötskrika flög förbi, större hackspetten upptäcktes, det var en ♀.

Vi fortsatte upp på vägen Ö om sjön - Öved men stannade inte för att leta efter strömstare etc i bäcken utan for rakaste vägen upp till toppen på Frualid, d v s inte den allra högsta punkten men den fria platsen som utgör den lilla vägens högsta punkt. Häroppe den praktfullaste utsikt, jättefin sikt, klara färger, molnfri himmel. Vi stannade en stund, såg oss omkring, Lena samlade överbliven halm i myckenhet i kanten av ett fält; halmen skulle användas till täckning i trädgården hemma.

På vägen från Vombsjön hitupp 3 hägrar stående intill varandra på vanliga platsen, d v s på fältet mellan "Stannys affär" och sjön. Vidare 1 sittande ormvråk och 1 + 1 + 1 nötskrikor på väg m l m mot S över öppen mark.

Frualid: i buskarna längs vägen koltrastar, vidare sågs och/eller hördes grönfink 1 s, bofink 1 s, gulsparv enstaka överflygande många ggr, s och h, ~~enstaka~~ somliga ex fällde i träden intill, men alltid ensamma ex. Nötväcka h. Flock 56 snöskator flög förbi mot SO eller O. 1 ormvråk lågt mot SV, 1 sparvhök lågt mot S; det dröjde dock rätt länge innan första rovfågeln visade sig. Intet tydligt småfågelsträck att se eller höra till att börja med, men jag fann att enstaka ex eller små sällskap passerade över ungefär mot SV på my. stor höjd.

Ännu kl 1100 inte ett spår till cumulusbildning. 1 hök kretsade långt bort, såg stor ut men jag är inte säker på arten, kan ha varit sparvhök ♀. Ännu 1 ormvråk ~~flög förbi~~ flög förbi my. lågt, fällde. Sånglärka h, 1 sparvhök ♀ kom förbi lågt mot S med välfylld kräva. Nötskrika h, gulsparv h flera ggr, en entita s h, och en flock på 5 pilfinkar rundflög oroligt, flera varv. 1 sparvhök till, ~~säkert ♀~~ säkert ♀ men nästan säkert ej samma ex som nyss, flög mot S efter långt / Kretsande, varvid fågeln dock inte vunnit nämnvärt i höjdled. 1 ormvråk upp, börjar kretsa, stiger sakta. Ännu intet spår av cumulusbildning. Kl är 1120. 1 ormvråk lågt mot SV, annan ormvråk lågt mot S; den nyssnämnda kretsaren torde ingått häri. På stort avstånd och my. högt uppe kommer 2 stora trutar mot V, motljus. Gråtrut eller havstrut. Ensam nötkråka flyger norrut, måttlig höjd. En ormvråk, sannolikt en av de sistnämnda, kretsar nu tillsammans med en nykommen ormvråk, de stiger från c 75 m till c 150 m, separerar, en går mot SV eller V, en ~~går~~ går starkt mot NV-NV. 2 skator kommer över. Ny flock c 40 snöskator rätt lågt mot O eller NO. 1 talgoxe s På mycket långt håll ser jag en stor småfågelflock fälla, i skogsbyn eller på fält. Säkerligen en fink; antal säkert 150-200 eller fler, ty flocken hade börjat fälla när jag ~~fann den~~ fann den. - 1 magnifik fjällvråk upptäcks, kretsar c 200 m högt, glider sedan mot SO ungefär. - En hel del insekter flyger i solen: en geting, rätt liten, flugor av flera arter, småskalbaggar likaså; jag ser också ett par små svärmar av myggor (trichocerider?) som dansar över buskarna.

Just när vi ämnar lämna platsen finner jag 4 glador som nalkas österifrån, alla

1985-10-29 forts.

helt nära varandra, de flyger sakta västerut över Frualids krön, därvid ökar deras inbördes avstånd så att de kommer 1 + 1 + 2, där plustecknen indikerar avstånd på ett par tre hundra meter. Så småningom, när vi far ner mot Öveds kyrka, återsamlas alla gladorna och bildar ny krets. Flyghöjd när de passerade var c 50 m, 20 m, och de två sista c 75 m, allt räknat över markytan. När de återsamlats, steg de högre. Vi passerade nära under kretsen och fortsatte på väg 104 västerut genom skogen - förbi Svansjö; här betade 5 rådjur ute på stort fält. Vi for ner till Vombsjöns NV härn. Lågt vatten, stor dyig yta blottlagd. 1 glada, inte sedd förut, kom nära förbi, mobbades av 1 kråka, fällde i ~~händ~~dunge. På dyn gick en ovanligt fin flock vipor, jag räknade c 1100 ex. Bland viporna som stod närmast vattenlinjen fanns också en hel del mås, säkert minst 100 skrattmåsar på närhåll, däri dock inbegripet en del som låg på vattnet eller flög lågt över stranden. Längre bort i Ö vid stranden resp. på vattnet fler måsar, även glesa måsar ute över sjön. Granskade de stående och simmande fåglarna, fann då nära stranden även 3-4-5 gråtrutar, alla som sågs bra var ad i vinterdräkt. Även ett fåtal fiskmåsar.

Närmare, ej tillsammans med viporna, gick 3 enkelbeckasiner fritt på blöt dy; de rörde huvudena vertikalt så att näbben my snabbt kördes ner och upp i dyn. 1 ormvråk satt i litet träd vid vägen, lyfte ej.

Vi for söderut längs stranden. Vattnet praktiskt taget fågeltomt, men från V kom ett par smärre vipflockar, c 10 + 30 ex. Inga skarvar och inga änder sedda, men på stolpar nära vägen satt 1 + 1 ormvråkar.

Vi stannade inte i Vombs by utan for ut på ängarna, stannade där och spanade runt. Söder om vägen inga gäss; men norr om vägen, rätt nära och i utmärkt ljus stod eller låg en mängd. Rätt noggrann räkning/skattning av c 1500 ex, men det är helt klart att summan bör ökas, eftersom en del ex låg dolda bakom andra fåglar och en del dessutom var osynliga på grund av markens ojämnheter, högt gräs i dikeskanter etc. Av de synliga gässen var åtminstone 400 bläsgäss, resten sädgäss, dock att jag fann c 9 + 3 vitkindade också. De sädgäss som kunde ses bra hade alltid övervägande gulröda näbbar, som vanligt enligt min erfarenhet, ~~enligt min erfarenhet~~ när det gäller adulta ex. - 1 fjällvråk ryttlade rätt högt uppe, och ytterligare 2 sittande ormvråkar upptäcktes.

Vi for hem via Silvåkra by, Silvåkra allé - Tvedöra - S Sandby. Ankomst Lund kl 1300. Vid Tvedöra 1 nötskrika invid vägen, och vid Hardeberga 1 nötkråka som flög över vidsträckta öppna marker och gick ner mot trädraden som följer gamla järnvägsvallen, nära Arendala.

Diverse tillägg: kråkfågel i regel inte noterade. Svartfågelflockar sedda på några ställen, råka + kaja + även kråka. Smärre rena kråkflockar flera ggr, upp till c 10 ex. På Vombs ängar inte mycket kråkfågel idag, men på mycket stor höjd ungefär över Silvåkra allé upptäcktes en flock på c 60-70 råkor och kajor (och kanske kråkor), de flög glest och oroligt, och en del ex kastade sig ned i störtflykt. Tillgången på svartfågel normal; inga massor. Vid Frualid bara 2-3 råkor. OBS att nötkråkorna sågs ensamma, alldeles som i söndags på exk. med Folke Köhler.

OBS: cumulusbildning började omkring kl 1145, först mycket svag, sedan snabbt tillväxande, så att himlen efter c kl 1400 (hemma i Lund alltså) var mest molntäckt. Men cumuli upplöstes ~~på kvällen~~ mot kvällen, och vädret förblev fint hela dagen.

OBS också, att på e m, när jag tillfälligt var ute i trädgården, kom 2 korsnäckor, lockade ivrigt, fällde brant, ena ex satte sig i buske på grannomt, detta ex var grön. ~~H~~ätt. Säkert mindre korsnäckor.

S L U T

Alla ormvråkar ungefär normalfärgade.

1985-10-07, måndag.

Från Ekologihuset såg jag kl 1255 en liten välformad plog på 6 svanor; de flög mot V-VSV under grå himmel, mycket högt. Art omöjlig att klara, men de såg stora och långhalsade ut, och jag tror därför inte att det var mindre sångsvanar.

1985-10-10, torsdag.

En Eristalis, tenax eller pertinax, flög in genom vår trädgårdsdörr. Jag fångade den och gav den levande till Hugo Andersson för bestämning. Som väntat var det E. tenax. Han ville inte ha den till samlingarna. Jag släppte den i frihet och hoppas att den flyttar så långt söderut att den klarar både livhanken och hälsan och förökar sig ~~Å~~ nästa vår, eller kanske rättare: nästa år. Det är ju en art som visar sig bara på högsommaren och senare, fram till oktober.

1985-10-13, söndag. Tillägg:

När vi rastade vid Vombsjöns SO hörn, såg jag en stor tordyvel, Geotrupes sp (rimligen stercorarius), som flög lågt över sandmarken.

1985-10-15, tisdag.

Ånyo en dag med praktfullt höstväder, stilla, på f m nästan molnfri himmel, senare en del lätta höga moln och några små cumuli.

Jag gick till Ekologihuset kl 0900-0922 och tillbaka hem kl 1300-1325. Såg och hörde kungsfåglar i de små träden längs Tunavägen nära motorvägen. Från Ekologihuset, när jag kortvarigt spanade ut, sågs en mycket välsamlad flock på 17 skratmåsar flyga mot V-VSV, kort därefter kom ett ensamt ex på samma kurs. Alla rätt högt, c 200-250 m. Obsade oavbrutet hela hemvägen och fram till 1345, såg icke en enda rovfågel, men kl 1340 kom en nötkråka lågt över trädgården mot NO.

Resten av dagen satt jag inne praktiskt taget oavbrutet och jobbade med mina fågelanteckningar. Tittade tillfälligt ut kl 1420: då kom minsann en fjällvråk rakt över, medelhöjd, kurs S.

Och kl 1620 ropade Lena från trädgården; jag ut express, och rakt över oss på avgjort låg höjd kom 9 knölsvanar med mäktigt vingbrus, kurs nästan rakt mot den klara kvällssolen, men faktiskt blev det ännu mera mot V, ungefär 7-8 grader till höger om solen. Följdes länge.

1985-10-22, tisdag.

Grå morgon, ~~fin~~ snarast dimma, men det lättade snart och blev utmärkt vackert, djupblå och absolut molnfri himmel, god sikt ~~fin~~ även på avstånd, men på mycket långa håll sågs att det var lätt dis. Malmö kunde ej ses från vår bostad på Tenorgränd.

Jag var på Ekologihuset c 1000-1300. Kl c 1210 kom en mycket stor geting flygande förbi mitt fönster, dock högre uppe, d v s ungefär 10-12 m över marken. Såg den bra, färger dock ej lätta att uppfatta, men det måste ha varit en bålgeting.

Hemma från 1330 och satt ute oavbrutet till 1415. Kl 1347 kom 2 ormvråkar till synes, mycket högt och med c 300-400 m inbördes avstånd, de skruvade sakta och försvann mot SV ungefär. Kort därefter kom 2 nötkråkor mycket lågt över villorna mot NO. F ö bara några ringduvor, någon enstaka råka, koltrast, blåmes, några kajor på håll.

Insekter fortfarande i farten. En Eristalis tenax på Tagetes, andra smärre Eristalis-arter med gula tvärstreck på ~~abdomen~~ bakkroppen också sedda, även andra flugor; och en humla, svart med rödbrun bakkropp, flög på stockrosor som fortfarande hade några blommor kvar.

Kl 1542, när jag tillfälligt skådade ut mot söder, kom en ormvråk i rak flykt österut, höjd c 150 m. Den slog en serie vingslag på 6-13 stycken, gled sedan fram, därefter ny vingslagsserie, ny glidflykt, etc. Lugnt, men ganska vägvinnande. Fortfarande samma granna väder, blå himmel, absolut molnfri.

Det skall tilläggas, att även ett par/tre ex av Coccinella septempunctata sågs flyga på e m; ett ex fällde bredvid mig.

1985-11-03, söndag.

(Kl 1040)

Lena och jag gjorde rundtur. Från Lund 1025, for via Hardeberga - S Sandby - Dalby - Lunnarp kl 1048 - Bonderup - Björnstorp, stopp före ankomsten till det s k Björnstorps torg för att granska sädgåsflockar, stod här c 1055-1105. sedan vidare fram till Häckebergasjön, där vi dock blott gjorde en kort spaning över sjön, for sedan västerut på vägen mot Hyby men stannade där man har bra sikt över Häckebergakärret. Mycket vackert landskap, och en del utbyte, men nere i kärret sågs intet. Kl 1125 vände vi tillbaka mot Häckebergasjön. Före ankomsten dit såg jag på stor höjd mot de grå molnen en kretsare: stopp! Det var en havsörn juv, se vidare nedan. Tittade sedan på Häckebergasjön, delen S om slottet, som kan överskådas från vägen ner mot Olstorp (därmed ej sagt att jag kunde se allt som fanns i sjön, men säkert det mesta). Vi fortsatte söderut och kom kl 1155 till den gamla "kejsarörnsplatsen", där först en, sedan 2 kejsarörnar ~~sees~~ brukade ses 1961 (och kanske 1962). For via Gyllebo, gjorde uppehåll ett par ggr till, och kom sedan ut på stora vägen 102, följde den via Kläggeröd till Veberöd, som passerades 1225, for sedan på väg 12 till tvärs för Klostersågens f d station, där vi vek upp mot N. Stannade 1242 vid "Stannys affär". På fältet mellan affären och sjön stod idag bara en häger. Forts. via Öved ~~men stannade inte för att se efter~~ strömstare i bäcken utan for direkt N om Vombsjön förbi Svansjö fram till Sjögården, där vi tog kafferast. Gott kaffe och gott bröd; satt här 1320-1340, beskådade där efter fågellivet vid Vombsjöns NV hörn. Följde vägen mot S, stannade kort i Vombsby, träffade Berith Cavallin, som arbetade i sin trädgård. Hon skulle enligt överenskommelse ha en trädgårdsväxt, jag tror det var en libsticka, av Lena. Vi körde vidare över Vombs ängar, som idag var fattiga på fågel, passerade Silvåkra by, ~~men~~ körde inte ner till Krankesjön men stannade i Silvåkra allé och fick några trevliga obsar, bl a en fullständigt jättestor flock av grönsiska. Sedan ~~hem~~ hem via Tvedöra - S Sandby, ankomst Lund 1505. Väder etc: se efter artlistan.

Förkortningar: H = Häckebergasjön med omgivn. B = Björnstorp. SA = Silvåkra allé. VS = Vombsjön. VSNV = Vombsjöns NV hörn. VÅ = Vombs ängar. N, S, V, O = (resp.) norra delen, södra delen, västra delen, östra delen. ~~Väder etc: se efter artlistan.~~
X = övriga platser, i förekl. fall se kommentaren efter ~~artlistan.~~

- på plöjd mark:*
1 häger: 1 ex Stannys affär, ej fler! 2 knölsvan: ensam ad VSNV 3 sångsvan: 4 ad på höstsäd utanför Vombs Nygård. I Krankesjön, mest i vattnet närmast Silvåkratornet, skymtade genom träden säkert 25-30 svanar, och sångsvanmusik hördes därifrån 4 sädgås: vid B c 290 + 400, se kommentar. Utanför Stannys affär stod 12 ex, ej fler. På Vombs ängar ej sedd, men finns från vägen kan man inte överskåda vad som finns finns långt uppe i norr. - På fälten nedanför Vikens gård gick inga gäss. 5 bläsgås: vid B, i närmsta sädgåsflock, bara högst 10 sedda. Över VÅ kom en lågflygande flock på 15 ex. Men ingen sädgås!! - obest. gäss: se kommentar under sädgås 6 gräsand: H i sjön N om slottet c 70 ex på klarvattnet. I sjön S om slottet riklig, jag såg minst 250 ex ex, men tydligen låg en del inne i vass etc. - Vid VSNV några få ex. Över Krankesjön c 10 flygande ex - kricka? Nästan säkert en flock på c 20 ex ett stycke ut i vattnet vid VSNV.	7 knipa: ♂♀ nära stranden VSNV. Fler icke sedda 8 ormvråk summa 14 sedda, se kommentar 9 fjällvråk 2 sedda, en nära Gyllebo och 1 vid Silvåkra allé 10 sparvhök 1 nära Kejsarörnsplatsen, och 1 satte sig i träd 10 meter från bilen när vi höll på vägen strax V om väg 102; den lyfte dock strax, troligen såg den någon rörelse som jag gjorde i bilen. Summa 2 ex alltså. 11 glada: 2 ex mycket sakta och lågt glidande över Björkaån nära dess mynning i Vombsjön 12 <u>havsörn</u>: 1 juv Häckeberga, se kommentar 13 tornfalk: 1 ryttlande vid vägkanten nära Hardeberga på utvägen, och 1 vid Silvåkra by på hemvägen. Summa 2. 14 vipa: VSNV flock på den blottade, mörkfärgade (dyiga) stranden. Sjöns vattenstånd fortf. lågt. Flocken nog bara c 25 ex. 15 enkelbeckasin enkelbeckasin: VSNV, öppet på våt dy gick 4 ex. Rörde huvudet (och därmed näbben) my. snabbt vertikalt upp och ned vid näringssöket. 16 skrattnås: sedd i <u>ringa antal</u> idag, se kommentar 17 fiskmås fiskmås däremot sedd i <u>massor</u> idag, se kommentar

FORTS

- 18 gråtrut några ex sedda, se kommentar
 19 havstrut 1 ad sedd över Krankesjön
 vid uppehållet i Silvåkra allé
 20 ringduva bara 1 ex sett, vid Öved
 21 spillkråka hörd vid uppehållet i
 Silvåkra allé
 22 sånglärka: 2 ex Klostersågen
 23 rödhake h i Vombs by
 24 snöskata flera flockar, se kommentar
 - obestämda trastar sedda, " "
 - järnsparv troligen h vid Öved
 25 entita sedd H
 26 talgoxe också sedd H
 27 varfågel 1 på telefontråd över
 öppen mark nära Håckebergasjön
 28 nötskrika h H
 29 skata sedd flera ggr
 30 kaja
 31 råka } se kommentar
 32 kråka }
 33 korp: 2 ex kretsande lågt över skogen
 nära Håckebergasjön, och senare
 1 ex förbiflygande nära Gyllebo
 34 grönsiska: märklig obs, se kommentar
 35 stenkäck: 2 ex överflygande när vi
 samtalade med Berith i Vombs by
 36 gulspurv: stor flock sedd Silvåkra
 allé, säkert 45-50 ex, därtill
 h på flera platser
 - obestämda småfåglar sedda på olika
 ställen, se kommentar.

. o o o .

Kommentarer:

- (4) sädgås: på fälten SV om "Björnstorps
 torg" stod c 290 + 400 ex. De 290
 var sädgäss med ringa inblandning
 av bläsgäss. Bortre flocken kunde
 bara delvis granskas kritiskt men
 bestod tydligen allra mest av säd-
 gäss, även här dock litet bläsgäss.
 (8) ormvråk: i Håckeberga-området 1 + 1,
 efter Gyllebo 1; S om Veberöd 1 på
 öppen mark och 1 inne i skog, fly-
 gande över vägen; vid Öveds f d
 station 1, nära Övedsklosters slott
 2 nära varandra; över skogen uppåt
 Tulesbo 2 kretsande på måttlig
 höjd; vid Hjälmaröd (=VSNV) 1, i
 Silvåkra allé 1, nära Stensoffa 1,
 och nära Arendala på hemvägen 1 ex.
 Summa 14. Alla lågt eller my. lågt
 om ej annorlunda säges. Sista ex,
 vid Arendala, flög alldeles längs
 marken över stora höstsädesfält,

det bar byte i klorna (rätt stort, kan-
 ske en vattensork??) och förföljdes
 mycket hårt av några kråkor, de flesta
 tröttnade visserligen, men 2 ex fort-
 satte trakasserierna synnerligen när-
 gånget så länge vi kunde följa fåglar-
 na i kikare, och detta kunde vi länge,
 säkert c 1 km sträcka.

- (12) havsörn: när vi lämnade obs-platsen
 nära Håckebergakärret, sågs en stor
 gestalt högt uppe mot den grå himlen;
 det var nämligen nästan helt mulet
 just då. Stopp och ut: havsörn juv
 i stora kretsar. 3 eller 4 kråkfåg-
 lar, jag vet tyvärr inte om det var
 kråka eller kaja, arbetade sig upp
 till örnen och slog ivrigt efter den,
 men den föreföll föga störd, satte
 kurs mot S och höll kursen så länge
 jag kunde följa den.

- (16) skrattnåsar }
 (17) fiskmåsar } vid Lunnarp några få fisk-
 måsar ad; vid Bonderup 15
 fisk ad+ juv glest och lågt
 över fälten. Vid Björnstorp fiskmåsar
 "glost men överallt" över fälten där
 gässen stod. Nära gamla kejsarörns-
 platsen c 1 km väster Gyllebo gård kom
 minst 200 + 100 fiskmåsar ad + juv
 lågt och glest mot V över fälten; på
 avstånd ännu fler. Öster om Gyllebo
 ytterl. c 75 fiskmåsar på samma sätt.
 Nära Vombsjöns Ö sida först 30 fisk-
 och 17 skrattnåsar, sedan ytterl. 30
 fiskmåsar från Ö-NO. Vid VSNV måsar i
 antal men ej noga studerade, likaså
 vid Silvåkra allé.

Tillägg: mellan Hardeberga och S Sand-
 by på utvägen rätt my. skrattnåsar,
 spridda, tycks röra sig mot V.

- (18) gråtrut: 1 ad + 1 juv krets H, därtill
 några få sedda, lokal ej tydl. angiven
 (24) snöskata: vid H flock 15 ex mot V,
nästan säkra snöskator. Nära Gyllebo
 50 + 70 snöskator m l m tydligt mot V,
 På sträckan Veberöd - Klostersågen -
 Bruksgården minst 40 + 18 trastar,
 därtill någon flock sedd men ej note-
 rad, allt m l m klara snöskator
 (-) obest. trastar: se föregående
 (30) kaja } Nära Hardeberga minst 150 kajor
 (31) råka } + 150 råkor i flock i vägkanten
 (32) kråka } vid skördade sockerbeter. Vid
 Veberöd kråkor några få. Vid VSNV i
 strandkanten c 27 kråkor, på håll troligen
 flera. På Vombs ängar som vanligt alla tre
 arterna allmänna, även sedda Silvåkra etc.
 Se även ormvråk.

- (34) grönsiska hörd i H. Och från Silvåkra allé såg vi med häpnad en jättestor flock grönsiskor
 flyga västerut framför alarna vid Kr SO hörn, minst 600 ex, största flock jag sett. Flög
 snabbt, svängde och slingrade ett par ggr, tätnade, tänjde ut sig igen etc. My. bra ljus.

(-) Obest. småfågel: bland annat flock c 10 ex flygande västerut nära Hardeberga, lågt; var
 stora & fylliga, jag fick intrycket att det var sidensvans, men ej säkert. Väder: huvudsakligen
 fint, mest sol, utmärkt sikt.

- Sädgåren: många näbbar överväg. rödgul. Ex. med
 + mörk. näbbar troligen ier. S / 11 T 126

En ormvråk näst
 Ljus, övriga normal-
 färgade.

Öved: 10 fiskmåsar
 några skrattnåsar

1985-11-17, söndag.

Tät frostdimma på morgonen och rätt långt fram på f m, den glesnade ett par ggr men tätade på nytt. Först c 1130 lättade den på allvar, och Lena och jag gjorde en rundtur, start 1140, återkomst 1610. I huvudsak utmärkt fint väder, men kallt. Marken vitpuddrad, så att fälten tedde sig spräckliga i vitt, somliga övervägande vita, andra mest mörka. Särskilt på utresan till Krankesjön föll rimfrosten av träden. Ett par ggr mulnade det m l m, rätt hastigt, men det lättade på nytt. I Kävlingeådalens lättade dimman inte förrän vi körde sista sträckan, S Sandby - Revingeby - Krankesjön.

Lund - Krankesjön 1140-1205: 1 + 1 + 1 sittande ormråkar; en stor men my. gles flock råkor, nog c 80 ex, V om Revingeby; måsflockar på avstånd efter lantbruksredskap.

Krankesjön från tornet som vanligt: sjön frusen!! Snö på isen. Långt ute på isen ett par tre kråkor. På isen på närmsta klarvatten 7 sångsvanar varav 4 ad och 3 juv; ~~2~~ 2 ad stod upprätt och lät höra klagande läten oavbrutet, de 2 andra ad låg mest ner. På ris i närheten 1 häger, satt stilla hela tiden. Vid utloppet från Silvåkrakärret en vak, my. approx 20 x 100 m, här låg en storskrak, ~~en~~ icke 3 ad, och här stod en häger i så djupt vatten att det räckte upp till buken. Hägern ad. Summa 1 skata överflygande. Här stod jag 1205-1220; just när jag gått ner lyfte 2 sångsvanar ad och flög österut.

Vombs ängar: dis kvarstod här, sikt måttlig till ~~en~~ rätt dålig. Flock 22 gäss överflygande, även någon annan liten flock på håll, men inte en enda betande gås sedd. Däremot ~~en~~ hördes både säd- och bläsgås tydligt flera ggr. Sannolikt stod gäss långt uppe i norr, m l m nära sammanflödet Klingavälsån-Kävlingeån. Inga andra fåglar sågs heller här!

Vombsjöns V sida: sjön föreföll helt öppen, möjligen lätt nyis på något smalt stråk långt ute. Nära V stranden ingen fågel alls. Mycket vackert över sjön: spegelblank yta, egendomligt "förklarad" ljus, långt bort vid Ö horisonten sågs solbelysta cumulusmoln, annars ljusblå himmel. Långt ute på sjön 2 ad plus 1 juv svan, art obestämbar i kikare, men sångsvan hördes, dock ej nödvändigtvis just från dessa ex. Vattenstånd fortf. lågt. Det ~~en~~ grundade trekantiga området innanför "sandrevet" ~~en~~ i NV hörnet var fruset, med en liten vak, här 12 kråkor, och ute i vattnet på håll en del $\varnothing$ obestämbara änder och måsar, samt vid stranden fler kråkor. Även en båt som var ute vid fiskepålarna och näten. Långt ute en del andflockar, nästan säkert gräsand. 10 fiskmåsar överflygande, både ad och juv. Rätt mycket fågel på my. stort avstånd i sjön, åtm. delvis mås.

Vi for via Öveds kyrka upp till högsta punkten på Fruallid, stod här 1200-1215, drack vårt heta kaffe och åt våra smörgåsar, såg oss noga omkring. Härligt väder, klart, stilla, lätt dis i fjärran över Vombsjön. Men ytterst litet fågel. Gulsparv nästan enda arten, totalt c 15-20 ex, i småträden, flög bort till andra träd, återkom, lät höra sitt "zick". En enda fiskmå ad flög förbi högt mot O-ONO. Icke en rovfågel, icke en kråkfågel! Ett rådjur i skogsbrynet, såg oss ej, betade sakta, försvann in i tät granplantering.

Härifrån 1315, ner via Övedskloster men stannade inte där, fortsatte på vägen. Ö om sjön, 1 ormråk lyfte bland höga bokar och var nära att hamna på vindrutar, trots att vi körde sakta; men den klarade sig. Öveds f d station: 1 fasan ♀ eller kanske sent utvecklad juv, på håll 2 dito därtill, troligen ♀♀, i varje fall i anspråkslös dräkt.

Vombsjöns Ö sida: även från denna sida föreföll sjön helt öppen. Stannade ej för närmare studier. Flock på c 40 snöskator flyger förbi.

Björka by 1340: 1 sittande ormråk, skrämde upp; annan ormråk kretsande rätt lågt. Talgoxe och entita vid vägkanten. Vi fortsatte mot SO. 1 nötskrika flög över vägen i skogen. Ännu 1 ormråk. Vi korsade väg 12

Ilstorps by: ej stopp, men spanade ner över markerna mot S: inga gäss. Spanade också över markerna N och Ö om Ilstorpsgården: inga gäss. Korsade Ystadvägen vid Spjälla, fortsatte mot Tågra. Finaste solsken, alldeles stilla. Över Sjöbo Ora spanade jag också flitigt men såg ej en rovfågel, ingen annan fågel heller i luften. Men norr om den raka vägen till Tågra, mellan denna väg och Oran, gick massor av gäss, dels på gräsvall och betesmark, dels på m l m nyplöjda ~~en~~ fält. Sågs i utmärkt belysning, de allra flesta gick och betade eller stod stilla, men småflockar flög ideligen, växlade plats, fällde igen etc. Mellan vägen och Orans kant är en sänka, varför det var omöjligt att se alla gäss, men antalet var my. betydande.

1985-11-17 forts.

De gick över en kilometerlång areal, och de gick ända upp till skogsbrynet, alltså Orans skogklädda sydsluttning, där marken börjar bli brant. Sällan ser gäss beta på sådana platser. Jag gjorde rätt noggranna räkningar och fann att antalet synliga gäss måste vara minst 1200, kanske mera, och totalsiffran borde rimligen vara flera hundra ex däröver (se nedan). Sädgäss dominerade starkt, i solen syntes att de hade övervägande ljusa näbbar, och jag är nästan säker på att de mera mörknäbbade exemplaren var juv. Bläsgäss sedda fint, men bara c 20-25 på nära håll. Bland flygande småflockar dock någorlunda många bläsare, men arten var fåtalig jämfört med sädgåsen.

Jag gjorde en ny räkning kort innan vi fortsatte, fick då antalet synliga gäss till 1500. En ormvråk satt på staketstolpe mitt bland gässen.

På fälten runt Sövdeborgs f d station inga gäss, ej heller bortåt Lottentorp såvitt jag kunde se.

Vi for vidare på stora vägen mot Ystad, väg 13. Härligt väder. Men ovanligt litet fågel. Vid Assmåsa kunde jag se många hägerbon i den vanliga kolonin, eftersom bokarna nu var helt avlödade. Åtminstone 10-12 bon sedda bra, men vi stannade ej.

Nära Eneborgs by 1 glada sakta över vägen mot Ö, höjd 30-40 m.

Stannade på vanliga platsen vid Krageholmssjöns S ände, på landsvägen. Sjön allra mest öppen (men sjöns Ö strand och SÖ vik ej sedda). I sjön rätt mycket fågel, gräsand minst 250 sedda, storskrak säkert 100, salskrak 1 ex, icke ♂ ad, därtill skattat c 50-100 obestämda änder, men i realiteten var det säkert allra mest gräsand och en del storskrak. - Här mötte vi två man som jag kände igen från flera excursioner. De hade farit ungefär samma väg som vi, åtminstone från Ilstorp-Tågra, de hade studerat den stora gåsflocken och skattade antalet där till c 3000, något som mycket väl kan vara ungefär korrekt.

Lena och jag fortsatte kl 1440. Litet mås sågs på håll över sjön; fiskmåss fanns däri men troligen även andra arter. Vid Oretorps gård, bara någon km SV om sjön, befanns gäss beta, delvis ovanligt nära vägen men i mördande motljus. Icke desto mindre blev det mycket givande: en stor och mycket tät flock stod precis så att alla halsarna och huvudena syntes ovanför marken på en sluttning, rakt emot solen. Det var en mycket märklig syn, väl 100 gåshalsar tätt tätt, alla huvuden åt samma håll. På grund av den kuperade terrängen sågs bara en del av flocken, eller av flockarna. Men jag tror inte här fanns mer än c 250 - 300 gäss. Enbart sädgäss! Dessutom på fältet en ren kråkflock på c 48-50 ex.

Vi forts. via Skårby mot N. Såg 1 sittande ormvråk, och dagens andra glada flög sakta över oss. Högt uppe i träd i skogsbryn 1 häger!

Ellestasjön granskad från vanliga utsiktsplatsen. Allra mest islagd. Liten vak vid stengrundet, men där ingen fågel. Sjöns S del kan ej ses härifrån, men största delen av sjön lätt att se. Ingen fågel alls på isen. Möjligen fanns en vak nära V stranden, ej ordentligt synlig från vägen eftersom hög skog i strandkanten hindrar sikten. På långt håll en gles flock snöskator, högst 35 ex tror jag.

Snogeholmssjön: kort granskning. Delvis is, men allra mest öppen. Vissa delar, t ex längst i norr och ~~Assmåsa~~ Assmåsaviken nere i SO, dock ej synliga från min utsiktsplats. Föga fågel i det ~~Assmåsa~~ öppna vattnet. I viken omedelbart N om slottet en flitigt dykande flock på c 22 storskrakar, därtill på iskant några få andra storskrakar och bara c 6-8 gräsänder.

Sövdesjön,

Vi fortsatte till Sövde by och stannade med bra sikt över ~~Sövdesjön~~ utom dess sydligaste del och NV vik. Praktiskt taget helt öppen! Ute i motljuset låg en gles flock på c 30 änder, nästan säkert gräsänder.

For vidare via Blentarp - Hasslemölla - vred till höger på väg 12 och fortsatte norrut mot Vombs by, efter att ha korsat Klingavälsån. Heljesjön vid Vombs by (rätta namnet lär numera vara Häljasjön) var öppen, här låg minst c 100 änder, rimligen allra mest gräsänder.

Korsade så ånyo Vombs ängar, nu mot V. Fint aftonljus, men ingen fågel! Genom Silvåkra by kom vi kl 1540. For hemåt vanliga vägen via Stensoffa vägskäl - Tvedöra. Spridda kråkor kom mot S, säkerligen på väg till nattkvisten. Trots att det var en my. ljus och fin kväll började det skymma redan nu. Litet mås på håll. Strax V om S Sandby gick 3 fasantuppar på fält nära vägen. Ankomst Tenorgränder 8 i Lund kl 1610.

Rätt snabb tur, och därför också ovanligt många änder obestämda, men intressant att se hur olika isläggningen långt hunnit på de sydsjöarna. Det har varit minusgrader flera nätter på slutet, jag har hört neråt minus 5 vid Sturup. Men i alla fall oväntat att isen skulle lagt sig så snabbt på Krankesjön, låt vara att den är mycket grund.

FORTS

1985-11-27, onsdag.

Tjockt och jämnt snötäcke, skattningsvis c 10-12 cm. När jag gick till Ekologihuset på f m kom en sparvhök över Östra Torn och motorvägen och vidare in mot centrala staden, höjd först c 25 m, därefter allt lägre.

1985-11-28, torsdag.

Synnerligen kraftigt snöfall på natten, så att snötäcket c kl 0900 säkert var c 20-22 cm, kanske mera. Snön låg jämnt och var kram. Jag skottade runt huset rätt intensivt kl 1000-1045 och blev så trött att jag måste lägga mig och vila drygt en timme. Gick sedan till Ekologihuset. När jag skottade snö sågs enstaka skrattnåsar och en fiskmå, ingen av dem i utfärgad dräkt, flyga lågt över villakvarteren, alltid ensamma.

1985-11-29, fredag.

På morgonen c kl 0830 kom snöskator och fällde i Crataegus-buskarna på tomten. Det var c 55 ex, de kom som vanligt i mycket gles flock, inbördes avstånd i flykten oftast 10-20 m, ibland mera. Däremot satte de sig rätt tätt, i två buskar som står intill varandra. När de suttit högst en minut, lyfte alla häftigt och for iväg. Därvid, också som vanligt, fördelade de sig i gles flock genast från början. De lyfter samtidigt men i m l m divergerande riktningar och håller ordentliga avstånd så fort som möjligt. - Senare såg jag ut från fönstren 2 ggr närmaste timmen och såg båda gångerna en flock på c 50 snöskator flyga över, men åt m l m motsatta håll. Sannolikt samma flock.

Vid eftermiddagskaffet på Ekologihuset kom jag att tala om snöskatornas originella flockbildning med de närmast sittande, det var Paul Eric Jönsson och en flicka som jobbar för Lars Eric Persson; jag vet inte vad hon heter. Det blev ett livligt samtal, till vilket även Thomas Alerstam anslöt sig, och vi fyra satt sedan kvar ända till kl 17 och samtalade om många ting alltifrån snöskatans ekologi till världspolitik. kärnvapenhot forskningsetik och. Mycket givande samtal.

1985-11-30, lördag.

Ytterligare något snö föll under gårdagskvällen och natten, men den var inte blöt. - Lena for iväg kl 0900 för att hämta en kollega och besöka julmarknaden i Bjärsjölagård. Innan hon for lade vi ut mycket fågelmat. Och det blev förvisso ovanligt livligt på matplatsen. Jag beskådade livet stundvis och såg före kl 1100 följande fåglar där:

skata 1
gråsparv några, mest ♀♀
pilfink högst 3 samtidigt
gulsparv 1
bofink minst 2 ♂♂
bergfink 2, det var ♂♀
grönfink minst 12-15 ♀
talgoxe minst 6
blåmes 1
rödhake 1

Alla var naturligtvis inte på fågelbordet och talgen samtidigt, men 15-18 ex var ofta samtidiga. En gång 12 eller 13 grönfinkar på fågelbordet intill varandra. Skatan kom en gång, alla andra försvann förstås, men även skatan stack genast bort.

Koltrast sågs i 2-3-4- ex i buskarna i närheten men kom inte fram till matplatsen, underligt nog.

Det var det mest perfekta vinterväder: molnfritt, stilla, gnistrande vit snö, c 5 minusgrader kl 1000.

Överflygande snöskator sågs ett par ggr, små och glesa förband. En gång såg jag också 4 gäss flyga m l m västerut mycket långt borta. En fiskmå så kom lågt över huset och matplatsen men gick inte ned, även om den såg intresserad ut.

Jag gick en promenad kl 1100-1210, se nästa sida.

FORTS

1985-11-30 forts.

Kl 1100-1210 gick jag på det s k Hardebergaspåret österut till korsningen med allmänna landsvägen och åter. Väder: se föregående sida. Relativt rikt ornitologiskt utbyte:

sädgås: kl 1105 kom 23 ex i plog rakt över Ö Torn, mot SV, låg höjd, rätt högljudda.
ormvråk: 1 ex flög norrut, höjd c 15 m, över snöfälten. Se även raphöna.
sparvhök: 1 ovanligt grann hanne ad med utpräglad blågrå mantel kom snabbt över gatan och trädgårdarna, höjd c 1 meter.
raphöna: flock minst 7 ex upptäcktes långt ute på snöfält. Ormvråken hade minuterna innan flugit över platsen, men det är helt klart att den inte skrämt upp raphönsen.
skrattnås: en enda, fin ad hib, flög rakt över, lågt.
fiskmås: också bara ett ex, en icke utfärgad fågel, säkerligen kläckt detta år, flög lågt förbi.
ringduva: ett ensamt ex lyfte ur litet träd på villatomt.
koltrast: rätt många sedda, säkerligen minst 12-15, alltid ensamma. OBS: tillgången på bär av Crataegus fortfarande riklig, och antalet buskar är mycket betydande, de flesta buskar flera meter höga.
snöskata: ett par tre m 1 m ensamma ex sedda, därtill en flock på 4 ex och en på drygt 10 ex överflygande. En sittande flock på c 10 också sedd, dessa ex kanske ej inräknade förut.
skata: summa 4 ex sedda, alla ensamma.
kaja: bara 1 + 3 sedda, sittande på hustak och lyktstolpe.
råka: ensamma ex sittande på TV-antennar etc, eller överflygande. Ibland 2-3 i sällskap överflyg., men totalantal sedda ex högst c 10-12
kråka några ensamma ex sittande på snöfälten eller flygande; därtill på ett ställe nära villabebyggelsens östra gräns 3 ex i sällskap på snön.

grönfink: bara helt få ex sedda och hörda överflygande. Nyponbuskarna täckta av 20-25 cm snö; tillgången på nypon ej undersökt.
mindre korsnäbb: se nedan!

domherre hörd när jag vandrade österut; snart fann jag 5 sittande ex varav 1 hanne 4 honor. Mitt intryck är att arten numera inte ses tillnärmelsevis lika ofta på vintrarna som förr i världen; jag tror också att detta gäller både för Lunds stad och SV Skåne för övrigt.

gulspurv: hörd överflygande, men bara 2-3 ggr, och nästan säkert bara enstaka ex.

mindre korsnäbb: hördes nära kl 1100, när jag lämnade huset. Fann 3 ex varav 1 my. grant utfärgad hanne och 2 andra ex, av vilka den ena tycktes vara hona ad, den andra hade tydligt strimmig eller fläckig dräkt. Fåglarna satt i ett litet prydnadsäppleträd med små djupröda frukter, stora som bigarråer. De var på 3-4 m avstånd men kom närmare, till under 2 meter!! Hannen närmast, den ~~my~~ satt på kvisten ovanför frukterna, böjde sig starkt framåt, tog en frukt eller bearbetade den. Svårt att se om den bet bort fruktköttet och bara tog kärnorna eller om den även åt fruktköttet. - Andra korsnäbbar hördes i närheten, satt tydl. i andra ~~sedda~~ träd. De 3 studerades länge, näbbform och beteende etc etc. På hemvägen tog jag ett par miniatyräpplen, de hade fast fruktkött, ljusrött - rött, och båda äpplena hade 2 utvecklade kärnor vardera.

Viktigt tillägg: fick följande dag veta av Karin Dahm att hon åkt skidor denna dag, 30 nov., vid Måryd. Ungefär från kl 1230 och framåt hade stora mängder gäss kommit över där, kurs mot SV eller VSV. Detta hade pågått rätt länge, och med visshet hade flera hundra fåglar passerat! Intressant; tydligen bröt de upp p g av det tjocka snötäcket. Det har varit tjockt atm. sedan 26 nov.

1985-12-07, lördag.

Vid middagstiden sågs från Tenorgränd en flock på c 250 snöskator; de lyfte just från några träd nära motorvägen. Kanske stannade en del kvar där. Jag följde med blicken de första c 150 som lyfte. De for iväg ungefär mot O-OSO, höll samman rätt tätt just efter uppfloget (föga märkligt eftersom de suttit tätt samman i trädtopparna). Flocken glesnade snabbt och tänjdes ut, splittrades snart, varvid c 30 - 40 flög tillbaka till sistnämnda träd (där en del var kvar; ovisst om dessa tillfälligt lyfte). Av de ovannämnda c 150 ex fortsatte c 75 ungefär österut, nu glest fördelade, under det att resten formligen "föll av" åt helt olika håll. Stark splittring av flocken efter uppfloget, alltså. Flockbeteendet hos denna art är mycket skarpt skilt från beteendet hos andra flockbildande arter!

Därefter obsar från fönstret mot fågelbordet:

- 1320 på fågelbordet livligt: c 8-12 pilfinkar, c 9-12 grönfinkar, 1-2 talgoxar, 0-3 gråsparvhonor. Maximalt antal av alla arter inte närvarande samtidigt, men oftast sågs 15-22 ex samtidigt.
- Därefter paus i obsarna.
- 1340 en sparvhök hona har tagit en grönfink, sitter på ett litet och lågt upplag av smågatsten bara c 2 meter från huset och äter på bytet. Plockar det ivrigt, äter hela tiden. Matplatsen ligger bara c 1 meter från meterhög mur. Höken tydligen hungrig, ser sig om ofta men fortsätter att äta.
- 1348 nu börjar höken plocka fågeln, plockar fjädrar och dun i massor utan att äta dessemellan. Detta pågår 1-2 minuter. Många vingpennor, incl. de långa handpennorna i ena vingen, plockas bort. Därefter börjar den äta igen.
- 1355 slutar den äta. Koltrast sitter lågt i buskarna bortom muren men kan inte se höken. Alla småfåglar naturligtvis borta från matplatsen och buskarna alltsedan höken kom, men nu (1355) kommer en grönfink ad och faller i träd 10 m bort. Kan inte heller se höken på grund av muren. Grönfinken lockar flera ggr med ett egendomligt, klangfullt läte, tydligt tvåstavigt, låter ungefär "kylitt". Detta hör jag genom stängda fönster.
- 1358 sparvhöken, som suttit stilla ett slag Lätet är snabbt. eller "balanserat" m 1 m på stenhögen ett par tre ggr, allt detta utan att äta, lyfter kvickt med bytet och flyger bort mot V lågt över grannens trädgård. Grönfinken i trädet försvann förstås kvickt. Jag ut genom trädgårdsdörren för att se på matplatsen. Då lyfter, vid husets fot, under den stora spaljerade björnbärsbusken och bara c 1 meter från mina fötter, en småfågel. Den försvinner illa / kvickt, men nästan säkert är det en gråsparvhona, och den har absolut legat och tryckt där medan höken ätit. Avstånd från höken c $2\frac{1}{2}$ - 3 meter.
- 1403 talgoxe i träden, de träd där fåglarna brukar sitta när de inte är framme vid fågelbordet. Även faller de där om de skräms upp från fågelbordet, t ex när jag öppnar trädgårdsdörren. Förmodligen sitter de där ofta när de är mätta.
- 1413 nu har plötsligt 3 talgoxar och 6-7 pilfinkar samt 1 grönfink fällt i dessa träd, närmare bestämt i körsbärsträdet som står närmast matplatsen ~~XXXXXX~~ (i denna trädgrupp). I träden ~~XXXX~~ bakom körsbärsträdet sitter c 10 småfåglar, det är pilfink och/eller gråsparv och kanske någon bofink men sannolikt ingen grönfink.
- 1414 1 talgoxe flyger fram till matplatsen
En halv minut senare kommer ytterligare 2 talgoxar, dessutom en pilfink som dock strax flyger bort igen
- 1415 nu är 4 talgoxar synliga ~~XXXX~~ samtidigt
- och 1417 ~~XXXXXX~~ 7 pilfinkar 2 gråsparvhonor kommer till matplatsen.
1 talgoxe är där också, men ingen grönfink.
- 1418 nu drygt 10 pilfinkar och 3 gråsparvhonor samt 1 talgoxe framme. Fler pilfinkar ses i närheten. Däremot ses ingen grönfink
- 1420 alla småfåglar flyger bort; kanske skrämde av mig

1985-12-07 forts.

- 1422 1 talgoxe framme vid matplatsen
 1424 i "viloträden" sitter nu 6 pilfinkar och 6 gråsparvar, varav 5 honor och 1 hane. Därtill 1 talgoxe. Den sistnämnda flyger fram till fågelbordet.
 1425 ännu 1 talgoxe likaså, och 1 pilfink, ~~men ingen gråsparv~~
 1426 så även 1 gråsparvhanne; men strax flyger alla bort. Orsak okänd. En skata som just flyger förbi åstadkommer igen synlig effekt. Enstaka pilfinkar och talgoxar samt 1 gråsparvhona kommer men far bort igen
 1427 7-8 pilfinkar och 2 gråsparvar kommer samtidigt men reser strax
 1429 alla fåglar bort från träden. Fågelbordet också tomt
 1431 2 koltrastar och 2 pilfinkar i träden men ej vid fågelbordet
 1434 2 talgoxar i körsbärsträdet, strax därpå är det 3
 1435 1 av dessa fram till fågelbordet, kort därpå ännu 1, sedan reser båda bort
 1445 nu 11 pilfinkar och 5 gråsparvar framme, men ingen grönfink
 1500 nu 2 grönfinkar, 11-12 pilfinkar och 4-6 gråsparvar framme. Obsar slut. (Obsar 1435-1500 antagligen inte helt oavbrutna).

- - - - -

Denna dag såg jag från trädgården även 2 korsnäbbar, uppenbart mindre korsnäbb; och jag hörde överflygande gråsiska.

1985-12-15, söndag.

Lena och jag for från Lund kl 1340 i regndis, sikt 1000 - 2000 m, vind svag men ökade efterhand, temp c 6 plusgrader. På utvägen V om Revingeby 1 ormvråk på staketstolpe vid vägen, lyfte ej för bilen som passerade på c 4 m avstånd. På ungefär samma plats minst 200 - 300 svartfåglar glest spridda på den betesmark som brukar förbli fuktig längre än övriga marker i närheten; idag var där mycket blött p g av rikligt regn på sistone. Svartfågeln var allra mest råkor, kanske enbart denna art, troligen någon inblandning av kaja och kråka. Närmare Revingehed 1 ormvråk till, flög förbi lågt, troligen uppskrämd. Vid Kvinnevad 1 tornfalk my. lågt tvärs över vägen, började ryttla. Flock c 35 finkar skyttade över "stora heden", rätt nära; var säkerligen gråsiska eller vinterhämling, troligast det senare.

Ankom stugan/tornet vid Krankesjön 1412. I al nära stugan c 75 grönsiskor, for bort. Sjön var snarast välöverskådlig intill ett avstånd av 1000 m, svagare till 1500 m, och västra halvan var bara mycket svagt synlig. Till min stora förvåning var inte en enda fågel att se i sjön! Närmsta klarvatten, området utanför de vassruggar som avgränsar detta, den s k "tarmen", sjöns NO del - överallt absolut fågeltomt. Jag upprepar att sikten på angivna avstånd var fullt tillräcklig, trots vädret. Vinden ökade men var ännu måttlig. Efter några minuter fann jag att 4-5-6 svanar skyttade inne i en vass i ytterkanten av närmsta klarvatten. Jag tyckte mig tydligt se både ad och juv, men artbestämning oklar. Inga läten från dessa ex. Däremot hördes överflygande gråsiskor ett par ggr.

Jag var i tornet 1415-1430. Väl nere på marken såg jag 2 hägrar komma från S eller SO, de ropade, fällde vid kanalen från Silvåkarakärret. Ytterl. någon häger skyttade ett ögonblick, och en fjärde storfågel kom på håll från S-SSO, sakta i vinden. Det var en havsörn juv, drog in över sjön just vid SO hörnet, där kanalen mynnar, följde så ostsidan norrut, höjd c 40 - 50 m över vass och ~~vatten~~ vatten. Inte en enda and eller annan fågel flög upp för örnen! OBS att sjön var helt öppen! Och vattenståndet var avgjort högt, föga förvånande, ty hela trakten var vattendränkt, på fälten alltifrån Lund stod stora pölar eller snarare dammar flerstädes. Och, det skall tilläggas, bäcken genom S Sandby var en vilt forsande ström, ordentligt djup.

Start från tornet 1435. Då kom en ensam gås över, tyst, tämligen högt i regndiset. - Vi for via Silvåkra by mot ängarna. Klingavälsån höll massor av ~~vatten~~ vatten, ängarna likaså. Här, på rätt stor översvämning N om vägen, vistades en tät flock fiskmåsar på c 350 ex; och på ängarna S om vägen, som också var my. blöta, gick fiskmåsar glest fördelade, inalles minst 150 ex. I båda flockarna allra mest ad, skattat över ~~90~~ 90 procent. 1 fjällvråk lyfte från marken nära Öbacken. På ängarna också ett fåtal kråkor i kanten, inte inne bland fiskmåsar. Nära Södergård ännu 1 fjällvråk, my. nära. OBS: inte en enda gås sedd!

Vi for genom Vombs by upp längs Vombsjöns V sida, sikt utöver sjön c 1000 m. Först inte ett liv, sedan en ensam knipa hona och därefter 6 storskrakar varav 3 hannar ad och 3 andra ex. I NV hörnet, allra mest på fria vattnet, räknade jag drygt 650 gräsänder, var en renkultur vari dock ingick en enda, my. fint utfärgad kniphanne. Innanför sandreveln i NV hörnet ytterl. c 25 gräsänder. Långt ute en flock på c 20 storskrakar, därbortom obestämbara andfåglar men ej många tiotal sedda. Vombsjön helt öppen, vattenstånd my. högt, och det verkade som om stranden naturvårdats modell Netzen: stenar hopkörda med bulldozers så att den lägre faunan säkert skadats svårt. I strandkanten minst 4 fasaner, trol. bara hönor. OBSAR SLUT 1515, då vi kom till b. till Vombs by

Tillägg: i utkanten av Silvåkra by flock på 6 fasantuppar helt nära, ovanligt hög siffra numera!!!

Vi for tillbaka till Vombs by, sökte enl. överenskommelse upp Berith Cavallin och lilla Elin, satt hos dem en stund, gick sedan på julsång (eller kallades det Lucia-konsert?) i Vombs kyrka. Kör av c 15 flickor sjöng, my. vackert, fin stämning. Dålig men dessbättre kort predikan av en ung präst. Sedan kyrkkaffe i församlingshuset med rikligt dopp incl. särdeles kaloririk tårta. Lotteri och auktion, fullt med folk, gott humör. Uppbrott c 1930. *Råd övernattningsornitologiskt*

"Hälsn."

1985-12-16, måndag.

Kl. 1500 mottagning för Per Brinck i stora föreläsningssalen på Ekologihuset. Orsak: Per blir emeritus vid årsskiftet. Mycket folk, och många tal. Vålförtjänt beröm förvisso. Per är en kraftnatur, utmärkt organisatör, viljekraftig, har stor förmåga att genomdriva sina idéer, samtidigt som han ofta fått sina motståndare att tro att de tagit hem spelet; åtminstone har de trott så en tid, innan sanningen gått upp för dem. Även som ~~zoolog~~ zoolog är Per förvisso stor och kunskapsrik, och hans insatser för Ekologiska Avdelningen (som snart skall bli Ekologiska Institutionen) kan knappast överskattas. Dock tror jag djupast inne att han är skarpare som taxonom än som ekolog.

Alltnog, många tal och mycket beröm som sagt. Och många gåvor. På kvällen var det subskriberad middag för Per. Jag hade bidragit till festen, d v s betalt för att vara med, men efter tvekan beslutat att inte delta. Gick alltså hem istället. Lena och jag åt middag i vanlig tid, och sedan blev det bara litet småjobb. Men när jag lagt mig, bröt en förkylning ut med stor häftighet. Det sved i halsen, jag hostade och hostade och fick argsint snuva, så att luftvägarna föreföll bli nästan helt blockerade. Sov mycket litet på natten.

1985-12-17 t.o.m. -21.

Feber och dålig form, värst 17 och 18 dec., därefter bättre, men svår hosta kvarstod, och jag kände mig mycket trött. Fr.o.m. 19 dec. dock uppe ~~delvis~~ delvis. Denna dag såg jag en ryttlande tornfalk från fönstret. Den 20 betydligt bättre, gick till ICA-butiken men ej längre. Såg tornfalk på närhåll vid motorvägen. Spridda skratt- och fiskmåsar över Östra Torn, Sparta och angränsande områden. Den 21 var jag ännu bättre, gick till Ekologihuset, genomgick post, skötte andra ärenden men gjorde inte mycket nytta. Tornfalken sedd även idag, och måsar liksom igår.

1985-12-22, söndag.

Mycket intressant dag. Idag fick jag nämligen igen mitt smaksinne, som jag förlorade i ~~min~~ i samband med en kraftig och rätt långvarig snuva, troligen en allergi (och med säkerhet ingen förkylning). Smaken kom igen vid frukosten, till min mycket stora glädje. Detta är orsaken varför jag skildrat sista veckans förkylning så noga. - Såg idag sparvhök kretsande över Östra Torn.

Somras

1985-12-26, torsdag, annandag jul.

Gråmulet, dimigt, regn, flera plusgrader (ungefär som föregående dagar). Vi satte inomhus och läste på f.m., men efter att ha lyssnat på väderprognosen beslöt vi att göra en kortare rundtur. Väderteknikererna var nämligen säkra: det skulle på e.m. eller kvällen bli omslag till frisk NO vind med regn övergående i snöfall och avsevärta kallare, från 2 till 7 minusgrader! Varning för halka från ikväll.

Därför snabbt ut kl 1325, för vanliga vägen till Kronberget. Jogg i Torner kl 1352-1410. Därvid blev vi en månad äldre och ett tvåre bröts mötesödet upp, det blev stora blås fjält och mygglusare. Utbyte oerhört, se nedan.

Via Torner fortsatte vi via bilvägen by till Vombs ängar, stannade ett par ggr men såg inte mycket. För vidare via Vombs by (g. stopp) och upp längs Vombsjöns V sida. Sjön fjärfattig, men nedströms sjön var stora övervinningar; se nedan.

För via NV hörnet vidare österut på väg 104 från Svanjö och genom skogen, stannade kort över Småland vid Svandalskloster och för samma väg till backa ändt till Vombs by. Stannade nu en rund hos Berith Cavallin och hennes flicha, fick kaffe och kakor;

1985-12-26 forts.

(2)

och förde Vredslipps samtal om många ting
merst om miljöfrågor. Jag skänkte Benkt
ett ex. av boken "Populationsbiologi: Om
djurens förplantning och avleknad", i vilken
jag själv skrivit ett kapitel.

Såto här till kl 1625. för i mörker
hem via Vombs ängar - Fålviken -
Krituneved - Rerupe - S Sandby, alltså
samma väg som på utresan. ~~Det~~ Det
syntes att luften blivit klarare och
det kändes att temperaturen hade sjunkit.
Men ännu var det $+3^{\circ}\text{C}$. På hem-
färden blev det emellertid en stunds regn
överskänd i blott snö med stora gläsa
flugor. Ingen snö blev tillräckande, och
intet besvär med halles. Hem till
Lund kl 1705. Tidtabell för
övrigt: i Vombs 1352-1410, på
ängarna 1415-1430, vid Vombsjöns
V sida $\approx$ 1440, vände vid Öveds-
klöster $\approx$ 1450, ankom Vombs by
1505.

Krambesjön och Vombsjön hade mycket
högt vatten. Markerna my. blöta,
översvämningar nedströms Vombsjön dels
S om än på plöjda fält, dels
(och större områden) N om än ungefär
nedan Vikeus gård, åtminstone på
plöjd mark även här.

Klungarviken fylld till bristen
och Kävlingeån vid utflödet ur

1985-12-26 forts.

Vombjörn var osedvanligt vårenrik, en
mäktig förs nedan regleringsdammen.

Fågelutbyte inte avsett men vid riv-
rit och rått särepot.

- a) utlösen: I såvande område i högt
bröd vid Fågelsängsdalen, ännu
1 st i bröd vinn i Reväget
sankälle helt när hus. Både normal-
fågare. En fågel ex på hög stolpe
vid Krimers, eller normalfågare, med
mycket vårdad ljus bröstband, sat
i nedhållt hållning i "heraldisk"
position med bröstet framrytt och
vingarna halvt (eller drygt halvt)
utbredda och lågt hållna.

I Revägets sankälle en par
tre tiotal kajor, oftast flygande par-
vis. F.ö. var en fåtal svarthjuler
sedda.

- b) Krombjörn från Silversörnet. Närmsta
blaviken en fåtal vidder (förhöjning
NK härnäst). Likaså i "Varmen" var
få ex. På fria ställen var några
buntar och flerb med storkor. Men
utefter norr stranden en helt för-
vånande mängd grötänder. Småfågel
gäst på, som det ofta blir vid ex-
kursioner av detta slag. Artlista här:
kajor 3 + minst 2 ex stående när
strand i vasskott i "Varmen".

1985 - 12 - 26 forts.

sångsvan flock minst 4 ad och 2 juv
i "Tarmen". Låg lätt synligt, men
i kanten av oss. Kauske fanns yttel.
måga juv.

knölsvan: på NK 1 ad och 1 juv
och c 150 m därifrån ytteliga 1 juv.

vigg: på NK flock 5 ex varav bara
en utpöpsad ♂ - 3 östra kanten, just
där det nästan aldrig brukat ligga fjärl
på siste året (även?). Låg vidare
en flock på c 14 vigg, varav nog
bar 3-4 utpöpsade ♂.

storskrake: på NK en ensam ♀. Utte
på västern närmare gläns ex, jag såg
dels 2 ♂ ad, dels ~~någon~~ en
utan flock på c 12 ex, dels några
till på långt håll. Därtill en
flygande flock på 8 ex varav 5
utpöpsade laxfärgade ♂ och 3
mörkare och mindre ex (= 4%).
Dessa flög bort mot S-SO.

gräsand: den stora sjöytan såg verk-
ligen mycket tom ut. Men en närmare
granskning visade att under i stor
mängd låg utomhus sjöns norra strand.
I full kunde de både räknas och be-
stämmas och när jag ständigt hela
flocken (eller flockarna) ordentligt
lässade molnen och belgrunnen
blev avsevärt bättre. Det var en

1985-12-26 forts.

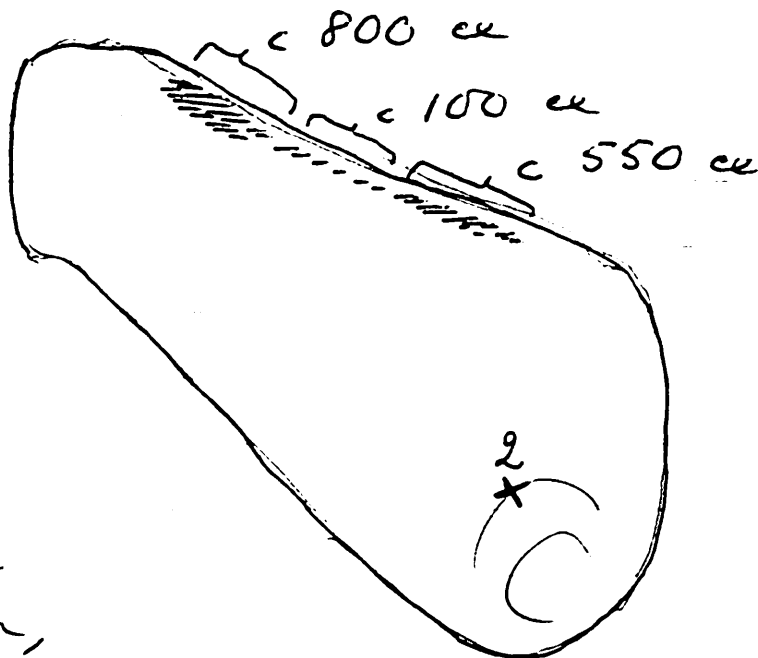
renkultur av gränder, låt var ad jag
inte kunde granska vändor ex kritisk.

Figlarna lag
fördelade enligt
denne skiss:
Summa alltså
c 1450 ex

Fel marginal
liten, högst 100-
150 ex skulle
jag tro. Fåg-
larna lag nästan
stilla hela tiden,
bar 2-3-4 ex

sigs kypa.

Förutom dessa gränder sig bar två
ex, de lag strax utanför de vassrupper
som avgränsar närmsta blarvånet!

blåhök 1 ♀, allmän färgton brun men inte
rödbrun, flög högt över marken vid SO
hörn och ut över f.d. sandtagets
havsbunt 2 ad } En av vardera
grönbunt minst 2 ad } utstades ut njons
ö sida. de flyktes braka i luften
för följde varandra, låt hör hörde
låten. Föreföll intressant av vigg-
flocken här (se ovan) men angrep ej.
- Längre ute på njon sigs sandtagets
en annan havsbunt ad och minst
en grönbunt, också ad. Fällde nära

1985-12-26 forts.

ett par storskrak - hammar, men det blev inget angrepp så länge jag såg dem.

grönska: först hördes och rips ett ensamt ce flyga normalt över Tornet. Några minuter senare kom 2 ce åt motsatt håll också dessa låg här rits utlyst lät "chächä, chächä" med en "metallisk" klapp.

c) strökan Litorika by - Vombs äger - Vombs by:

ornvik 1 normalflyg ce i Öbarken, flög högt; sedan 2 normalflyg ce när kändes i Vombs Södergränd

Hällorik 1 ryttande ce när Södergränd och 1 ryttande ce längre bort i söder, ryttande ce ryttar på utlyst stas högt.

krika sedd i några antal på ångarna svarthjelflock dessutom sedd vid land i luffen över en av lördagarna väster om Norrgränd, nog 50-60 ce eller fler; någon artbestämning kunde ej göras.

Inga fåglar eller övr sedd här

d) strökan utefter Vombs äger V side normalt till NV hörnet:

grönska c 130 ce i väntet när NV hörnet, men ute på frä väntet överbänd änder i några antal längre

1985-12-26 forts.

österut, knapp mer än 50 redda
sångsvan på översvämningarna V om rjön.
miast 33 på S översvämning och miast
55 på norra. I dessa riffer uper
högst 7-8 ungfåglar, men flera
sådana kan ha funnits. Det hade
nu mulnat igen, och ljuset var
rätt svagt. Ungfåglar ser ut att
skilja, men de famlar ut lilla
att se och att bestämma, även
om inte samtliga ex kunde granskas
kritiskt.

hållvåk 1 ex röttadde ljust när
Norrapärd. Inte samma ex som setts
förr.

misar: stor och tät flock gick till
viders vid norra översvämningen,
saker 120-140 ex varav alla
miast 15 bubar. I praktiken
nästan saker med fisker, och
de 15 sakerigen gräbbs.

söfår: i kanten på norra översväm-
ningen stod c 45 ex. Däligt
ljus, men ett par ex stod med
vingarna och de syntes det my.
tydligt ~~att~~ att det inte var blå-
gras och naturdjuris ej heller präpis.
Alla ex ej saker bestämda, och
totala antalet ex. kan ha varit
större.

1985-12-26 forts.

142

8

svarthjelpflock på c. 50 ex lyfte från
plöjt fält V om njön; sannolikt var
det mest rika, men ej bekräftat.
mäsflock på c. 120-150 ex låg
tätt samlad i värdens rötter nära
grästränderna; nästan säkert var
det allra mest (eller enkla)
fiskelävar ad. Jämför observationen
den 15 dec.

- e) färdan från Sörusjö till Övert
och åter till Vambjans NV hörn
och ner till Vamb by:
2 normalförsörjda omviter nära häll
och en utpräglad extremfys om-
vik stående fäst på hög stolpe
sju ut, med några mörka "streck".
Lyfte, hade mjölkevitt i stora
fält på översidan, även stjärn
mycket ut, undersida helvit eller
kasske med små laterala fläckar.
Storlekska: långt ut över njön
fann jag en mängd flygande andar.
Hann få in dem: det var stör-
skor i mängder och hög procent
döad. Totalantall sedda var 250-
300, men jag tror att en god
del av flocken hann försvinna
innan jag fick upp likaren, och innan

1985-12-26 forts.

vi haum stamma. - F.ö: mycket litet
 att se; litet kriker på fjälten
 när Långsjö. Men inga örner i
 ekarna vid sjön.

Kul tur!

Total artlista:

- 1 häger
- 2 sädgår
- 3 knälsorn
- 4 singorn
- 5 gräsant
- 6 vigg
- 7 storskak
- 8 ornnik
- 9 fjällvrik
- 10 bliskök
- 11 fiskmår
- 12 gräfnut
- 13 havsbomb
- oberk. visar
- 14 kaja
- 15 kraka
- oberk. snöfjöl
- 16 gröniska

Alltså en mycket arbets-
 fattig excursion, men
 den var ju också kort-
 varig; och ljuset var
 inte det bästa, även
 om jag hade stor tur
 med den saken just
 vid Kränkesjön. -
 - På hemvägen
 från Vombs by sågs
 i lyktshuset en
 kamin vid Öviken
 och en i ~~XXXX~~
 närheten av
 Kvinnestad.

Trots en del oundvikliga osäkerheter i be-
 stämningarna en mycket upplysande excursion.

SLUT

1985-12-27.

Fullständigt förändrat väder. Klart och grant, och stilla; temp kl 0830 var minus 8° C. Ingen snö. Jag gick till Ekologihuset och var där kl 1100-1430. En rödhake knäppte i en trädgård nära Ekologihuset; och en nötkråka flög över mot VSV rakt över huset, detta var kl 1000 när jag ännu var hemma. Även en överflygande tornfalk sedd.

På fågelbordet sågs 2-3 grönfinkar, 1-2 blåmesar, 2 talgoxar, och en oerhört egendomlig finkfågel, stor som en grönfink; dess grundfärg osäker men inte röd och inte grön. Fågeln hade två mycket klara vita band över vardera vingen och hade brett vit övergump eller stjärtbas. Fågeln satt alldeles fritt på muren utanför vår trädgårdsdörr (där nästan all fågelmatning sker), men den lyfte sekundsnabbt när jag kom fram till fönstret utan att iakttaga särskild försiktighet. Art omöjlig att ~~avgöra~~, obsen skedde på 2 meters håll men blev alltför kortvarig. Se nedan/.

1985-12-28.

Kl c 0930, när jag gick fram till fönstret för att se på fåglarna, lyfte samma fågel som igår från muren!! Jag såg samma karaktärer. Stjärtbasen mycket klart och brett vit, i form av ett brett tvärband. Men obsen blev lika kortvarig som dagen innan.

Dessutom sågs 2 gamla fina grönfinkar, och blåmes, talgoxe samt 3 koltrastar fanns där också eller hade setts där strax innan. Av koltrastarna var 2 kolsvarta ex med apelsinfärgade näbbar och ett tredje ex, också kolsvart men med helsvart näbb, något som enligt min erfarenhet är ovanligt.

1 sparvhök sågs flyga över även idag, och en nötkråka flög över med kurs ungefär mot SV. Snöskata sedd också idag.

Kommentar: jag granskade naturligtvis fågelbordet och dess gäster dagligen, dock inte alltid lång tid varje dag eftersom jag oftast var på Ekologihuset från c kl 1000-1030 till mörkrets inbrott, eller längre. Jag återsåg aldrig den egendomliga fågeln, som otvivelaktigt var en fink (eller liknande). Jag finner ingen art som passar. Har även tänkt på abnormt färgade ex av olika arter, men ingenting tycks stämma, eller, rättare sagt, det förefaller ytterligt osannolikt att någon i och för sig rimlig art skulle bli missfärgad på detta sätt.

1985-12-29, söndag.

Inomhus på f m. På fågelbordet oftast nästan tomt. På morgonen ett par koltrastar, senare intet alls eller högst 2-3 grönfinkar och korta besök av blåmes och talgoxe, vanligen ensamma ex, någon gång dock 2 talgoxar. Vid lunchdags 5 grönfinkar samtidigt.

Det var behagligt väder: 3-4 minusgrader, litet rimfrost men ingen snö. Rätt bra sikt och nästan vindstilla. Rikligt med höga moln av olika typ, delvis som tjocka slöjor. Delvis blå himmel, men solsken oftast matt eller mycket svagt.

Jag gick ut kl 1330, gick på Hardebergaspåret fram till P-platsen vid Kungsmarkens golfbana, vände här 1420, gick samma väg tillbaka, ankom hem 1505. På utvägen mötte jag Gun Böök, vi samtalade om vildgäss och korp och rovfågel och rävskaab m m och önskade varandra Gott Nytt År. På hemvägen mötte jag Eva Melander, vi talades vid ganska livligt om fågel och om hur det är att vara pensionär, och naturligtvis utbytte vi också vänliga önskningar inför det nya året.

Fågelutbyte: snarast artfattigt, men intressant:

art	utvägen	hemvägen
sädgås	ja, se nedan	se nedan
gräsand	-	flock 12 ex högt mot S-SSO
ormvråk	1 kretsande	-
koltrast	ja, se nedan	se nedan
blåmes	-	1
grönfink	minst 15	några ex
gråsiska	1, se nedan	-
gråsparv	flock c 8 ex	-
<u>nötkråka</u>	-	1 ex avgjort högt mot Ö kl 1445
skata	bara c 3 ex	2 ex sedda

Kommentarer till denna lista:

sädgås: kl 1353 kom flock 8 ex mot V, rak kurs. Läten hördes. Nära.
1356 " 36 + 32 ex " VNV - NV, rak kurs. Ropade.
1402 " 52 ex mot V men vred starkt mot N, bröts upp i flera flockar men torde ha fortsatt mot NV.
Ropade mycket.

Summa
sedda gäss
(c) 285 ex.
1404 " 70 ex, beteende som föregående flock, splittrades, och minst 17 ex försvann mot NO, de övriga åtm. mest mot NV eller kanske N. Ropade ivrigt.
1420 " en ensam gås rätt högt mot öster
1434 " flock på 36 ex mot V-VNV, rak kurs.
1527, alltså efter min hemkomst, hördes gäss, och jag fann 3 + 7 + 40 ex som rätt lågt flög mot V.
Alla flockar my. måttlig höjd, 50 - 100 m.

koltrast: inne i villakvarteren, där vägen dock mest går mellan stora nyponbuskage och kantas av hagtorn och i viss mån andra mindre träd, räknades på utvägen 17 ex, detta på en sträcka på 1200 meter. På resten av utvägen, skattningsvis 3 km över åkermark, även om det står en tunn rad av träd och hagtorn längskanten, sågs ej en enda koltrast. På hemvägen på dessa 3 km ett överflygande ex, på de sista 1200 metrarna minst 15 ex sedda.

gråsiska: på utvägen 1 ex my. nära, klängde i fruktställningar av kardborre och (?)Dipsacus. Detta ex befanns vara helt stjärtlöst. Troligen ensamt just av det skälet.

Ovanligt skön vandring. Jag kände mig i bättre kondition än på länge, även om det var svårt att hålla fingrarna varma.

Tillägg: på f m vid ett par tillfällen enstaka skratt- och fiskmäsar lågt över Ö Torn.

OBSERVERA att kråka inte observerades på hela dagen!

Dec. 1, söndag.

Det för årstiden ovanligt tjocka snötäcket fick ytterligare påspädning på kvällen. Rätt kraftigt snöfall, som dock så småningom övergick, mer eller mindre tydligt, i underkylt regn. Snön hade i stort sett fallit i lugnt väder, och jag tror snödjupet i Lund var 20 - 25 cm. Tung och blöt snö, vilket märktes synnerligen tydligt när man skulle skotta trottoarer och trädgårdsgångar.

Dec. 2. Mycket stark tö, flera plusgrader. Berith Cavallin rapporterade att stora flockar gäss idag återkom till Vomb-området från väster; kanske sade hon också att en del flockar fortsatte över området mot O - ONO.

Dec. 3. Våldsamt töväder, regn, plus 7 - 8 grader C. Snön försvann med helt obegriplig hastighet: vid middagstiden idag var all snö borta, undantag endast sådana stora drivor som hopskottats av människor, med eller utan redskap.

Dec. 4. Omkring kl 1000 kom en havstrut ad över Östra Torn, när jag gick till Ekologihuset. Ett par timmar senare, när vi satt i vår vanliga lunchlokal, fällde en flock mindre korsnäbb i toppen på ett högt lärkträd utanför fönstren. (Lunchrummet ligger tre trappor upp, och trädet står tvärs över gatan).

Dec. 5. På f m flög 2 gråsiskor över huset, Tenorgränden 8.

x) Dec. 6. Flera mindre korsnäbbar i samma lärkträdstopp som 4 dec. Fåglarna lockade ivrigt och oavbrutet.

Dec. 8 och angränsande dagar. Korsnäbbar sedda och hörda vid 3-4 tillfällen över staden. Uppenbart mindre korsnäbb, vilket framgick både av lätena och av fåglarnas utseende. Ett par ex sågs mycket nära.

Dec. 10 och någon dag därtill. Rödhake hörd nära Ekologihuset, däremot inte sedd eller hörd hemma på Tenorgränd,. (Under den snörika perioden i slutet av nov. och fram till 1-2 dec. däremot sedd några dagar i sträck på vårt fågelbord).

Dec. 11. Jag for upp till Stockholm för att bevista ett föredrag av Naturvårdsverkets generaldirektör, Valfrid Paulsson, 12 dec. Jag bodde dessa dagar hos min syster Märtha på Sandhamnsgatan 19.

Dec. 12 ff: se nästa sida!

x) Dec. 7: se särskilt protokoll!

Dec. 12, torsdag: jag bevistade ett föredrag av Naturvårdsverkets generaldirektör, Valfrid Paulsson. Det hölls på Skogs- & Lantbruksakademiens lokal på Drottninggatan 95 B, och det var Carin Ehrenberg som berett mig möjlighet att delta. Föredragets titel: Vad vill vi skydda och vad får det kosta? Egentligen var det bara ett inledningsanförande på c 25-30 minuter; därefter yttrade sig ett flertal föranmällda talare, oftast rätt utförligt, varpå Valfrid gav svar på varje inlägg. Mot slutet även yttranden av folk som först på mötet tillkännagav att de ville yttra sig. Därför synnerligen långvarig diskussion; sammanträdet var slut först omkring ~~kl 19,15~~ kl 19,15 efter att ha pågått från kl 16,30. Mycket givande. Valfrid Paulsson gav en avgjort positiv bild av vad verket åstadkommit. Han har varit dess chef i c 18 år, vilket är ungefär hela den tid då det existerat. Många inlägg goda och positiva, andra m l m likgiltiga, och ett par alldeles obegripligt usla, särskilt av en professor på Ultuna som jag tror hette Jansson. Bland det mest okunniga och miljöfientliga jag hört på senare år. - Jag träffade många bekanta, som jag ej sett på årtal, bl a Lars Eric Esping, Mats Segnestam, Ingemar Ahlén, Jens Wahlstedt.

Jag skrev utförlig löpande kommentar; denna sätter i dagboken, ej renskrivna papper.

Mitt intryck var att Naturvårdsverket verkligen åstadkommit mer än ~~gott~~ jag trott, men att Valfrid nog å andra sidan målade upp en bild i alltför ljusa färger.

Efter mötet traditionsenlig ärtsoppa. Satt bredvid Carin och godsägare Magnus af Petersens på Erstavik, ett gods som ligger knappt 10 kilometer från Stockholms city, med allt vad detta innebär av påtryckningar, psykiska, ekonomiska, sociala etc etc. Uppenbarligen har han skött sådana problem med utmärkt skicklighet.

Dec. 13, fredag. Jag bodde hos Märtha. Vid studiet av morgontidningarna fann vi att en utställning av islamisk konst, som Märtha sett och uppskattat i högsta grad, ännu var öppen, trots tidigare besked om motsatsen. Jag for dit, den fanns på Historiska Museet på Narvavägen, helt nära Banérgatan 5, där jag hade mitt föräldrahem på 30-talet. - Det var en utomordentligt förnämlig utställning, jag gick där länge, och följde en stund med en visning som gjordes av en mycket kunnig kvinnlig guide. For sedan till Lund, start 1408, ankomst Lund 2036.

Dec. 14, lördag. Klockan 0900 skulle jag behandlas av tandhygienist. Så skedde även, det tog rätt lång tid och var föga behagligt. Lena hade nu på morgonen ärenden ute på staden. Hon hade därvid sett en gåsflock på minst 25 ex flyga ~~ä~~ österut. Detta är vad man kan vänta nu när all snö försvunnit och det blivit milt och blött. Väl jämförbart med det beteende som i Tyskland kallas 'Randzug', med innebörden att fåglar i vinterkvarteren kan röra sig, ofta flera ggr per säsong, mot N/NO resp. S/SV, alltefter väderleken. Naturligtvis gäller detta bara kortflyttare, t ex nordliga element som tillbringar vintern redan i S Sverige, Danmark, Holland, Västtyskland etc.

Dec. 15, söndag. Se särskilt protokoll!

1985-12-31.

2 mindre korsnäckbar, båda i grön dräkt men med väl avsatt, blekt gulgrön övergump, fällde i buske på tomten. De flög snart bort. Men jag såg dem utmärkt; även näbbens form observerades noga.

Tilläggs
B

(1985)

Dagarna 26 juni - 7 juli reste Lena och jag upp till Nordlappland och Narvik och Lofoten. Tåg upp via Göteborg - Kristinehamn och där-
efter Inlandsbanan hela sträckan. Första dagen till Östersund. Efter
övernattning där for vi vidare via Gällivare till Abisko. Vistades
där några dagar, for också ner till Narvik och gjorde en helt härlig
tur med snabbåt ut till Svolvaer i Lofoten. Nerresan skedde på ~~stambanan~~
stambanan via Boden - Ånge.

På uppvägen var vi förstas tvungna att ta bussen den sträcka
(Mora - Sveg, om jag minns rätt), där rälsen är uppriven.

I Abisko träffade vi vår trogne vän Nils Åke Andersson, som på
alla sätt gjorde vår vistelse där schön och innehållsrik.

Jag förde nästan inga dagboksanteckningar. Bara de följande:

1985-06-27: i parken vid Kristinehamns järnvägsstation fanns gott om
snöskator, däribland ett ex med vitt bröstband, mycket väl kon-
trasterande mot dräkten i övrigt, som var normalfärgad. - Flera
timmar senare, när vi färdades på den mycket korta sträcka som
löper genom innersta spetsen av Ångermanland, såg jag flera av
bävrar fällda björkar vid stranden av en liten sjö, belägen öster
om bokstaven "n" i "Risudden" på vår karta. Kort därefter även
en bäverhydda sedd från tåget. mycket kul för oss båda, eftersom
vi aldrig sett bäver.

1985-06-29, Abisko: vid bron över Abiskojokk en mycket ivrigt var-
nande blåhake ♀, mycket orädd, satt kvar tills avståndet bara
var 3-5 meter. Läte "hyyd-tr hyyd-tr", säkerligen tidigARE
okänt för mig.

I sjön 4 alfåglar, 1 småskrak ♂ ad, minst 5 silvertärnor del-
vis nära varandra, de fångade smådjur från vattenytan, störtadök
ej i vattnet. Lövsångare sjöng fåtaligt, en blåhake sjöng på håll,
flera drillsnäppor vid deltat, men på grund av beträdnadsförbudet
gick vi inte ditut. Urban Emanuelsson, som vi mötte på turist-
stationen, sade att ganska mycket bläsand låg utanför deltat.

Gulärlor studerades. En hanne hade mörkgrått huvud men bakom
ögat en liten linsformad ljus fläck; den hade också mycket tydliga
svartaktiga fläckar på bröstet. Tillhörande hona hade mycket blekare
undersida, och hennes ögonstreck över och bakom ögat var tydligt.

En annan hanne på samma område (den platta ytan öster om deltat)
hade mycket mörkt huvud men en liten, ungefär rund fläck vit
ett stycke bakom ögat; undersidan var starkt gul men saknade
fläckar på bröstet. Hans hona var alltigenom blekare och hade
intet skönjbart ljust ögonstreck, ej ens en antydning. - Lätet hos
dessa gulärlor var hårdare och mera på "rrrr" än hos flava flava.

En tredje gulärlehanne hade också mycket mörkt huvud utan spår
av ljusa teckningar; undersidan var starkt gul och hade en visser-
ligen diffus men rätt stor mörk fläck på bröstet. Honan i detta
par sågs ej särskilt bra.

En fjärde hanne hade också my. mörkgrått eller gråsvart huvud
utan ljust, bröstet utan svart. Hans hona hade mörkt huvud utan
ljust band, ej ens en antydning; undersidan var ovanligt blek.

På alla var strupen mer eller mindre vit, färgen väl avsatt
även om också denna karaktär varierade. -

Vi fick en egenartad upplevelse med två småspovar: de kom fly-
gande söderifrån ut över sjön till ön Abiskosuolo, kom sedan
tillbaka, inbördes avstånd oftast över 50 meter, varvid de tedde
sig mycket ljusa i den skarpa solen. Nu hördes ett par korta rop
som var rätt svaga och inte erinrade om något läte jag tidigare
hört från småspov. Fåglarna försvann; praktiskt taget säkert fäll-
de de nära vetenskapliga stationens båtbygga. Efter 10-15 minuter
hördes småspovens läte "pyhyhyhyhy.....". Ett tu tre kom 2 ex
ut över sjön, jagande varandra på c 30-50 meters höjd, störtade
sig huvudstupa ner till vattnet i synnerligen snabba och tvära

Tillägg
B
1985-06-29 forts.

vändningar. De försvann, men senare kom 2 + 2 ex flygande över sjön mot väster, vände dock. Och en stund senare flög 5 småspovar mot öster. (nästan

Massor av fjällblommor, alla nya för Lena som tidigare aldrig varit norr om Jämtland. Nu såg vi bland annat Bartsia (Bartschia?), två arter Pinguicula, Rhodiola rosea (=Sedum roseum), Tofieldia, Cassiope tetragona, massor av Dryas, Trientalis, hjortron, Andromeda, Silene acaulis, Saxifraga aizoides (denna dock inte i blom ännu), andra Saxifraga-arter m m. Det var en jättefin eftermiddag och kväll. Mycket mygg, även mycket flygande men icke-stickande myggor, vidare andra Diptera, mätare, nattsländor, Perläder, staphylinider m m. Getingar flög också. En enda storfjäril sågs, antagligen en Pieris (jag tror napi finns häruppe).

1985-07-03, onsdag.

Vid Abisko 2 tornsvalor flygande österut på kvällen.

1985-07-04.

Vigg 4 ex, sannolikt alla hannar, sågs flygande. Även 2 stor-skrakar, nästan säkert hannar, sågs flyga västerut. Allt i Abisko.

1985-07-05.

Vid Abisko järnvägsstation kom 3 skrattnåsar, varav en hade "spår av ungdräkten", flygande förbi mot V-SV.

Det var en högeligen lyckad resa, i regel bra väder. Sol och fantastisk belysning på fjäll och glaciärer och hav i Lofoten. Och järnvägssträckan Abisko - Narvik måste vara en av världens grannaste.

Utöver det ovanstående har jag inga anteckningar från denna resa.

Tilläggs
B
1985-11-10, söndag.

Exkursion med Lena, start 0915, hem 1320. Väder se nedan. Vi for Lund - S Sandby - Revinge - Kvinnevad - Krankesjöns SO hörn vid stugan/tornet, var i tornet 0950-1015 med mycket oväntat resultat. Sören Svensson kom dit också. Sedan forts. Lena och jag via Vombs ängar - Vombs by - Vombsjöns V sida - dess N sida; gick ner till sjön tvärs för Färs Härads hembygdsgård, såg föga här, fortsatte upp på Frualid, stannade där 1130-1230, drack vårt kaffe med smörgås; for tillbaka, stopp vid Öved för strömstare, for sedan Vombsjöns Ö sida - genom Furet utan att stanna - Vombs by - ängarna - Silvåkra - Tvedöra - S Sandby - Lund, ank. 1320. Artlista för dagen:

skäggdopping 1 ex Kr

häger 5 ex Kr

knölsvan 2 + 2 + 2 + 1 Kr SO

obestämda svanar minst 32 ex
i Kr V

sädgås } på Vombs ängar N
bläsgås } om vägen 100-140
obest.gäss } ex, obestämda,
S om vägen 350-500
ex. Mycket bläsgås!

gräsand i Kr ♂♀ sedda, alltså
summa ett par! Sedd även i
Vombsjön NV

obest. änder: Kr m 1 m nära
tornet några få ex, i västra
delen en flock. Även en del
i Vombsjön NV

storskråk: 8 ex kom till Kr,
därav ingen ♂ i praktdräkt.
Vombsjön N del 3 ex, och
över Frualid 3 överflygande,
varav 2 ♂♂ ad.

småskräk: 1 ex låg i ~~gum~~ Kr
tillsammans med salskrakarna,
studerades, dök. OBS hur
sällsynt den är i inlandet.

salskrak: 2 ♀♀ eller åtminsto-
ne honfärgade ex på närmsta
klarvatten i Kr.

ormvråk: 3 sedda Frualid, 1 vid
Vombsjön NV, 1 vid Silvåkra
by och 1 nära S Sandby.

Se kommentar efter artlistan!

fjällvråk: 1 juv vid Vombsjön V
med byte och 1 på återvägen
över Vombs ängar. Tidigare
1 ex Silvåkrakärret.

Se kommentar efter artlistan!

glada: 1 + 1 ex med 500 m in-
bördes avstånd vid Vombsjöns
östra sida.

tornfalk: 1 ryttlande vid Aren-
dala på hemvägen

fasan 1 ♂ på utvägen

sothöna: inalles c 155 ex på
närmsta klarvatten i Kr

vipa: på utvägen 10 ex på
Vombs ängar, på hemvägen
c 250 på ängarna samt flock
c 400 norr Eliselunds gård.

OBS: inga pipare i vipflockarna

skrattnås: allmän på fälten etc.,
även vid Vombsjön

fiskmås: några ex Vombs ängar,
många vid Vombsjön, och över
Frualid flock c 15-18 ex

gråtrut: enstaka ad och juv vid
Vombsjön

havstrut: 1 ad Krankesjön, var
enda måsen sedd där!

ringduva: över Öbacken flock på
10 ex mot S. Ej sedd f.ö.

(inga hackspettar, och
inga lärkor!)

ängsbipläcka 1 lyfte Vombsjön V
snöskata: flock sedd Öbacken och
flock Frualid

koltrast: 1 Frualid, 1 Öved
talgoxe sedd

blåmes: flera sedda

nötväcka sedd och hörd Öved
trädkryppare hörd Öved

skata sedd vid Kr

~~gum~~

kaja: flera flockar tillsammans
med följande art

råka allmän; se föreg.

kråka: några få vid Kr., för
övrigt allmän

obestämda kråkfåglar sedda i
massor söderut på Vombs ängar
grönfink Frualid

korsnäbb hörd på utvägen. Se
kommentar efter artlistan.

grönsiska hörd vid Kr.

gulsparv: bra flock på 25-30 ex
vid Frualid

bofink sedd Vombs södergård och
hörd Frualid.

Rätt låg fågelaktivitet.

Väder: morgonen härlig, stark sol, milt,
måttlig - frisk vind. Vid Krankesjön
likaså, men ökande slöjor syntes i sek-
torn S-V. Vombsjön fortf. bra. Frualid:
slöjor tättnar, det blir grått molntäcke.
Ännu kl 1230 sol synlig ehuru oskarp
och himlen i N delvis blå. Låga smärre
moln drev förbi. Sedan blev det helt
tjockt och mörkgrått på 20 minuter, och
kl 1300 började det regna.

Kommentarer: se nästa sida.

Forts.

Tillägg
B

1985-11-10 forts.

Kommentarer till denna dag:

- a) I originalanteckningarna finns en uppgift att ormvråk och fjällvråk - utöver de här meddelade observationerna - har setts "enl. ant.", vilket måste betyda "enligt anteckningarna". Några anteckningar utöver vad som renskrivits har jag dock ej. - Korsnäbb står i originalanteckningarna inom parentes, ~~utan~~ med tillägget "utv.", vilket betyder "sedd på utvägen". Alltså inte sedd i det inventerade området (eller hört)
- b) Anteckningarna från denna dag blev bortglömda men återfanns 1990-07-13. Eftersom renskriften av år 1985 redan för längesedan paginerats, måste anteckningarna från 1985-11-10 placeras i Tillägget. GRck 1990-07-14. Se även notiser från november 1985! X)

1985-11-11, måndag.

Klockan 1150, i grant väder, kom en gles och stor flock snöskator från söder ~~utan~~ på rätt låg höjd och fällde i våra stora Crataegus-buskar. Förloppet precis som dagen innan (se notis från 1985-11-10 i Tillägget): fåglarna "rasade" in i ström, några ex nära varandra - tätare - glesare - nya fåglar kom glest, tätnade mot buskarna, fällde etc etc. Det hela tog uppskattningsvis någon minut, och det ~~var ungefär 200 ex.~~ ungefär 200 ex. En del av dem, ungefär 40-50 ex, fick inte plats i Crataegus-buskarna utan fällde i buskar på grann-tomten. Och liksom igår: när alla hade fällt dröjde det bara 5 - 10 sekunder innan de lyfte. Ett tiotal satt kvar, alla andra for upp brant, som den enkla skissen visar, men de samlades och for iväg mot söder, i glest sammanhållande flock, där - som vanligt - dock några ~~exemplar~~ exemplar mer eller mindre tvärt kan vika av åt andra håll.

Kommentarer:

Denna anteckning blev bortglömd precis som anteckningarna från föregående dag. Måste av samma skäl nu placeras i Tillägget. Detsamma gäller ~~de~~ notiser, ~~dagarna~~ dagarna 1, 3, 4, 5, 8, 9 och 10 november 1985. → från → Dessa är renskrivna på följande sida.

X) något oklart vad för observation vid Krukenjön gav ett så "oväntat" resultat? Kanske den extrema fatigdomen på timänder och dygnender? (Sida 1990-07-16)

*Tilläggs
B*
1985-11-10, söndag.

Lena och jag gjorde en rätt hastig runda till Krankesjön och Vombområdet. På sträckan Lund Silvåkratornet vid sjön sågs: snöskata, kråkfågel, bland annat en kaja med utpräglad vitt eller vitaktigt halsband nära S Sandby. En liten flock på 6 korsnäckor fällde i ett lågt, bara c 2 m högt tall-buskage vid bensinstationen utanför S Sandby. På vägen mot Revingeled rikligt med kråkfågel. Även en fasantupp sedd. Vid Revingeled 1 sittande ormvråk, och vid Ivans Backe 1 sittande fjällvråk.

Toronet: på närmsta klarvatten 155 sothöns, 2 salskrak-honor eller möjligen ungfåglar, därtill en småskrak, en art som endast undantagsvis ses i sjön. Av knölsvan 2 + 2 + 1 ex. Av häger 1 + 1 + 3. Över sjön 1 havstrut ad. Ett gräsandpar sågs här, och en skäggdopping!

På den öppna sjöytan sågs ej en enda and, men långt bort mot väster låg ej mindre än 35 svanar, ryvänn av osäker art. Även sågs därborta någon andflock. Alltså mycket fattigt fågelliv, som helhetsintryck. Dock kom en flock på 8 storskrakar och fällde, varför vi hade nöjet att se alla tre skrakarterna på en gång. Detta händer mycket sällan här. Vidare sågs ett fåtal kråkor och 1 skata, en flock snöskator och en flock grönsiskor.

Vi stod i toronet kl 0950-1015. Sören Svensson kom dit, vi samtalade en kort stund. Vi fortsatte sedan förbi Silvåkrakärret, där en fjällvråk sågs sitta i träd. På Vombs ängar långt bort i norr c 100 - 150 gäss, art oklar. Långt nere i söder rätt mycket gäss, jag såg c 350, men det var tydligt att fler fanns; skattat totalantal c 500 där, varav mycket bläsgås. På närmare håll en liten flock på c 30 gäss, blandat bläs och säd. Flock 10 vipor också sedd. Massor av kråkfågel sågs på långt håll i söder, och c 40 snöskator kom och fällde. Flock 9 ringduvor.

Vi for vidare längs Vombsjöns V sida, här 1 fjällvråk på nära håll, det var en bergsäker juv. Ensam ängspioplärka. Över sjön några måsar och trutar, f.ö. mycket fattigt.

Därmed slut på dagens anteckningar.

Kommentar: anteckningarna från denna relativt händelsefattiga tur glömdes bort och anträffades inte förrän 1991-07-16, vid den grundliga genomgång som jag den månaden gjorde av gamla anteckningar, handlingar, tjänsteskrivelser etc. Renskrevs 1991-07-17. GRck.

Tillägg
B

1985-11-17, tillägg.

Fältanteckningarna från denna dag är renskrivna och sitter på plats. Men av misstag blev artlistan, som också innehåller ett par helt små tillägg, aldrig utskriven. Den följer här, tillika med ett par sammanfattande uppgifter om utbytet.

Artlista:

häger	storskrak	talgoxe
sångsvan	salskrak	blåmes sedd
obestämd svan	ormvråk	entita
sädgås	glada	nötskrika
bläsgås	fasan	skata
gräsand	skrattnås sedd	kaja
obestämd and	fiskmås	råka
	gråtrut (aning osäker)	kråka
		gulspurv

Kommentar:

Vi startade 1140 och var tillbaka i Lund 1610. Vädret var bra, och färdvägen gick genom välbekanta och fågelrika trakter. Det är sant att uppehållen på flera platser blev m l m korta, eftersom jag ville se isläget i flera sjöar. Men observationerna var alls inte präglade av brådska allmänt sett. Därför tycker jag att dagens artsiffra, bara 22 bergsäkert bestämda arter, är alldeles påfallande låg. Någon förklaring till detta är svår att finna.

Artlistan och ovanstående kommentar ~~är~~ renskrevs, resp. skrevs, 1991-07-17. GRck.

- Nov. 2: vid middagstiden kom 2 nötkråkor västerut över Tenorgränden, på låg höjd.
- Nov. 3: på morgonen hördes korsnäbbar över vår bostad på Tenorgränden. De flög högt, som ofta är fallet. Senare på dagen exkursion, se särskilt protokoll.
- Nov. 4: en tornfalk över Sparta på Tunavägen.
- Nov. 5: korsnäbbar ånyo hörda över Lund.
- Nov. 8: kl 0915, när jag lämnade bostaden på Tenorgränden, flög flera korsnäbbar över på stor höjd. Och kl 1315, när jag lämnade Ekologihuset, kom ånyo korsnäbbar över staden. De hördes mycket tydligt men syntes ej; de flög ungefär mot VSV eller SV. Kl. 1535, nära Tunavägens Centrum, kom 3 korsnäbbar på rätt låg höjd mot V - SV, ivrigt lockande. Alla obsar gäller säkerligen mindre korsnäbb. Dessa iakttagelser indikerar riklig förekomst. På kvällen kl 1830-1855, när jag hade varit hos professor Erik Palm för undersökning av ögonen, hördes överflygande rödvingetrastar många gånger. Då hade det mulnat men var torrväder och svag vind. Tidigare hade dagen varit mycket vacker. På eftermiddagen dansade små svärmar av vintermyggor över buskarna ~~inom~~ i trädgården och på granntomten.
- Nov. 9: på morgonen kl 0830 flög en tornfalk lågt över hustaken. Samma dag kl 1400, när det var sol och fint efter regn på morgonen, satt 4 korsnäbbar, varav en hanne, i en liten rönn nära vår bostad. Rönnen hade många bär men inga blad kvar. Korsnäbbarha knep bären, men jag kunde inte ~~se~~ se om de åts hela eller ej, ty samtidigt kom 5 andra korsnäbbar och fällde i ett litet träd med prydnadsäpplen bara c 3 meter från min plats. Jag gick fram mot fåglarna i rönnen. De satt kvar även när jag stod under trädet! Näbbarna sågs utmärkt: alla var mindre korsnäbb. Mycket ivriga läten när de lyfte.
- Nov. 10: kl 0815 fällde c 180 snöskator i en Crataegus-buske på trottoaren utanför huset. De ~~kom~~ kom i ström, höll på en minut. Just när alla fällt, lyfte de brant och for iväg. (Egentligen borde jag skrivit: Crataegus-träd, ty det är format som ett litet prydligt träd med rak stam på c 2 meter och därovan en ungefär rund krona). Denna dag dessutom en exkursion, se särskilt protokoll.
- Nov. 11: nya obsar av snöskatornas beteende, se omedelbart efter protokollet från Nov. 10, exkursionen.

Kommentarer: alla notiser på denna sida avskrivna från original-anteckningar, bortglömda men återfunna 1990-07-14. Blev renskrivna samma dag. Men då årgången 1985 för länge sedan paginerats måste alla dessa notiser placeras i Tillägget. GRck 1990-07-14.